

Ҳочӣ Ҳусайн Мӯсозода

Гулчини ашъор

(китоби I)

Хучанд – 2022

ББК 84точик 7-5+83,3(2 тоҷик)
М-97

Ҳочӣ Ҳусайн Мӯсозода. «Гулчини ашъор»,
китоби якум, “Нашриёти муосир”, 2022 – 352 с.

Китоби мазкур бо сарпарастӣ ва эҳтимоми Раиси
вилояти Суғд, муовини якуми Раиси Маҷлиси миллии
Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон Раҷаббой
Аҳмадзода нашр шудааст.

Мураттибон: Шамсиддин ва Шамсулло Мусоев.
Мухаррир: Саидумрон Саидов
Мусахҳах: Ислон Раҳимов
Мухаррири масъул: Аҳмадҷон Раҳматзод
Ороишгар ва саҳифабанд: Фаррух Сабиоров

Дар китоби «Гулчини ашъор»-и шоир ва ходими
ҷамъиятӣ Ҳочӣ Ҳусайн Мӯсозода аз даҳ девони шоир
интихоб карда шудаанд, ки асосан мавзӯҳои ҳифзи
Истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон,
Ваҳдати миллӣ, арзишҳои фарҳангиву маънавии
миллати тоҷик, тарбияи ахлоқии насли наврас ва
ҷавонро дар бар гирифтаанд. Муаллиф ҳамзамонро
ба покиву ҷавонмардӣ, дӯст доштани Ватану обу хоки
кишвар, сулҳу оромӣ, меҳру муҳаббати инсонӣ даъват
карда, бо ҳар асари худ одамонро ба сӯи абадиёт
рахнамун мегардад.

Китоб ба оммаи васеи хонандагон пешбинӣ
гардида, барои дӯстдорони адабиёт, баҳусус назми
оламгири тоҷик ҳадаи хубе маҳсуб мешавад.

ISBN 978-99985-977-4-7

© Ҳочӣ Ҳусайн Мӯсозода

СУХАН ЭЪЗОЗИ ҚУДСӢ АСТ...

Аз азал сухан эъҷози худовандӣ будааст ва инсон ҳам, ки муъҷизаи Яздони ягона аст, суханро ба манфиати рӯзгори моддию маънавии хеш истифода бурдааст. Ҳамчунин, чунон ки файласуфи фаронсавӣ Жан Этьен навишта буд, «сухан ва суханварӣ нишони фаъолияти руҳонии инсон мебошад». Бале, сухан бо пирояи зебои рамзу истиора, ташбеҳу талмехот ва дигар санъатҳои бадеӣ имкон фароҳам меорад, то инсон афқору андеша ва бардоштҳои маънавии худро аз ҳаёту олами атроф барои дигарон нақл кунад. Инсонҳои зарифу оқил, афроде, ки меҳонад, ба олами маънавии дигарон ба некиву хайр таъсир гузоранд, аз сухан – ин ҳадии лоязоль бо маҳорат ва тавоноии комил истифода мебаранд ва бад-ин васила ба зиндагии худи дигарон маънӣ мебахшанд.

Ҳочӣ Ҳусайн Мӯсозода аз зумраи афроди мутабаххир, донишманд ва муктадо замони мо маҳсуб шуда, бештар аз ҷиҳил сол аст, ки дар ташаккул ва ғановати олами маънавии мардуми кишвар саҳми бориз доранд. Бештар аз ҷиҳил сол аст, ки ин инсони фозил аз сари минбарҳо ба мардум сухан мегуянд ва Қуръону Ҳадис, афқору андешаҳои бузургони илму адабро чун сарчашмаи афқору андешаи башариат истифода бурда, дар тарбияи маънавӣ, баҳусус ахлоқии ҷомеа саҳм мегиранд.

Бо гузашти замон дар заминаи омӯзиши амиқ ва дарку маърифати ҷавҳари ҳаёӣ Ҳочӣ Ҳусайн Мӯсозода эҳсос карданд, ки иброи назар ва баёни афқору андеша дар қолаби назм низ муассир ва муҳим будааст. Аз ин лиҳоз мавсуф таи чанд соли охир ба навиштани шеър рӯй оварда, дар муддати начандон тӯлонӣ силсилаи

зиёди ашъор дар анвои гуногуни адабӣ офариданд, ки аз назари мавзӯ ва мундариҷа дар сатҳи шоиста қарор доранд.

Аслан шеърӣ хубу муассир замоне эҷод мешавад, ки он дар ниҳоди шоир аз ҳар ҷиҳат пухтаву расида бошад ва тавонад, ба руҳи инсон, ба қалби ӯ таъсир гузорад. Дониши фаровони илмиву динӣ, таҷрибаи пурғановати ҳаётӣ, ошноии комил бо ашъори адибони классик чун Рӯдакиву Фирдавсӣ, Носири Хисраву Ҳаким Низомӣ, Шайх Саъдиву Мавлавӣ, Ҳоҷа Ҳофизу Камоли Хучандӣ, Мирзо Бедилу Соиб ба эшон имкон фароҳам оварданд, ки ба иншоӣ шеър бипардозанд ва назми дилрабое офаранд. Эҷоди пайваста, омӯзиш, худафрӯзиҳои шоир заминагузоштанд, то ҷакидаҳои қалами эшон мақбули афроди суханшинос гардад, намунаи онҳо аз ҷониби сарояндагони хушовози тоҷик суруда шаванд, дар сафинаю маҷаллаҳо нашр гарданд.

Аслан донистани забону алифбои арабӣ барои Мӯсозода дар мавриди омӯхтани нозуқиҳои илми арӯз ё худ вазни шеърӣ тоҷикӣ душворихоро бар тараф намуд ва эшон ашъори хешро аз назари аносири шаклӣ низ ба талаботи шеър мутобиқ намуданд. Ба мушоҳидаи мо Ҳоҷӣ Ҳусайн Мӯсозода бо амали хеш собит карданд, ки воқеан ҳам «Кори некӯ қардан аз пур қардан аст». Ин пурқорӣ танҳо машғулияти дӯстдошта ва ҷилои истеъдоду ҳунари набуд, балки як тартиб, низом ва фосилаи омӯзиши адабиёт, шеър, арӯз, қофия, санъатҳои бадеӣ буданд, ки раво-раво сухани гӯяндаро сайқал бахшиданд.

Низомии Арӯзии Самарқандӣ дар китоби худ «Чаҳор мақола» дар фасли «Дар ҷиғунагии шоир ва шеърӣ ӯ» овардааст: «. . . Аммо шоир бояд, ки салиму-л-фитрат, азиму-л-фикрат, саҳеҳу-т-табъ, ҷайидду-р-равия, дақиқу-н-назар бошад, дар анвои улум

муттанавеъ бошад ва дар атрофи русум мустатриф. . . Ва шоир бояд, ки дар маҷлиси муҳоварат хушгӯй бувад ва дар маҷлиси муошират хушрӯй».

Агар аз меъёри баҳодиҳии Низомии Арӯзӣ назар намоем, Ҳочӣ Ҳусайн Мӯсозода бо усули баёни фикр, риояи мантиқ, истифода ва интиҳоби мафҳуми истилоҳи таҳассусӣ, ҳамчунин намунаи хуби мазмун ҳамаи сифатҳои муқаррариро мувофиқгардида, дар эҷоди шеъри ахлоқии мазҳабӣ дастёб шудаанд. Зеро фикри тозаву комил ва таъби салиму саҳеҳ ба шоир имкони фарохтареро фароҳам овардаанд, то сухани мақбули хосу ом бигӯянд.

Ҳочӣ Ҳусайн Мӯсозода, ки пештар дар байни мардуми тоҷик ҳамчун муҳаққиқ ва донандаи хуби дини мубини ислом маъруфият доштанд, ба олами шеър якбора ворид шуданд ва ҷолиб ин аст, ки ашъори солҳои охир сурудаи эшон аз аввалаҳо хеле тафовут доранд, суханҳо мазбуту корхӯрда шудаанд. Маншаъи ин падида ҷаҳонбинии васеъ, дониши амик, мантиқи расо ва ошноии комили эшон бо осори суханварони классик маҳсуб мешавад.

Муҳимтарин хасоиси шеъри Ҳочӣ Ҳусайн Мӯсозода дар мавзӯъ ва мундариҷаи ашъор ифода меёбад. Зеро ба туфайли ҳифз ва истифодаи воқеаҳои таърихиву динӣ, ривоятҳои мазҳабӣ, ҳикматҳои фаровони Қуръониву аҳодиси набавӣ Ҳочӣ Ҳусайн Мӯсозода матлабҳоеро ба риштаи назм мекашанд, ки аксари онҳо бори аввал дар ҳамин шакл баён ёфтаанд. Дар аксар навиштаҳо муаллиф наҳамчун шоири шӯридаи навоғоз, балки чун орифи андешаманди пухтагӯе падидор мешавад, ки бо байтҳои худ хонандаро ба панду андарз пазируй вомедорад. . .

Шоир ба мавзӯҳои мухталиф даст зада, дар баёни андешаву афкори худ аз санъатҳои гуногуни бадеӣ

истифода бурдааст. Вай қудрати инсони муосир ва меҳру ихлос, муҳаббат ва саодати халқро ситоиш карда, кӯшидааст, баъзе масоили диниву ахлоқиро ба шеваи хоси худ дар усули андарзу панд ба ҳамзамонон таъкид намояд. Инсони аз ҷиҳати равонию руҳонӣ муқтадири шоир ватанпараст аст ва яке аз мавзӯҳои меҳварӣ дар осори ӯ низ мавзӯи ватан ва ватандорӣ, шукронаи замон, тавсифи Тоҷикистон мебошад. «Ватан» вожаи дӯстдоштаи шоир аст ва барои шоир он муқаддасотест, ки эҳтиромаш барои инсон ҳам фарзу ҳам суннат бояд бошад. Зикри номи Ватан барои шоир мояи ифтихор ва сарфарозист:

«Ватан!» гуфтам зи қалби худ, садо аз хуни ман омад,
«Ватан»-ро бо забон гуфтам, нидо аз ҷону тан омад.
Муҳаббат дар забону дил нишони меҳри фарзандӣ,
Зи хуну мағзи ҷони ман садои ҳамватан омад. . .

Шоир бахту саодат ва хушбахтии соҳибватанро дар ваҳдату дӯстӣ мебинад ва ба қавли ӯ, маҳз фарзандони шарафманди диёр боиси сарбаландии Ватан дар олам мегарданд:

Бахту саодат дар Ватан аз ваҳдати миллат бувад,
Базму тараб, эй ҷони ман, аҷри ҳама заҳмат бувад!
Миллат бигардад сарбаланд аз номи фарзандони нек
Назму низоми ин Ватан вобаста бар ҳикмат бувад.

Ба мавзӯи Ватан ва ватандорӣ тавачҷӯҳ намудани шоир аз масъулият ва дилсӯзии шоир сарчашма мегирад ва ӯ дар сари вожаи «садоқат» ва «ҳиёнат» «борҳо ибрази назар менамояд. Барои Ватан хидмат кардан, аз назари шоир, ба инсон бахту саодат эҳдо мекунад ва шоир хонандаро ба он раҳнамун месозад, то ӯ дар баробари дӯст доштани Ватан ба он ҳиёнат наварзад ва ба

фитнаву фиреби душманон, бахусус хизбу ҳаракатҳои
тундрав дода нашавад.

Андар ҳимоёти Ватан бошем мо бо ҷону тан,
Аз баҳри сулҳу дустӣ бошем бо ҳам меҳрубон.
Андар хидоят, эй ҷавон, бишнав ту алфози Ҳусайн,
Шукронаи даврон кунӣ, доим бимонӣ дар амон!
Аз фитнаҳо дурӣ намо, дар роҳи мазҳаб рост рав,
Баҳри Ватан хидмат намо, номат бимонад ҷовидон!

Ҳамрадифи вожаи «Ватан» дар осори шоир
калимаи «Тоҷикистон» муқаддасаст. Тоҷикистон барои
шоир хонаи мушаррафу мубораки ӯст. Ӯ аз Тоҷикистон
ифтихор дораду онро бо ибораҳои дилнишини
«сарзамини соҳибдилон», «тоҷи дунё», «давлати
осудаву осоишта», «ҳоки шоирпарвар», «ғахвораи
аҷдод», «вориси давлати Сомониён» ном мебарад.
Чунончи:

Тоҷикистон – тоҷидунё, номи некат зинда бод,
Миллатат машҳури олам, давлатат поянда бод!
Тоҷикистон, қуллаҳоят сар ба кавқаб мекашанд,
Чашмаҳоят то абад обишифобаҳшанда бод! (36)

Ҳочӣ Ҳусайн Мӯсозода силсилаи шеърҳои худро ба
Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат
бахшида, мақому манзалати он касро дар барқарор ва
пайдории сулҳи тоҷикон, сарчамии тоҷикони дунё хуб
арзёбӣ кардааст. Ин қабил шеърҳои шоир самимӣ баён
шуда, эҳтироми шоирро ба Сарвари давлат ифода
мекунанд:

Мӯҷиби сарчамии мо Пешвои миллат аст,
Нури чашми пиру барно Пешвои миллат аст. . .

Ҳомии дини мубину ходии халқи Худо,
Раҳбари дардошно дилошнои миллат аст. (25)

Ҳочӣ Ҳусайн Мӯсозода ба шаҳри Хучанд ба обу
хоки ин диёри бостонӣ, ба дарёи Сайхун ва кӯҳи
Мевағул, ба ашхоси бузурги таърихаш, амсоли
Абӯмахмуди Хучандӣ, Шайх Маслиҳатдин
Бадеъуддини Нурӣ, Маҳастии Хучандӣ, Абдуҷаббори
Хучандӣ, Камоли Хучандӣ, Шайдои Хучандӣ, Тошхоча
Асирий ва Фарзонаи Хучандӣ эҳтироми бузург дошта,
оғози сулҳу саодат ба ҳархонадони тоҷикро аз Иҷлосияи
XVI Шӯрои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дар он
сарвари халқ интиҳоб шудани Ҷаноби Олӣ Эмомалӣ
Раҳмон медонад.

Чун кулли шоирони олам Ҳочӣ Ҳусайн Мӯсозода
низ аз муҳаббати бепоени падару модар, мақому
манзалат ва эҳтироми онҳо сухан рондааст ва ин гуна
ашъор аксаран бо сабки содаву салиссуруда шудаанд.
Чунончи шеър бо радифи «модарам» бо раванӣ
ифодагари муҳаббат ва самимияти беандозаи на танҳо
шоир, балки ҳар як хонандаи ин шеър аст:

Андар ин дунё ту будӣ меҳрубонам, модарам,
Офтоби зиндагӣ–партавфишонам, модарам!
Ҳеч кас чун ту набуд ғамхори фарзандони ман,
Меҳри ту то ҳол нури хонадонам, модарам!
Интизори роҳи ман будӣ ту ҳар шому саҳар,
Раҳнамову раҳбару ҳамроҳбонам, модарам!
Меҳрубонию дуоят ҷовидон ҳамроҳиман,
Марқадат обод, эй ҷаннатмаконам, модарам! (13)

Эҳтироми модару падар ба ҳама вочиб буда, сарфи
назар аз дину оин, хулқу атвор, фикру андеша инсон
бояд доим дар хидмати онҳо бошад. Дар зиндагӣ хидмат

ва баъди вафот зиёрати қабр ва дуо муҳимтарин вазифаи ҳар инсон будааст. Дар маснавие чунин таъкид шуда:

Некие гар мекунӣ бар волидон баъди вафот,
Ин дуо бошад, ки чонбахшаст чун оби ҳаёт.
Гар ту меҳохӣ, Ҳусайно, раҳмати Парвардигор,
Кун зиёрат қабри онҳо дар давоми рӯзгор! (87)

Зеро, ба андешаи шоир, падар ва панди падар раҳнамои инсон аст ва соҳибномиву сарфарозии ӯ низ аз панди падар мебошад:

Одам аз одамгарӣ ёбад шарофат дар ҷаҳон,
Мешавад фарзанд соҳибном аз панди падар. (162)

Адиб ҳамчун шахсияти бофарҳанг ва бомаърифат ҳамеша дар ғами тинчиву осудагии олам аст. Ҷангу ҷидоли бемаъниро маҳсули ҷаҳолат ва ашхоси баддилу бадҳоҳ медонад ва талқин мекунад, ки инсон бояд дар фазои сулҳ, озоиштагиву ободӣ умр ба сар барад. Ба андешаи шоир, он чиро ки худованд барои зиндагиву осудагии инсон эҳдо кардааст, намесазад, ки бо дастони ҳудаш нобуд намояд. Шоир хонандаро огоҳ мекунад, ки замин аз баҳри зиндагии осуда ва ободкорӣ аст, на баҳри ҷангу ҷидол. Аз назари ӯ обу ҳок амонати ҳудост ва инсонии имрӯз вазифадор аст, ки онро барои ояндагон ободу зебо, беосебу газанд мерос гузорад:

Ҷаҳон обод бо инсону он хуршеди тобанда,
Забонҳо қосир аз васфи ҳамон рӯзирасонанда.
Замин аз баҳри озоиш, на аз баҳри ҷидолу ҷанг,
Саодат баҳри инсонҳо диҳад Раҳмони донанда.
Замин мерос бар одам, амонат обу ҳоки вай,
Ҳифозат воҷибе бошад барои насли оянда. (250)

Шоир дар ғазали зерин сабабҳои ҷанги бемаъние, ки имрӯз дар кишварҳои Шарқ рух додааст, ба қалам медиҳад ва муҳорибаҳои ба ном «ҷиход»-ро аз Қуръон намедонад ва аз номи дини мубини ислом ҳарф задани нокасонро зикр месозад, ки нодуруст аст. Ба хонанда андеша кардан, дар роҳи рост будан, дар фикри ҳимоят ва пешрафти Ватан ҷаҳду ҷадал доштан, шукрона намудан аз осудагиву ободии Тоҷикистонро талқин месозад:

Осори ҷанг озурдагӣ бошад ба ҳар даври замон,
Зулму ситам меоварад бар мардумон тирӯ камон.
Авзои оламро бубин, аъдои инсон дар камин,
Афкори солим шуд ҳазин, асҳоби душман бадгумон.
Ин ҷанг бо номи ҷиход, он қатл дар роҳи Худо,
Бешак, ҷиходе нест ин, таълими Қуръон нест он. (17)

Бояд зикр кард, ки дар ашъори Ҳоҷӣ Ҳусайн Мӯсозода масъалаҳои ахлоку одоб мавқеи бештареро молик буда, шоир тавонистааст, дар ин ҷода бо сабку услуби ба худ хос ашъори ҳуби ахлоқӣ эҷод намояд. Донистани Қуръони маҷид, ҳадисҳои паймбари ислом, ҳикоятҳои ривоёти динӣ, таҷрибаи андӯхтаи зиндагӣ ба шоир имкон додаанд, то ин гуна шеърҳо муассир ва пурмазмун рӯи саҳфаоянд. Муаллиф одобро зиннати инсон меҳисобад:

Хайрхоҳӣ дар ҳаётат, эй Ҳусайн, осон бикун,
Зинати инсон бувад одоб дар пояндагӣ. (145)

Ахлоқи некӯ, ҳусни атвору амали нек, рафтори ҳасана дар сархати ашъори ҳакимонаи шоир қарор гирифтаанд. Ӯ бо лаҳни шевову тарзи нарм ба ҷавонон насиҳат мекунад, ки ҳусни ахлоқ инсонро зиннат мебахшад, он ҷароғи раҳнамо дар зиндагонӣ буда,

афроди некӯхисолро мардум дӯст медоранд. Зимни хусни ахлоқ шоир одобу рафтори шоиста дар зиндагӣ, хизмат бар Ватан ва мардум, меҳнати ҳалол, омӯхтани илму дониш, эҳтироми падару модар ва додару хоҳар, ғамхорӣ ба зану фарзанд, ҳурмати устоду муаллим ва ҳамсояхо, риояи ҳаққи меҳмон, пазируфтани панди пирон, дар ҳазар будан аз гунаҳ ва ҳаромро дар назар дорад ва аз оғоз то анҷоми девони шоир ин матлаб чун хатти сурх чилва мекунад.

Шоир дар ҳама маврид шокир аст ва қаноатмандии ҳешро аз зиндагии имрӯз баён ва шукронаи даври замон мекунад. Дар ин маврид ҳам аз он ҳадис ёд мекунад, ки шикваву шикоят ба инсон офияту озоиштагӣ эҳдо намесозад. Қаноат, саховат, дур будан аз кинаву адоват, адлу инсоф, меҳнати софдилони ин ҳама инсонро хушбахт месозанд. Воқеан шоир ҳадисҳоро ба риштаи назм мекашад, ки онҳо ифодагари фалсафаи баланди ҳаёт буда, инсонро ба роҳи дуруст ҳидоят мекунанд. Чунончи дар ҳадисе омадааст, ки «тақдирро дигаргун карда намешавад магар бо дуо, умро зиёд карда намешавад магар бо некӣ». Шоир бо овардани ин ҳадис хонандаро ба некӯкориву некандешӣ раҳнамун месозад:

Ҳар он чӣ амри тақдир аст, ҳақ, онро чунин бинӣ,
Қадар чун рӯй бинмояд, қазоро дар камин бинӣ.
Дуоро қудрати тағйири он нақши нигин бошад,
Ҳадисе ҳасту андарон ҳамин маъно яқин бинӣ. (252)

Дар шеърҳои Ҳочӣ Ҳусайн Мӯсозода таърих ва ашхоси таърихӣ мавқеи муайян доранд. Шоир мӯътақид аст, ки донишмандони таърих барои инсонии имрӯз фарз буда, зиндагии ашхоси зубда мактаби бузурги ибрат бояд бошад. Ӯ мӯътақид аст, ки донишмандони саргузашти афроди бузурги дину таърих инсонҳоро саъиду хушбахт

месозад. Аз ин рӯ дар ғазале исми кулли паямбарони мурсалро зикр менамояд ва ба хонанда раҳнамоӣ мекунад, ки ба таърихи ин ашҳос таваҷҷӯҳ кунанд.

Санъати талмех дар адабиёти мо аз маъмултарин санъати шеърест ва ишорат кардан ба воқеаҳои таърихӣ, динӣ, асотирӣ, қиссаву афсонаҳо ва ба ягон шеъри маъруфи саромадони сухан мебошад. Он дар ашъори муаллифи мазкур заминаи таърихӣ ва ҳунариро ба вучуд овардааст. Азбаски шоир донандаи Куръон ва қиссаҳои қуръонӣ буда, аз таърихи дин огоҳии комил дорад ва ҳамчунин аз эҷодиёти даҳанакии халқбархурдор аст, дар ашъори ӯ ишорат ба қиссаи Одам алайссалом аз ҳама бештар ба назар мерасад.

Чунон ки зикр шуд, шукр ва талқини он дар ашъори Ҳочӣ Ҳусайн Мӯсозода мақоми шоиста дорад. Нахуст ҳуди шоир намунаи олии инсонест, ки дар ҳар қадам аз даргоҳи илоҳӣ шукргузор аст. Ӯ аз он, ки дар рӯи олам нафас мекашад, зиндагӣ дорад, молики илму донише ҳаст, ки некиву бадиро мешиносад, шукр мегӯяд. Шоир аз он, ки дар роҳи Худост, дину мазҳаб ва миллати босафо дорад, шукр мегӯяд ва бовар дорад, ки ҳар касе ки дар ин роҳ аст, охири кораш ба хайр хоҳад буд. Шоир ношукриро мазаммат менамояд ва носипосиро куфрони неъмат меҳонад:

Рамзи ношукрӣ бувад норизогии шаҳрванд,
Ранчу меҳнат оварад ҳар носипосе дар каманд.
Бениёз аст Эзиду аммо талаб аз мо кунад,
Неъматӣ доди Худо – шукронаи мавҷи баланд.
Ӯ талаб дорад зи мо, бар неъматаш шукр оварем,
Бар қазову барқадар розӣ шавем андешаманд. (211)

Ҳочӣ Ҳусайн Мӯсозода ба тариқи панд ва ибрат иброз намудани фикри худро аз шеваҳои асосии

эҷодиёташ баргузидааст. Ў меҳоҳад, хонандаи шеъраш инсонии соҳибтафаккур бошад ва аз ҳодисоту воқеоти зиндагӣ барои худ ибрат бигирад. Ҳамзамон дар ин гуна панду андарзҳо оҳангҳои нисбатан саҳти амромезро мушоҳида менамоем, ки он ба шеър нерӯ ва фазилати тоза ато мекунад. Баъзан қаҳрамон ё худ муҳотаби шоир инсонҳое қарор мегиранд, ки дар зиндагӣ назари танг доранд, зиндагии худро барҳадар гузаронида, дар тӯли он натавонидаанд, аз гузашти умр хулосаҳои дуруст бароранд. Чунончи дар абёти зериндар мавриди марди ҳосид менависад:

Марди ҳосид доиман бар худ хиёнат мекунад,
Дар ҳаёташ бенасиб, аммо маломат мекунад.
Чашми дидан гар надорад беҳтареро нокасе,
Аз бахилӣ, дон, ки ӯ бо худ адоват мекунад. (58)

Дар осори шоир васфи шуаро падидаи ҷадидест дар адабиёти муосир. Дар қасидае васфи 26 суҳанвар ба назм кашида шудааст, ки он аз сардафтари адабиёти классикии тоҷик Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ оғоз ёфта, бо васфи Шоири халқии Тоҷикистон Фарзона анҷом меёбад. Бо навиштани ин қасида шоир қабл аз ҳама ба шуарои номвари тоҷику форс эҳтироми хешро ифода менамояд ва дар мавриди мақому манзалати ҳар яке ихлоси назар мекунад. Зикри ному насаб ва таҳаллуси ин суҳанварон ба тариқи комил ишора ба он аст, ки мо бояд аз аслу авлоди бузургони хеш огоҳ бошем ва ба онҳо арҷ гузорем. Аз ҷониби дигар, шоир, ки пеш аз қалам гирифтани ва ба майдони адабиёт ворид шудан бо зиндагинома ва ашъори ин бузургон ошно гардидааст, меҳоҳад, ба руҳи онҳо тариқи ин қасида алҳамде фиристад ва ба имрӯзиён як бори дигар таъкид намояд, ки миллати тоҷик бузургоне дорад, ки ҳар яке дар зоти

хеш беҳамто ҳастанд. Гузашта аз ин шоир ба арсаи ин адабиёти бузург доништа қадам мемонад ва аз чуръати суханвар дарак медиҳад. Шоир қасидаро ба номи худованд оғоз менамояду ба он ишора мекунад, ки ӯ шогирди мактаби ин бузургон аст:

Ибтидо бо номи Ҳақ, кардам қасида ибтидо,
Он садои қалби ман, омад ба ҳарфи босадо.
Фикр кардам сабки худ, дар назм бошад дилрабо,
Сабки Ҳиндию Хуросонӣ бигуфто: Марҳабо!
Қолаби ашъори ман аз собиқин омад ато,
Ранги зебои табиъӣ бар сухан шуд каҳрабо. (245)

Шоир ҳини тавсифи ин ё он шоир ба муҳимтарин масъалаҳои зиндагии онҳо даҳолат карда, онро барои имрӯзиён баён месозад. Чунончи дар мавриди устод Рӯдакӣ ба сардафтари адабиёти тоҷик буданаш, сабқаш, асосгузори навъу жанрҳои адабӣ буданаш ва соли вафоташу макони турбаташ ишора менамояд:

Бори аввал Рӯдакӣ қардӣ суханро пурзиё,
Шеърӣ тоҷикро бувад мавлуди Рӯдак раҳкушо.
Қабл аз ӯ ҳаргиз набуд девони шеърӣ ҷонфазо,
Шевааш сабки Хуросон бо суруду бо наво.
Дар қасида «Бӯйи чӯй мӯлиён» қарда аст ҷо,
Ҳар ҷӣ фармудааст бар қарди гарон бошад
даво. (245)

Ҳамин тариқ дар инқасида оид ба суханварони бузурги тоҷику форс аз Ҳаким Абулқосим Мансур Ҳасан Фирдавсии Тӯсӣ то Фарзонаи Хучандӣ дар 127 байт бо зеварбандии 254 алифи қофия маълумот дода шудааст. Ҳини рӯчӯ ба зиндагиву осори ин ё он суханвар муаллиф бештар ба масъалаҳои умдаву муҳим эътибор дода, сабаби маъруфияташонро тавзеҳиз

додааст. Қасидаи мазкур аз он шаҳодат медиҳад, ки муаллиф донандаи хуби таърих ва ашъори суҳанварони классик ва муосири тоҷик мебошад.

Ҳамин тариқ аз мутолиаи «Гулчини ашъор»-и Ҳочӣ Ҳусайн Мӯсозода (дар ду мучаллад) метавон мушоҳида кард, ки эшон ба олами шеър адаб бо кӯлбори пур аз донишу ҳикмат, малакаву ҳунар ва омодагии ҳамаҷониба ворид гардидаанд. Осори шоир шоистаи омӯзиш аст ва умедворем, суҳаншиносон дар бораи ин китобҳофикру мулоҳизаҳои ҳудро баён менамоянд ва муҳлисони шеър суҳан аз онҳояк ҷаҳон маънӣ мебардоранд. Танҳо мемунад, ки устодро бо ҷопи китобҳои нав муборакбод намуда, эшонро ба арсаи пуршебу фарози суҳани манзум марҳабо бигӯем.

***Аҳмадҷон Раҳматзод,
Шоир халқии Тоҷикистон***

**ХУЧАНД, ЭЙ МАРКАЗИ
ФАРҲАНГИ ДИЛҲО (4)**

Хучанд, эй маркази фарҳанги дилҳо,
Ҳамовоз аст бо оҳанги дилҳо.
Бузургонаш ба ҳар асру замона,
Намуда шаҳри худ ҳамранги дилҳо.
Сафои шому нури субҳи Ваҳдат
Намуда ҷамъ худ авранги дилҳо.
Нигар бар Маслиҳатдин – маҷмаи нур,
Бисозад нарму малҳам санги дилҳо.
Нигар Сомонию Боғи Камолаш,
Канори Сир шуда гулрангидилҳо.
Хусайно, дар ҷавори марқади Шайх
Муқаддас дон ту ному нанги дилҳо!

08.02.2016.

**ДЎСТ ОН БОШАД, КИ ДОНАД
РОЗИ ПИНҲОНИ МАРО (9)**

Дўст он бошад, ки донад рози пинҳони маро,
Бо имое пай барад уммеду армони маро.
Аз қазо ногаҳ чу ояд мочарое бар сарам,
Бахшад оромиву роҳат лаҳзае чони маро.
Назди ман ояд, зи шодӣ шамъи маҳфил гӯямаш,
Эзадо, пурфайз кун шамъи фурузони маро.
Ашки шодӣ меҳиромад сӯи ӯ аз дидаам,
Гӯш нодода даме ҳам амру фармони маро.
Муждаи васлаш мубашшир гашта баҳри қалби зор,
Ҳусн бахшад чеҳраи дунёи имкони маро.
Шодии гетӣ, Ҳусайно, гар бувад дидори дўст,
Шодмон созад Худобо лутф ёрони маро!

10.02.2016.

**ЭЙ БАРОДАР, ГАР ТУ БОШӢ
АҲЛИ ИМОН, САБР КУН (19)**

Эй бародар, гар ту бошӣ аҳли имон, сабр кун,
Рав, бубин бо чашми сар ҳоли ғарибон, сабр кун!
Мушкиле ояд ба сар, тарсону ларзон ғам маҳӯр,
Холиқат ғамхор бошад, эй мусулмон, сабр кун!
Гар расад бар ту мусибат аз қазову аз қадар,
Доду фарёде макун, дар назди Раҳмон сабр кун.
Қиссаи Айюби собир гуфтаи беҳуда нест,
Панди раббонӣ пазир, дар амри Раҳмон сабр кун!
Гар шудӣ бемор, харгиз ноумед аз Ҳақ машав,
Ёди Раҳмон дар дилу аз кори шайтон сабр кун.
Гуфт дар Қуръон Худо: «Бо собирон ҳамрах
манам»,
Эй Ҳусайн, аз дарду ғам бо амри Қуръон сабр кун!

21.02.2016.

ПОЯДОРИ ДАВЛАТИ МО ПЕШВОИ МИЛЛАТ АСТ (23)

Поядори давлати мо Пешвои миллат аст,
Раҳнамои мо ба фардо Пешвои миллат аст.
Миллати тоҷик гӯяд дар ҷаҳон бо ифтихор,
Сарвару сардори худро «Пешвои миллат аст».
Пешвои миллати мо пешвои раҳнамо,
Ҳомии дину адолатпуштибони миллат аст.
Дар вучодаш раҳму шафқат, сулҳу оромӣ аз ӯ,
Соҳибу сардори миллат, меҳрубони миллат аст.
Охири қарни гузашта фитнаҳо ҷӯшида буд,
Ресмони ҷанг дар пой ҳама печида буд.
Мардуми овораю беҳонумон ранчида буд,
Фитнаи бисёр аз ағёри носанчида буд.
Роҳи мо гум гашта буд, мо роҳнамоё ёфтем.
Мо ҳама бемор будемушифое ёфтем,
Миллати тоҷик раҳой ёфт аз доми аҷал,
Гӯиё аз ҷашмаи эҳё бақое ёфтем,
Пешвоё, шахсу тунӣ давлату миллат туй!
Шоҳи одил, раҳбари донову боҳиммат туй!
Оқибат баъди ҳазорон сол соҳибдавлатем,
Тоҷикистон кишваримо, Сарвари давлаттуй!
Чун Ватан ором шуд, ин сулҳу ваҳдат аз Шумост.
Дар ҷаҳон маъруф моем, ин шарофат аз Шумост,
Бо дуои мардумон ҳастед азизе бар Худо,
Дарди миллатро саломат, ҳам саодат аз Шумост.

25.02.2016.

**ЭЙ СОҲИБИ ИЛМИ ПАДАР,
АЗ ДАСТ ОЯД, НЕКӢ КУН(26)**

Эй соҳиби илми падар, аз даст ояд, некӢ кун,
Соҳибдили соҳибназар, аз даст ояд, некӢ кун!
Ҳар некие, ки мекунӢ, бар чашми Раҳмон
мерасад,
Эй соҳиби фазли зафар, аз даст ояд, некӢ кун!
Чун дар замини орзу худдонаҳо пошидаи,
Рӯзе биёрад он самар, аз даст ояд, некӢ кун.
Шуд нури хуршед мунъакис, гармӣ зи гил пайдо
шавад,
Аз нафси масмумат ҳазар, аз даст ояд, некӢ кун.
Гар хушқу гар холи шудӣ, ҳаргиз тунавмедӣ
макун,
Ин нахл боз орад самар, аз даст ояд, некӢ кун.
Гар шеър мегӯӣ, Ҳусайн, аз панду андарзи ниё,
Номи нақӯ бо худ бубар, аз даст ояд, некӢ кун!

23.02.2016.

**ШОҲИ ОДИЛ ДАР АДОЛАТ
СОЯИ РАҲМОН БУВАД (35)**

Шоҳи одил дар адолат сояи Раҳмон бувад,
Адлу фазлаш ҳам саросар мояи эҳсон бувад.
Хайру эҳсон, адлу инсоф аз ҳама даври замон,
Бехтарин фазли худовандӣ ба ҳар султон бувад.
Шоҳи одил муттақои хосу оми чамъият,
Раҳму шафқат хоси вай, аъмоли ӯ осон бувад.
Адли шоҳи нек маҳзар неъматӣ Парвардигор,
Халқ аз шоҳи раият парвараш шодон бувад.
Мардуми соҳибмурувват мешиносад қадри ӯ,
Иътиқоди халқ бар вай аз дилу аз ҷон бувад.
Буханифа амр фармуд: Тоъати шаҳ вочиб аст,
Эй Ҳусайно, кун китобат, гар туро имкон бувад!

01.03.2016.

**ТОЧИКИСТОН – ТОЧИ ДУНЁ,
НОМИ НЕКАТ ЗИНДА БОД (36)**

Тоҷикистон – тоҷи дунё, номи некат зинда бод,
Миллатат машҳури олам, давлатат поянда бод!
Тоҷикистон, қуллаҳоят сар ба қавқаб мекашанд,
Чашмаҳоят то абад оби шифобахшанда бод!
Нури нерӯгоҳи Норақ нурбахши ин диёр,
Ҳаст Роғунат умеди миллати уммедвор.
Зери ағба нақбҳо монанди рағ андар бадан,
Роҳи ободи ту бошад роҳи шаъну эътибор.
Тоҷикистон, шоҳроҳат аз Душанбе то Хучанд,
Халқи моро раҳнамун бар шоҳкорӣ мекунад.
Пешвои миллати ту, эй Ҳусайн, андар замон,
Раҳбарӣю раҳнамоӣ, шаҳрёрӣ мекунад!

17.11.2016.

**ТИНЧИЮ ОРОМИЮ СУЛҲ
ИБТИДО ШУД АЗ ХУЧАНД (43)**

Тинчию оромию сулҳ ибтидо шуд аз Хучанд,
Мақдами Пешвои миллат муктадо шуд аз Хучанд.
Сулҳу истикрори тоҷик шуд намуна дар ҷаҳон,
Осмони Тоҷикистон босафо шуд аз Хучанд.
Миллати тоҷик дорад бо Душанбе ифтихор,
Пойтахти Тоҷикистон босафо шуд аз Хучанд.
Пешвои миллат акнун миллаташ сарҷамъ кард,
Вақти гуфтораш чу ибрат ҳамсадо шуд аз Хучанд.

06.03.2016.

**АЗ ЗАБОНҲОИ ҶАҲОН БЕҲТАР
ЗАБОНИ ТОҶИКӢ (64)**

Аз забонҳои ҷаҳон беҳтар забони тоҷикӣ,
Ин забон поянда медорад ҷаҳони тоҷикӣ.
Миллати тоҷик дар таърих соҳибмаърифат,
Ҳоҷате набвад ба таърифи баёни тоҷикӣ.
Миллати тоҷик надорад чун ғуруру саркашӣ,
Хонаи занбури шаҳдовар макони тоҷикӣ.
Асрҳо гар дар қафас буд, мисли булбул месуруд,
Инак озод аст мурғи парфишони тоҷикӣ.
Сарзамини миллати тоҷик гулистони Ҳусайн,
Булбул омад нағмагон дар бӯстони тоҷикӣ.
Бо балоғат, бо фасохат гуфтугӯ бо ин забон,
Фаҳри аҳли илму ҳилм аст ин забони тоҷикӣ.

13.03.2016

**ШУКРИ НЕЪМАТ АЗ АЗАЛ
ОСОИШИ НАВРӯЗИ МО (69)**

Шукри неъмат аз азал осоиши наврӯзи мо,
Гардиши сол аст дар ҳар гардиши наврӯзи мо.
Чак-чаки борони найсон оварад нуру сафо,
Ҳам шифои дардхо оромиши наврӯзи мо.
Гунчаҳо андар ҳаё аз рӯ кушоданҳои худ,
Булбулон хушнағма бо фармоиши наврӯзи мо.
Субҳидам бо накҳате ғайзе биёрад рӯзи нав,
Байни мардум ваҳдате аз ҷунбиши наврӯзи мо.
Ту дуо кун, эй Ҳусайн, ҳар рӯзи мо наврӯз бод,
Бахт афзояд ба мо афзоиши наврӯзи мо!

06.01.2017.

**ДИНИ ИСЛОМ, ДИНИ АДЛУ
ДИНИ ИНСОФУ АМАЛ (90)**

Дини ислом, дини адлу дини инсофу амал,
Зулму чавр аз дин набошад, чунки меорад халал.
Бо адолат кор кардан шеваи Пайғамбарон,
Инчунин омад адолат - васфи одил доварон.
Гар адолат мекунӣ дар оила бо аҳли худ,
Сӯи некӣ меравӣ ҳам қофила бо аҳли худ.
Иътирофи адлу инсоф аз қазоват амри ҳақ,
Соҳиби фатвои шаръ бар мазҳаби худ мустаҳақ.
Эй ки дар дунё ту рафтӣ бо сироти мустақим,
Адлу инсофат агар бошад, намегардӣ сақим.
Сарнавишти адли ту бошад, Хусайно, ҳам алим,
Санъати ашъори ту соҳибадолат, ҳам ҳаким.
Ту дуо кун, адлу эҳсон дар ҷаҳон ғолиб шавад,
Мардуми рӯи замин амну амон толиб шавад.

30.03.2016.

02.04.2016.

**ДАР ҲАЁТ ИНСОН БА ҚАДР
АЗ ОСМОН БОЛОТАР АСТ (94)**

Дар ҳаёт инсон ба қадр аз осмон болотар аст,
Бо бузургон ҳамшнишинӣ дар ҷаҳон болотар аст.
Дидани соҳибназар - ҳадди ақал даври замин,
Ҷангале сарҳад надорад, умқи укёнус чунин.
Сирру асрори ҷаҳон ҳарчанд, ки норавшан аст,
Лек он дар ҷашми ақли аҳли маъно равшан аст.
Мурғи хушхон дар ҳаво, сайёд дар фикри кабоб,
Хӯшаи ангур дар ток асту он набвад шароб.
Умри инсон дар масал чун гулшароби дилкаш аст,
Барги гул пажмурда гардад, чун ҳасе дар оташ аст.
Ақли инсон дар таҳайюр аз вучуди коинот,
Назми ту бошад, Хусайно, чун адои вочибот!

03.04.2016.

ОЛИМОН ДАР ЗУЛМАТИ ДУНЁ ЧАРОҒИ РАВШАНАНД (99)

Олимон дар зулмати дунё чароғи равшананд,
Соҳибиршоданду қавмеро ҳидоят мекунанд.
Булбули боғи чаман хонад ғазал аз баҳри гул,
Олими ориф бидонад кадри чузъу кадри кулл.
Булбуле ҳар субҳидам назди гул ояд бо умед,
То зи рӯи гул бубинад тобиши баҳти сафед.
Шоир андар шеърӣ худ соҳибназар, зебокалом,
Васфи гулбоғи Ватан гӯяд чу булбулҳо мудом.
Ваҳдати кулли ҷаҳон аз олимону шоирон,
Баски бошад бо суҳан ҳар ҳуҷҷати амну амон.
Мӯҳр бошад дар каломат, эй Ҳусайн, адли замон,
Доди ҳақ бошад ба инсон меҳру кавл андар забон!

05.04.2016.

**АЗ ХИСОЛИ БЕҲТАРИН НАЗДИК
БА МАРДУМ БУДАН АСТ (101)**

Аз хисоли беҳтарин наздик ба мардум будан аст,
Сулху ободиву ваҳдатро тараннум кардан аст.

Ҳикмати «хайр-ул-васат» беҳтар бувад дар ин
чаҳон,

Ҳам адолат баҳри ёрон, ҳам мудоро бо замон.

Соҳиб истиъдод бошад, ҳар кӣ заҳматкаш бувад,

Нури Ҳақҳам дар ҷабини ҷумла меҳнаткаш бувад.

Эҳтироми аҳли илм ӯ посдорӣ мекунад,

Дур бошад аз такаббур, хоксорӣ мекунад.

Адлу инсофаш бувад, чун аз маҳорат баҳраманд,

Хусни хулқаш бошад, аз нури шарофат баҳраманд.

Хислати ту, эй Хусайн, бояд мувофиқ бо ғазал,

Риштаи назми ту бошад пур зи марҷон аз азал!

05.04.2016.

**ҚИССАҲО ОМАД
ЗИ ЛУҚМОНИ ҲАКИМ (104)**

Қиссаҳо омад зи Луқмони Ҳаким,
Донишу ҳикмат зи Раҳмон-ур-Раҳим.
Сураташ гарчи сияҳ бошад аён,
Сираташ пурнур бошад дар чахон.
Панду андарзаш давои дардхост,
Қавлу гуфтораш зиёи мардхост.
Ҳикматаш дар ин замон ҳамроҳи мо,
Ҳар кӣ чӯё шуд, биёбад роҳи мо.
Роҳи мо тарғиби ҳикматҳо бувад,
Шукри бахту нозу неъматҳо бувад.
Дар умури зиндагӣ майдон тӯй,
Ҳикмати майдон бидонӣ, он тӯй.
Гӯш кун ҳар ҳикмате аз ҳар кучо,
Ту маяндеш аз кӣ меояд садо.
Қиссаи Луқмон бувад мифтоҳи ту,
Дар ғазал гӯ, он чӣ бошад роҳи ту.

07.04.2016.

**ТУ БИРАВ БА РОҲИ ХАЙР,
ОЯД ҲАЁТАТ ЧОВИДОН (106)**

Ту бирав ба роҳи хайр, ояд ҳаётат човидон,
Роҳи хайр илму амал бошад ба рӯи ин ҷаҳон.
Дар суҳан андеша дорӣ, бахт ҳамроҳат шавад,
Собире шав, ганҷ ҳам пайдо зи даргоҳат шавад.
Соҳиби касбу ҳунар ёбад мақому манзилат,
То ба авҷи ақлу мантиқ ҳаст роҳи маърифат.
Сарвату дороият бешу шавӣ шоҳи ҷаҳон,
Бе яке фазлу улум кай буд ҳаёти човидон?!
Илму фазл орад туро бахту саодат, эй писар,
Дар бари дарёи бахт осуда бошӣ бе зарар!
Аз фитода дар бало, боре напурсидӣ, чаро?
Ҳикмати киштинишинон гӯ, Ҳусайн, андешаро!

08.04.2016.

**ҲАР ГАҲ БА МАЧЛИС МЕРАВӢ,
ТАЙЁР ШАВ, ТАЙЁР ШАВ (117)**

Ҳар гаҳ ба маҷлис меравӣ, тайёр шав, тайёр шав!
Сар то ба по андеша шав, афкор шав, афкор шав!
Вақте ки ворид мешавӣ, бар аҳли маҷлис деҳ салом,
Он ҳусни ҳулки ту бувад дар гуфтугӯ ҳусни калом.
Доништа шин бар ҷои худ, доим маҷунбон пои худ,
Маншин ту бо аҳли ғасод, аз паҳлуи аъдои худ.
Ҳарҷо, ки ҷоят медиҳанд, он ҷо нишин ту бе ҷидол,
Бо илтифот икром кун бо аҳли суҳбат бемалол.
Дар вақти суҳбат гӯш кун, аз ҳикмати маҷлис бигир,
Ҳоҷат набошад бар суҳан, ҳарфе мағӯ ту ногузир.
Дар маҷлису дар машварат бошӣ, Ҳусайно,
хушкалом,
Бо илму ҳикмат гӯ суҳан дар назди ҷамъу издиҳом!

12.04.2016.

**ПАРДАИ ҲИКМАТ БИДОНӢ,
МАРДУМОЗОРИ МАКУН (122)**

Пардаи ҳикмат бидонӣ, мардумозорӣ макун,
Аз забонат ҳарчӣ ояд, дар суҳан чорӣ макун.
Нест фарке байни инсон чуз ба тақво дар Калом,
Лутфи Раҳмон бениҳоят, боз безорӣ макун.
Нӯшдоруро набояд бо тариқи шубҳа хӯрд,
Дар насихат ҳарчӣ гӯӣ, ту сабуксорӣ макун.
Бандаи маҳбуби Ҳақ дармон ба дарди мо бувад,
Дарди бедармон ҷаҳолат, ту базаҳкорӣ макун.
Чашм аз дарде зи нури шамс маҳрум мешавад,
Нури Раҳмон гар ту дорӣ, тарки бедорӣ макун.
Ту насихат кун, Ҳусайно, мардумозорӣ гуноҳ,
Шубҳае пайдо шавад, ҳаргиз тарафдорӣ макун!

21.04.2016.

**ЧАШМИ ДИЛ БЕДОР БОШАД,
УМРИ ИНСОН ҚОЛИБ АСТ (124)**

Чашми дил бедор бошад, умри инсон қолиб аст,
Умри инсон ҳайф бошад, доғ дар дил қолиб аст.
Дарди дил дармон биёбад, чашми дил равшан
шавад,
Ҳар замон авроқи дил бар меҳру шафқат толиб аст.
Шуд мунаввар қалби мо аз партави асрори Ҳақ,
Синаи аҳли адаб бар меҳри дунё қолиб аст.
Роҳу расми зиндагӣ дар ин ҷаҳон мушкил бувад,
Равшании қалби мо бо нури Аллоҳ толиб аст.
Зиндагӣ ширин бувад, вичдон агар солим шавад,
Дил ба оромӣ барад, ҳар гаҳ, ки олим қолиб аст.
Мушкиле дорӣ, Ҳусайно, чашми дил бедор кун,
Равшании дил ҳамеша назди Раҳмон солим аст!

25.04.2016.

**ПАЙРАВИ МАЗҲАБ БИДОН, КИ
СУЛҲ АНДАР МАЗҲАБ АСТ (126)**

Пайрави мазҳаб бидон, ки сулҳ андар мазҳаб аст,
Ҳам мурувват, ҳам саодат чилвагар дар мазҳаб аст.
Фитнаҳои ин замона ибтидо бемазҳабӣ,
Ихтилофу ҳам адоват интиҳо бематлабӣ.
Даъвии даъвогарон— ислоҳи ислом ин замон,
Асл аз байн бурдани сулҳу амон аз як макон.
Мазҳаб омад дар давоми солҳо ҳамчун чароғ,
Шуд мунаввар роҳи ислом аз чароғи ҷовидон.
Мардуми ифротию қачрав ҳама бемазҳабанд,
Ҳалқаи мафкуди адл оранд дар каф чун камон.
Беадаб бошад ҳамеша фарди бемазҳаб, Хусайн,
Васфи мазҳабро баён кун, то бигардад бегумон!

26.04.2016.

**КАСЕ ПУРСАД ЗИ НАФСИ
ХУД БА МАРДӢ (129)**

Касе пурсад зи нафси худ ба мардӣ:
Барои миллату қавмат чӣ кардӣ?
Ба ту дода Худо ин сарбаландӣ,
Ташаккур мекунӣ доим ба сардӣ.
Гузашта аз сарат айёми душвор,
Макун ҳаргиз фаромӯшаш ту зинҳор.
Агар ношукрӣ кардӣ ту ба як бор,
Туро ояд зиёну ғам батакрор.
Ҳусайно, ту хабар дорӣ зи ислом,
Бипурс аз нафси худ аз баҳри пайғом!
Башоратҳо бидеҳ гоҳо зи фарҷом,
Мақоми ту рафеъ бошад зи илҳом.
Ту хидмат кун ба миллат то саранҷом,
Ки бошӣ то абад хушқору хушном.

15.01.2017.

**ХОНАИ ХАММОРИ ШОИР
ГЌШАИ МАЙХОНА НЕСТ (131)**

Хонаи хаммори шоир гўшаи майхона нест,
Завќи бемонанди вай сарчашмаи оина нест.
Некандешї бувад сарчашма аз Парвардигор,
Неъматї шеър оядаш аз осмон, афсона нест.
Рўхи ман боло равад, сурат бимонад дар замин,
Фикру рўхам дар уруч амсоли мурғи лона нест.
Ҳарчї гуфтї дар ғазал, он истилоҳи шоирист,
Руху фикри шомилат ҳарфи замин паймона нест.
Шоири соҳибсуханро мешиносад аҳли дил,
Маст гардад аз ғазал, мўҳточи як майхона нест.
Эй Ҳусайн, аз назму аз ҳарфу ҳичо ғофил машав,
Сачъи Куръон ёд гирї, кофия як дона нест!

30.04.2016.

**ҶОҲИЛУ ҶОФИЛ БИМОНАД,
БАНДА ҒАР ҚОҲИЛ БУВАД (132)**

Ҷоҳилу ҷофил бимонад, банда ғар қоҳил бувад,
Бенасиб аз роҳ монад, банда ғар соил бувад.
Илму ҳикмат дар вучодаш чашмаи оби зулол,
Мавҷи дарё дур бошад, чашма ҳам соҳил бувад.
Оби ҳайвон пеши ту, мо ташна бошем ин замон,
Раҳм кун бар ҳоли мо, обе бидеҳ бар ташнагон.
Оби ҳайвон - илми кул бар бандағони хос ҳаст,
Эй ҳама хайру саҳо, бар мо бидеҳ дар ин макон!
Дар каломат гуфтай, хонед, эй аҳли башар,
Илму ҳикматро биомӯзед, эй бошандагон!
Эй Ҳусайн, оғоз бинмо дар раҳи илми ладун,
Бош толиб назди Ҳақ, илмат бимонад ҷовидон!

30.04.2016.

**ЗИНДАГӢ ДАР ИН ЧАӢОН БАР
МО ҒАНИМАТ БУДААСТ (134)**

ЗиндагӢ дар ин чаӢон бар мо ғанимат будааст,
Ҳар нафас як оят аз дарки ҳақиқат будааст.
Дар масири умри худ гармиву сардӣ дидаем,
Мазраи аъмоли неки мо фазилат будааст.
Дар ҳадис омад, ки дунё мазраи охират аст,
«Ҳар чӣ корӣ–бидравӣ», онро ҳисолат будааст.
Умри худ беҳуда дон, гар сарф шуд бо номи бад,
Фикри хуби зиндагии нек ҳикмат будааст.
Оқибат гардӣ чудо аз хонаву даргоҳи худ,
Дасту доман холӣ, эй ҷон, не ривоят будааст?
Номи некат, эй Ҳусайн, оғози авлоди нақӯст,
Вақти рафтан кош гӯй, ин ҳақиқат будааст!

01.05.2016.

**ТУ ТАҲАММУЛҲО БИКУН,
ГАР ПЕШАТ ОЯД МУШКИЛЕ (135)**

Ту таҳаммулҳо бикун, гар пешат ояд мушкиле,
Ҳам шикоятҳо макун, бар дастат ояд кашкуле.
Рӯзи сахтӣ сабр кун, таври қаноат пеша гир,
Доду фарёде макун, ҳал мешавад мустаъчиле.
Ҳочати мардум барор, аз дастат ояд доимо,
Омади корат диҳад, хурсанд кун аҳли диле.
Шохи гул пажмурда не, чун ғунҷаи худ во кунад,
Мушку анбар мешавад, бар наздаш ояд булбуле.
Шохи гул пажмурда буд, чун эҳтиёҷи об дошт,
Бар таги гул об нех, то сар барорад сунбуле.
Иззати соҳибдилон ҳочатбарорист, эй Ҳусайн,
Мушкили мардум кун осон мисли ҳар соҳибдиле!

01.05.2016.

**МЕШАВӢ СОҲИБСАОДАТ
ДАР ДУ ОЛАМ, ЭӢ ПИСАР (136)**

Мешавӣ соҳибсаодат дар ду олам эӣ писар,
Панди пирон гар бигирӣ, мешавӣ соҳибназар!
Панди пирон бар ту бошад эҳтироми волидайн,
Дар ҳазар бош аз гунаҳ, шав дар мақоми волидайн.
Соҳиби илму ҳунарро истирохат бардавом,
Соҳиби ахлоқи некӯрост неъмат бардавом.
Фикру зикрат дар суҳан, дар назди мардум боадаб,
Чашмсеру неқнафсе шав, нашав шӯҳратталаб.
Шукри тинчию амонӣ, шукри даври мӯътадил,
Дур будан беҳтар аз он фирқаҳои тирадил.
Шукри фарзандон намо, ҳам шукри неъматҳои рӯз,
Бардавом гӯяд Ҳусайн аз панди пирон бо арӯз...

01.05.2016.

**ҒАЗАЛ ХОНАД АГАР МУТРИБ
БА ОВОЗИ ХУДОДОДА (137)**

Ғазал хонад агар мутриб ба овози худодода,
Нидо аз осмон ояд ба оҳанги садодода.
Нидо ояд зи гардун бар замин, дил ларза мегирад,
Ки олам мешавад бедор, аз савташ нидо дода.
Ҳазорон савти булбулро шунав аз чақ-чақи мино,
Чаман зоҳир кунад нозаш, зи ҳар сӯяш наво дода.
Ба халқ он савт хуш ояд, ба шӯриш савти довудӣ,
Ба номаш шуҳрате орад, дурудаш ибтидо дода.
Сароянда асил бошад, ба тори дил занад нохун,
Садояш бар фалак печад садо дода - садо дода.
Худо бар ту ато карда, Ҳусайно, шеъри Довудӣ,
Ғазалхонҳо ба савти худ садо сӯи само дода!

02.05.2016.

НАҚШИ ОДАМ ДАР МАСИРИ ЗИНДАГӢ ОБОДӢ АСТ (138)

(Маснавӣ)

Нақши одам дар масири зиндагӣ ободӣ аст,
Хилкати Парвардигори мо далели шодӣ аст.
Чаннати мунъим барои Одаму Ҳаво бидод,
Ҳам сабаб кард аз хуручу дар заминаш чо бидод.
Одам омад бар замину дар табиъат фикр кард,
Ҳам зироъат, ҳам китобат дар ҳаёташ зикр кард.
ӯ намедонист, рӯзе мемурад инсон, дарег,
Ҳарчӣ додаш Ҳақ, бигирад боз чун чонаш ба теғ.
Қобилу Ҳобил бародар буд, Ҳобил кушта шуд,
Мавти инсон шуд нахуст, Одам ба ғам оғушта шуд.
Дар масир авлоди Одам, наслҳо дар ҳар макон,
То замони мо биёмад, он чӣ бинем ин замон.
Ин замон бо насли мо бошад амонат ин ҳаёт,
Амну осоиштагӣ, ҳифзи табиъат - вочибот.
Чаннати рӯи замин бошад, Ҳусайно, ин Ватан,
Шукри оромӣ бикун, сарсабз бошад ин чаман!

02.05.2016.

**СУХАН АЗ ОСМОН ОЯД, АЗ ИН
Рӯ, БОЛУ ПАР ДОРАД (139)**

Сухан аз осмон ояд, аз ин рӯ болу пар дорад,
Сухан илҳоми Яздон асту бар дилҳо асар дорад.
Сухан доништа гӯ доим, ки бахтат дар забон
бошад,

Сухан ҳар гаҳ хато гӯй, ба чони ту зарар дорад.
Сухан киштию мо дар он ба дарё рӯ ба рӯ гашта,
Сухан амвоҷи печонаш, ба мавҷаш сад хатар
дорад.

Сухан бо парда бояд гуфт, дар зимнаш ҳаё бошад,
Сухан бепарда гар гӯй, ба алфозаш шарар дорад.
Сухан - андешаи шоир, баёни ҳоли рӯҳонист
Сухан дар роҳи ҳақ гӯй, ба ҳар баргаш самар
дорад.

Накӯй аз само ояд, Ҳусайно, вақти эҷодам,
Аз ин рӯ риштаи назми равони ман гуҳар дорад!

03.05.2016.

**ФАРДО ФАРОМУШ МЕШАВАД,
ГАР ХАТТИ МАН НОХОНДА МОНД (140)**

Фардо фаромӯш мешавад, гар хатти ман нохонда
монд,

Фардо ба девон мерасад, гар шеъри ман арзанда
монд.

Чун Ганчи бодовардае бошад ғазалҳо дар масал,
Ҳоло ба бодаш мебарад, ашъор, ки бахшанда монд.
Хорику-л-одоте бувад дар умқи маънӣ ҳар суруд,
Чун нақши шоир ҳам ба мисли руҳи ӯ рахшанда
монд.

Дар зиндагӣ осудай, дар олами улвӣ чунон
Побанди ишқаш гаштай, чун шеъри ту поянда
монд.

Чун оташу нури балеғат дар танури ҳикмат аст,
Шоир, ки панду ҳикмате гуфтаст, доим зинда монд.
Гар шоирӣ касбе набошад, муҳраи Парвардигор
Ҳар саҳфа шеърат, эй Ҳусайн, мерос бар оянда
монд!

04.05.2016.

**МУЪТАДИЛ ДАР РОҲИ ДИН
БУДАН СИФОТИ АНБИЁСТ (144)**

Муътадил дар роҳи дин будан сифоти анбиёст,
Адлу инсофу диёнат худ сифоти авлиёст.
Дини ислом аст фитрӣ - дини адлу эътидол,
Дар суҳулат, ҳам мурувват он сифоти атқиёст.
Дар ҳама кор эътидол ором мебахшад ба дил,
Дард бедармон бувад, ифротгар аз ашқиёст.
Нобасомонӣ биёрад фитнаҳо дар роҳи дин,
Қаҷравихоро сабаб он, чун сифоти аҳқиёст.
Даъвати аъдои дин бошад ба ифроти амал,
Тез резад оби ҷӯ - таҳрики санги осиёст.
Дафтари шеъри Ҳусайн оромбахши хотир аст,
Даъвати аҳбоби хайр—ин ҳам китоби авлиёст.

06.05.2016.

**ХАЙРХОҲӢ БАЙНИ МАРДУМ
ДАР УМУРИ ЗИНДАӢ (145)**

Хайрхоҳибайни мардум дар умури зиндагӣ,
Беҳтарин авсофи инсон дар усули бандагӣ.
Оштӣ додан миёни душманон—фазлу карам,
Меҳвари ваҳйи Илоҳӣ байни мо зебандагӣ.
Сахтгирию ташаддуд зидди ҳукми дин бувад,
Гуфтугӯбо лафзи бад чун ресмони кандагӣ.
Қайди банди ҷоҳилият ихтилофи муслимин,
Оби рӯ чун оби ҷӯ дорад гаҳе резандагӣ.
Иртиботе нест байни аҳли қатлу аҳли дин,
Ихтилофе дар ақида, ҳам шуъури зиндагӣ.
Хайр хоҳӣ дар ҳаётат, эй Хусайн, осон бикун,
Зинати инсон бувад одоб дар пояндагӣ!

06.05.2016.

**КАМОЛИ ЗИНДАГӢ АЗ ЭҲТИРОМИ
ЯКДИГАР БОШАД (146)**

Камоли зиндагӣ аз эҳтироми якдигар бошад,
Муҳаббат байни инсонҳо ниёзи боасар бошад.
Камолоти убудият ба қалби поки инсонхост,
Ҳидоят, ҳам чавонмардӣ чароғи шуълавар бошад.
Адоват байни инсонҳо зи тухми куфру бединӣ,
Гумони бад ба якдигар зарар андар зарар бошад.
Гумони бад сабаб гардад, таҷассус сӯи зан орад,
Ба ҷанг он оташе бошад, нифоқи фитнагар бошад.
Гумони бад мабар ҳаргиз, ту хушбин бошу

бопарҳез,

Сухан пинҳон намедорӣ, нидоят чилвагар бошад.
Дуое кун, Ҳусайно, то гумони бад набошад ҳеч,
Муҳаббат байни инсонҳо ба нафъи якдигар бошад!

06.05.2016.

**БАҲСИ ШЕЪР ОСОН НАБУД,
АНДЕШАИ МАВЗУН МУДОМ (147)**

Баҳси шеър осон набуд, андешаи мавзун мудом
Унсури чор аст ҳарфу қофия, вазну мақом.
Масти маънӣ мешавам, гар шеъри ман афсах
бувад,

Дар ҳаёлу дар калом аз шоирон омад паём.
Шеър гӯяд шоире, он бар забон чорӣ шавад,
Дар забони аҳли дил таъбири шеър ояд низом.
Қавлу маънӣ дар ғазал чун риштаи Исо бувад,
Ҷовидона лаҳзаҳо боло равад, ёбад давом.
Шеър гуфтан саҳл не, таъбири он аз кибриёст,
Дар сукунат ногаҳ аз назмаш барӣ айши мудом.
Баҳси шеърат байни мардум, эй Ҳусайн, мақбули
ом,
Ту дуо кун, то бимонад шеъру назмат мустадом!

07.05.2016.

**ШЕРУ РҶБАҲ ЧОНВАРОНИ
БЕМИСОЛИ ХОЛИҚ АСТ (151)**

Шеру рӯбаҳ чонварони бемисоли холиқ аст,
Дар шучоат шер шеру васфи рӯбаҳфосиқ аст.
Байни ҳайвон шер шоху бо ғуруру ифтихор,
Рубаҳ, аммо дар миёни ҷумла ҳайвон сорик аст.
Насли инсон гарчӣ бошад хилқати Парвардигор,
Хулқу ҳӯи одамӣ ҳам ҳаст гаҳ ноустувор.
Фарқи олим то ба ҷоҳил аз замин то осмон,
Ҳилаю найранги инсон низ бошад бешумор.
Шеру рӯбаҳ бешагиянду ҳаёт андар мисол,
Одамон аз хислати худ дар ғами ҷангу ҷидол.
Дар ҳаётат ҳарчӣ дидӣ, бо суҳангӯ, эй Ҳусайн,
Панди ту бар ташнағони илм чун оби зулол!

07.05.2016.

**ЧАҲОН РАВШАН ШАВАД АЗ
ШАМС ДАР ЗУЛМАТСАРОИ МО (152)**

Чаҳон равшан шавад аз шамс дар зулматсарои мо,
Тафаккур мекунам доим, ки шамс аст аз барои мо.
Нигаҳдори ҳаёт аммо на шамсу на камар бошад,
Ки ҳар чизе шавад пайдо ба фармони Худои мо.
Замину осмон бар ҷо аз он илми ниҳон бошад,
Низоми кавн аз лутфи Худои меҳрубон бошад.
Ту дидӣ риштаи кайҳону маҳ, хуршеду абру бод,
Ба фармони Илоҳӣ пеши чашми мо аён бошад.
Ситора дар само дидӣ, сафо дар осмон бинӣ,
Шабу рӯзат ба миқдор аст, заминро гирди он бинӣ.
Фалак бошад ба роҳи худ, Ҳусайно, ту тафаккур
кун,
Агар дар Каҳкашон аз сад ситора корвон бинӣ.

08.05.2016.

**ҚАВЛУ ҒАЗАЛ ДАР МУЛКИ МАН
САРЧАШМА АЗ ҚУРЪОН БУВАД (154)**

Қавлу ғазал дар мулки ман сарчашма аз Қуръон
бувад,
Афкори ман дар ҳар суҳан пайваста бо имон бувад.
Ҳар мисраи шеър ғазал чун набзи қалби шоир аст,
Мафҳуми маънӣ дар ғазал осори ҳар инсон бувад.
Мавзӯи асли дар ғазал эҳсоси ишқу ошиқист,
Сарчашмаи меҳру вафо аз раҳмати Раҳмон бувад.
Пайваста будан бо само руҳан ва ҷисман дар ғазал,
Ҳар он чӣ мегӯяд забон, пайванд бо кайҳон бувад.
Омад ғазалхон Анварӣ бо Саъдии ширинбаён,
Бошад Саной нуктадон, Аттот бо бурҳон бувад.
Дар пеши Мавлоӣ бузург чун катрае бошад
Ҳусайн,
Чун Ҳофизу Ҳоҷа Камол ӯ пайрави ирфон бувад.

08.05.2016.

**ЗУХДУ ТАҚВОДОР БОШӢ,
ГӢ ДУОИ МАРДУМАТ (155)**

Зухду тақводор бошӢ, гӢ дуои мардумат,
То расад аз зухди ту нафъе барои мардумат.
Нафси инсон дар бахилӢ хешро нобуд кунад,
Иззати инсон надонад, зулм баҳри худ кунад.
Дар ҳаётат ҳар чӣ кардӢаз сазову носазо,
Он мукофоти амал бошад ба ту рӯзи ҷазо.
Дар ҳадис омад, ки «Хайрун-нос ман янфаъун-нос»,
Бехтарин хайр аст, агар нафъе расонӣ бе сипос.
Зухд, ҳам тақво бикун, ҳам нафъ бар мардум расон,
Нафъи мардум шуд ризои Ҳақ таъоло, эй ҷавон!
Сарф шуд умрат, Хусайно, дар раҳи аъмоли хайр,
Ту дуо кун баҳри халқат, то кунад афъоли хайр.

08.05.2016.

**СУРАТИ ИНСОН ЧУ БИНӢ,
СИРАТАШ ТАФСИР КУН (157)**

Сурати инсон чу бинӣ, сираташ тафсир кун,
Васфи некуи варо дар ҳимматаш тақрир кун.
Молу дунё, симу зар чун манфаъат меоварад,
Гар ба дил инсоф дорӣ, кор бо тадбир кун.
Молу пул, ҳам симу зар нафъе надорад дар лаҳад,
Моли дунё чирки даст аст, қалбро татҳир кун.
Одаму одамгарӣ мизони пул ё мол нест,
Одамо, қудрат бидон, бо молу пул таъсир кун!
Молу пул дар даст дорӣ, хайру эҳсоне намо,
Бар ятимону ғарибон хайри бетақсир кун.
Моли ту бошад, Ҳусайно, ин насихат дар ғазал,
Нафъи худро дар ду олам бо қалам таҳрир кун.

09.05.2016.

**ОМАДАМ, ТО ЗИНДАГОНӢ ДАР
ЗАМИН ПАЙДО КУНАМ (158)**

Омадам, то зиндагонӣ дар замин пайдо кунам,
Чисму руҳи хешро дар ошиқӣ шайдо кунам.
Ошиқӣ амри Илоҳӣ дар замин у осмон,
Ҳар замон нури Худоро дар дилам эҳё кунам.
Нури Ҳақбошад муҳаббат байни мардум дар замин,
Меҳри Ҳақро дар дили халқи азизам ҷо кунам.
Меҳру шафқат, дилнавозӣ, иффату покизагӣ,
Ин ҳама мафҳуми некиро ба худ маъно кунам.
Зиндагонӣ дар замин чун лаҳзаи хоб асту бас,
Баъди бедорӣ ҳаёти дигаре пайдо кунам.
Лаҳзаи хоби ту то бошад, эй Ҳусайн, осудагӣ,
Ҳар чӣ бо дил кардаам, дар хонаи фардо кунам!

09.05.2016.

**ҚИССАЕ ОМАД БА МО
АЗ ҚИССАҲОИ БЕҲТАРИН (159)**

Қиссае омад ба мо аз қиссаҳои беҳтарин,
Зоҳиде буд як маҳал аз зумраи аҳли қарин.
Хонаи зоҳид тӣҳӣ аз мола ашӯи ҷаҳон,
ӯ ба таълими тасаввуф гашт машҳури замон.
Нафси худро таҳ бизад, амволи дунё зам накард,
Нафъи мардум дар дилу бар маъсият қад ҳам накард.
Ҳикмату асрори илмаш қард соҳибэҳтиром,
Шарҳи ҳолаш буд дар ҳар зикр хангоми қалом.
Номи некаш дар ҷаҳон бо зуҳд чун пайваста буд,
Дар ибодат шӯҳраташ бо нури Ҳақ вобаста буд.
Баҳри дидораш ба кӯяш халқ азме менамуд,
Ҳокиме аз роҳи дур он ҷо зиёрат қарда буд.
Наздаш омад ҳокиму дар ӯ бидид хавфу раҷо,
Ҳоли зоҳидро бипурсид: Мола амволат қучо?
ӯ ҷавобаш доду гуфто: Дур қун аз сар ҳаво,
Ҳолиё ҳастӣ ту ҳоким, мола мулки ту қучо?!
Ҳокимаш посух бигуфто: Қори ман бошад сафар,
Ханда қарду гуфт зоҳид: Пас ману ту ҳамсафар.
Ҳисса аз ин қисса—мола мулк ҳеҷ онӣ ту нест,
То абад мулки ҷаҳон дар зерӣ фармони ту нест.
Вақти рафтани руҳи ту аз ҷисм мегардад ҷудо,
Мола мулқат дар замин, пайваста қардӣ бо Ҳудо.
Ҳарҷӣ қардӣ дар ҷаҳон, ҳамроҳи худ онро қарӣ,
Номи неқ орей, Ҳусайно, бо виқоре бигзарӣ!

09.05.2016.

**СУРАТИ СОҲИБЧАМОЛОН
НАҚШИ АЛЛАҲ ДОИМО (160)**

Сурати соҳибчамолон нақши Аллах доимо,
Менамояд нури рахшон чехраи маҳ доимо.
Байни мардум чилваи ӯ дар сифат бозори хусн,
Зохиру ботин шавад рахшанда аз нури Худо.
Нури шамс андар назар равшан кунад чашми
башар,
Асли ҳикмат ин, ки шамс аз нури Ҳақирад сафо.
Сурати соҳибдилон равшан зи нури сират аст,
Сурати соҳибчамолон дар тамошо пурзиё.
Чехраи зебо Худованд - дар ҳадис омад, бидон,
Сураташ зебову ўро дўст дорад чашми мо.
Сурати зебои инсон васфи Қуръон, эй Ҳусайн,
Дар каломат васф кун инсони зебо чехраро!

09.05.2016.

**ТУ ГАНЧИ ОФИЯТ HOҲӢ, ЗИ
ДОРОИИ ХУД САР КУН (161)**

Ту ганчи офият хоҳӣ, зи дороии худ сар кун,
Ҳазорон некӣ меҷӯӣ, зи дарёии худ сар кун.
Ту фикре кун, ки ин олам ҳисобу ҳам ҳасаб дорад,
Ҳидоятҳои мардумро зи ихдоии худ сар кун.
Намедонӣ, дар ин олам чи ҳикмат дар забон
бошад,
Забони ту сабаб бошад, зи маъноии худ сар кун.
Муҳаббат байни инсонҳо шарофат дар дили пок
аст,
Агар хоҳӣ шараф ёбӣ, зи начвоии худ сар кун.
Ҳазорон сол қабл аз мо ҳакиме буд дар ин олам,
Зи анфосаш чи меҷӯӣ, зи доноии худ сар кун.
Ҳусайно, ту дар ин олам ба чашми худ аён дидӣ,
Салоҳе дар ҷаҳон бошад, зи фардоии худ сар кун!

10.05.2016.

**ЗИНДАГӢ ДАР ИН ЧАӢОН
ҚИМАТ БУВАД АЗ СИМУ ЗАР (162)**

ЗиндагӢ дар ин чаӢон қимат бувад аз симу зар,
Сарфарозиҳои инсон дар замин илму хунар.
Илм бошад дар ҳаёт ҳамчун чароғи нисфи шаб,
Шабчароғи ахтарон дар осмон бошад камар.
Сарфарозӣ обрӯву иззати марди нақӯст,
Эътибори давлату халқ аст ҳар соҳибназар.
Одам аз одамгарӣ ёбад шарофат дар чаӢон,
Мешавад фарзанд соҳибном аз панди падар.
Сарфарозони чаӢон бар илму ҳикмат соҳибанд,
Соҳиби касбу хунар бо бахт гардад сар ба сар.
Шеърӣ пурмаъно бувад чун мева ширин, эй
Хусайн,
Баҳра меёбанд мардум аз дарахти хушсамав!

11.05.2016.

ТО ТАВОНӢ, АЗ ҶАҲОЛАТ ДУР БОШ (164)

То тавонӣ, аз ҷаҳолат дур бош,
Аз гуноҳу маъсият мастур бош.
Некбину хушсухан марди Худост,
Бо забону чашми худ пурнур бош.
Нури Раҳмон доимо дар дил бувад,
Ту ба илму маърифат масрур бош.
Гар гуноҳе мекунӣ дар ин замин,
Пок кун танрову ҷон, маъмур бош!
Дар камар раҳгум занӣ, нобуд шавӣ,
Дар раҳи Ҳақ мисли кӯҳи Тур бош.
Тур чун ҳамрози Мӯсову Худост,
Эй Ҳусайн, акси ҷилои нур бош!

12.05.2016.

**ҲИҚМАТУ АСРОРИ ҲАҚ АЗ ШАМСИ
ХОВАР РАВШАН АСТ (165)**

Ҳикмату асрори Ҳақ аз шамси ховар равшан аст,
Хилқати олам чи донад он, ки худ бе чавшан аст.
Чавшани чон чист? – Яъне илму дониш, бегумон,
Зеби ин дунё бувад он кас, ки чун чон дар тан аст.
Гардиши начму замин аз қудрати Парвардигор,
Умқи укёнус чӣ бошад? - зери дарё маскан аст.
Зумраи айёми мо дар неъмату дар ғафлатанд,
Феъли ночно ҳам зиён асту ба дунё душман аст.
Равшанӣ бадри мунир рамзи камолоти ҳаёт,
Зиндагонӣ дар ҷаҳон бо якдигар пайвастан аст.
Ҳикмати ашъори ту бошад, Ҳусайн, нуру-л-худо,
Чун ситора дар ҳаво, дар боғ чун як гулшан аст.

14.05.2016.

**ОРИФОН ДАР ИН ЧАҲОН ПАЙВАСТА
СОҲИБМАСКАНАНД (166)**

Орифон дар ин чаҳон пайваста соҳибмаскананд,
Авлиё-уллоҳ доим дар ӯсур ҳаммаъмананд.
Ту тафаккур мекуни, дунё надорад орифе?
Авлиё-уллоҳ байни мардуми мову мананд!
Орифон донандаи асрори ҳикмат дар чаҳон,
Дар миёни дину дунё чун зи оҳан ҷавшананд.
Ҷоҳилон дар фитнаву буғзу адоват банду зор,
Олимон бо илми худ чун машъалеву гулхананд.
Дину дунё назди ориф чун тарозу ҳамтараф,
Паллаи мизон чу дидӣ, дар мусовӣ кавсананд.
Орифи олим чу булбул интизори гул, Ҳусайн,
Гул агар пажмурда шуд, уммедҳо дар гулшананд!

15.05.2016.

**ГАР СУХАН РАНЧИДА ГҮЙ
РАНЧҲО МЕОВАРАД (167)**

Гар сухан ранчида гӯй, ранчҳо меоварад,
Нукта носанчида гӯй, сад балo меоварад.
Ёр агар ранчида бошад, ту сухан санчида гӯй,
Ҳарфи сулҳу оштӣ аз дил кудурат мебарад.
Бо хичолат назди ту ёрат агар узре бигуфт,
Ту пазиро шав, Худо то аз гуноҳаш бигзарад.
Гардиши кайҳон муназзам дар сухан, рамзе бигир,
Ин ҷаҳон бошад ҷу мактаб назди ҳар соҳибхирад.
Дар масал ҳар меҳи саркаҷ захми сурат беш кард,
Нукта носанчида бошад, захми дил меоварад.
Хушсухан бошӣ агар бо аҳли олам, эй Ҳусайн,
Нуктаи ашъори ширини ту ҷон мебарварад.

16.05.2016.

**БА ҲИКМАТ МЕКУНАМ АЗ ШАСТ
СОЛИ РАФТАЯМ ЁДЕ (168)**

Ба ҳикмат мекунам аз шаст соли рафтаям ёде,
Чиҳо дидам, чиҳо кардам чиҳоро дода бар боде?
Чаҳонро пир мегуфтам, чаҳонро навчавон дидам,
Кунун асрор фаҳмидам дилеро мекунам шод.
Дилеро шод гардонӣ, Худо садчанд хоҳад дод,
Ба чашми мардуми олам ту инсони Худододе.
Ту асрори чаҳон чӯй зи ҳар соат, зи ҳар оне,
Зи дил ёбӣ чаҳонеро, ба ёд ор он чӣ бикшодӣ.
Равоншод аҳли он дунё умед аз ту дуо доранд,
Дуо гар мекуни, арвоҳи онон мекунад шодӣ.
Хусайно, дил ба даст овар, ки қалбат шодмон
бошад,
Худо чун ҳодии дил шуд, ҳама ёбанд иршод.

17.05.2016.

**ПАРЕШОНАТ ҲАМЕБИНАМ -
ПАРЕ-ШОН МИСЛИ ГЕСЎЯТ (169)**

Парешонат ҳамебинам - парешон мисли гесўят,
Чаро хотирпарешонӣ, чӣ боде мевазад сўят?
Намедонӣ дар ин олам ҳама бо кори худ бошад,
Ба ҳоли худ парешонам ба мисли зулфи хушбўят.
Ҳаёт ин боди сўзон асту инсон заҳмате дорад,
Парешонӣ дар ин олам ба худ як исмате дорад.
Ба ҳоли худ назар бинмо, парешонӣ ба бод ояд,
Чу бод он ҳар чӣ меояд, мурураш ҳикмате дорад.
Парешондил набошӣ ту, манам дар амну ороиш,
Паноҳат бар Худо гўям, ки ҳастӣ шахси

даркораш.

Таҳаммул кун ғами гетӣ, ки аз қисмат бувад

кораш,

Биёяд бар ту осонӣ, Ҳусайно, неъмату бораш!

20.05.2016.

**ҲАР ОН ЧӢ ПАЙДО МЕШАВАД
БО ЁДУ ЗИКРАШ ШИШТААМ (170)**

Ҳар он чӣ пайдо мешавад, бо ёду зикраш шиштаам,
Он чӣ маро суде диҳад, то ҳол он нанвиштаам.

Ҳоҳам навишт аз ҳар мақом, гар ёри ман гардад
калом,

Борони раҳматро бирез, эй Ҳақ, ба рӯи киштаам.
Аз лутфу эҳсони Худо дар риштаҳои назму наср,
Шеърӯ ғазал, ҳам маснавӣ бо тори меҳрам
риштаам.

Дорам қасида дафтарам, байту рубоӣ, мустазод,
Дар гулшани шеърӯ адаб тухми суҳанро киштаам.
Тухми суҳан ҳикмат бувад бар нафъи мардум ҳар
замон,

Ҳар он чӣ дорам дар дилам рӯи варақ бинвиштаам.
Роҳи насихат, эй Ҳусайн, саҳлонӣ бошад бо ғазал,
Дар панди шеъри худ бигӯ, килкам пари
фарҳиштаам!

13.10.2016.

**ВАТАН ГУФТАМ ЗИ ҚАЛБИ ХУД,
САДО АЗ ХУНИ МАН ОМАД (171)**

Ватан гуфтам зи қалби худ, садо аз хуни ман омад,
Ватанро бо забон гуфтам, нидо аз ҷону тан омад.
Муҳаббат дар забону дил нишони меҳри фарзандӣ,
Зи хуну мағзи ҷони ман садои ҳамватан омад.
Ватан кошонои обод ба чашми мардуми ин даҳр,
Зи истиқлол бар миллат чаман андар чаман омад.
Ватан ин Тоҷикистону шараф аз ваҳдати мардум,
Ба роҳи илми аҷдодӣ баҳори анҷуман омад.
Дар ин хоки адабпарвар ба роҳи давлату миллат,
Ҷавонии саодатёр бо фарри суҳан омад.
Нишони меҳри фарзандӣ, Ҳусайно, дар забону дил,
Бигӯ бар мардуми олам: Ба мо хуббулватан омад!

20.05.2016.

**ОБУ ОТАШ ҶАМЪ Н-ОЯД ВАСФИ
ОНҲО ДАР ҶАҲОН (172)**

Обу оташ ҷамъ н-ояд, васфи онҳо дар ҷаҳон,
Васфи оташ гармию ҳам сард васфи об, дон.
Обу оташ дар масал бо ҳам хилофи якдигар,
Васфи инсон инчунин яксон набошад, бегумон.
Дег байни обу оташ парда бошад чун калом,
Ҷамъ меорад миёни ду мухолиф як макон.
Нафси худ месӯзаду оташ сиёҳаш мекунад,
Об дар дохил бичӯшад баҳри мардум ҳар замон.
Ҳам суҳан дар байни мардум мисли обу оташ аст,
Ҳикмати он мисли дег ту пардаи ҳикмат бидон.
Офият хоҳӣ, Ҳусайно, сарв бошӣ дар чаман,
Дар ғазал ҳикмат бигӯ: Он обу оташ дар амон.

21.05.2016.

**ШАБНАМИ РҶИ ГУЛАТ АЗ ЧАШМИ
ГИРЁНИ МАН АСТ (173)**

Шабнами рӯи гулат аз чашми гирёни ман аст,
Аз баёзи рӯи ту нури парешони ман аст.
Дар дилам тухми муҳаббат рӯзи аввал коштӣ,
Ҳосиле бардоштам ин боғу бустони ман аст.
Чорбоғи рӯзгорам сабзу хуррам доимо,
Меваҳои шахдборааш баҳри дармони ман аст.
Булбули шӯридаам, аз ҳусни ҷонафзои ӯ,
Гул намедонад ба гул вобаста ин ҷони ман аст.
Қўйбор аз сабза зебо асли он оби равон,
Ту агар ин ҷо нишинӣ, гул ба домони ман аст.
Гарчӣ дидӣ дар ҳаётат боғу бустони зиёд,
Ту ғанимат дон, Ҳусайн, он булбулистони ман аст!

22.05.2016.

**ДАР ИН ҶАҲОНУ ИН ЗАМОН
ИМРӯЗИ МАН ФАРДОИ ТУ (175)**

Дар ин ҷаҳону ин замон имрӯзи ман фардои ту,
Дармони дарди миллатам фардои нурафзои ту.
Шукр аз чунин даврон кунам, фардои миллат дар
назар,
Илму ҳунарпарвар манам дар боғи беҳамтои ту.
Дирӯзи ман бигашту рафт аз худ бимонда хотира,
Дар сина акс андозшуд оҳи дил аз овои ту.
Имрӯзи ман пеши назар дарки ҳазорон неъмате,
Ман шукри неъмат мекунам аз давлати волои ту.
Розу ниёзи бандагӣ, фардо чӣ меорад маро?
Фурсат ғанимат, эй азиз, баъдан кӣ монад ҷои ту?!
Дирӯзу имрӯз, эй Ҳусайн, андозаи як фосила-ст,
Фардо ба миллат мерасад дар ин ғазал начвои ту!

22.05.2016.

**ҲАҚ ТАЪОЛО АЗ ГИЛЕ ИНСОН
ЗИ САНЪАТ ОФАРИД (176)**

Ҳақ таъоло аз гиле инсон зи санъат офарид,
Бо забону ҳам калом оинахислат офарид.
Чун Саной, Ибни Сино, Шайх Аттору Камол,
Мавлавӣ, Хайёму Бедил бошарофат офарид.
Ҳар ки буд аҳли суҳан дар олами пуробуранг,
Баҳри дороии миллат ганҷи ҳикмат офарид.
Ҳоча Ҳофиз, ки лисонаш буд аз дунёи ғайб,
Шеъри ширин чун шакар бо сад назокат офарид.
Аз Низомӣ панҷ ганҷи пургуҳар мерос монд,
Панду андарзи ҳақимон ҷони санъат офарид.
Рӯдакӣ бо шеъри оламгир оламро гирифт,
Дар дилу дар дидаҳо ӯмеҳру шафқат офарид.
Шамс бо меҳри ҷаҳонафрӯз бар Мавлоноӣ Балх,
Байни абноӣ ҷаҳон рамзи садоқат офарид.
Гар суҳан гуфти, Ҳусайн, бо ҳикмату дониш бигӯ,
Неъматӣ Холиқ таъоло рамзи ҳикмат офарид.

22.05.2016.

**МЕҲРУ МУҲАББАТ МЕДИҲАД БАР
ЗОҲИРУ БОТИН САФО (178)**

Меҳру муҳаббат медиҳад бар зоҳиру ботин сафо,
Ваҳдат миёни одамон аз раҳму шафқат доимо.
Оне, ки дорад қалби соф, пурфайзу ботамкин
бувад,
Ҳар соҳиби хулқи накӯмаҳбӯб бошад бар Худо.
Чун сокини рӯи замин бар раҳму шафқат ташна аст,
Аъмоли неки одамӣ бар дарди олам шуд даво.
Хулқи бад рафтори бад аз дил барад меҳру вафо,
Дар синаи ноодамон бераҳмӣ дарди бедаво.
Ҳар кас, ки нуронӣ бувад, рахшанда созад ин
замин,
Бар ҷумлаи миллат бувад марди накӯ мушқилкушо.
Дар байни мардум зиндаӣ бо ҷазби афкорат
Ҳусайн,
Одамгариву одамӣ чун оҳану оҳанрабо.

22.05.2016.

**ҲАҚҚИ ҲАМСОЯ ЧУ ОМАД
ДАР ШАРИЪАТ, ОН БИДОН (179)**

Ҳаққи ҳамсоя чу омад дар шариъат, он бидон,
Мардуми мо дар маҳалла аз қадим дар як макон.
Ҳаққи ҳамсоя ба се омад ба мо аз он Расул,
Аҳли муслим бошаду он ақрабо, ҳамсоя дон.
Ҳаққи ҳамсоя ба ду омад ба қавли он Расул,
Ақрабоят нест, аммо ӯ мусулмон, дӯст хон.
Ҳаққи ҳамсоя ба як, тасдиқи он низ аз Расул,
Ақрабо неву мусалмон не, дигар оини он.
Ҳаққи ҳамсоя зи дасти рост чил, ҳам чил зи чап,
Хулқи неку эҳтиром бояд ба ҳар ҳамсоягон.
Бӯҳанифа баҳри мо бошад намуна, эй Ҳусайн,
Чанд пандеву ривоят монда аз ӯ ҷовидон.

23.05.2016.

**ОДАМӢ АЗ ҶУРМУ ИСӢН
ХОЛӢ НЕСТ (180)**

Одамӣ аз ҷурму исён холӣ нест,
Хоҳу ноҳоҳ ӯ зи нуқсон холӣ нест.
Бандаи осӣ гунаҳкор асту лек,
Аз умеди авфи Раҳмон холӣ нест.
Ҳар амалро аз Худо аҷру савоб,
Аҷри тоъат аз ҷароғон холӣ нест.
Тоъату хавфу раҷо дар назди ӯ,
Ту бидон, аз амру фармон холӣ нест.
Бандаи обид ибодатҳо кунад,
Ҳеч бустон аз гулистон холӣ нест.
Дар ғазал ҳамде бигӯ ту, Эй Ҳусайн,
Ҳам дуо кун, даври даврон холӣ нест.

23.05.2016.

**МУНОФИҚ АЗ НАФАҚ БОШАД
ШИКОФАД БАЙНИ ИНСОНҲО (182)**

Мунофиқ аз нафақ бошад, шикофад байни
инсонҳо,
Сухан ночову рафтораш сабаб бошад ба вайронҳо.
Мунофиқ дар забон як гап ба дил чизи дигар
дорад,
Фасоде оварад ногоҳ адоват байни инсонҳо.
Мунофиқ дар ақида чун хилофи дини мо бошад,
Зарарҳои зиёд орад, ба вичдонҳо, ба имонҳо.
Мунофикро аломатҳо - сухан гӯяд, дурӯғ аст он,
Ба ваъди худ хилоф орад, хиёнат бо амонатҳо.
Мунофиқ назди Пайғамбар чу аз масҷид зирор
омад,
Хабар аз осмон омад, таҷаммуъ назди шайтонҳо.
Насихат кун, Хусайно, то забону дил шавад
воҳид,
Паи иншои шеъри дил қалам гир аз қаламдонҳо.

23.05.2016.

**ҶАВҲАРИ ОДАМГАРӢ АЗ
БАЙНИ МО АФТОДА АСТ (183)**

Ҷавҳари одамгарӣ аз байни мо афтодааст,
Чашми бино дар сари мо пеши по афтодааст.
Чун мизони мол пул шуд одаму одамгарӣ,
Беадабро аз чавонӣ шарму ҳаё афтодааст.
Моли ашё байни мардум ҳоли байъу ҳам шире,
Фикру зикраш дар ҳаром, ӯ аждаҳо афтодааст.
Ақлу инсофу адолат рафт аз бозори даҳр!
Дар тарозуҳо хиёнатҳо раво афтодааст.
Дар тичорат адлу инсоф пояи байъу шире,
Тоҷири содиқ, аз ин рӯ, босаҳо афтодааст.
Уқдаи ҳалли масоил амри маъруф будааст,
Эй Ҳусайн, ислоҳ бинмо, по ба ҷо афтодааст.

24.05.2016.

**РИЗҚУ РЎЗӢ АЗ АЗАЛ, АММО
НАОМАД ТО КУНУН (184)**

Ризку рӯзӣ аз азал, аммо наомад то кунун,
Он чи дидем аз ҳаёт, он ризқ гӯё ки фузун.
Гар насибе мекунад аз қисмати Парвардигор,
То дами охир биёяд, он чи н-омад то кунун.
Ченаки бисёр дорад илми Раббил-оламин,
Ризку рӯзӣ баҳри инсон субҳ мегардад фузун.
Кам шавад он, гар саҳаргаҳ хоб монӣ бесабаб,
Гар саҳархезӣ, ҳаёти ту намегардад забун. . .
Ризку рӯзӣ кам шавад, вақте гунаҳ содир кунӣ,
Ҳар чи ояд аз азал, дигар натонад зӯфунун.
Он чи омад, эй Ҳусайн, аз ризку рӯзии ҳалол,
Шукр кун, то косаи қисмат наҷфтонӣ нагун!

24.05.2016.

**ЗИНДАГӢ МУШКИЛ, КИ ҲАСТ
АЗ ГИРЯТ ОҒОЗ ШУД (185)**

Зиндагӣ мушкил, ки ҳаст аз гиряат оғоз шуд,
Тифли навзода чи донад, ки чунинам роз шуд.
ӯ надонад, баҳри чӣ омад ба ин дунёи дун,
Холиқаш асрор донад, сарнавишташ соз шуд.
Фарри яздонӣ таҷаллӣ кард дар тифли вучуд,
Ҳикмати асрори дунё боли ин парвоз шуд.
Тифли нав дар по шавад, сирри камоли ӯ нишон,
Меҳри модар бо ҳама гармии ӯ дамсоз шуд.
Зиндагӣ мушкил набошад, кай хабар ояд зи ғам,
Хидмати мардум касе, ки кард, сарафроз шуд.
Зиндагӣ охир шавад бо гиряи мардум, бидон,
Эй Ҳусайн, анҷоми умри мо зи нав оғоз шуд!¹

25.05.2016.

¹ Ин ғазал бо вазни ҳичой навишта шудааст.

**БАХТУ САОДАТ ДАР ВАТАН АЗ
ВАҲДАТИ МИЛЛАТ БУВАД (186)**

Бахту саодат дар Ватан аз ваҳдати миллат бувад,
Базму тараб, эй чони ман, ачри ҳама заҳмат бувад.
Миллат бигардад сарбаланд аз номи фарзандони нек
Назму низоми ин Ватан вобаста бар ҳикмат бувад.
Меҳру муҳаббат байни мо поянда бошад доимо,
Аъмоли хайри одамон аз дину аз суннат бувад.
Аз раҳму аз шафқат бувад ваҳдат миёни одамон,
Рафтору гуфтори накӯ озоишу роҳат бувад.
Сулҳу суботи кишварам аз неъмат Парвардигор,
Ин сарзамини тоҷикон обод аз меҳнат бувад.
Кошонаи ободи мо аз суннати сулҳу салоҳ,
Шоида донӣ, эй Ҳусайн, андарз бо ҳикмат бувад.

25.05.2016.

**ТАЪАССУБ ҶАҲЛУ НОДОНӢ
ЧИ ДАР ДИНУ ЧИ ДАР МАЗҲАБ (187)**

Таъассуб ҷаҳлу нодонӣ чи дар дину чи дар мазҳаб,
Таъассуб ғолибан мазмум чи дар илму чи дар
мактаб.

Хурофот аст бебурҳон ғимоят кардани ҷоҳил,
Таассуф мекуни фардо, зарар дар неш чун ақраб.
Таъассуб заррае бошад, тақаббур хулқи худҷоҳ,
Тамоми фарди носолим чи дар ҷаҳлу ҷи дар
матлаб.

Таъассуб чун хушунат феъли сарпечӣ бувад аз амр,
Машав ту фарди носолим чи дар саҳро, чи дар
машраб.

Тарафдорӣ хурофотро бувад асли хиёнатҳо,
Қасе ҳамроҳи шайтон шуд, ағарҷи соҳиби мансаб.
Шавад ноком дар дунё пушаймонӣ ба ӯ ояд,
Ҳусайно, ту бигӯ доим таъассуб ҷаҳли бемазҳаб.

31.05.2016.

**ҲИҚМАТИ НЎШИРАВОН ПАНДЕ
БА МО ДАР ЗИНДАГӢ (188)**

Ҳикмати Нӯшеравон панде ба мо дар зиндагӣ,
Ҳар адибе ёбад аз шеъри равон пояндагӣ.
Чун тазоде нест андар ҳикмати аҳли адаб,
Панди исломию ақлонист худ зебандагӣ.
Ошиқони рӯи Ҳақ дар роҳи Ҳақ ҷон медиҳанд,
Бар сари дори фано Ҳаллоҷро фархундагӣ.
Абдучаббори Хучандӣ олими илми нучум,
Оҷизу Бобо Камол ориф шуда аз бандагӣ.
Нақшбанду Маслиҳатдин – орифони номдор,
Муршиди роҳи тариқат гашта аз рахшандагӣ.
Эй Ҳусайн, эҷод кун, панде аз ин пирон бигир,
Риштаи назми каломат бардавом ресандагӣ.

31.05.2016.

**ЗАМИН САЙЁРАИ ОБӢ, ЧУНИН
МАВӢУД ХОӢАД БУД (189)**

Замин сайёраи обӣ, чунин мавҷуд хоҳад буд,
Ҳазорон сол маъмур асту бозам буд хоҳад буд.
Замину осмонро ҳадя кард ӯ баҳри инсонҳо,
Замоне гар набошад ӯ, ҳама мафқуд хоҳад буд.
Само вусъат талаб гашта, ки асрораш намедонанд,
Намедонам, чаро садди замин маҳдуд хоҳад буд.
Замин сайёраи хурду ҳама сирри ҷаҳон дар ӯст,
Малоик ҳам, Азозил ҳам дар он масъуд хоҳад буд.
Замину осмон ҳамранги мавҷи нури хуршед аст,
Зи исёни банӣ Одам саҳобаш дуд хоҳад буд.
Ба ҳамди қудрати боло, Ҳусайн, ором шеъре гӯй,
Саодат беш меояд, замон маҳмуд хоҳад буд!

02.06.2016.

**ДОДАРУ ХОҲАР ҲАМА ДАР
АСЛ АЗ ЯК ГАВҲАРАНД (190)**

Додару хоҳар ҳама дар асл аз як гавҳаранд,
Ифтихори волидайн гулбару гулпарваранд.
Чавҳари аҷдод дар ҳастии авлод озмуд,
Байни абнои падар симои асли мазҳаранд.
Волидон хоҳанд доим байни фарзандони хеш,
Меҳру шафқат чун зару бошад, ки онон заргаранд.
Хонаи танги падар бошад, набошад мушкиле,
Ҳар замон чун тифлаке ғамхори раҳми модаранд.
Хоҳару додар ҳама мастури айби якдигар,
Норизогӣбайни онон ғуссаи баҳру баранд.
Бо бародар қадридонӣ кун, Ҳусайн имрӯзу пас,
Моли дунё бевафо, фармудаи Пайғамбаранд!

03.06.2016.

**ЯК ДУОИ МОДАРОН АЗ ГАНЧИ
ҚОРУН БЕҲТАР АСТ (191)**

Як дуои модарон аз ганчи Қорун беҳтар аст,
Меҳри гарми модарон аз ишқи Мачнун беҳтар аст.
Точу тахти ин чаҳон аз баҳри ӯ фарзандҳост,
Мулки модар баҳри мо аз ганчи мадфун беҳтар аст.
Ишқи фарзанд оварад афлокро ҳам пеши ӯ,
Хоки пой модар аз чархи ҳумоюн беҳтар аст.
Домани ӯ чонамози кӯдаки ҳурон бувад,
Дасти модар дар дуо аз зайти зайтун беҳтар аст.
Розигии осмон дар розигии ӯ бувад,
Маҳди раҳму шафқаташ аз тоҷи марҳун беҳтар аст.
Дар канори модарат будӣ ниҳоле, эй Ҳусайн,
Ҳарфҳои содааш аз байти мавзун беҳтар аст!

03.06.2016.

**БОСАОДАТ МЕШАВӢ, ГАР ХИДМАТИ
МОДАР КУНӢ (192)**

Босаодат мешавӢ, гар хидмати модар кунӢ,
Чашми ӯ равшан шавад, гар хубӣ бо додар кунӢ.
Модарат доим туро донад чароғи зиндагиш,
Эҳтироми хоҳарат дар қалби ӯ чавҳар кунӢ.
Ранчи модар омада дар қиссаи як навҷавон,
Норасой гурда буд, он қиссаро минбар кунӢ.
Гурдаи худро ба модар дод фарзандаш ниҳон,
Боз гуфто: мирам, ар ту қиссаро мазҳар кунӢ!
Қиссаи соlexнасабро ҳаққи фарзандӣ бидон,
Ҳалқаи занҷир бошад, бар ҷаҳон довар кунӢ.
Дар ривоят, дар ҳикоят ҳам Ҷурайҷӣ Роҳибе,
Дар ғазал бояд, Хусайн, асрори худ гавҳар кунӢ!

03.06.2016.

**САРНАВИШТИ ОИЛА ЧУН АЗ
ПАДАР САР МЕШАВАД (194)**

Сарнавишти оила чун аз падар сар мешавад,
Адлу инсофаш барои тифл аз бар мешавад.
Иффату покизагӣ аз фитрати модар бувад,
Эътиқоди ақли солим кимиёгар мешавад.
Қалби кӯдак оби софу зиндагӣ мачрои он,
Аз канори руду дарё ранҷовар мешавад.
Эътиқоди ғайри солим ихтилоф орад ба ом,
Зулмати афкори мардум аз риё сар мешавад.
Адлу инсофу диёнат, меҳру шафқат, ҳам адаб,
Шоҳроҳи халқу ободии кишвар мешавад.
Тарбият нақши асосӣ дорад, эй чони Ҳусайн,
Ин ҷаҳон комил зи фазли ҳар паймбар мешавад!

04.06.2016.

**ДАР ИН ОЛАМ ЧӢ МЕЧӢЙ
НАЧӢОТАТ ДАР ДУО БОШАД (195)**

Дар ин олам чи мечӢй, начӢотат дар дуо бошад,
Дуо дар ҳаққи мардум кун, ки аини муддао бошад.
Дуо як ресмон бошад миёни бандаву Холик,
Дуо дар ҳаққи миллат кун, асосаш иддиё бошад.
Дуо мағзи ибодатҳо ба сӯи бениёзи ӯ,
Ниёиш мекунад банда, салоташ бо дуо бошад.
Дуои волидаини ту шарофат дар ҳаёт орад,
Ки он дарёи бесоҳил равон сӯи Худо бошад.
Дуои нек касро мебарад бар манзили мақсуд,
Дилу ҷонат ба рӯҳи пок бозам ҳамсадо бошад.
Дуо дармони ҳар дарду умеди осӣён омад,
Ҳусайно, ту дуо мекун, дуоят бо нидо бошад.

04.06.2016.

**ДАР ФАЗОИЛ ОМАДА МОҲИ
ШАРИФИ РАМ(М)АЗОН (198)**

Дар фазоил омада моҳи шарифи рам(м)азон,
Моҳи хайру моҳи некӣ, моҳи фазли умматон.
Дар луғат омад чу рамзе бар гуноҳи рӯзадор,
Дар амон монад, бубахшад он гуноҳи бандагон.
Моҳ омад ҳамчу меҳмон, иззати маҳ вочиб аст,
Ту бидон одоби меҳмон, эҳтироми аҳли он.
Чун закоти ҷисму ҷон омад ба ту моҳи шариф,
Рӯзадорӣ амри Ҳақ, оромиши руҳу равон.
Хонаи дард аст меъда, тандурустӣ рӯза аст,
Илми тиб исбот кард ин тандурустӣ, ту бидон.
Фазли ин маҳро навис дар ҳар каломат, эй
Ҳусайн,
Ҳусни бахшоиш шавад дар ҳар ду олам руҳу ҷон.

05.06.2016.

**ҲАМНИШИН БО АҲЛИ ДОНИШ
МИСЛИ ОБУ АСТУ ЗАМИН (199)**

Ҳамнишин бо аҳли дониш мисли об астузамин,
Аз қудуми аҳли дониш гул кунад ҳар сарзамин.
Донишу фазлу қарам ҳар мурдари эҳё кунад,
Ҳикмати Исо - нафас доим бибошад дар камин.
Орифе гуфто ба шайхе: Қалби мардум хуфтааст,
Шайх гуфто: Дил бимирад, нур н-ояд дар чабин!
Қалби онҳо хуфтаву бедор бошад дар назар,
Ҳар суҳан гӯй ба онон, тоза мефаҳмад чанин. . .
Ақл мегардад қавӣ он гаҳ, ки дил равшан шавад,
Аҳли илму маърифат дар ҳар замон болонишин.
Дӯстдори аҳли дониш шав, Ҳусайно, мерасӣ,
Бо чунин парвози фикрат боз то чархи барин.

06.06.2016.

**ФАРЗАНДИ ИНСОН ДАР ҲАЁТ
ҲАМЧУН МУСОФИР РАҲГУЗАР (202)**

Фарзанди инсон дар ҳаёт ҳамчун мусофир раҳгузар,
Бошад ғанимат одамӣ ҳамчун шамоли даргузар.
Боди сабо дар субҳдам ояд ба эҳёи чаман,
Умри ту ҳам монанди бод аз бўстон дорад гузар.
Гул бишкуфад, боди сабо чун руҳи ту бо ҷисми туст,
Нафъе ба ёрон оварӣ, гардад ҳаётат безарар.
Боди башорат умри мо - хушнудии аҳли замин,
Боди иноят аз Худо, дар ҳар нафас ҳам ҷилвагар.
Мардимусофир, воачаб, дорад ба пул дилбастагӣ,
Шояд намедонад, ки ӯ бо пул набошад ҳамсафар?
Молаш бимонад дар сафар, танҳо равад бе симу зар,
Ҳамроҳи ту бошад, Ҳусайн, ҷумла умурат сар ба сар.

10.06.2016.

**РУҲИ ИНСОН БАӢДИ МАВТАШ
СӢИ ОСМОН МЕРАВАД (203)**

Руҳи инсон баӢди мавташ сӢи кайҳон меравад,
Чони 3-ин нардбон боло зи поён меравад.
Нардбон бошад ибодат, амру фармони Худо,
Ҳар нафар аз ин ҷаҳон бо тибқи фармон меравад.
Бандаи солах, ҳаёташ дар ду олам хуррам аст,
Аз ҳаёташ розию фархунда, хандон меравад.
Олами арвоҳ баҳри аҳли имон худ Ватан,
Ҳамчу Юсуф ӯ зи Мисраш худ ба Канъон меравад.
Дар ҳадис омад, Ҳусайн, дунё зироатгоҳи ту,
Некию хайре бикун, рӯзеба поён меравад.

12.06.2016.

**НАҚШИ ТАЪБИРИ ҚАЛАМ ХУД
АЗ АЗАЛ ОМАД БА МО (204)**

Нақши таъбири қалам худ аз азал омад ба мо,
Илму таъбиру навиштан он чароғи раҳнамо.
Зиндагӣ вусъат биёбад бо қалам дар ҳар замон,
Ҳам висоли фикри олим илму дониш раҳнамо.
Хатти олим пеши нодонон набошад дар назар,
Ҳам ихонат мекунад кибру ғурураш дар само.
Ҳар касе ҳурмат кунад аҳли қаламро дар ҷаҳон,
Хорию зорӣ набинад андар ин ғурбатсаро.
Хатти ту боқӣ бимонад, эй Ҳусайн, аз ин қалам,
То нафас дорӣ, навис, мардум бихонад бо наво.
Хатту имло дар varaқ боқӣ бимонад асрҳо,
Баҳрабардорӣ кунад беҳтар зи хатти истиво.

18.06.2016.

**МЎСАФЕДОНИ ЗАМОНА
МАРДУМИ СОҲИБДУО (205)**

Мўсафедони замона мардуми соҳибдуо,
Панди онҳоро бидонед чун чароғи раҳнамо.
Нақши пирон дар такомул бар шумо меҳвар бувад,
Ҳам ҳидоятҳо кунад дар ин замони босафо.
Улфати пирон бидон дар ҳар замону ҳар макон,
Қалби ту равшан кунад, ҳам дарди ту ёбад шифо.
Эҳтироми пирамардон бар ҷавонон вочиб аст,
Хотири синни муборак мустаҷоб омад дуо.
Раҳму шафқат аз ҷавонон арзиши миллат бувад,
Панди хуби мўсафедон ҳам саодат бар шумо.
Эҳтироми мўсафедон дар ҳаётат, эй Ҳусайн,
Амри дил бошад, ки доим мекунӣ онро адо.

18.06.2016.

**ГАВҲАРИ МАВЧУДА ҲАМСАР
ГУМ МАКУН МАСЪУДАРО (206)**

Гавҳари мавчуда ҳамсар, гум макун масъударо,
Чавҳари ҳастӣ бидон он гавҳари мавчударо.
Арзиши дунё чу бошад ҳамсаратдар оила,
Пост дор, эй мард, доим қадри он мақсударо.
Бахту тахтат интизори хандаи ҳамсар бувад,
Ту мағӯ дар назди ӯ як ҳарфи ғамолударо.
Хотири ҳамсар маранҷон баҳри молу нафсихуд,
Ту макун озурда ҳаргиз хотири осударо.
Эҳтироми ҳамсарат шоистаи таҳсин шавад,
Дар ҷаҳонсоҳиб бигардӣ гавҳари мафқударо.
Ҳикмате дар чорҷӯби зиндагӣ гуфто Ҳусайн,
Дар ҳаёт бинмо амал он ваъдаи мавъударо.

19.06.2016.

**МИСРАЪИ ҲАР БАЙТИ МАН ИН
ХОСИ УСЛУБИ МАН АСТ (207)**

Мисраъи ҳар байти ман ин хоси услуби ман аст,
Руху чонам ҳамраҳи маънии мактуби ман аст.
Орзуҳои ду олам дар ғазал иншо кунам,
Қолаби ашъори худ он зарри заркӯби ман аст.
Гуфт Мавлоно сухан бо шеваи пайғамбарон,
Бо усули орифон шеъри дилошӯби ман аст.
Ҳофизу Саъдию Соиб дар ғазал соҳибмақом,
Мақтаи ҳар як ғазал ин хусни матлуби ман аст.
Бо зуҳури Рӯдакӣ оғоз шуд шеъри дарӣ,
Қитъаи машҳури ӯ ахлоқи марғуби ман аст.
Ҳикмату ирфон чу бошад васфи ашъори Ҳусайн,
Дар ғазал маънои пинҳон сирри маҳҷуби ман аст.

19.06.2016.

**ШАМСИ Ӯ ДАР ПЕЧУ ТОБУ АҲЛИ
ОЛАМ БЕХАБАР (208)**

Шамси ӯ дар печутобу аҳли олам беҳабар,
Нури худ эҳдо кунад он, ҳам ҳаёти безарар.
Нури он ояд зи дур аз байни сардии зиёд,
Гармӣ ояд аз замин ҳар гах, ки бошад сар ба сар.
Сарзамини орзуҳо аз само ояд падид,
Лек аслан фазли ӯ андар замин зери назар.
Зиндагӣ дар ин ҷаҳон бо ҷисму ҷон пайваста аст,
Қаҳри Қахҳор ар биёяд, мешавад зеру забар.
Гар ту хоҳӣ дар замин амну амонӣ бардавом,
Ту бигӯ бо аҳли он: Ҳар зарра бошад беҳатар.
Офтобу ҳам замин дар хидмати инсон бувад,
Шукри неъмат гӯ, Ҳусайно, мешавӣ соҳибназар.

19.06.2016.

ДАР ТАРИҚИ БАНДАҒӢ ҚУРЪОН ҲИДОЯТ МЕКУНАД (210)

Дар тариқи бандағӣ Қуръон ҳидоят мекунад,
Қавми Ҳуду қавми Солеҳ ҳам ҳикоят мекунад.
Дар макоми одамият роҳи ҳақ зебандағӣ,
Ту хирадмандӣ бикун, он ҳам ишорат мекунад.
Аз ҳарису аз бахилон дур шав дар ҳар маком,
Илму дониш пеша кун, ҷоҳил хиёнат мекунад.
Дину имон дар ҷаҳон огоҳ месозад туро,
Соҳиби хулқи накӯ ҳар ҷо қаноъат мекунад.
Фитнаи чашми дилоро мекунад мафтуни худ,
Фаҳми инсонӣ туро доим иноят мекунад.
Эй Ҳусайн, аз зиндағӣ ҳифзи амонатро бигир,
Ин ҷаҳону он ҷаҳон умрат кифоят мекунад.

21.06.2016.

**РАМЗИ НОШУКРӢ БУВАД ОН
НОРИЗОГИИ ШАҲРВАНД (211)**

Рамзи ношукрӣ бувад норизогии шаҳрванд,
Ранҷу меҳнат оварад ҳар носипосе дар каманд.
Бениёз аст Эзиду аммо талаб аз мо кунад,
Неъматӣ доди Худо шукронаи мавҷи баланд.
ӯ талаб дорад зи мо бар неъматаш шукр оварем,
Бар қазову ҳам қадар розӣ шавем андешаманд.
Шукр гӯянд аҳли фақру ағниё норозиянд,
Норизо аз аҳли худ ҳам дар шикоят дардманд.
Носипосӣ дар ҷаҳон куфрони неъмат ҳар замон,
Ранҷу озоре диҳад ночор марди сарбаланд.
Ту нидо кун, эй Ҳусайн, гар сулҳ бошад пойдор,
Бо дили софе нафас гиранд мардум бегазанд.

23.06.2016.

**ИЛМУ ТАЪЛИМ АЗ АЗАЛ БО
РОҲИ ЭЪЛОМ ОМАДА (212)**

Илму таълим аз азал бо роҳи эълom омада,
Нури илму маърифат аз роҳи пайғом омада.
Дар миёни мардумон бошад муаллим чун чароғ,
ӯ ба нури маърифат чун моҳ дар шом омада.
Сояи илми муаллим доимӣ дар фикри мо,
Ҳамнишинӣ бо муаллим неқфарҷом омада.
Фикри равшан дар сараш бошад чароғи маърифат,
Баҳри шогирдон муаллим чун нақӯном омада.
Дар ҳуқуқ омад муаллим аз падар авло бaсе,
Дар сари роҳи ҳидоят садри ислom омада.
Аз сифатҳои муаллим, эй Ҳусайн, ин чо бигӯ,
Чашми ӯ равшан кунад ҳар он чӣ илҳом омада.

23.06.2016.

**РАСМИ ХУБИ ТОЧИКОН
МЕҲМОННАВОЗӢ АЗ АЗАЛ (213)**

Расми хуби тоҷикон меҳмоннавозӣ аз азал,
Суннати миллии мо дар ҳар амал байнал-милал.
Суннати меҳмоннавозӣ рамзи инсонпарварист,
Қадри инсон гар бидонӣ, мешавӣ соҳибамал.
Ту ғизо омода кун аз баҳри меҳмон бемалол,
Ҳамраҳи меҳмон нишину суҳбате ҳадди ақал.
Ҳурмати меҳмон бидорӣ назди аҳли оила,
Тарбия ёбад зи-ту фарзанди ту дар ҳар масал.
Ҳар гаҳе меҳмон биёяд беҳабар бар хони ту,
Ту ниғаҳ дор ойини меҳмоннавозӣ беилал.
Ризки рӯзӣ ҳамраҳи меҳмон биёяд доимо,
Ту китобат кун, Ҳусайно, расми некон дар ғазал.

26.06.2016.

**ДОСТОН ОМАД БА МО ҲАМ
ҚИССАҲО АЗ ОСМОН (215)**

Достон омад ба мо ҳам қиссаҳо аз осмон,
Қиссаи Ҳоруту Морут ҳамчу Фиръавну Ҳамон.
Қиссаи Асҳоби Каҳфу Филу Мадян саргузашт,
Қиссаи Қобил ва Ҳобил, қавми Солеҳон замон.
Қиссаҳо аз қавми Ҳуду қавми Нуху қавми Лут,
Қиссаи Лукмон зи ҳикмат ибрат асту ҷовидон.
Қиссаи Асҳоби Сабт он ганҷи Қоруну Узайр,
Қавми Мӯсо, Сомирӣ, қавми Самуди бекамон.
Қиссаи Қуръониро андешаи барҳақ бидон,
Қиссаи Юсуф чу омад баҳри он гӯяндагон.
Ҳиссаҳо аз қиссаҳо панде ба мо аз неку бад,
Мучиби раҳмат шавад аз баҳри ҳар хонандагон.
Қиссаҳои собиқин моро ҳидоят мекунанд,
Ҳам кушоишҳо шавад бар мушкили дармондагон.
Ту бигӯ дар шеъри худ ин қиссаҳоро, эй Ҳусайн,
Баҳраҳо ёбанд, то аз назми ту ояндагон.

28.06.2016.

**СУЛҲУ ВАҲДАТ БАЙНИ АДЁН
АДЛИ ҚУРЪОНИ ШАРИФ (217)**

Сулҳу ваҳдат байни адён адли Қуръони шариф,
Биъсаи пайғамбарон бо адл бошад ҳамрадиф.
Қавли Мӯсо, сидқи Исо ҳукми раҳмонӣ бувад,
Хотами пайғамбарон дар адлу рафтораш ханиф.
Байни адён муттаҳидӣ дар ҳадаф сулҳофарист,
Пайравони кулли адён муътабар дар як радиф.
Ихтилофи дину мазҳабҳо биёрад рӯзи сахт,
Душманони дини Ҳақ созанд адёнро касиф.
Иртиботи байни динҳо роҳати аҳли ҷаҳон,
Ваҳдати афкори олам дар замон бошад латиф.
Сулҳу ваҳдатро бигӯ дар байни адён, эй Ҳусайн,
Эҳтироми кулли адён ҳукми Қуръони шариф.

03.07.2016.

**САРНАВИШТИ ХАЛҚИ ОЛАМ
ДАР ЗАМИН ТАҚСИМ БУВАД (218)**

Сарнавишти халқи олам дар замин тақсим бувад,
Ризку рӯзии башар вобаста аз иқлим бувад.
Сарвати волои тоҷик қорӣ аст - оби равон,
Кӯхҳои сарбаландаш бар қаҳон тақвим бувад.
Халқи тоҷик аз азал бо илму бо об ҳам нафас,
Нерӯгоҳи барқи Роғун ин замон лозим бувад.
Равнақи миллат бидон оянда аз Роғун бувад,
Иқтидори мамлакат дар иқтисод солим бувад.
Ҳиммати Пешвои миллат ҷабҳаи созандагист,
Соҳтмони асри нав бар миллаташ ходим бувад.
Миллати тоҷик доим сарбаланд бод, эй Ҳусайн,
Нерӯгоҳи барқи Роғун дар ҳаёт нозим бувад.¹

07.07.2016.

¹ Ин ғазал бо вазни ҳичой аст

**РИЗҚӢ РӢЗИИ ҲАЛОЛ АНДАР
ПАЙИ МЕҲНАТ БИДОН (219)**

Ризқӯ рӯзии ҳалол андар пайи меҳнат бидон,
Аз Ҳудову марди деҳқон хуррамии ин ҷаҳон.
Гар расад ризқи ҳалолат шод мегардӣ мудом,
Моли дунё бар ту ояд, ту бимонӣ дар амон.
Гар касе аз роҳи муфт моли ҳаром орад ба даст,
Тӯшаи дӯзах шавад, шармандаи ояндагон.
Дирҳаму сомонии ӯ гар бувад музди ҳаром,
Бас гунаҳкор аст ӯ дар назди он Рӯзирасон.
Лукмае бошад ҳалол аз ганчи Қорун беҳтар аст,
Розикат раззоқ бошад, бар ту бахшад бегумон.
Ту талаб бинмо, Ҳусайн, аз Эзидат ризқи ҳалол,
Васфи ту гардад ба Ҳақ вирди забон дар ҳар
замон.

07.07.2016.

**САНГҲО ДАР ИН ЗАМИН АЗ
ЯКДИГАР ҲАМ БЕҲАБАР (220)**

Сангҳо дар ин замин аз якдигар ҳам беҳабар,
Нест рабте байни онҳо, менамояд дар назар.
Ҳалқаи занчир бошад иртиботи мардумон,
3-ин ҷиҳат пайвастагӣ мероси ин насли башар.
Хидмати аҳли башар андешаи Раҳмон бидон,
Ҳамдилӣ дар байни мо монанди марди кӯзагар.
Беҳтарин хидмат ба мардум дар тариқи маънавӣ,
Дар адои амри хайр ахлоқи мардум чилвагар.
Хидмати халқ аст ибодат - амри Раҳмон омада,
Муъминини комил набошад дар ҳаёташ фитнагар.
Хидмати мардум ситоиш кун, Ҳусайно, дар ғазал,
Ин ҷаҳон обод аз хидматгузори якдигар.

08.07.2016.

**МАРДУМИ АҲЛИ ҶАҲОН АЪЗО
ЧУ АЗ ЯК ПАЙКАРАНД (221)**

Мардуми аҳли ҷаҳон аъзо чу аз як пайкаранд,
Дар ҷаҳони гиру мон муҳтоҷ бар якдигаранд.
Гар шавад мӯҳтоҷ аъзое ба дармон дар бадан,
Сарнавишти дигарон онро намонад бегазанд.
Хидмати соҳибдилон обод гардонад туро,
Адлу эҳсонро намой пеша, гардӣ баҳраманд.
Гар ҷароғе барфурӯзӣ дар миёни анҷуман,
Баҳри таълими улум, ту мешавӣ иқболманд.
Ҷумла неъматҳои Ҳақ ободии рӯи замин,
Сулҳу ваҳдат, ҳам салоҳи халқ бошад дилписанд.
Байни мардум неқномӣ хайру эҳсон оварад,
Нақши худро, эй Ҳусайн, бигзор, гардӣ
сарбаланд.

08.07.2016.

**ИБТИДО БОЯД БИДОНӢ ҲУСНИ
АХЛОҚ АЗ КУЧО (222)**

Ибтидо бояд бидонӢ ҳусни ахлоқ аз кучо,
Гар бидонӢ, ҳусни хулқ омад чароғи раҳнамо.
Рӯзгори аҳли дил бо ҳусни хулқ обод бод,
Соҳиби хулқи накӯро дӯст доранд доимо.
Аз чавонон хулқи неку нармию рафтори хуш,
Мазҳари ахлоқи некӯ он Расули хушнамо.
Мардумон ёбанд ҳар ҷо эътибор аз ҳусни хулқ,
Раҳмати Парвардигор дар ҳусни хулқ омад чудо.
Муъминону кофиронро марҳаме шуд ҳусни хулқ,
Дар усули зиндагӣ он баҳри мо бошад даво.
Нисбати рафтори некӯ ту ғазал гӯ, эй Ҳусайн,
Нақши Хотамро гузорӣ, мешавӣ хоси Худо.

09.07.2016.

**АМР КАРД ЭЗИД, КИ БОШӢ ТУ
НИГАҲБОНИ ПАДАР (223)**

Амр кард Эзид, ки бошӣ ту ниғаҳбони падар,
Фарз гардонид иҷобат амру фармони падар.
Некӣ дар ҳаққи падар фарзандро вочиб бувад,
Ҳар писар бояд, ки бошад соҳибэҳсони падар.
Дар ҳикоят, ҳам ривоят чун дами гарми Масех
Аз ту ояд, эй писар, хуррам ба тан ҷони падар.
Киштии сабри падар орад наҷоте бар писар,
Лутфи гуфтораш бувад шамъи фурузони падар.
Эҳтиромаш, эй писар, соҳибкамолат мекунад,
Соя бошад бар сарат сарви хиромони падар.
Бар ҷавонон дар ғазал гӯ ин масалро, эй Ҳусайн:
Ҳар касе некӣ кунад, бошад гулистони падар.

11.07.2016.

**АФСЎСУ ҲАСРАТ МЕХЎРАД
ҲАР КАС НАДОМАТ МЕКУНАД (225)**

Афсӯсу ҳасрат меҳӯрад, ҳар кас надомат мекунад,
Чун ростангушташ газад, ҳар кас ихонат мекунад.
Андар надомат қисму чон печида гардад бо зиён,
Дар ин ҷаҳон во меҳурад, ҳар кас ишорат
мекунад.

Бо ашки ҳасрат дар бару рафтори ночо бардавом,
Ихлоси ноқис ҳамраҳу гӯё ибодат мекунад.
Чун оқилона зиндагӣ соъат ба соъат дар ҳаёт,
Ҳар дам латофатҳо шавад, вақте иноят мекунад.
Инсон, ки кори бад кунад, зулму ситам туғён
занад,

Душман ба ӯ ғолиб шавад, ҳар кас адоват
мекунад.

Ислоҳи кори худ навис доим, Хусайно, дар ғазал,
Рафтори ночоро нақун, ҳар кас иҷобат мекунад.

12.07.2016.

**ТУ ЧАШМИ ХИРАБИН ДОРӢ,
НАМЕБИНӢ ҲАҚИҚАТРО (226)**

Ту чашми хирабин дорӣ, намебинӣ ҳақиқатро,
Ба рӯям ҳар чӣ мегӯӣ, биёри гарди тӯҳматро.
Чу ман ғофил наям аз ту, ба қавлу феъли худ
бошам,
Ҳимоят мекунам худро, мазан санги маломатро.
Мучозот аз Худо ояд бо ҳар фосиқ, ки тӯҳмат
кард,
Дурӯғ ин маншаи бӯҳтон, ба кас орад мазамматро.
Худо фармуда дар Қуръон: Касе, ки мекунад
тӯҳмат,
Бувад унвони ӯ фосиқ, намедонад шаҳодатро.
Дар оташ ҳам азобе ҳаст ба аҳли тӯҳмату бӯҳтон,
Паёмадҳои ҳар тӯҳмат ҳалал орад муҳаббатро.
Ҳусайно, дар дуоят гӯ: Набошад тӯҳмату бӯҳтон,
Шавӣ гар садди роҳи бад, расонӣ ту шарифатро.

14.07.2016.

**АРЗИШИ МИЛЛИЮ ДИНӢ
БАҲРИ МИЛЛАТ БАРҚАРОР (227)**

Арзиши миллию динӣ баҳри миллат барқарор,
Халқи тоҷик аз диёри хеш дорад ифтихор.
Баҳри фарзандони худ дар соҳаи илму адаб,
Миллати фархунда дорад эҳтимому ибтикор.
Дар замонҳои гузашта шоҳаҳои миллатам
Шуд бурида бо табар, аммо танаш буд чун чинор.
Иқтидори миллатам дар ваҳдати миллӣ бидон,
Ваҳдату ҳамбастагӣ бо дӯстон ислоҳи кор.
Шоҳи нав аз тан баромад - решааш оби зулол,
Шоҳу барги миллатам аз адлу инсоф устувор.
Меваи шоҳи дарахти мо, Хусайно, номи нек,
Баҳри миллат ҳарчӣ гуфтӣ, он биёбад эътибор.

14.07.2016.

**АЗ БУЗУРГОНИ ҶАҲОН ДАРСИ
ҲАЁТ ОМУҲТАМ (228)**

Аз бузургони ҷаҳон дарси ҳаёт омуҳтам,
Дар масири зиндагонӣ кашфиёт омуҳтам.
Манбаъи нури Илоҳӣ – офтоби маърифат,
Донишу илму адаб, ҳам маълумот омуҳтам.
Саргузашти орифон чун саргузашти ахтарон,
Аз фазои Каҳкашон ман ҷузъиёт омуҳтам.
Ман зи Пири шеъри мо аз Рӯдакии раҳнамо,
Ҳам зи Аттору Саной бас нукот омуҳтам.
Аз Низомии Камолу Саъдии ширинсухан,
Ҳам зи Ҳофиз илми назму шеъриёт омуҳтам.
Маъдани асрори Ҳақ дар байни мардум, эй
Ҳусайн,
Ман зи халқи нуктафаҳми худ ҳаёт омуҳтам.

16.07.2016.

**ЭЙ АЗИЗОНИ ДИЛАМ ДАР
ИБТИДО ГҶЯМ САЛОМ (230)**

Эй азизони дилам, дар ибтидо гӯям салом,
Қарзи инсонии худ орам ба ҷо, гӯям салом.
Гар шумо бошед сихҳат дурри мансури ман аст,
Дар садоқат ҳам рафоқат бо садо гӯям салом.
Хотири ҷамъи шумо дар ин макони босафо,
Нури раҳмонӣ бувад, амри Худо - гӯям, салом.
Шукри ин айёми некӯ бар ҳама вочиб бувад,
Тинчию амну амон лутфи Худо, гӯям салом.
Аз салом омад мурувват байни абнои ҷаҳон,
Арзиши милли бидонӣ, ҳамсадо, гӯям салом.
Ман дуотон мекунам бошед бо ҳам доимо,
Дар ғазал гӯяд, Хусайн, ин урфи мо, гӯям салом.

17.07.2016.

**РУДИ САЙҲУН АЗ КУҲАН ДАР
САРЗАМИНИ ТОҶИКОН (231)**

Руди Сайхун аз куҳан дар сарзамини тоҷикон,
Оби ширину гуворо дар масири ӯ равон.
Он равон, покиза, тоҳир мисли чӯбори бихишт,
Соҳилаш бошад муназзаҳ баҳри миллат ҷовидон.
Мисли ҷоне, ки ба тан пайваста бо ҳукми Худо,
Васл бошад руди Сайхун бо Хучанди бостон.
Дар канори наҳри Сайхун дар ҳавое чун бихишт,
Сайругашти одамон бошад давои ҷисму ҷон.
Дар баҳорон оби Сайхун баҳри деҳқон дастӣёр,
Дар зимистон барқистеҳсол бошад оби он.
Дар ҳадис омад, ки бошад чор дарё дар бихишт:
Наҳри Нилу ҳам Фурот дар Мисру Бағдод ин
замон.

Наҳри Сайхун, руди Ҷайхун исми дарёҳои мо,
Номи дарёи бихишт омад ба мо аз осмон.
Ду Камоли ҷовидон дар соҳили дарёи Сир,
Сирри ин Сайхун бидонанд рамзи ин оби равон.
Дар канори марқади Шайх ин ғазал бинвишта шуд,
Хатти ту боқӣ, Ҳусайно, мисли Сайхун навҷавон.
То қиёмат ҳар чӣ гуфтӣ бо тариқи назму наср,
Нафъи дину ҳам диёрат, нафъи мардум ҳар замон.

17.07.2016.

**БОСАЪОДАТ МЕШАВӢ, ГАР ТУ
САХОВАТ МЕКУНӢ (233)**

Бо саъодат мешавӣ, гар ту саховат мекунӣ,
Ҳифзи моли худ кунӣ, ҳар гаҳ назофат мекунӣ.
Гар зақоте медиҳӣ бар аҳли муҳтоҷу ятим,
Раҳмати Ҳақ бар ту борад, чун каромат мекунӣ.
Дар ҳабар омад, бигӯ, ҷаннат макони асхиё,
Иззату иқром бинӣ, гар ибодат мекунӣ.
Мумсикон дар ин ҷаҳон беобрӯ дар назди халқ,
Ҳам азоби охират, ҳам ту маломат мекунӣ.
Руху ҷисмат дар замин пайваста бошад бо само,
Болу парвозат диҳад, гар ту ҷасорат мекунӣ.
Дар саховат, дар ҳидоят панду ҳикмат гӯ, Ҳусайн,
Бо ғазал ту мардуми худро ҳидоят мекунӣ.

19.07.2016.

**ДАР РАҲИ КАСБУ ҲУНАР ОБОД
БОШАД ИН ҶАҲОН (234)**

Дар раҳи касбу ҳунар обод бошад ин ҷаҳон,
Партави илму амал тобанда бошад ҳар замон.
Дар вучудат ақли комил неъматӣ Парвардигор,
Байни мардум эҳтиром орад ба ту дар ҳар макон.
Ҳосили касбу ҳунар дар оқибат орад шараф,
Мерасад рӯзе ба уқёнус ҳар рӯди равон.
Илми ту гар бо амал бошад мисоли парру бол,
Мебарад кадрӣ тӯро аз хокдон то осмон.
Санъати ашъорӣ ту монандӣ абри навбаҳор,
Дар саҳаргоҳон бирезад он шиғои ҷисму ҷон.
Дар раҳи илму амал тарғиби ту бошад, Ҳусайн,
Чун ҷароғи раҳнамо дар роҳи ҳар як навҷавон.

19.07.2016.

**ХУШО ОН ДАМ, КИ ОРОМӢ
САӢОДАТ ӢАМРАӢАТ БОШАД (238)**

Хушо он дам, ки оромӣ, саъодат ҳамраҳат бошад,
Висоли мақсаду аҳдоф, шарофат ҳамраҳат бошад.
Ту донӣ дар ҳаёти худ ҳама дорои андеша,
Ниёзе бар касе дорӣ, ниҳоят ҳамраҳат бошад.
Зи шеъри ҳазрати Ӣомӣ ба ту ояд ҳазорон панд,
Сафо бар қалби ту орад, ҳидоят ҳамраҳат бошад.
Баҳоуддини Нақшбанд ба хилват анҷуман доим,
Ба кор ояд ду дасти ту, ибодат ҳамраҳат бошад.
Зи гуфти ҳазрати Мавло расӣ рӯзе ба хушҳолӣ,
Агарки дар раҳи Қуръон часорат ҳамраҳат бошад.
Дар ин айёми оромӣ, Хусайно, бо забону дил,
Бигӯ ашъори ирфонӣ, амонат ҳамраҳат бошад.

19.12.2016.

ДЕҲАИ ЗАРХЕЗИ УГУК (239)

Саргузашти Одаму олам ба ҳам пайваста аст,
Қиссаи инсони комил бо само вобаста аст.
Қиссае аз марди солеҳ бо қалам иншо кунам,
Дар вучудам ҳарчӣ ҳаст, дар ҳаққи ӯ шоиства аст.
Марди солеҳ марқадаш дар деҳи зархеи Угук,
Номи некаш Абдуғаффор, гумбазаш гулдаста аст,
Ҳоҷа Абдуллоҳи Ансорӣ ба ӯ дар як мақом,
Байни онҳо асрҳо, аммо ба ҳам сарбаства аст.
Навҷавонияш гузашт дар хидмати Вахшонзамин,
Эҳтиромаш байни мардум доиму пайваства аст.
Номи некаш бардавому дар қарам аз асхиё,
Номи авлодони вай дар ин замон барҷаства аст.
Ту зиёрат кардаӣ ин Шайхӣ ҳочиро, Ҳусайн,
Баъди мавташ шуд қаромат, он ҷӣ ӯ дониства аст.

26.07.2016.

**БО БУЗУРГОН ҲАМНИШИНӢ
НАШЪАИ ПАЙҒАМБАР АСТ (240)**

Бо бузургон ҳамнишинӣ нашъаи Пайғамбар аст,
Орифи аҳли сулук дар ин замин чун ахтар аст.
Шайх Амонуллоҳи муфтӣ дар диёри тоҷикон,
Чордаҳ сол аҳли фатво, то ба ҳоло раҳбар аст.
Раҳбари руҳонӣ буд ҳам дар ҷасорат пешво,
Дар тариқи нақшбандӣ солики хушактар аст.
Марқади Шайхи Амон дар деҳаи Элоки мост,
Ҳоҷаи Абдурраҳим дар мақбара нуровар аст.
Хотири некаш фақат дар қалби ту бошад, Ҳусайн,
Чордаҳ солам, ки бо ӯ рафт, муҳри дафтар аст.
Ту дуо кун, шод гардад руҳи ин Шайхи бузург,
То қиёмат ту бидон, ӯ шуҳраи баҳру бар аст.

27.07.2016.

**ДАР УМУРИ МАЪНАВӢ ДАР ҲАР
СУХАН АНДЕША КУН (241)**

Дар умури маънавӣ дар ҳар суҳан андеша кун,
Ҳам нишони бандагӣ, ҳам илму тақво пеша кун.
Ҳукми шаръ омад, бидон, маънӣ ниғахдории нафс,
Муҷиби ҳашми Худой аз табаҳкориӣ нафс.
Тинчию оромӣ бошад дар вучуди муттақӣ,
Пояи ҳикмат бувад дар ҳар сучуди мутаққӣ.
Хавфу тарсе ту надорӣ дар ҳаёт аз дигарон,
Бо бузургони замонат нестӣ тахти гарон.
Аҳли тақворо нишона ту бидонӣ, эй Ҳусайн,
Ин замон бо аҳли тақво ҳамнишонӣ, эй Ҳусайн.
Вочиботи амри Ҳақ парҳез бошад аз ҳаром,
Рав ту бопарҳез бош, эй марди фозил, вассалом!

27.07.2016.

**ПАРДАИ ОВОЗИ ДОВУДӢ
НАВОБАНДӢ БУВАД (243)**

Пардаи овози ДовудӢ навобандӢ бувад,
Нолаи оҳанги ӯ доди ХудовандӢ бувад.
Дар садои мусикият бо самоӢи МавлавӢ,
Бо нидои ӢомӢ андар назм пайвандӢ бувад.
Ибни Сино аст андар мусикӢ устои кул,
Уду сози РудакӢ пайғоми хурсандӢ бувад.
Дар чакома Борбад оламнамо шуд бо ҳунар,
Савту сози ҷовидонаш пайки дилбандӢ бувад.
Ҳаст «Тоҷи офтобаш» як сулуки руҳбахш,
Бо «Навои ҳафтгона» ҳафтпайвандӢ бувад.
Ту бидонӢ, эй Ҳусайно, маънии ҳукми Худо,
Бе навою бе ғазал ин умр фанобандӢ бувад.

05.08.2016.

**КИТОБ ОИНАИ УЗМО БА
МО БАХШАД ШАРОФАТҲО (244)**

Китоб оинаи узмо, ба мо бахшад шарофатҳо,
Китоб ороҷи дунё, ба мо бахшад саодатҳо.
Тароватҳои нав бахшад, биёрад нашъа аз гардун,
Китоб анвори таърих аст, мебахшад ривоятҳо.
Ҳар он к-ӯ қадри он донад, вучудаш ҳамчу

дарёест,

Ба соҳил мезанад ҳар дам, ба ӯ бахшад амонатҳо.
Дилаш чун мешавад равшан, раҳо ёбад зи нодонӣ,
Бифаҳмад олами асрор, рӯй орад ҳақиқатҳо.
Китоб андар вучуди мо чу шамъе дар шаби торик,
Зи илму ҳикмату дониш басте бахшад ҳидоятҳо.
Ҳусайно, ту гиромӣ дор, агар ёрат китобе ҳаст,
Бувад равшангари олам китоби панду ҳикматҳо

06.08.2016.

ҚАСИДАИ (АЛИФ) ВАСФИ ШУАРО (245)

1. Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ - (858 -941)
2. Ҳақим Абулқосим Мансур Ҳасан Фирдавси
Тӯсӣ
- (941-1021)
3. Абӯалӣ Ибни Сино - (980 -1037)
4. Носири Хусрави Қубодиёнӣ - (1004 - 1088)
5. Ғиёсиддин Абулфатҳ Хайёми Нишопурӣ -(1048
-1131)
6. Абулмачд Мачдуд ибни Одам Саноии
Ғазнавӣ ё Ҳақим Саной - (1073 -1145)
7. Ҳақим Авҳадиддин Алӣ бинни Муҳаммад Анва-
ри Абевардӣ Сарахсӣ - (1126 -1189)
8. Чамолиддин Абӯмуҳаммад Илёс бинни Юсуф
Низомии Ганҷавӣ-1140 (1209)
9. Фаридуддин Абӯҳомид Муҳаммад Аттори Ни-
шопурӣ - (1146 -1220)
10. Мавлоно Ҷалолуддини Муҳаммади Румии
Балхӣ
- (1207 -1275)
11. Абӯмуҳаммад Муслиҳиддин ибни Абдуллоҳ
Саъ-дии Шерозӣ - (1205/1208 - 1291)
12. Хоча Шамсиддин Муҳаммад Ҳофизии Шерозӣ -
(1321-1396)
13. Камолиддин Масъуди Хучандӣ - (1321 -1400)
14. Абдурраҳмони Ҷомӣ - (1415 -1493)
15. Бадриддин Ҳилолӣ - (1490 - 1529)
- 275
16. Мирзо Муҳаммад Алӣ Соибии Табрезӣ - (1592
-1676)

17. Абдулқодири Бедил - (1644 - 1720)
18. Шамсиддин Муҳаммади Шоҳин - (1861-1895)
19. Тошхӯча Асирӣ - (1864 (1916)
20. Туғрали Аҳрорӣ - (1866-1919)
21. Муҳаммад Иқбол - (1878 - 1938)
22. Садриддин Айни - (1878 - 1954)
23. Абулқосим Лоҳутӣ - (1886 - 1958)
24. Мирзо Турсунзода - (1911 - 1977)
25. Лоик Шералӣ (1941 - 2000)
26. Фарзонаи Хучандӣ-1964.

Ибтидо бо номи Ҳақ, кардам қасида ибтидо,
Он садои қалби ман, омад ба ҳарфи босадо.
Фикр кардам сабки худ, дар назм бошад дилрабо,
Сабки ҳиндию хуросонӣ бигуфто: Марҳабо.
Қолаби ашъори ман аз собиқин омад ато,
Ранги зебои табиъӣ бар суҳан шуд қаҳрабо.
Достони зиндагӣ унвони бе чуну чаро,
Баҳри ҳар шоир бихондамнабзае аз мочаро.
Шоирон нозукхаёлу завқашон дур аз ҳичо,
Нақдашон саҳлу равон то ҳол беҳавфурачо.
Шарҳи ҳоли шоирон ёд оварадмурғи Ҳумо,
Ҳикматиаҳли адаб бошадчароғи раҳнамо.
Баҳси таҳқиқи адибон аст бар мардум раво,
Ин амалро хубтар бишморам аз тадрисҳо.
Бори аввал Рӯдакӣ кардӣ суҳанро пурзиё,
Шеърӣ тоҷикро бувадмавлуди Рӯдак раҳкушо.
Қабу аз ӯ ҳаргизнабуд девони шеърӣ ҷонфазо,
Шевааш сабки Хуросон босурӯдубонаво.
Фахрҳо дорад зи шеъраш пиру барно ҳам кучо,
Шеърӣ ўаз Маснавӣ байту ғазал гирад ғизо.
Дар қасида «Бӯйи ҷӯй Мулиён» карда аст ҷо,

Ҳар чӣ фармуда аст бар дарди гарон бошад даво.
Рехлати ӯ нӯҳсаду чилу як омад аз қазо,
Марқадашро бо дуо кардам зиёрат борҳо.
Меҳани Фирдавси Тӯсӣ - шоири меҳансаро,
Саҳнаи боғи сухан хуббул ватан омад варо.
Куня аз ӯ буд Абулқосим ба кишт аст ошно,
Сарват аз Сомониён дарёфт дар роҳи Худо.
Факри ӯву фоқааш Маҳмуд медонад чаро,
Номаи шоҳонаашродахр донад бебаҳо.
Саъйи ӯ эҳёи таъриху забони ҳолҳо,
Сарнавишти миллаташ муҳри гузашти солҳо.
Баъди Фирдавсӣ биёмадандар ин мулки саро,
Қитъадони покҷавҳарНосири оламнамо.
Ибни Синои Бухорӣ дод чунпайки даво,
Илми тиб аз ҷаҳди ӯ дарёфт бас нашъунамо.
Бо забони тоҷикӣ осори ӯ шуд дилкушо,
Шуд ба олам Бӯалӣ аз роҳи Ҳақ шӯҳратфизо.
Давраи СомониёнроРӯдакӣ додӣ чило ,
Назму насри форсиро Балъамӣ шуд раҳнамо.
Носири Хусрав бигуфто: «Чорсад шаш кам» чаро,
Зодаи модар бикардастӣдабирӣ бехато.
Баъди чил хобе бидид андар халосӣ аз бало,
Хучҷати минтақа шуд ӯ дар Хуросон бармало.
Дар ҷавонӣ иззату чоҳу ҷалол омад варо,
Сирри шеърӯ сирри гардун он қадар бинмуд во.
Ҳикмати волои Носир ақлу нақли раҳнамо,
Дар рубоъӣ беназир, осори ӯ бас дилкушо.
Дар миёни кӯҳи Юмгон дар Бадахшони наво,
Шоҳи Носирро ба ҷон хонданд мардум пешво.
Баъди Носир аз бузургон омада Хайёми мо,
Шӯҳраташ дар олами ашъор шуд беинтиҳо.
Пас Саной, баъд аз ӯ шуд Анварӣ рамзошно,

Дар қасида бемисолу шухрадар ҳачву ҳичо.
Дар риёзат дарнучум омад бузургеаз казо,
Пойгоҳи илми Хайём асткишті дар фазо.
Буд Умар номи баланди он Ҳакими Ҳақраво,
Бо рубоиву ба илми чабр бошад Ҳақгаро.
Ибни Синову Абӯрайҳони Берунӣ хушо,
Аз бари Хайём будӣ бартар аз шахси даҳо.
Дар Нишопур мадфану паймоёд ӯ роҳи вафо,
Махрами асрори ӯ набвад ба ҷуз нурусафо.
Қабул Шайх Аттор омад бо бузургон ҳамгиро,
Шуд Санои Ғазнавӣ дар шеърӣ давроннаваро.
ӯғазал гуфт орифона аз азалдардошно,
Мавлавӣ, Саъдию Ҳофиз мефиристандашсано.
Дилбару май бар Санои даррасида аз само,
Дар ғазал фарёд дорад ғӯиёмурғи Ҳумо.
Шуд Санои дар насихатхушбаёну хушадо,
Номи ӯ омад Хусайнувасфи ӯ «Мачдуд»-ҳо.
Дар Сарахсу дар Нишопур дар Ҳироти пурчило,
Ғазнаю Балх аст ҷои нисфи умри пурчафо.
Дар сухан бошад Санои орифи дур аз ҷазо,
Нури Раҳмон бар сараш, Аттору Ҳофиз ҳамсадо.
Қабул Шайх Аттор омад чун ғазалгӯ хушнаво,
Он Низомӣ Ғанҷавӣ буд ҳамсағӯи бебаҳо.
Модараш аз қавми курду зоди ӯ доди Худо,
Асли номаш буд Илёсу падар Юсуф баҳо.
Шайх Аттори Валӣ астаз Нишопур, як зиё,
Анварӣ омад сипас шуд Шайхи Аттор раҳнамо.
Шуғли ӯ атторӣ буд ӯдар табобат пешво,
Инқилоби руҳ ӯро шуд бадарвешӣдаво.
Дар риёзат ними умраш сарф шуд баравлиё,
Ҳоли дарвеш аст қасдичаҳд бар нафсу ҳаво.
Назму насраш ҳини пирӣ ёфти нашъунамо,

Бо машоих, бо бузургон рафт роҳианбиё.
Шайхи Аттори валӣ, з - ӯ Мавлавӣ соҳибдуо,
Нухай, «Асрорнома» шуд баӯ мушқилкушо.
Назму наср омад бар Мавлавӣ хилватсаро,
Кардичобат ҳаққи Мавло сӯфии софи Худо.
Орифу суфист, Шайх Аттор баҳраш ибтидо,
То аз ӯ монад ба мардумназму насридилкушо.
Ҳамғазал байту рубоӣ, ҳам қасида хушнаво,
Маснавӣ омад аз ӯ аз «Мантикут-тайр»-ашсафо.
Нома дахто омад аз Аттор сӯфибехато,
Соликони роҳи маъбуданд соҳиб бар ато.
Баъди Аттору Саной Мавлавӣ аз Ваҳши мо,
Шуд намоён бар ҷаҳон чун гавҳарӣ пуррахши мо.
Номи неки Мавлавӣ омад Ҷалолиддин хушо,
Шуд Баҳоуддин Валад ўро ҷароғи раҳнамо.
Модараш Муъмина хотун баҳри ӯ соҳиб дуо,
Олимону орифон будандайни муддао.
Дарсу тадрисанд боҳам, хутба омадхуш адо,
Ҳамраҳи Мавлои Балх андар Куния хуш садо.
Шамси Табрэзӣ ҷавоб овардбар чуну ҷаро,
Боязидро карда буд бар шеъри ирфон мубтало.
Дар муридӣ гирди Мавлогаштсанги осие,
Баъди ғайби Шамс гуфто: эй Салоҳиддин биё.
Назму наср осори Мавло «Маснавӣ»-яш пурсафо,
Хуш кабираш ҳасту «Мактубот» ҳам дорад шифо.
«Фиҳи мо фиҳ» омада байту рубоӣ ҷо ба ҷо,
Нури Шамси Мавлавӣ бар Тоҷикистон ҳам даво.
Дар замони Мавлавӣ омад Маҳастӣ гулфизо,
Номи некашмаҳ зи моҳу сатти бону хушнамо.
Дар рубой беназир аслан Хучандӣ аз Худо,
Чангу Уду тору най бо ӯ бимондӣ дар наво.
Манбаи ашъори ӯ шуд «Мунис-ул-ахрор»-и мо,

Санъати ашъори ӯ дар қалбу дарафкори мо.
Ҳамзамони Мавлавӣ Саъдӣ биомад раҳнамо,
Шаҳри Шероз аст аз ӯсайру сулукаш то кучо.
Дар сафар бигзашт Ҳинду Мисру қисми Африко,
Номи некаш Мушрифиддин назму насраш бобақо.
Дар лақаб «Ширинсухан» андар таҳаллус

шуд «са
фо»,

Сабки қолаб Маснавӣ дар ишқ мардибовафо.
Назму наср осори вай, «Бӯстон», «Ғулистон» бебаҳо,
Мартаба бошад қасида васфашонбеинтиҳо.
Дар қаноъат дар тавозуъ тавбау шукри Худо,
Раҳнамои кулли олам Саъдии мо доимо.
Ҳоча Шамсиддини Ҳофиз он лисони-л-ғайби мо,
Дар ғазал гуфто, ки ҳастӯ ҳофизи бе райби мо.
Шаҳри Шероз аст Мавлиду мазорашдилкушо,
Зоирони Ҳофизия аз ғазал маънофизо.
Нусхаи Девони Ҳофиз зери болин з-ибтидо,
Дар сари гаҳвора меҳонанд модарҳо басо.
Дар ғазал ҳам дар рубоӣ Ҳофизи дардошно,
Маншаъ аз Қуръон бигирад он чароғи раҳнамо.
Бо ривоят ҳифзи Қуръон дар дилаш хавфу раҷо,
Шоиронро аз қазо пайдост ин зеҳни расо .
Ишқи Ҳофиз дар ғазал тасвир аз ишқи Худо,
Ишқи инсонӣ ба маъшук астурабташбо само.
Ҳофиз аз Шерози худ берун нарафт, амри қазо,
Оби Рукнободу гулгашти Мусалло босафо.
Ҳофизи Шероз хонад шайхи моропешво,
Қарни ҳаштум ҳафт байт андарғазал пурмуҳтаво.
Он Камолиддини Масъуд ифтихори кулли мо,
Аз Хучанди чаннату Табрези «Қурбони шумо».
Байни Табресу Хучанд аст эҳтироми авлиё,

Марқадаш Табрezu хок омад аз он чун Кимиё.
Гумбази сабзи Хучанд аз пайки нав дорадсафо,
Руҳи ин Шайхи бузург осуда аз мову шумо.
Умри ширин аксарандар ғурбат астуибтило,
Дар сифат гўянд ўро ориф астӣ бармало.
Шайхи мо покизадоман дар каромат авлиё,
Нуктаи шеъри Камолиддин раҳо аст аз риё.
Шайхи мороҳар ғазал ирфонӣ омаддилрабо,
Дар мақоми маънавӣ парвозаш азбодӣ сабо.
Баъди ин аллома чунбигзашт понздаҳаз казо,
Ҷомии ширинсухан омад ба дунё ҳоказо.
Зодбумашшаҳри Ҷому суфии акнофи мо,
Аз Самарқанд аст мазҳабаш илмашАҳнофи мо.
Назму наср осори Ҷомӣ бо қасида хушнамо,
Дар рубоӣ, ҳам ғазал васфи салотин хушадо.
Назму насраш орифона дар тариқат ҷобачо,
Дар шарият ҳам ҳақиқат зухду факрастурачо.
Дар ҳама актори олам номи Ҷомӣ хушсадо,
Дар тариқи нақшбандӣ солики роҳи Худо.
Ҳамраҳаш буд Хоча Аҳрор, омада азнамоҳо,
Дастӣ ў бардомани он Қашғарии Раҳнамо.
«Тухфат-ул-аҳрор»-и ў ҳам шарҳи абёт аз қафо,
Аз таъассуб дур буд, ҳам завқу ҳолаш иктифо.
Аҳмади Ҷомӣ ба ў чун шайх будӣрахнамо,
Дар таҳаллус Мавлавӣ ҳам шайх-ул-ислом ҳамнамо.
БарАлишери Навой ҳамҲусайни Бойқаро,
Қимати устод дорад, номи дигар нораво.
Хоки поки ин бузург андарҲироти пурчило,
Ҳарҷӣ гўянд дар бараш ў солики соҳибдуо.
Соҳиби девон Ҳилолӣ дар руҳаш нури Худо,
Астарободист дорад маснавӣ «Шоҳу гадо».
Навҷавонияш гузаштабо Ҳусайни Бойқаро,

Дар ғазал дармуштазод олистон дастонсаро.
Кушта шуд ҳайфо Ҳилолӣ хӯрд гирдоби бало,
Бар«Сифот-ил ошиқин» дарвешу шаҳ шудмубтало.
Борҳо гуфто Ҳилолӣ «тарки хубон» баднамо,
Ҳеч таъсире надидам бар Ҳироти ошно.
Баъди Бадриддин Ҳилолӣ Соиб омад аз қазо,
Исфаҳон шуд маскану таълими Соиб ҷо ба ҷо.
Шеърӣ Соиб байни ашъор аз ҳама бошад расо,
Дар қасида, маснавӣ, дар ҳикмат аст ўпорсо.
Сабки Соиб дар ғазал ҳиндӣ намо хуш муддао,
Дар латофат, ҳам зарофат, дар ғазал соҳиб дуо.
Марқади Соиб бувад дар Исфаҳони ағниё,
«Пок гардад донae чунхӯрд захми Осиё».
Соҳиби услуби ҳиндӣ Бедили оҳанрабо,
Мавлиду марқад варо Шоҳичаҳони дилрабо.
Иззату икромӣ ў имрӯз байни басти мо,
Маҷмаи осори Бедил дар дилу дардасти мо.
Нусхаи «Девон»-и Бедил зери болин ибтидо,
Ҳикмату ашъори ў дар хонаи мо хушсадо.
Достони шоирон бо умри мо шуд ҳамнаво,
Ифтихори тоҷикон ҳам ҷовидона раҳнамо.
Аҳли шеърӣ аҳли дил аз қорвонисолҳо,
Умри худ қарданд эҳдо ном то ёбад бақо.
Бо Хучанди мо Асирӣ Тошхӯча ошно,
Номи Шамсиддини Шоҳин азғазал дорадсано.
Туғраи Аҳрориён шуд Бедили тақроримо,
Сатрҳои ҳарду гӯё ошиқи мо ёри мо.
Шоирӣ сӯзу гудоз Аллома «санги осиё»,
Номи ў Иқболи Лоҳурӣ сифот азавлиё.
«Чун ҷароғи лоласӯз андар хиёбони шумо,
Эй ҷавонони Аҷам ҷони ману ҷони шумо».
«Ёддошт» омад зи Айний мактаби аҳли зиё,

Қаҳрамони халқи тоҷик монд нақши бебаҳо.
Пешгоҳи илми тоҷик Садри Айнӣ хушадо,
Дар замонаш ҳодию руҳу равонаш бо Худо.
Дар замони шӯравӣ Лохутӣ чун обу ҳаво,
Байни Маскав ҳам Душанбе илмро шуд пешво.
Номи асл Илҳомию Лохутихони ҳамнаво,
Мувлидаш Кирмоншаҳ асту мадфанаи Маскав Наво.
Баъди Лохутӣ биёмад аз Ҳисор он Мирзо,
Номи тоҷикро баланд афрохт хокиОсиё.
Аз Қаротоғи Ҳисору ҲиндуМаскав побачо,
Дар замони Шӯравӣ бо обрӯ дар ҳар кучо.
Шеърӣ ӯ дар Маскаву он ҳам садои Осиё,
Қаҳрамони миллату раҳбар садо бо осӣ.
Ахтари фарҳанги тоҷик Лоикӣ ҳақдори мо,
Соҳибистеъдоди миллат фаҳри нотақрори мо.
Мавлиди ӯ Рӯдаку аз Рӯдакӣ дорад нидо,
Деҳаашнази мазорубо Муҳаммад дамсаро.
Шералӣ Лоик бигӯяд шеърӣ волоберӣ,
Шеваи шеъраш бувад азнуқтаи беинтиҳо.
Дарди Лоик дарди миллат дардро ҳустӣ даво,
Дар ситоиш ҳар чӣ гуфтӣ шуд ба мардум раҳкушо.
Бо бузургон ҳамзамонастин шарофат аз Худо,
Ёфт иззат азсухан, ин ҳам қаромат аз Худо.
Мазҳари нури Илоҳӣ дар вучудаш муҳтаво,
Номи ӯ Фарзонаву «баҳри дамон»-и ҳамнаво.
Мувлидаш шаҳри Хучанд, аҷдоди ӯ буд пешво,
Меҳвару андешааш бар миллаташ обу ҳаво.
Шӯҳрати Фарзона имрӯз аст чунбоди сабо,
Дар шимоли шарқи олам ҳарқаломаш дилрабо.
Шуд ваҳид-уд-дахр баҳри муҳлисон ҳамчунхумо,
Нобиға шуд аз ҷавониюзақоват аз Худо.
Мазҳаби ишқи Худо Фарзонаи ангуштнамо,

Ў надорад манманӣ бо ҳамсарихам асри мо.
Ҳамраҳаш бошад ғазалхон Озараҳши хушадо,
Нашъаи ашъори вай бо савти Довуд ошно.
Қадру қимат ёфт осон ҳар касе гӯяд хато,
Ранчу заҳмат кард ўро булбулиҳалқии мо.
Ман дуояш мекунам бодо абад ўро ато,
Ҳар суҳан монад аз ўҳамчун чароғи раҳнамо.
Интиҳо бо номи Ҳақ омад қасида интиҳо,
Дар ҳадаф шудҳарчӣбудӣ бо бузургон иқтидо.
Ин қасида шуд ба васфи шоироне интиҳо,
Дар дуо бошад Ҳусайн ин ҳам бувад амри Худо.

20.08.2016.

**ДИНУ ИМОН ДАР ДИЛУ
СОҲИБАМОНАТ МЕШАВӢ (248)**

Дину имон дар дилу соҳибамонат мешавӣ,
Пайрави Пайғамбарон, соҳибкаромат мешавӣ.
Дар амонат Ҳуду Солиҳ содиқ-ул-ваъд-ул-амин.
Баҳра бар аз фазлашон, соҳибшарофат мешавӣ.
Дар ҳадис омад, бидон, ҳифзи амонат ҳам ҳаё,
Роҳи Ҳақро пеша кун, соҳибназорат мешавӣ.
Дар вафодори биёмад васфи Исо дар масал,
Гар надонӣ ҳаққи мардум, пурҳиёнат мешавӣ.
Кӯху хоку осмон ларзанда шуд аз ҳамли он,
Чун кунӣ тардид, сусту бечасорат мешавӣ.
Дар амонат, эй Ҳусайн, таълими Қуръонро бигир,
Лутфи Раҳмон бар ту ояд, дар адолат мешавӣ.

25.08.2016.

**ҲАЁТИ ҶОВИДОН ҲОҲӢ ЗИ
БАДҲОҲОН БИЧӢ ДӢРӢ (249)**

Ҳаёти ҷовидон ҳоҳӣ, зи бадҳоҳон бичӯ дӯрӣ,
Аз он рафтору кирдораш бичӯ ту роҳи маҳчурӣ.
Сухан дар пардаҳо ҷо кун, нақӯномӣ ба даст овар!
Ҳазар аз феъли шайтон кун, ки ёбӣ нафси
максурӣ.

Ҳама огоҳу ноогоҳ, ту ҳам дар олами хобӣ,
Ба ҳикматҳои ин олам бипаймо роҳи машҳурӣ.
Ҳазорон риштаи ҳикмат муҳаббат байни инсонҳо,
Суханҳои ҳакимона бигӯ бо роҳи маншурӣ.
Таассуб байни инсонҳо зи ҷаҳлу кину бадҳоҳӣ,
Садокат ҳамраҳат бошад, баровар номи мабрурӣ.
Ҳусайно, ту дар он олам ҷаҳонро ҷовидон бинӣ,
Суханҳоро бикун мавзун, биёбӣ ҷои маъмурӣ.

27.08.2016.

**ТАВБА КАРДАН АЗ ГУНАҲ БОШАД
СИФОТИ АСФИЁ (254)**

Тавба кардан аз гунаҳ бошад сифоти асфиё,
Бозгашти асли мо он ибтидои анбиё.
Тавбапардозии Одам аз такаббур дур буд,
Зинати иблис такаббур - ин сифоти ағбиё.
Фитрати одам бувад саршор аз ҳар неку бад,
Некиро фарқе накардӣ, мешавӣ ту беҳаё.
Зарри холис дар масал бо оташ ояд бар вучуд,
Тавба бошад оташу мис зар шавад бо кимиё.
Тавба кун дар кулли аҳвол, эй Ҳусайн, аз сайиот,
Даври гардишро бигир монанди санги осӣё.
Зарри холис нодиру дасте наёбӣ бар камол,
Қалби худ холис кунӣ - он ҳам сифоти авлиё.

08.09.2016.

**НИЯТИ МУЪМИН БЕҲ АЗ
КИРДОРИ ЁСТ (255)**

Нияти муъмин беҳ аз кирдори ёст,
Ҳукми мақбул аз амал рафтори ёст.
Ният ин сиррест медонад Худо,
Ифтиҳо аз ҳар амал гуфтори ёст.
Матлаъи ҳар як ният афкори ёст,
Дар ҳадаф баҳри амал изҳори ёст.
Муъмине гар қасди некуй кунад,
Дар китобаш некиҳо иқрори ёст.
Дона баҳри мурғ дар минқори ёст,
Байза пояд то саҳар, дилдори ёст.
Ин Ҳусайн, он мурғу минқораш ният,
Дар ҳадаф, ҳам мақсадаш дидори ёст.

09.09.2016.

**ДАР РИВОЯТ НАФСИ ФИРЪАВН АСТ
ҲАМРОҲИ ҲАВАС (257)**

Дар ривоят нафси Фиръавн аст ҳамроҳи ҳавас,
Умри тӯлонии ӯ бо офият буд ҳар нафас.
Чорсад сол умр ёфт, аммо надид дарди саре,
Ман Худои кодирам- гуфт, нестам андар кафас.
Кард нофармонӣ аз даъвои нафси бениёз,
Зулмати чашмони ӯ равшан нашуд аз он қабас.
ӯ бидид бо чашми худ эъҷози Мӯсо аз Худо,
Даъвии ноҳаққаш ўро кард ҳамчун хору хас.
Қиссаи Қуръонӣ омад баҳри ибрат дар чаҳон,
Сомирӣ Фиръавну Ҳомон номи онҳо дар Абас.
Эй Ҳусайн, дар маснавӣ ту хондай он қиссаҳо,
Мерасад аз қорвони рафтагон бонги чарас.

13.09.2016.

**БИЪСАТИ ПАЙҒАМБАРОН ИСЛОҲИ
МАРДУМ ДАР ҶАҲОН (258)**

Биъсати пайғамбарон ислоҳи мардум дар ҷаҳон,
Пайравӣҳар кас кунад доим бимонад дар амон.
Олимон дар ин ҷаҳон ворис ба он Пайғамбарон,
Корвони роҳи илм монанди роҳи Каҳкашон.
Ҷаҳлу ғафлат ранҷ орад иртиқоби маъсият,
Мушкилӣ дар ин ҳаёт бошад азоби дигарон.
Дар шикори мурғи кӯҳӣ раҳм аз дил меравад,
Сайди кӯҳӣ дар назар, асбоби он бошад камон.
Манбаъи меҳру муҳаббат пайравӣ аз анбиёст,
Раҳму шафқат дар дилу роҳи садоқат, бегумон.
Беҳтарин роҳи ҳидоят бо ғазал гӯ, эй Ҳусайн,
Маънӣ аз Қуръон бигир, монад каломат ҷовидон.

16.09.2016.

**ДУСТОН ДАР ИН ЧАҲОН ҲАМСОЗИ
РОЗИ ЯКДИГАР (259)**

Дӯстон дар ин чаҳон ҳамсози рози якдигар,
Кӯдакон дар бозиҳо ояндасози якдигар.
Мурғҳо бо ҳамдигар ҳамшаклу сурат дар масал,
Орифон дар ҳар сулук ҳам дилнавози якдигар.
Рамзи ёрон дар миёну маънӣандар маънӣ аст,
Зери парда доимо бошад ниёзи якдигар.
Интиҳоби ёри содиқ кори хеле мушкул аст,
Улфати соҳибдилон умри дарози якдигар.
Ёри содиқ дар камолот, ҳам мурувват бардавом,
Иззату ҳам эҳтиром бошад фарози якдигар.
Ҳар нафас ёрони ту анвори хуршед, эй Ҳусайн,
Роҳи дилхоро бичӯ андар баёзи якдигар.

16.09.2016.

**ТОҶИКИСТОН ИФТИХОРУ ШУҲРАТУ
УНВОНИ МАН (262)**

Тоҷикистон ифтихору шуҳрату унвони ман,
Ҳар кучо бошам бигӯям: Ин Ватан бӯстони ман.
Байни кишварҳои олам чун нигини хотам аст,
Дар самои пур зи ахтар кавкаби рахшони ман.
Гар Ватан гӯям, садо ояд ба ман аз хуни ман,
Равшанӣ ояд ба қалбу нур бар чашмони ман.
Дар сафар бошам агар, ёди Ватанро мекунам,
Баҳри Юсуф ман бигӯям: Ин Ватан Канъони ман.
Тоҷикистон меҳанам, гахвораи аҷдоди ман,
Рамзи истиқлол бошад даври ҳам даврони ман.
Эй Ҳусайн, андар ғазал шукронаи даврон бигӯ,
Байни хосу ҳам авом манзума шуд девони ман.

04.03.2017.

КИШВАРАМ ТОЧИКИСТОН - БАХШАНДАИ НИШОТАМ (263)

Кишварам Тоҷикистон – бахшандаи нишотам,
Дар хоки покат бошад ҳам мавту ҳам ҳаётам.
Ҳубби ватан дар ҳадис омад ба мо аз Набӣ,
Чайхуну Нилро бидон, Сайхуну ҳам Фуротам.
Оромии ин диёр амну амони миллат,
Халал наёбад, эй кош, ин назму ин саботам.
Дар ҳар дуо бигӯям: оромӣ насиб гардон,
Мақбули даргаҳ бошад ҳам савму ҳам салотам.
Ҳар фарди миллат бо ман ҳамраёю ҳамақида,
Аз баҳри парвози ман шавад ҳарду қанотам.
Ифтихор кун, Ҳусайно, дар ҳар кучо, ки бошӣ,
Кишварам Тоҷикистон дар он бошад начотам.

06.03.2017.

**ДАРМОНИ ДАРДИ МИЛЛАТАМ ОРОМӢ
БОШАД ДАР ҶАҲОН (264)**

Дармони дарди миллатам оромӣ бошад дар ҷаҳон,
Сарчамъии миллат бувад аз юмни чандин
қахрамон.

Сомониҳо дар асри худ сарчамъ карда тоҷикон,
Аркони давлат баҳри мо монда аз он давру замон.
Девони Исмоил мудом бо адл буда ҳаммаром,
Ҳам дину ҳам мазҳаб, бидон, дар чашми мардум
шуд аён.

Аз баъди даҳ қарни расо мо соҳиби давлат шудем,
Шуд Тоҷикистон вориси он давлати Сомониён.
Хуршеди тобон Пешво Эмомалӣ Раҳмони мо,
Исмоили сонӣ бувад инак ба кулли тоҷикон.
Доим дуо кун, эй Ҳусайн, андар раҳи сулҳу салоҳ
Тоҷик сарафрозӣ кунад дар ин замин чун
Қаҳқашон.

22.03.2017.

**ХУДОЁ АЗ ТУ МЕПУРСАМ, БА ДИДОРАТ
МУШАРРАФ КУН (269)**

Худоё, аз ту мепурсам, ба дидорат мушарраф кун,
Зи зулмот он чӣ меояд, ба анворат мушарраф кун.
Ҳар он чӣ аз ту меояд, дари савдо чу бикшояд,
Харидорам ту мебошӣ, ба бозорат мушарраф кун.
Ту доноӣ ҳама асрор, умури ғайб дар дастат,
Сухан пӯшида мегуй, ба асрорат мушарраф кун.
Ниҳонеро намедонам, ту бошӣ маҳрами асрор,
Валоят аз ту меояд, ба аброрат мушарраф кун.
Ибодатҳои ин мардум ҳама нақши риё бошад,
Ту донӣ сирри авродам, ба азкорат мушарраф кун.
Ҳусайно, ту бигӯ аз дил, ба ҳаққи Аҳмади мухтор,
Худоё, бандагонатро ба гулзорат мушарраф кун.

07.03.2017.

**ПАРЧАМИ МО ДАР ҶАҲОН ШУД
ИФТИХОРИ МИЛЛАТАМ (271)**

Парчами мо дар ҷаҳон шуд ифтихори миллатам,
Рамзи давлат дар замон шуд эътибори миллатам.
Он дирафши Ковиён аз Коваи оҳангар аст,
Баъди истиқлоли мо шуд иқтидори миллатам.
Давлати тоҷик омад аз замонҳои қадим,
Парчамаш поянда шуд чун кӯҳсори миллатам.
Нақши парчам, аввалан, оинаи таърих дон,
Баъди даврони зиёд он интизори миллатам.
Чашни Парчам чун усули яқдилӣ дар байни мо,
Шаъшаъи алвони вай шуд ибтикори миллатам.
Шахси парчамдори миллат пешвову раҳнамо,
Дар ғазал гӯ, эй Ҳусайн, аз ифтихори миллатам.

22.11.2016.

**НАЧМУ ХУРШЕДУ ҚАМАР БО РОҲИ
ДАВРОН МЕРАВАД (272)**

Начму хуршеду қамар бо роҳи даврон меравад,
Киштии аъмоли ту бар сӯи Кайҳон меравад.
Гар тафаккур мекунӣ аз баҳри гардуну замин,
Ояти Ҳақро ту бинӣ, он ба фармон меравад.
Муддати тӯлонӣ хуршед дар тулуъу дар ғуруб,
Ихтилофи рӯзу шаб бо амри Яздон меравад.
Ҳаст зулмат баҳри роҳат, равшанӣ аз баҳри кор,
Чумла аҷроми фалак аз баҳри инсон меравад.
Ҳикмати он Кирдугор дар шаклу лавни осмон,
Дар баҳорон гармию сардӣ зимистон меравад.
Неъматӣ Парвардигорат бешумор аст, эй Хусайн,
Ҳар касе ношукр буд, охир пушаймон меравад.

21.09.2016

**ҲАММУОСИР БО НАБӢ МЕКАРД
ШАХСЕ ЗИНДАГӢ (275)**

Ҳаммуосир бо Набӣ мекард шахсе зиндагӣ,
Аз Қаран буду Увайс исмаш, тариқаш бандагӣ.
Бӯи Ҳақ чун аз Яман омад ба сӯи он Расул,
ӯ башоратҳо бидод аз шодиву фархундагӣ.
ӯ мулоқоте накарда бо Саййиди Анбиё,
Ҳоҷа гуфто: Ин Увайс ёбад зи Ҳақ пояндагӣ.
Дар хабар омад, садоқат ғоибан бо ҳар сабаб,
Кард хидматҳои аъмо модараш дар зиндагӣ.
Баъди мавташ чомаи худро фиристод он Расул,
Умар ҳам донист асрори чунин арзандагӣ.
Ошиқи дидори Ҳақ ҳамчун Увайси неқном,
Байни мардум, эй Ҳусайн, машхур аз рахшандагӣ.
Ҳаркиро дидӣ, бигӯ, ин низ тимсоли Увайс,
Гар хатое дидаӣ, бо лутф кун бахшандагӣ.

22.09.2016

САРҲАДИ ИНСОНӢ БОШАД УСТУВОРӢ ДАР КАЛОМ (277)

Сарҳади инсонӣ бошад устуворӣ дар калом,
Чехраи ҳар як нафар макшуф бошад дар салом.
Ҳикмати Лукмонӣ омад - «Дур бош аз беадаб»,
Боадаб бошӣ агар, дохил шавӣ дор-ус-салом.
Чамъи мардум дар равобит, пойдорӣ, эҳтиром,
Зинати дунё бувад ҳар эътибору интизом.
Раҳнамои ҳамдигар будан ба инсонҳо шараф,
Хислати некӯӣ мо дар зиндагӣ бошад низом.
Бехтарин рафтори мо роҳи адаб омӯхтан,
Дар адоват байни мо ҳаргиз набошад интиқом.
Ҳамнишин бош, эй Ҳусайн, бо аҳли ирфону адаб,
Васфи миллатро бигӯ, назми ту монад бардавом.

21.10.2016

**ҲАҚҚИ МАРДУМ ДАР ШАРИАТ
ХҶРДАНАТ БОШАД ҲАРОМ (279)**

Ҳаққи мардум дар шариат хӯрданат бошад ҳаром,
Ҳуқми шаръ омад, бидон, мизони моли хосу
ом(м).

Моли кас ноҳақ ситондан - ҳуқми он дуздӣ бувад,
Ҳалқи ту нопок гардад, шубҳа бошад дар таом.
Моли ноҳақ зулм омад назди он Парвардигор,
Ҳам хатарҳо оварад бар ҷисму ҷонат бардавом.
Умри ту барбод гардид аз паси моли ҳаром,
Моли мардум меҳурӣ, сӯзӣ ба рӯзи интиқом.
Монеъи роҳи ҳақиқат, ҳам азоби охират,
Нисбати амволи ғайр адли Худо бошад мудом.
Моли мардум - хуни мардум, ҳам адолат, эй
Ҳусайн,
Аз сари андеша гӯ, ҳар он чӣ гӯӣ дар калом.

23.10.2016

ҲАЁТИ ХУД ҒАНИМАТ ДОН, НАЧОТИ ТУ ДАР ОН БОШАД (281)

Ҳаёти худ ғанимат дон, начоти ту дар он бошад,
Макони худ каромат дон, наботи ту дар он бошад.
Ҳаловат ҳар чӣ мечӯӣ, саодат аз Худо ояд,
Амонат дон замони худ, саботи ту дар он бошад.
Ҳиҷомат баҳри беморӣ, қаноат дар ҳаёти ту,
Забони худ саломат дон, ҳаёти ту дар он бошад.
Надоматҳо бикун доим ба он умри табаҳғашта,
Диёнат пешаи худ кун, вафоти ту дар он бошад.
Саховат пешаи худ кун, кифоят ҳам начоти ту,
Саодат ҳамраҳат доим, бароти ту дар он бошад.
Закоти умри ту некӣ, Ҳусайно, дар суботи туст,
Мурувват баҳри ёрон кун, сифоти ту дар он бошад.

24.10.2016

**НУКТАСАНҶӢ ДАР СУХАН БАХТУ
САОДАТ ОВАРАД (284)**

Нуктасанҷӣ дар суҳан бахту саодат оварад,
Донишу илму амал бар ту шарофат оварад.
Дар аввал андеша кун, з-он пас суҳан овар ба лаб,
Вар-на носанҷида гӯӣ, он ҷаҳолат оварад.
Вақти гуфтору суҳан андоза дорад эътибор,
Эътиборе гар надодӣ, он адоват оварад.
Гар суҳан беҳуда гӯӣ, асдиқо душман шаванд,
Дар мақоми номуносиб он хиёнат оварад.
Гар суҳан гуфтӣ ба маҷлис, нутқи кӯтаҳ пеша гир,
Нутқи зебоят ба мардум истироҳат оварад.
Ту Ҳусайно, он ҷӣ гӯӣ дар ғазал, санҷида гӯ,
Дар маконҳои муносиб он ҳидоят оварад.

31.10.2016

**ВАҲДАТИ МАРДУМ, БИДОН, ДАР
АНЧУМАН ОЯД БА ДАСТ (285)**

Ваҳдати мардум, бидон, дар анчуман ояд ба даст,
Анчуман гар илмӣ бошад, он саман ояд ба даст.
Як нафас ҳамроҳи олим беҳтар аз даҳсолаҳо,
Маҷмаъи гулҳои олам дар ҷаман ояд ба даст.
Мурғу шохину кабудтар ҳампаруболанду бас,
Ваҳдати фикрӣ набошад, сад шикан ояд ба даст.
Кафтарон бар ҷои худ, шохин ба ҷои худ бувад,
Адл чун раҳбар кунад, амни Ватан ояд ба даст.
Баҳри гавҳархез бошад дар ҳаёт амну амон,
Дар сафар монанди дору ҳамватан ояд ба даст.
Ваҳдату оромии халқ аз Худо пурс, эй Ҳусайн,
То сафои ваҳдат аз ин анчуман ояд ба даст.

31.10.2016

ГАНЧИ ДУНЁ МАКТАБУ АВЛО БУВАД АНДАР МАҚОМ (289)

Ганчи дунё мактабу авло бувад андар мақом,
Ҳар кӣ мактабдор бошад, ҳаст соҳиббэхтиром.
Раҳнамои аҳли олам ибтидо мактаб бувад,
Маҳди илму ҳам адаб пурнур бошад бардавом.
Манзили умеди мо дар роҳи илму мактаб аст,
Зиндагӣ аз касби илму ҳам ҳунар ёбад низом.
Арзиши инсонӣ донад ҳар кӣ бо мактаб бувад,
Дар масири зиндагӣ бошад ҳаёташ бомаром.
Як нафас дар роҳи илм равшан кунад садҳо нафас,
Мактаби илму адаб бар ту биёрад нек ном.
Мактаби нав боз қардӣ дар ғазалҳоят, Ҳусайн,
Мактаби ашъори ту бар миллатат бошад паём.

07.11.2016

**ДАСТИ МАН БАР ДОМАНАТ ЭЙ ПИРИ
МУРШИД РАҲ КУЧО ? (290)**

Дасти ман бар доманат, эй пири муршид, раҳ кучо?
Раҳнамо шав бар ману онро бикун худ чо ба чо!
Солики роҳи тариқат раҳнамои мову ту,
Манзили мақсуди ман дар он миён хавфу рачо.
Нақши таълими Илоҳӣ бар ҳама яксон бувад,
Файзи руҳонӣ диҳад ҳар кас, ки бошад муктадо.
Хоки раҳ шав, байни мардум соҳиби иззат шавӣ,
Ҳочати мардум барорӣ, бар ту оранд иктидо.
Дар мақоми пир будан раҳнамоӣ сахл нест,
Қадри пиронро бидонад ҳар кӣ бошад бо Худо.
Домӣ сайёд аст дар раҳ, эй Ҳусайн, огоҳ бош,
То наафтад нафси ту дар доми сайёди бало.

07.11.2016

**СУҲБАТИ ХИЛВАТСАРОЁН РАМЗИ
ТАВҲИД АСТУ БАС (291)**

Суҳбати хилватсароён рамзи тавҳид асту бас,
Ҳамдами соҳибдилон анвори хуршед асту бас.
Кашфи истиъдод бошад гуфтугӯ бо шоирон,
Боғи ҳикмат сабз аз ин тухми уммед асту бас.
Давлати аҳли карам бошад миёни хосу ом,
Вар-на бо хешони худ он баҳри тамҷид асту бас.
Хидмати бечораҳо бошад нидои анбиё,
Ҳамнишини аҳли фаҳр амвоҷи таҳдид асту бас.
Ҳочати моро раво гардон, Худоё, бо карам,
Исматӣ аҳли зунуб аз амри ташдид асту бас.
Дар ҳузури аҳли суҳбат ҳар мақомеро мақол,
Умри некӣ, эй Ҳусайн, чун ҳарфи тамдид асту бас.

12.11.2016

**МАҲФИЛИ «ГАНЧИ СУХАН» МЕҲРОБИ
ҲИКМАТ ДАР ХУЧАНД (295)**

Маҳфили «Ганчи сухан» меҳроби ҳикмат дар
Хучанд,

Маҷмаъи аҳли сухан, эҷоди исмат дар Хучанд.
Маҳфилоро доимо ҳам олимон, ҳам фозилон,
Мақтаби арзанда бошад аҳли суҳбат дар Хучанд.
Соҳиби «Ганчи сухан» Ҳочӣ Сайидимрони мо,
Нашъаи ҳар маҳфилаш аз баҳри ибрат дар
Хучанд.

Ёди он устод бошад меҳвари ҳар анҷуман,
Мақтаби илмии ӯ анвори ибрат дар Хучанд.
Маҳфили «Ганчи сухан» пайғоми нав орад мудом,
Дар шабоҳат «Байти Ҳорун», «Дори ҳикмат» дар
Хучанд.

Маҳфили аҳли сухан бошад мунаввар, эй Ҳусайн,
Ҳам аз он файзе бигир аз баҳри хидмат дар
Хучанд.

Ту дуо кун дар ғазал ин маҳфили аҳли адаб,
Бо сухан афзун кунад меҳру муҳаббат дар
Хучанд.

22.11.2016

**ИШҚ ИН ЯК ҚАЗБАИ ХОСУ
ҲАЛОВАТ АЗ АЗАЛ (297)**

Ишқ ин як қазбаи хосу ҳаловат аз азал,
Ошиқи гарди гули бишкуфта занбури асал.
Пайрави ишқи Илоҳӣ мерасад бар васли ёр,
Зиндагӣ дар ишқи Ҳақ моро биёмад бебадал.
Қудрату неруи ишқ анҷоми умри мо бувад,
Нури гардуну замин вобаста бошад бо амал.
Фитрати инсонӣ ёбӣ баҳри он ранчу фироқ,
Ҳикмати онро бидонӣ дар ду олам беҳалал.
Гар гиёҳи ишқ хушконад дарахти умри ту,
Бандагӣ кун, эй Ҳусайн, аз ҳар чӣ гуфти дар ғазал.
Зиндагонӣ бо муҳаббат ойини Парвардигор,
Ишқи ўро пеша кун дар ин ҷаҳони пурмағал.

31.11.2016

**ЛАБ АЗ СУХАН ФУРӢ БАНД,
ОДОБ ДОН ХАМӢШӢ (298)**

Лаб аз сухан фурӯ банд, одоб дон хамӯшӣ,
Рамзи сукут омӯз, то айби худ бипӯшӣ.
Сарчашмаи гуноҳон бошад забони урён,
Ҳарфи зиёда гуфтан лағву суханфурӯшӣ.
Дар сурати зарурӣ гар ту сухан бигӯӣ,
Овози дилнишинат форам расад ба гӯше.
Аз ҳар бало хамӯшӣ моро наҷотбахш аст,
Аммо зи фитна бошад ҳар гапи бехигӯшӣ.
Бошад нишони шодӣ ҳар нуктаи дилангез,
Ту марди дилхарошӣ, гар дар сухан хурӯшӣ.
Андеша кун, Ҳусайно, хангоми ҳарф гуфтан,
Фазли суханшиносӣ беҳ аз суханфурӯшӣ.

10.12.2016

**ҲАКИМОНИ ҶАҲОН ФАРДО БАҚОРО
ДАР САМО БИНАНД (299)**

Ҳақимони ҷаҳон фардо бақоро дар само бинанд,
Нишоне гар зи имкон аст, ба худ онро раво
бинанд.

Бигуфто соҳиби Қуръон ба инсу чин бишуд
фармон,

Ҷазо холист, барҳезед, аторо дар садо бинанд.

Наққорон дар ин олам дили мардум ба даст
оранд,

Базаҳқорону бадҳоҳон дар он олам ҷазо бинанд.

Нишони эҳтиром омад адаб дар назди аҳли илм,

Амал ҳамроҳи илму фан, ки худро дар ҷазо
бинанд.

Буроқи он Расул омад мисоли илми оянда,

Нишаста дар ҳавопаймо кунун мардум само
бинанд.

Фуруд оянд аз боло, Ҳусайно, баҳри осоиш,

Малоик баҳри инсонҳо шифоро аз Худо бинанд.

10.12.2016

**ФАРМОНИ ИСЛОМ ОМАДА, ДАСТИ
ЯТИМОНРО БИГИР! (300)**

Фармони ислом омада, дасти ятимонро бигир!
Ҳам ачри инъом омада, дасти ятимонро бигир!
Бар ҳоли зори ҳар ятим бояд ту раҳме оварӣ,
Чун бар ту икром омада, дасти ятимонро бигир.
Ҳукми пулу моли ятим бошад ба дигарҳо ҳаром,
Он баҳри итъом омада, дасти ятимонро бигир.
Ранчи ятимонро диҳӣ, бошад сифоти бадтарин,
Он рамзи дашном омада, дасти ятимонро бигир.
Дасти ятимонро бигир, мучиби чаннат мешавад,
Бар мо зи пайғом омада, дасти ятимонро бигир.
Гар кори хайре мекунӣ, баҳри Худо бошад,
Ҳусайн,
Чун бар ту илҳом омада, дасти ятимонро бигир.

11.12.2016

**АСРИ МО ИН АСРИ ДОНИШ ҲАМ САОДАТ
АЗ ХУДО (305)**

Асри мо ин асри дониш, ҳам саодат аз Худо,
Бахту толеъ ҳамраҳу оромӣ ҳам амри Худо.
Шукри неъмат мекунем дар зоҳиру ботин ҳама,
Баҳри миллат ҳар касе хайре кунад, ёбад раҳо.
Ҳамраҳи аҳли қарам шуд эҳтироми мардумон,
Фазлу эҷоди улум бар дарди мо бошад даво.
Сулҳ баҳри миллатам дар баҳр чун киштӣ бувад,
Мақдами соҳибдилон занҷири лангар аз боло.
Дар замин ҳар як дами беғам камоли давлат аст,
Шукри оромӣ намо - омад зи боло ин нидо.
Киштӣ бошад ин қалам, маллоҳи ин киштӣ

Ҳусайн,

Мавҷи укёнус ин шеър, андар он бошад бақо.

29.12.2016

**ҲАР ЧӢ КИШТӢ ДАР БАҲОР, ОН БИДРАВӢ
ФАСЛИ ХАЗОН (309)**

Ҳар чӣ киштӣ дар баҳор, он бидравӣ фасли хазон,
Чав зи чав рӯяд мудом, гандум зи гандум ту,
бидон.

Дар чавонӣ неқӣ кардӣ, мешавӣ соҳибмақом,
Дар замони пирият ҳаргиз нагардӣ нотавон.
Дар чавонӣ илм омӯз, боадаб шав доимо,
Дур шав аз кори бад, аз худ бимон чандин нишон.
Дар раҳи касбу ҳунар роҳи мубинро пеша гир,
Ту тамаъкорӣ макун, ризқи ту ояд ногаҳон.
Об резад дар замин, бар кӯза натвонӣ гирифт,
Дар забонат ҳар чӣ ояд, бар ту бошад имтиҳон.
Ҳар чӣ гуфтӣ, эй Ҳусайн, дар ин ғазалҳо баъди
шаст,
Панду андарзи ту мебошад ба ҳар насли чавон.

01.01.2017

**ФАЛАК ДАР МАЙЛИ ДАВРОНУ ТАФАККУР
МЕКУНӢ Ё НЕ (312)**

Фалак дар майли даврону тафаккур мекунӣ ё не?
Фазо аз баҳри инсон аст, тадаббур мекунӣ ё не?
Аносир муттасил бошад ба Шамсу Зухраву

Миррих,

Ба чарх ояд зи баҳри мо, тасаввур мекунӣ ё не?
Фалак андозае дорад, навозиш мекунад моро,
Ба неъматҳои бепоён ташаккур мекунӣ ё не?
Фалак ин амри Раҳмону ҳама вобастаи тақдир,
Насибу қисмати худро тазаккур мекунӣ ё не?
Фалак – ин гунбади гардон ҳазорон кавкабе

дорад,

Ту ҳар дам тарҳи нав дорӣ, табаххур мекунӣ ё не?
Ҳусайно, ту навозишро зи даргоҳи Худо дидӣ,
Ба лутфу меҳрубониҳо ташаккур мекунӣ ё не?

08.01.2017.

**ФУРСАТЕ ДОРӢ, НИӖОЛЕ МЕНИШОН
ДАР РӢИ ХОК (314)**

Фурсате дорӢ, ниӖоле менишон дар рӢи хок,
Ту замин обод созӢ, мешавӢ инсони пок.
Бахшиш ояд аз Худо, ту нақши дасти худ гузор,
Оқибат бор оварад ҳар як ниҳолат бешумор.
Навниҳоле гар ту дидӢ, баҳри пайвандаш бикӯш,
Насли он ҳам асл гардад, дар самар ояд ба чӯш.
Мева орад ҳар дарахт, баҳри ту бахшад ангубин,
Мулки ту обод гардад, аз замин ёбӢ дафин.
Ту ҳаловат мебарӢ дар ин ҷаҳон аз он дарахт,
Аҷрҳо пайваста ҳамрах, он ҷаҳон ёбӢ ту бахт.
Ту талаб кун, эй Ҳусайн, обод бошад масканат,
Ҳам мақому зодбумат - Тоҷикистон меҳанат.

21.01.2017

ХОКИ ПОЙИ АҲЛИ ҲИКМАТ СУРМА БАР ЧАШМОН КУНАМ (317)

Хоки пойи аҳли ҳикмат сурма бар чашмон кунам,
Дар умури ҳар ду олам таъя бар Қуръон кунам.
Сурмаи чашмони ман равшан кунад чаҳми маро,
Гарди пой олимон бар дарди худ дармон кунам.
Пурсише пайдо шавад, посух диҳад олим ба он,
Аз ҷавоби босавоб ман кори худ осон кунам.
Олимон монанди абр борони раҳмат оваранд,
Лойи хушки сели онро сурма бар мижгон кунам.
Мушкиле ояд ба олим, баҳри ӯ эҳсон кунед,
Эй Ҳусайн, бар аҳли ҳикмат ҷону дил қурбон
кунам.

25.01.2017

**БАР КАСЕ ЧОҲЕ МАКАН, ДАР ОН БИЯФТИ
БЕТАНОБ (318)**

Бар касе чоҳе макан, дар он бияфти бетаноб,
3-он халосиҳо наояд, ту бимонӣ дар азоб.
Чаҳ макан аз баҳри душман, роҳи ислоҳаш бичӯ,
Чашмаи васвоси шайтон дар ҳаётат чун сароб.
Эй башар, дар чоҳи Бобил чун тамоми ҷодувон
Ҳоруту Морути ҷоду то қиёмат дар азоб.
Чашмаи нури Илоҳӣ сабр орад дар дилат,
Чоҳи худҷӯше бишав, ҳаргиз марав ту бошитоб.
Чоҳи Юсуфро, бидон, он ҳикмати Парвардигор,
Фарқи ду чаҳ дар чӣ бошад, ту намеебӣ ҷавоб.
Чоҳкан аз баҳри об, шодоб гардӣ, эй Хусайн,
Дасти неконро бигир, бошад дуоят мустачоб.

27.04.2017

НАДОНИСТА СУХАН КАРДАН НАДОМАТ ОВАРАД ДОИМ (319)

Надоништа суҳан кардан надомат оварад доим,
Чаҳолат байни инсонҳо адоват оварад доим.
Ҳамокат душманӣ орад хусумат байни марду зан,
Надоништа ҷидолу ҷанг хиёнат оварад доим.
Ситеза мекунад ҳар дам сироят байни инсонҳо,
Ба назди ҳар касу нокас шикоят оварад доим.
Суҳан доништа мегӯӣ, пушаймонӣ наорад ҳеҷ,
Калому меҳрубоният садоқат оварад доим.
Худотарсию ҳақҷӯӣ барад моро ба роҳи рост,
Диёнат байни инсонҳо адолат оварад доим.
Ҳусайно, порсоиро ҳамеша пешаи худ кун,
Суҳанҳои ҳақимона шафоат оварад доим.

26.01.2017

**ТИРАДИЛ ГАРДАД ЗИ ҒАМ БУЛБУЛ ЗИ
ҲИЧРОНИ ЧАМАН (320)**

Тирадил гардад зи ғам булбул зи ҳичрони чаман,
Доғу хузу ғуссаҳо омад ба дунё аз куҳан.
Булбулон андуху меҳнат мекашанд аз ҳаҷри гул,
Тири ҳасрат меҳуранд аз баҳри гулҳо бар бадан.
Ҳасрату меҳнат ба инсон имтиҳони ин ҳаёт,
Шодии дидори гул аз баҳри булбул анҷуман.
Имтиҳони зиндагӣ ғамгин насозад оқиле,
Шодмониҳо биёрад баҳри мардум дар ватан.
Қиссаи қуръонӣ омад ёри ғори он Расул,
Ғамгусориҳо бикарду ҳикмати он дар суҳан.
Ту Ҳусайно, шодмониҳо бидидӣ дар ҳаёт,
Дар дуо доим бигӯ: Обод бодо ин Ватан.

26.01.2017

**ДАСТИ ҚУДРАТ ГАР НАДОРӢ,
ДАСТИ ФАРӢДЕ БИГИР (321)**

Дасти кудрат гар надорӣ, дасти фарёде бигир,
Доду бедоде макун, дасти Худододе бигир.
Нолаву фарёди ту бошад ситеза бар Худо,
Маҳви неъматҳо чу ояд, роҳи ободӣ бигир.
Душманӣ бар кас надорӣ, аз низоъаш дур бош,
Байни мардум ҳарчӣ гуфтӣ, бо кас эроде магир.
Қиссаи Фарҳоди Кӯҳкан нақши мардони бузург,
Гар ту нокомӣ нахоҳӣ, дасти Фарҳоде бигир.
Нафрати мардум биёрад бадгумон дар ҳар замон,
Дар ҷафову ҷабр пеши роҳи бедодӣ бигир.
Чун Худо илҳом бахшад, ҳарфи некӯ гӯ, Ҳусайн,
Дар пайи ислоҳи мардум роҳи иршоде бигир.

28.01.2017

ТУНДБОДИ МАВЧИ ДАРЁ КИШТИҲОРО БИШКАНАД (325)

Тундбоди мавчи дарё киштиҳоро бишканад,
Баъди мавти аҳли киштӣ, сар ба соҳил мезанад.
Фитнаҳо ҳам тундбоданду харобӣ оваранд,
Илму дониш тундбоди фитнаҳоро карда банд.
Тезу тунд ин бодҳо ҳам аз ризои Ҳақ бувад,
Мешавад ҳар бод ҳам бо амри Яздон пойбанд.
Қиссаи он рӯзи Хандақ аз Расул бар мо расид,
Чашми бадхоҳон ба ғайру сунъ бошад нопадид.
Накҳати боди насим он рамзи оромӣ бувад,
Чархбоди шеъри ту он нақли илҳомӣ бувад.
Эй Ҳусайн, ин завқи ту таъми ҳазорон солҳо,
Бахшиш орад, ту гузар аз баҳри килу колҳо.

31.01.2017

**БАР ҲАРАМ РАФТАМ ЗАМОНЕ,
ОН ЗАМОН ИЛҲОДӢ БУД (326)**

Бар ҳарам рафтам замоне, он замон илҳодӣ буд,
Дар масири зикри адён он қадар бедодӣ буд.
Як нафар аз Тоҷикистон бандаи неки Худо
Ҳамраҳи наздаҳ нафар дар он сафар чун ҳодӣ буд.
Ҳамсафар будем мо аз Иттиҳодӣ Шӯравӣ,
Як ҳазору нӯхсаду ҳаштоду ду милодӣ буд.
Ҳаҷҷи Байтуллоҳ ҳамчун неъматӣ Султони Ҳақ
Баҳри ин Ҳочӣ Ҳусайн аз ҳикмати бунёдӣ буд.
Руҳу ҷисмам дар Мадина - раъзаи Нур-ул-ҳудо,
Ҳазли эҳсонӣ Илоҳӣ, он қарам миёодӣ буд.
Шукри неъмат дар забон, бахту саодат аз ҳарам,
Баҳри фарзандони худ дидори ман сад шодӣ буд.

02.02.2017

**РАНЧИШИ ХОТИР НАДОРАМ БАҲРИ ТУ
САНГАР КУНАМ (330)**

Ранчиши хотир надорам, баҳри ту сангар кунам,
Баҳри девори ғазаб оромиро лангар кунам.
Сабру оромӣ надорам, гар ту бошӣ тирадил,
Баҳри хушнудии ту гуфтори худ анбар кунам.
Эй мухотаб, меҳри ту андар дилам маъво гирифт,
Ҳарчӣ дорам дар бисотам, дар барат зевар кунам.
Ман намехоҳам, ки худро назди ту беҳ оварам,
Ту ҳақиқатро бигӯ, ман он сухан довар кунам.
Доварӣ дар ҳар сухан чун маънӣ андар маънӣ аст,
Ман намехоҳам сухан бар қалби ту ханҷар кунам.
Ҳикмати ҳоким бидонӣ, шукри давронро бикун,
Эй Ҳусайн, доим бигӯ: Ман хидмати кишвар
кунам.

04.02.2017.

**МУДОРО МЕКУНАМ ҲАР ДАМ
БА ҲАР МАРДУ БА ҲАР НОМАРД (335)**

Мудоро мекунам ҳар дам ба ҳар марду ба ҳар
номард,
Мудоро низ адолат буд, агар чӣ мушкилӣ овард.
Мудоро лутфу нармию зи ҳусни хулки ман омад,
Мудоро меҳрубонӣ дар амал, ҳам дар суҳан омад.
Таҳаммул мекунам доим, ҳама тавфиқ аз он аст,
Таҳаммулҳои султонони ботаҳқиқ аз он аст.
Ту осебу зиён дидиву ранчи худ ниҳон кардӣ,
Барои некӯаҳволӣ сафое бар ман овардӣ.
Муросо мекунам имрӯз ба ҳешу ақрабони худ,
Намеғӯям чӣ меҳоҳам зи шарму аз ҳаёи худ.
Ҳусайно, ту ниёиш кун ба даргоҳи Худои худ,
Мадорову муросо ҳам ба мо бахшад саҳои худ.

06.02.2017.

**ЗИНДАГӢ ОМАД БА МАН БО ДИРҲАМУ
ДИНОРИ ХУД (337)**

Зиндагӣ омад ба ман бо дирҳаму динори худ,
Мехурад ҳар рӯзи ман бо соати такрори худ.
Мефурӯшам моли худ, аммо намедонам чаро?
Қадри худ боло барам ё қимати бозори худ?
Саъю кӯшиш мекунам баҳри саодат дар ҷаҳон,
З-он, ки ноил мешавам бо меҳнату рафтори худ.
Кӯшишу рафтори мо пайваста бо гардун бувад,
Роҳи Пайғамбар равам бо динишу афкори худ.
Некбахтӣ дар ду олам ҳосили умри ман аст,
Рӯзу шабҳо мекунам андеша дар гуфтори худ.
Дирҳаму динори ту илму амал бошад, Ҳусайн,
Роҳи ҳақро ту бубин бо дидаи бедори худ.

27.09.2017.

**САЗОВОРИ САНО ОМАД КАСЕ
ДАР РОҲИ ҲАҚ БОШАД. (340)**

Сазовори сано омад касе дар роҳи Ҳақ бошад,
Барои мардуми чӯё аз он доим сабақ бошад.
Шабона соҳиби зикру амал бо тинати покаш,
Ба тақво зиндагӣ бинад, агар чон дар рамак
бошад.

Навис андар varaқ чизе, ки медонӣ зи ҳикматҳо,
Ҳазорон сол мемонад, агар хат дар varaқ бошад.
Тафаккур кун, чӣ сир дорӣ, ки аз бегона мепӯшӣ,
Ба чашми мо аён гардад, агар чӣ дар нафақ бошад.
Сухан ин дурри мансур аст, бикаш дар ришти
назмаш,
Шавад он нопадид охир, чу берун аз varaқ бошад.
Ҳусайно, ту бигӯ ҳақро барои миллату қавмат,
Сазовори сано гардӣ, чу қавлат мустаҳақ бошад.

09.02.2017.

**ДОМИ САЙЁДОН БУБИНАД МУРҒИ
ЗИРАК АЗ ФАЗО (348)**

Доми сайёдон бубинад мурғи зирак аз фазо,
Дар камингаҳ сайдафкан менишинад бе нидо.
Дом обу дона дорад, мурғ аз он дорад хабар,
Бо вучуди донишаш бар назди дом ояд хафо.
Донаро бинад ба дому пои худ бар он ниҳад,
Дом мепечад ба ӯ, сайёд ояд аз қафо.
Ҳолати он мурғро чун ту қазоват мекунӣ,
Мурғ мепурсад зи худ дар дом афтодам чаро?
Аз ҳикоят ҳисса гир, фикре бикун дар зиндагӣ.
Гар ту дар доми бало, тадбири он бошад раво,
Гар қазо норафта бошад, ту халосӣ, эй Ҳусайн,
«Оқибат омад ба хайр» - аз дур меояд садо.

11.02.2017.

**МАН ОН ЯК ХОДИМИ ДИНАМ, ТАҲАММУЛ
МЕКУНАМ ДОИМ (349)**

Ман он як ходими динам, таҳаммул мекунам
доим,

Ба даргоҳи Худои худ таваккул мекунам доим.

Ҳама ранчу машаққатҳо ба ман сабру суқун
овард,

Ба авсофи Худои худ тахайюл мекунам доим.

Хаёли ман зи гардуну сафо бар қалби ман ояд,

Зи гардун ҳарчӣ меояд, тафоъул мекунам доим.

Зи нодоне хато ояд, ба нодонӣ занам худро,

Зи иллатҳои ҳамкорон таҷоҳул мекунам доим.

Гаҳе дар умқи дарёву гаҳе чун дурри мансурам,

Барои чавҳарӣ будан, табодул мекунам доим.

Ҳусайно, ту ба ёд овар ҳама авсофи хайреро,

Бигӯ бар ёру аҳбобат: тааммул мекунам доим.

11.02.2017.

**ДАР МАҚОЛУ ҚАВЛИ МАРДУМ ДИЛ БА
ИНСОН ДУШМАН АСТ (351)**

Дар мақолу қавли мардум дил ба инсон душман
аст,

Кори дил доим паси васвоси шайтон рафтан аст.

Ин дили бечора душман нест, аммо маҳзараш

Мабдаъи даврони хуну зарбаҳояш хирман аст.

Тӯдаи гандуму чав нопок дар хирман бувад,

Олати покизагии донаҳо парвезан аст.

Дил даруни сина бошад дар тапидан рӯзу шаб,

Пок созад хуни моро, ҷисми моро чавшан аст.

Истилоҳи олимон дил додану дил бурдан аст,

Ҳар чӣ бошад, васфи дил аз ҳар макон як равзан
аст.

Ту бигӯ доим, Хусайно, ёри мо ин қалби мо,

Дил агар огоҳ бошад, чун чароғи равшан аст.

12.02.2017

**ЭЙ БАРОДАР, ТО ТАВОНӢ АЗ ҲАРОМ
ПАРҲЕЗ КУН (352)**

Эй бародар, то тавонӣ аз ҳаром парҳез кун,
Ҷовидон хоҳӣ ҷавонӣ, бардавом парҳез кун.¹
Нораво бошад ҳарому феъли он бошад гуноҳ,
Васфи ваҳширо мағир, аз гӯшти хом парҳез кун.
Гӯшти хом бошад хиёнат - ғайбати мардум,
бидон,

Ҳар киро дидӣ, шунидӣ, ту мудом парҳез кун.
Ёри ҳамдам бо ситоиш меҳрубониҳо кунад,
Устуворӣ гар набинӣ, аз давом парҳез кун.
Оммаи мардум чу ояд, ту сухан доништа гӯ,
Гар ту олимро наёфтӣ, аз авом парҳез кун.
Ҷоҳиле бошад авом, беэҳтиромӣ оварад,
Эй Ҳусайн, озор мадеҳу аз калом парҳез кун.

¹Ин ғазал бо вазни ҳичой навишта шудааст.

12.02.2017

**МУҲЛАТИ УМРИ БАШАР ДАР ИН ЧАҲОН
ТЎЛОНӢ НЕСТ (354)**

Муҳлати умри башар дар ин ҷаҳон тўлонӣ нест,
Ҳар чӣ бошад ошкоро, рози он пинҳонӣ нест.
Ту нидое медиҳӣ гоҳо ба овози баланд:
«Ин ҷаҳон дар дасти ман»- ин ҷуз чинорафшонӣ нест.
Фикр кун дар ин ҷаҳон, нафъе расон бар дигарон,
Ту дилозорӣ макун, хандидан аз инсонӣ нест.
Некӣ кун бар ёру дӯст, дасти ғарибонро бигир,
Ту садоқат пеша гир, буғзу чадал ирфонӣ нест.
Байни мардум дар сафо машҳур шав бо қавли худ,
Дар суҳан кӯшиш макун, қавлат агар бурҳонӣ нест.
Дар маъонӣ шеър гуфтан роҳи ту бошад, Хусайн,
Холӣ аз ҳикмат бувад, гар шеъри ту Қуръонӣ нест.

14.02.2017

**МАРДУМИ ҲУШЁР ГӮЯНД: ДИН
САЛОМАТХОНА АСТ (355)**

Мардуми ҳушёр гӯянд: дин саломатхона аст,
Дар дили аҳли тасаввуф дин қаноатхона аст.
Дини ислом дини сулҳу дини ибрат дар ҳаёт,
Ту агар шукре кунӣ, ин дин саодатхона аст.
Гар касе варзад ба дил буғзу адоват дар ҷаҳон,
Баҳри аҳли фитнаҳо ин дин маломатхона аст.
Адлу инсофу саодат дар ҷаҳон зебанда шуд,
Адли мардум гар бихоӣ, дин адолатхона аст.
Қадри инсон, гар бидонӣ, одаму одамгарист,
Иззату ҳам эҳтиром дар дин қароматхона аст.
Эй Ҳусайн, андар ҳаёт масъулият бар дӯши ту,
Ту насиҳат пеша гир, ин дин ҳидоятхона аст.

14.02.2017

**ДАР НИЗОМИ ЗИНДАГӢ РОӢИ САОДАТ
МАКТАБ АСТ (360)**

Дар низоми зиндагӢ роӢи саодат мактаб аст,
Дар раҳи нуру сафо роӢи ҳидоят мактаб аст.
Пок гардонад туро аз айбу нуксонҳо мудом,
Аз ҳама безориҳо роӢи бароат мактаб аст.
Баҳри фарзандони худ аз баҳри ирфон баҳра гир,
Дар раҳи сидку вафо роӢи садоқат мактаб аст.
Ҳамчу Рустам дар далерӣ паҳлавону шергир,
ХоӢи фарзандат шавад роӢи часорат мактаб аст.
Буханифа, Ибни Сино пешвои аҳли илм,
Фикр то солим шавад, роӢи саломат мактаб аст.
Интиҳо дар ҳар амал матлуби ту бошад, Хусайн,
Сарнавишти пурзиё, роӢи шарофат мактаб аст.

14.02.2017.

**АВФУ БАХШОИШ КУНЕД, ЭЙ БАНДАГОН,
ДАР ИН ҲАЁТ (370)**

Авфу бахшоиш кунед, эй бандагон, дар ин ҳаёт,
Боди бахшоиш вазад, орад ба мо пайки наҷот.
Меҳрубониҳо кунед чун тобиши шамсу қамар,
Ачру подоше напурсед, бар шумо орад субот.
Гар тавачҷух мекунад бар аҳли илму маърифат,
Аз Худо ояд ато баҳри шумо ин илтифот.
Эй мухотаб, ту бидон, ки кимиё бошад сухан,
Мис ҳам зар мешавад гоҳо ба юмни муъҷизот.
Ту сухан доништа гӯ, асрори Ҳақ дар он бувад,
Роҳи осонро бигир, ҳаргиз наояд мушкилот.
Бандагӣ кун ту, Ҳусайно, авфу бахшоиш бикун,
То Худо бахшад барои ту ҳаёти босубот.

16.02.2017.

**РУҲУ ҚОНАМ ҲАМРАҲИ ОН ШАМСИ РҶЯТ,
ЭЙ ПАДАР (373)**

Руҳу қонам ҳамраҳи он шамси рӯят, эй падар,
Сурмаи чашмон кунам хоки туро пеши назар.
Дидани дидори ту мулки Сулаймони ман аст,
Ҳар дуои субҳи ту бар мо биёрад сад зафар.
Ифтихори мо ту бошӣ байни хешу ақрабо,
Дар салоҳи кори мо ҳар як каломат муътабар.
Роҳнамой мекунӣ бо панд фарзандони худ,
Аз барои ҳифзи мо бошӣ ту доим чун сипар.
Ҳамраҳи ту модарам, ту шамсу ӯ маҳтоби мо,
Равшанӣ бахшад ба дил модар ба монанди қамар.
Аз Худо доим, падар, дорад талаб Ҳочӣ Ҳусайн,
Умри тулонӣ бубинед байни абнои башар.

17.02.2017.

**СИНАИ СОҲИБДИЛОН РАВШАН ЗИ
НУРИ ҶОВИДОН (375)**

Синаи соҳибдилон равшан зи нури ҷовидон,
Шоду хуррам мешавад дил аз руҳи соҳибдилон.
Ту фараҳмандӣ бикун аз дидани соҳибназар,
Қофиласолорӣ кун, хушҳол ояд корвон.
Дар сафар ҳамроҳ шав бо мардуми равшанзамир,
Некии ҳар ду ҷаҳон баҳри ту ояд ҷовидон.
Ҳамраҳи аҳли фасод он кас, ки шуд, ғамгин
шавад,

Роҳи тақво пеша гир, он бар ту бошад имтиҳон.
Аҳли илму маърифат соҳибдилон дар ин ҷаҳон,
Хайру некиҳо биёранд ҳамчу роҳи Каҳкашон.
Ту бипарҳез, эй Ҳусайн, аз мардуми бемаърифат,
Роҳи неконро бигир, доим ту бошӣ дар амон.

17.02.2017.

**ЮСУФИ КАНЪОНӢ ХОӢӢ, РАНЧ
МЕБОЯД КАШИД (379)**

Юсуфи КанъонӢ хоӢӢ, ранч мебойд кашид,
Ранчи Қорун гар ту хоӢӢ, ганч мебойд харид.
Гар Зулайхо нестӢ, ту фикри Юсуффо макун,
Дар надомат он чӢ дидӢ, лаб ҳамебойд газид.
Юсуфи зебо замону чоҳ бошад роҳи бад,
Ресмон вақто, ки омад, муждаҳо бар вай расид.
Ресмон бошад насиҳат баҳри мардум ҳар замон,
Дар сари чоҳи раҷо боди сабо бар вай вазид.
Ресмон омад начоту дасти Яъқуб дар дуо,
Юсуф аз Канъон нидоҳоро ба гӯши дил шунид.
Ту Ҳусайно, ҳар чӢ гӯӢ, қиссаҳо рамзӢ бувад,
Шуд дуоят мустачобу субҳи содиқ медамид.

18.02.2017.

**ЭЙ ХУДОЁ, АЗ ТУ МЕПУРСАМ ДИЛАМРО
ШОД КУН (384)**

Эй Худоё, аз ту мекурсам, диламро шод кун,
Шодмониҳо, ки додӣ, манзилам обод кун.
Манзилам обод кардӣ, чаннат-ул-маъво бидеҳ,
Дар киёмат ҷовидонӣ з-оташат озод кун.
Шодмонӣ дар дилам афзун шуда аз номи нек,
Аз барои номи некӯ шуҳратам сайёд кун.
Ман талаб дорам, зи ман хушнуд бошӣ, эй Худо,
Хоҳиши хушнудиро андар дилам эҷод кун.
Шодиҳои ҳар ду олам заррае дар назди туст,
Аз касе ранчида бошам, ту маро дилшод кун.
Гар хатое гуфта бошад дар ғазалҳояш Ҳусайн,
Аз гуноҳаш пок ҳамчун кӯдаки навзод кун.

19.02.2017.

**ЧЕХРАИ ПУРНУРИ УСТОД ҲАМЧУ ШАМСЕ
ДАР ФАЗО (388)**

Чехраи пурнури устод ҳамчу шамсе дар фазо,
Баҳри шогирдони худ нуре бибахшад аз само.
Нури Яздонӣ биёяд вақти таълим аз азал,
Ҳамчу киштӣ бехатар дар баҳр меварзад шино.
Вақти таълими улум устод хуни дил шавад,
Бо забонаш ҳар чӣ гӯяд, қавли ӯ н-ояд хато.
Дар амал он ҳар чӣ кард устод андар роҳи мо,
Баҳри устодони худ бошем мо ҳам ҷонфидо.
Дар нишона санги хоро, дар таҳаммул тахтасанг,
Халку миллат ҳам бигӯяд баҳри устодон сано.
Қадри устодон бидонӣ, эй Ҳусайн, анҷоми кор,
Баҳри арвоҳи асотиз ту бишав соҳибдуо.

23.02.2017.

**ГАР КАСЕ ҒАВВОС НЕСТ, Ё ҒАРҚИ ДАРЁ
МЕШАВАД (389)**

Гар касе ғаввос нест, ё ғарқи дарё мешавад,
Ҳар нафар бадном бошад, наҳсу расво мешавад.
Эътибори ҳар нафар вобаста бо саъяш бувад,
Ҳар ки шуд соҳибхунар, ё тоҷи дунё мешавад.
Гар ту ғаввосе набошӣ, бар лаби дарё марав,
Баҳри ғарқониданат девона пайдо мешавад.
Ту талаб кун аз Худо дониستاني роҳи ҳаёт,
Гар Худо раҳме хурад, нодон чу доно мешавад.
Солики роҳи ҳақиқат шав, Ҳусайно, дар амал,
Ҳар чӣ гуфти дар ғазал, сад бор эҳё мешавад.

23.02.2017.

**КОРИ ХАЙРЕ МЕКУНӢ,
УМРИ ДАРОЗАТ МЕДИҲАД (390)**

Кори хайре мекунӢ, умри дарозат медиҳад,
Гар бадӢ кардӢ, Худо сӯзу гудозат медиҳад.
Гар навозиш мекунӢ бар аҳли муҳточу ятим,
Соҳиби ишқи фазо неъмат ва нозат медиҳад.
Ғамзаву нозу садоқат васфи дилбар омада,
Васфи зебӣ бигӯ, бар ту иҷозат медиҳад.
Шеваи васфи дилоро неъматӣ он Кирдугор,
Ҳарчӣ меҳаҳад дилат, он дилнавозат медиҳад.
Гар таҳаммул мекунӢ, осонӣ ояд доимо,
Ҳар чӣ хоҳиш мекунӢ, он бениёзат медиҳад.
Ту ниёишҳо бикун дар ҳар каломат, эй Хусайн,
Некӣ бар мардум кунӣ, аҷри ниёзат медиҳад.

24.02.2017.

**ЭЙ ЧАВОНОНИ ЗАМОНА, ШУКРИ
ДАВРОНРО КУНЕД (393)**

Эй чавонони замона, шукри давронро кунед,
Шукри истиқлоли давлат, шукри Раҳмонро кунед.
Шукри неъмат аз шумо бо хондану илму амал,
Шукри оромии миллат, шукри давронро кунед.
Ин Ватан обод бошад баҳри фардои шумо,
Васфи нури равшани шамъи шабистонро кунед.
Гар шумо аҳли тафаккур дар масири зиндагӣ,
Дар тичорат фикри адлу нархи арзонро кунед.
Ин Ватанро дӯст доред мисли чони хештан,
Ҳифзи марзу буми ин боғу гулистонро кунед.
Кори мардона бувад ислоҳи онҳо, эй Ҳусайн,
Баҳри пирон ту бигӯ, раҳми чавононро кунед.

25.02.2017

**ТАНДУРУСТИЮ САЛОМАТ НЕЪМАТИ
ПАРВАРДИГОР (401)**

Тандурустию саломат - неъмат Парвардигор,
Гар дилу имони ту пок аст, гардї растагор.
Растагорї аз бало бо файзи дину дониш аст,
Қадри неъматро бидон бо шукрҳои бешумор.
Бахту толеъ ҳамраҳу солим мизочи муътадил,
Эминї дар ин ҳаёт бошад насими навбахор.
Чумла неъматҳои дунё наонамоён дар назар,
Соҳиби сарват бубинад дарду ранчи бешумор.
Гар шикамсерї хурї, муҳтоҷ бошї бар табиб,
Нохушї ояд ба ту, бемор гардї хору зор.
Эминию тандурустї аз Худо пурс, эй Ҳусайн,
Сихҳату ҳам офият дар ҳар дуо бошад шиор.

20.09.2016

**ПАНДУ АНДАРЗИ ҲАКИМОН ДАР ЗАБОНҲО
МОНДААСТ (403)**

Панду андарзи ҳакимон дар забонҳо мондааст,
Кӯдакон машғули бозӣ, дар нишонҳо мондааст.
Панду ҳикмат мисли гавҳар давлати дилҳо бувад,
Чунки ин ганҷи равон аз ҳар замонҳо мондааст.
Баҳра орад ҳар насихат баҳри ҳар як навҷавон,
Пурсиши аҳли улум мисли хазонҳо мондааст.
Беҳтарин соҳибсухан ширинкалому нармгӯст,
Булбули хушгӯ ба ёди бӯстонҳо мондааст.
Пандро дар ҳар китоби худ чу меросе гузор,
Чунки пири роҳ панде бар ҷавонҳо мондааст.
Эй Ҳусайн, имрӯз андарзи ҳакимона бигӯ,
Аз бузургони ҷаҳонат армуғонҳо мондааст.

04.03.2017.

**ИБОДАТ МЕШАВАД КОМИЛ, ЧУ МУЪМИН
ДАР СУЌУД ОЯД (409)**

Ибодат мешавад комил, чу муъмин дар суҷуд ояд,
Замин мефаҳрад аз одам, гар аз кибраш фуруд ояд.
Либоси мо шавад зебо аз он беҳтар шавад симо,
Тани инсон шариф он гах, ки чонаш тору пуд ояд.
Сари инсон суҷуд орад, забону дил ба ҳам оянд,
Каломаш байни гардунҳо, ҳамӯшӣ ҳам ба дуд ояд.
Шаётин дар масири хун сабаб бошад ба бадбахтӣ,
Зи рашку бухлу ҳам кина ба назди мо ҳасуд ояд.
Замину осмон ҳар дам таманноҳо кунад бо мо,
Ки инсон сачда меорад, шараф бо ҳар намуд ояд.
Хусайно, ту ибодат кун, ба ҷону дил амал бинмо,
Далолат кун ба кори хайр, ба исми ту дуруд ояд.

06.03.2017

**МАРДЕ ҒАРИБ БОШАД, ДУР АЗ ВАТАН
БИМОНАД (410)**

Марде ғариб бошад, дур аз Ватан бимонад,
Андар кафас чу булбул, гул дар чаман бимонад.
Парандаи хушовоз бо созу нағмаи худ
Андар кафас бимирад, сарву суман бимонад.
Марде расад ба ҳафтод, кадри Ватан бидонад,
Аз умри пирсолон чизи куҳан бимонад.
Маҳбуби Ҳақ бигардад инсон зи хоксорӣ,
Кибру ғарур, аммо гарданшикан бимонад.
Донӣ ту қавли Ҳақро, гуфто ба бандагонаш:
Ошуфтаҳол гардад ҳар кӣ зи ман бимонад.
Ҳақро бигӯ, Ҳусайно, ин мол чирки даст аст,
Беҳтар барои миллат аз ту суҳан бимонад.

06.03.2017.

**ДИЛБАРИ МАҲБУБИ МАН, ИМРӢЗ
ДИЛШОДАМ, БИЁ (412)**

Дилбари маҳбуби ман, имрӯз дилшодам, биё,
Он лаби ширин кушову гӯ: Чу Фарҳодам, биё.
Дӯстдори ман туй, эй ёри содик дар чахон,
Шукри неъмат мекунам, имрӯз озодам, биё.
Кишвари ободи мо ин Тоҷикистон асту бас,
Соҳиби ҳикмат туй, бар мулки ободам, биё.
Дар масири умри мо айёми таҷлили хушист,
Орзуманди туям, ту рӯзи мелодам биё.
Гар ту дидӣ дар ҳаво парвоз дорам беҳабар,
Сӯи ту пар боз созам, ҳамчу сайёдам биё.
Шеърӣ нав дар васфи ту гӯяд, Ҳусайн, аз таҳти дил,
Баҳри илҳоми ғазал дар вақти эҷодам биё.

06.03.2017

**МАН АЗ БУЗУРГОНИ ЗАМОН АҲДУ
ВАФОРО ДИДААМ (417)**

Ман аз бузургони замон аҳду вафоро дидаам,
Аз аҳли илму маърифат хатти сафоро дидаам.
Аз мардуми олимаком, ҳимматбаландони зиёд
Эъҷози Холиқ бардавом, халқи Худоро дидаам.
Кори хато бошад мудом рафтори бад дар ҳар
замон,
Афсӯс, дар байни авом чандин хаторо дидаам.
Ҳар рӯзи мо рӯзи камол, занҳо ба ҳар ҷодуву фол,
Бар зидди сеҳру соҳирӣ дасти асоро дидаам.
Айёми мо айёми нек андар раҳи ободиҳо,
Дар амри он султони Ҳақ шарму ҳаёро дидаам.
Фикре кунӣ дар ин ҷаҳон, асрор бинӣ дар ниҳон,
Дар интиҳоби кори хайр дасти сахоро дидаам.
Аҳду вафо дар зехни ту амри Худо бошад,
Ҳусайн,
Аз шафқати Парвардигор нуру аторо дидаам.

07.03.2017.

**ҚАДРИ НЕЪМАТРО БИДОН,
БАР ИН ҶАҲОН ШУКРОНА ГӮ (418)**

Қадри неъматро бидон, бар ин ҷаҳон шукрона гӯ,
Бандаи солеҳ бишав, бар ин замон шукрона гӯ.
Дасту поят, ҳам забон ин неъматӣ Парвардигор,
Руху ҷисмат солиму бо ин забон шукрона гӯ.
Гӯшро баҳри шунидан бар ту додаст он Худо,
Гар шунидӣ ҳарфи хуш аз дӯстон, шукрона гӯ.
Чун ту чашми сер дорӣ, ҳориси дунё най,
Дар қаноат нафси ту чун соябон, шукрона гӯ.
Гар шикоят мекуни аз пайкари бемори худ,
Ту даво пурсон бишав бар ҷисму ҷон, шукрона гӯ.
Чашми бино рӯй зебо фикри ту шуд раҳнамо,
Дар вучудат нафси ту шуд соябон шукрона гӯ.
Касбу корат пешрав муҳтоҷ нестӣ бар касе,
Қадри ҳар неъмат бидон аз мағзи ҷон шукрона гӯ.
Тоҷикистон - мулки мо андар ҷаҳон соҳибмаком,
Неъматӣ амну амон дор-ул-амон, шукрона гӯ.
Ту тафаккурҳо намо дар ҳар каломат, эй Ҳусайн,
Аз барои нусрати ҳар ду ҷаҳон шукрона гӯ.

08.03.2017.

**ҚАВЛИ НОҲАҚ ГУФТА, ТЕҒЕ БАР
СИПАР АНДОХТӢ (420)**

Қавли ноҳақ гуфта, теҒе бар сипар андохтӢ,
Дар сипар худро бидидӢ, нафси худро бохтӢ.
Қалби инсон чун сипар, афсӯс, бо теҒи забон
Парчами буғзу адоватро баланд афрохтӢ.
Ту бидидӢ айби худ, шарме накардӢ аз Худо,
БеҳаёгӢ кардаву ту нафси худ нашнохтӢ.
Гар пушаймон мешавӢ, ин кор бошад кори хайр,
Нафси бад чун банд карда, дар қафас андохтӢ.
Авфу бахшоиш бипурс аз мардуму ҳам аз Худо,
Ҳаст шайтон ноумед, шамшер агар ту сохтӢ.
Қавли ноҳақро мағӯ, бо худ сипар гир, эй Ҳусайн,
Бо насихат ҳар чӣ гуфтӢ, қарзи худ пардохтӢ.

10.03.2017.

САРГУЗАШТИ КЌХНАДУНЁ БАХРИ МО АФСОНА ШУД (421)

Саргузашти кўхнадунё баҳри мо афсона шуд,
Дар асар ҳар он чӣ монд, бунёди он вайрона шуд.
Ғар касе бо мушкилӣ таърихро эҳё бикард,
Зулмати чанд аср дид, аз баҳри он девона шуд.
Зарфи пурарзиш гирифтӣ ҳадя аз мардони нек,
Дон, ки дил аз меҳри некувон муҳаббатхона шуд.
Саргузашти аҳли олам ибрати ояндагон,
Он яке берун бирафт, ин дохили кошона шуд.
Рағбати кошона пайдо дар дили ҳар навҷавон,
Шукри неъмат мекунанду зиндагӣ шоҳона шуд.
Саргузашт аз номи некӯ дар ҳаётат, эй Ҳусайн,
Дар зимистону баҳор аз баҳри ту гулхона шуд.

10.03.2017.

**ХОКИ КҶҲТ ҲАР ҒУБОРАШ СУРМАИ
ЧАШМОНИ МАН (422)**

Хоки кӯят ҳар ғубораш сурмаи чашмони ман,
Хору санги пеши поят савсану райҳони ман.
Мӯхраи дарёву баҳр, гулҳои зебо дар чаман,
Ҳар чӣ бином, дар назар он лӯълӯву марҷони ман.
Ҷавҳари инсонӣ бошад эҳтироми якдигар,
Дидани рӯи гулат ҳам гулшану бӯстони ман.
Гар туро бином, мунаввар мешавад ин қалби ман,
Дидаам равшан шавад, ин равшанӣ бунёни ман.
Гар набином ман туро, он рӯзи ман ялдо шавад,
Вар-на роҳи машрику мағриб ҳама даврони ман.
Эй Ҳусайн, ҳар он чӣ гуфти лӯълӯву марҷони ту,
Риштаи назмат мудом ҳам нуру ҳам ирфони ман.

10.03.2017.

**ДАВО БАХШАД ДАМИ ИСО, АГАР СИДҚУ
ВАФО БОШАД (423)**

Даво бахшад дами Исо, агар сидқу вафо бошад,
Шифо ояд зи гардунҳо, агар дил босафо бошад.
Дами Исо ҳама донанд, илоҷаш аз само ояд,
Чу дардат аз қадар бошад, шифо ҳам аз қазо
бошад.

Кушояд чашми аъморо сафедиро шифо бахшад,
Кунад он мурдари эҳё, агар ҷи дар азо бошад.
Таҳаччудҳо бикун шабҳо, ба дарди худ давое
пурс,

Каломуллоҳ чун дору ба дарди ту шафо бошад.
Давои сеҳру чодуро зи Мӯсои Калимуллоҳ
Биёмӯз, ояти Қуръон ба дасти ту асо бошад.
Дами ҷонбахши он Исо, яди байзои он Мӯсо,
Ҳусайно, ту дуоҳо кун, каломат раҳнамо бошад.

11.03.2017.

**ҲАР КАСЕ, КИ ДАСТ ГИРАД
МАРДУМИ БЕЧОРАРО (424)**

Ҳар касе, ки даст гирад мардуми бечораро,
Карда бошад ҳамчу мум бо даст санги хораро.
Мардуми бечора доим аз Худо дорад умед,
Ҳам дуояш мустачоб, бар дардҳо бошад шифо.
Кас агар бераҳм бошад ҳамчу Фиръавни касиф,
Оқибат хорӣ бубинад, бар сараш ояд бало.
Қиссаи Мӯсову Фиръавн тибки дастури Худо,
Аз нишонҳои нубувват баҳри ислоҳи хато.
Раҳму шафқат дар дилат монанди ҳотам пурчило,
Дасти муҳтоҷон бигир, ту мешавӣ аз асхиё.
Дар ҳаётат некӣ кун, аз дастат ояд, эй Ҳусайн,
Дар тарозу рӯзи маҳшар вазнин ояд он ато.

13.03.2017.

**МАРДУМОЗОРОНИ ДУНЁ ДАР ЧАҲОН
ДАЪВОГАРАНД (427)**

Мардумозорони дунё дар чаҳон даъвогаранд,
Баҳри озодии инсон, бегумон, балвогаранд.
Қайду зиндон сохтаанд дар Осиёву Аврупо,
Аз барои нафъи нафту газ ҳама иғвогаранд.
Мардумони камбизоат дасти худ боло кунанд,
Пораи ноне диҳанд, харчанд худ яғмогаранд.
Байни мазҳабҳо низоъи нав ба нав андохта,
Фитнаҳо аз номи дин, ҳам ҷангро барпогаранд.
Миллати тоҷик доим шукри неъмат мекунад,
Ҳизби исломию динӣ дар чаҳон расвогаранд.
Дар ғазал гӯ ошкоро аз ҳақиқат, эй Ҳусайн,
Байни давлатҳои дунё фосикон савдогаранд.

13.03.2017.

**РӯЗГОРИ НЕКМАРДОН БАҲРИ
МОЁН ИБРАТ АСТ (434)**

Рӯзгори некмардон баҳри моён ибрат аст,
Мо замини ташналаб, он мисли борон неъмат аст.
Дар ҳаёт ҳар он чӣ омад, он намуна баҳри мо,
Сухбати соҳибдилон худ бехтарини суҳбат аст.
Рӯзгори аҳли фосиқ пур зи шар бошад мудом,
Ғайбати соҳибдилон аз баҳри некон тухмат аст.
Шайхи Хучандӣ зи ҳаҷру фурқати ёру диёр
Дар ғазал гуфто, ғарибӣ ин камоли ғурбат аст.
Ҳамчунон гуфто, ки дар даргоҳи Шайхи Маслиҳат
Зиндагии бардавом андар ватан як давлат аст.
Ибрате гир аз бузургон дар ҳаётат, эй Ҳусайн,
Некиҳо бар ту биёрад, аз Худо як раҳмат аст.

20.03.2017.

**ИЛМ ОМУЗ, ЭЙ ЧАВОН, ТО ОҚИЛУ
ДОНО ШАВӢ (435)**

Илм омуз, эй чавон, то оқилу доно шавӢ,
Дар замони баркамолӢ одилу мавло шавӢ.
Байни мардум ҳар замон мақбул мегардӢ мудом,
Дар тафаккур вақти гуфтан шомили маъно шавӢ.
Баҳри ту дода Худо садҳо ҳазорон аз қарам,
Ту надонӢ қадри неъмат, ғофили дунё шавӢ.
Дар чавонӢ гар шудӢ бо аҳли фосиқ ҳамнишин,
Вақти пирӢ хору зору бекасу танҳо шавӢ.
Оби дарё ин ҳаёт - ором бошад бо ҳудуд,
Аз барои ҳифзи он ту соҳили дарё шавӢ.
Чун дарахти шахдпайванд аст шеърӣ ту, Ҳусайн,
Баҳри қавму миллатат ту ҳосили фардо шавӢ.

20.03.2017.

**СҶҶЗИ ДИЛ АНДАР СУХАН БО ДУД
МЕОЯД БУРУН (438)**

СҶҶЗИ дил андар суҳан бо дуд меояд бурун,
Лампае бар ӯ расад, он зуд меояд бурун.
Лампа он розу ниёз аз баҳри осоиш бидон,
Бар забонат ҳар чӣ ҳаст, бо суд меояд бурун.
Дар забону ҳам дилат номи Ҳудо ҳамрах шавад,
Назди ту омад касе, хушнуд меояд бурун.
Оташи Намруд дар Бобил фурӯзон гашта буд,
Назди Иброҳим, бидон, Намруд меояд бурун.
Оташи Намруд Иброҳимро бўстон бишуд,
Гар шаҳодат медиҳад машҳуд, меояд бурун.
Баҳри миллат дар ғазал бо сҶҶЗИ дил гӯ, эй Ҳусайн,
Ҳар касе хонад варо, масъуд меояд бурун

20.03.2017.

**ЭЪТИМОДЕ ГАР ТУ ДОРӢ,
РОҲИ ОБОДӢ БИГИР (440)**

Эътимодe гар ту дорӢ, роҳи ободӢ бигир,
Дар баёни фикри худ ту роҳи озодӢ бигир.
Пайрави некон бибош, аммо ба роҳи худ бирав,
Дасти ту он дасти Ҳақ, ту аз қалам ёде бигир.
Он қалам муҳтоҷи ту осори он дар сафҳае,
Роҳи сайдеро надонӢ, роҳи сайёде бигир.
Суҳбати ёрони ту бар ту биёрад некиҳо,
Акси он ояд агар, ту пеши эроде бигир.
Миннати бадфитратон қалби ғарибон бишканад,
Аз сари ҳиммат бирав, ту дасти ношоде бигир.
Роҳи Ҳақро пеша гир баҳри Худои худ, Ҳусайн,
Он Худо розӢ шавад, ту роҳи иршоде бигир.

20.03.2017.

**ДАР МАСИРИ ЗИНДАГӢ ВАЙРОНАРО
ОБОД КУН (441)**

Дар масири зиндагӣ вайронаро обод кун,
Ҳар кучо пое ниҳӣ, ғамдидагонро шод кун.
Аз тариқи неқномиҳо башоратҳо бидеҳ,
Зиндагонро эҳтирому рафтагонро ёд кун.
Дӯсти содиқ бувад доим бароят хайрхоҳ,
То тавонӣ дӯстонро хурраму дилшод кун.
Шукри неъмат мекунем, обод бошад ин Ватан,
Дар замону асри мо қошноҳо бунёд кун.
Бар ҷавонон ту бигӯ аз фитнаҳо оғаҳ шавед,
Қавми худро ҷониби созандагӣ иршод кун.
То ҷаҳоне баҳра бардорад зи андарзат, Ҳусайн,
Ҳар чӣ ояд аз Худо, андар ғазал эҷод кун.

20.03.2017.

УСТУВОРӢ ДАР КАЛОМ РАМЗИ БУЗУРГОН БУДУ ҲАСТ (444)

Устуворӣ дар калом рамзи бузургон буду ҳаст,
Адлу инсофу салом тахти Сулаймон буду ҳаст.
Ақли комил, ҳам суҳан андар мақоме бардавом,
Нашъаи пайғамбарон чун оби найсон буду ҳаст.
Оби найсон дар баҳорон мурдaro эҳё кунад,
Фитнаву ночӯриҳо вавоси шайтон буду ҳаст.
Устуворӣ бар ҳаром ҳам ғайбати аҳли хирад,
Ҳар киро дидӣ дурӯя, шахси тарсон буду ҳаст.
То тавонӣ бар бузургон хидмати шоиста кун,
Ҳикмату панди ҳақимон ҳамчу дармон буду ҳаст.
Ҳамнишин шав, эй Ҳусайн, ту бо бузургони
замон,
Аҳли илму маърифат шамъи фурузон буду ҳаст.

21.03.2017.

**ЁД БОД АЙЁМИ НЕКУ ОН ЗАМОНИ
ДИЛНИШИН (446)**

Ёд бод айёми неку он замони дилнишин,
Дар Ватан, ҳам дар сафар бар сайди маънӣ дар
камин.

Шукр мегӯям, ки аз илму амал дар зиндагӣ
Неъмате бар ман расид аз лутфи Раббулоламин.
Неъматӣ роҳи ҳидоят ҳамраҳи соҳибдилон,
Ҳам ғанимат суҳбати он дӯстони охарин.
Рози дил гӯям ба ту, эй дӯст, назди ман биё,
Ёди он овони собиқ гуфтугӯи беҳтарин.
Ҳар чӣ гуфтам, дар амал онро иҷобат гар кунӣ,
Қалби ман равшан шавад, ҳам ту шавӣ болонишин.
Ёди он даврон макун дар назди чоҳил, эй Ҳусайн,
Қадри он айём дону қадри ин даврон бубин.

21.03.2017.

**СУБҲИ СОДИҚ ҲАР КИ ХЕЗАД, РЪЗИЯШ
ГАРДАД ЗИЁД (458)**

Субҳи содиқ ҳар ки хезад, рӯзияш гардад зиёд,
Ҳам дилаш равшан шавад, тобандагияш кам
мабод.

Бомдодон шод гардад, хонааш равшан шавад,
Давлаташ гулбонг бахшад, мерасад бар ҳар
мурод.

Субҳи содиқ гар нахезад, ризку рӯзӣ кам шавад,
Нукс ояд дар тичорат, моли ӯ гардад касод.
Ҳар касе хобе равад вақти тулуъи офтоб,
Танбалӣ, сустӣ биёбад, чун наёбад ичтиҳод.
Мебиёяд хоби ғафлат дар миёни асру шом,
Соҳибаш лағчида афтад ҳар кучо пое ниҳод.
Тандурустию саломат аз саҳар ёбӣ, Хусайн,
Дар саҳар хобе марав, дар роҳи Ҳақ кун эътиқод.

26.03.2017.

**БО АДАБ ШАВ, ЭЙ ПИСАР, АҲЛИ
САОДАТ МЕШАВӢ (463)**

Бо адаб шав, эй писар, аҳли саодат мешавӣ,
Ҳамраҳи некон бишав, аҳли ҳидоят мешавӣ.
Роҳи таълим пеша гир, сарфи назар аз синну сол,
Баъди таълими улум аҳли иноят мешавӣ.
Беадаб бошӣ агар, нокомӣ ояд баҳри ту,
Назди аҳли оила доим маломат мешавӣ.
Чуръате кун байни мардум, мақсадат ҳосил
шавад,

Чусту чолокӣ агар, соҳибчасорат мешавӣ.
Бо ҳаё шав, эй писар, ту шӯхиро як сӯ гузор,
Аз тамаъ худдорӣ кун, аҳли қаноат мешавӣ.
Ту насихат кун, Ҳусайно, баҳри ҳар як навчавон,
Дар ғазал онро навис, аҳли каромат мешавӣ.

27.03.2017.

**БАЪДИ РАФТАН АЗ ҲАЁТ, ОСОР
МЕМОНАД ЗИ МО (472)**

Баъди рафтан аз ҳаёт, осор мемонад зи мо,
Дар раҳи илму амал гуфтор мемонад зи мо.
Гар кунем обод мо як ҷои ноободно,
Он харобиҳо равад, гулзор мемонад зи мо.
Гар харобӣ оварем дар ҳар маъони калом,
Гул равад аз назди булбул, хор мемонад зи мо.
Урфу одат ҳар замон таъсир ёбад аз ҷаҳон,
Аз барои ҳифзи он девор мемонад зи мо.
Гар амал кардем мо дар роҳи аҷру ҳам савоб,
Некиҳо дар роҳи Ҳақ бисёр мемонад зи мо.
Қўй кан бо ин қалам, обе биёяд, эй Ҳусайн,
Баҳри фардои ҷаҳон ҷўбор мемонад зи мо.

28.03.2017.

**БУЛБУЛИ БОҒИ ГУЛИСТОН, ЗЕБИ
БЋСТОНАМ ТУЙ (477)**

Булбули боғи гулистон, зеби бўстонам туй,
Ҳамчу гул бо бўи худ зеби гулистонам туй.
Чашми ман равшан шавад аз дидани рӯи гулат,
Фурсате аз дар дароям, нури чашмонам туй.
Ҳамдаму ҳаммаслиҳат дар зиндагии оила,
Айби ман бар ман нагӯй, сатри домонам туй.
Раҳму шафқат дар дилат, ғам меҳӯрӣ аз баҳри ман,
Чун шавам бемор, бар ҳар дард дармонам туй.
Дар давоми солҳо аз ту бидидам некиҳо,
Ман ризо бошам зи ту, чун файзу эҳсонам туй.
Ин Ҳусайн аз баҳри ҳамсар доимо гӯяд дуо,
Тансиҳат бошӣ, саломат, даври давронам туй.

30.03.2017.

**ДИДАИ РАВШАН ТУ ДОРӢ, КАДРИ
НЕЪМАТРО БИДОН (482)**

Дидаи равшан ту дорӣ, кадри неъматро бидон,
Тинчию оромӣ дорӣ, кадри давлатро бидон.
Лахзае холӣ биёбӣ, сарфи касби илм соз,
Фурсатӣ некӣ биёмад, кадри фурсатро бидон.
Ақли комил дар сарат, мифтоҳи он бошад калом,
Бо бузургони замонат кадри суҳбатро бидон.
Дидаи равшан надорӣ, айби мардонро мағӯ,
Гумраҳи олам шавӣ, ту хавфи зулматро бидон.
Тандурустӣ ту агар, ҳочат надорӣ бар табиб,
Пеш аз он бемор гардӣ, кадри сихҳатро бидон.
Шоире бар назди ту байте биёрад, эй Ҳусайн,
Нест осон шеър гуфтан, кадри захматро бидон.

31.03.2017.

**ГУЛОБУ ГУЛ БА ҲАМ ПАЙВАНДУ АММО
ГУЛ НАМЕДОНАД (493)**

Гулобу гул ба ҳам пайванду аммо гул намедонад,
Чу гул пажмурда мегардад, бараш булбул
намехонад.

Кучо донад гули бехор, ҳама аз дасти инсон аст,
Гулобе мешавад рӯзе, паноҳи худ намедонад.
Гулу булбул ба ҳам зебо, зи қисмат беҳабар
бошанд,

Ба роҳаш доми сайёде ба ҳоли худ намомонад.
Шавад сайде зи баҳри гӯшт, гулобе баҳри
меҳмонҳо,

Замоне гар қаноатро зи пеши худ гурезонад.
Намедонад банӣ Одам зи тақдираш чихо ояд,
Ба мисли булбулу он гул зи ӯ тасвир мемонад.
Ҳусайно, ту навис доим сухан аз баҳри хосу ом,
Барад баҳра зи шеъри ту ҳар он кас, ки сухан
ронад.

03.04.2017.

**ДОМАНАФШОНӢ МАКУН АЗ ИН ВАТАН,
ЭӢ ҲАМВАТАН (502)**

Доманафшонӣ макун аз ин Ватан, эӣ ҳамватан,
Доманат асрор пӯшад, бар ту бошад чону тан.
Дар Ватан будан шарофат, беватан бошад ғариб,
Бар дилат оромӣ ояд, харчӣ гӯӣ дар Ватан.
Домани ҳар беватан дар лой бошад доимо,
Дар раҳаш ҳайрон бимонад беватан чун бекафан.
Хидмати модар - Ватан бар аҳли имон лозим аст,
Заъфи имон ҳамраҳӣ ҳар он, ки шуд паймоншикан.
Дар фироқи ин ватан чандин ҳазорон мурдаанд,
Роҳи онҳоро магир, он бар ту н-омад аз куҳан.
Баҳри хидмат дар ватан ту раҳнамоӣ кун, Хусайн,
Дар ғазал онро навису худ бидон қадри ватан.

07.04.2017

**НОУМЕД АСЛО МАШАВ АЗ ДАРГАҲИ
ПАРВАРДИГОР (508)**

Ноумед асло машав аз даргаҳи Парвардигор,
Дар ҳаёти пирият ҳаргиз набошӣ хору зор.
Аз барои некномӣ дар ҷавонӣ тавба кун,
Иззати мардум биёбӣ, ҳам шавӣ ту растагор.
Ту машав мағрури худ бо молу мансаб, эй ҷавон,
Варна гардӣ пойлуч, гар чӣ туй мошинсавор.
Бар забонат ҳар чӣ ояд, фикр кун, баъдан бигӯ,
Қавли ноҳақро мағӯ дар пеши мардум бо виқор.
Иззату икромии ту пайваста бошад бо амал,
Эй Ҳусайн, андар ҳаёт дар қавли худ шав устувор.
Кори хайреро бикун, аз ту ризо бошад Худо,
Ҳар чӣ кардӣ дар ҳаёт, аз ту бимонад ёдгор.

13.04.2017.

**ЛУТФ КУН ДАР ҲАР СУХАН, МАҲБУБАИ
ДИЛҲО ШАВӢ (512)**

Лутф кун дар ҳар сухан, маҳбубаи дилҳо шавӣ,
Зеби боғи зиндагонӣ чун гули гилҳо шавӣ.
Ту зарофатҳо бигӯ дар шеър ба лутфи Камол,
То ҳабиби чону дил дар байни ҳамдилҳо шавӣ.
Гар хушунат мекунӣ, қахру ғазаб дар феъли ту
Латма ворид мекунад, шармандаву расво шавӣ.
Покбошӣ байни мардум, номи бад н-ояд ба ту,
Дар садоқат ҷовидон чун Вомику Узро шавӣ.
Меҳри дунё дар дилат, ғофил машав аз роҳи Ҳақ,
Номи некат дар забон, зебандаи дунё шавӣ.
Ту ҳидоятҳо бикун бо онҷӣ омад аз Худо,
Байни мардум, эй Хусайн, кошонаи дилҳо шавӣ.

15.04.2017.

**ДИЛИ БЕМОРУ НОЗУКТАБЪ ҲАМА ЧИЗРО
ГАРОН БИНАД (523)**

Дили бемору нозуктабъ ҳама чизро гарон бинад,
Ба ҳасрат дарди дил гӯяд, даворо ҳам зиён бинад.
Табибаш он чӣ мегӯяд, хичолат мекашад аз ӯ,
Тани худро зи сӯзи дард зору нотавон бинад.
Чу ту дар назди беморӣ, бидеҳ бар он башоратҳо,
Вагарна ҳар каломатро чу захре дар даҳон бинад.
Дуо кун дар сари бемор ба оятҳои Қуръонӣ,
Ки то аз вирди ту лутфи Худои меҳрубон бинад.
Сари болини беморон зи ҷаннат муждаҳо овар,
Ки зикраш дар забону дил, Худоро ломакон
бинад.

Ҳусайно, ту талаб бинмо, шифо ёбанд беморон,
Ҳар онҷӣ дар талаб ояд, шифоро дар ҳамон бинад.

20.04.2017.

**МОДАРИ НУРОНИЯМ, СОҲИБНАЗАР
ДИДАМ ТУРО (526)**

Модари нурониям, соҳибназар дидам туро,
Нури дида, тоҷи сар, олиназар дидам туро.
Дар ҳаёлам ҳарчӣ омад аз замони кӯдакӣ,
Тифли навзоде шудам, дар як назар дидам туро.
Меҳрубониҳои ту мизони умри ман бувад,
Бурчи ҳафтуми само, эй хушназар, дидам туро.
Чехраи пурнури ту шому сахар дар чашми ман,
Мисли абри навбаҳорӣ зудгузар дидам туро.
Нукраву зар дар сифат тамсили инсонҳо бувад,
Байни ашъи ҷаҳон бозори зар дидам туро.
Модарат бошад, Хусайно, сарви гулзори бихишт,
Ту бигӯ аз баҳри ӯ: Ҷаннатназар дидам туро.

24.04.2017.

**ДАВЛАТИ ОРОМИ МАН, ЭЙ
ТОЧИКИСТОНАМ ТУЙ (532)**

Давлати ороми ман, эй Тоҷикистонам, туй,
Дар дилам озоишу ҳам нозу ҷавлонам туй.
Аҳду паймон кардаам, хидмат ба меҳан мекунам,
Давраи нав – асри мо аз аҳди Сомонам туй.
Чашми бад бар ту наояд, куфри неъмат аз бадон,
Душманат дар ғафлату аз он ниғахбонам туй.
Гардиши олам ба фардо гардиши Кайҳон бувад,
Об аз ҷаҳ чун баромад, ҷархи давронам туй.
Эй Ҳусайн, аз рӯзгори хештан шодона бош!
Васфи меҳанро бигӯ: Майдони ирфонам туй!
Тоҷикистон, меҳанам, поянда бошад давлатат,
Аслу наслам ҳамрахат, хуршеди тобонам туй.

20.09.2017.

Куфр – пӯшидани ҳақиқат.
Куфрон – носипосӣ, ношукрӣ.
Меҳан – Ватан
Ғафлат – беҳабарӣ, фаромӯшӣ, бетадбирӣ,
бепарвой.
Кайҳон – ҷаҳон, дунё, олам.
Ирфон – шинохтан, доништан, шинохтани Худо.

ПОЙТАХТИ ТОЧИКИСТОН – ЧАННАТИ РӢИ ЗАМИН (533)

Пойтахти Тоҷикистон – чаннати рӯи замин,
Гар ҷаҳон ангуштарӣ, шаҳри Душанбе чун нигин.
Ҳар дарахташ лаъли нодир, гавҳари қиматбаҳо,
Меваҳои шахдбораш дар сифат чун ангубин.
Миллати тоҷик бо номат чу хусрав сарбаланд,
Эй Душанбе, тоҷ шав бар мардуми Ховарзамин.
Ҳар ҷавон имрӯз дорад бо Душанбе ифтихор,
Қасри миллат – рамзи иқболи диёри нозанин.
Шаҳри тоҷи тоҷикон ободу зебо, эй Ҳусайн,
Шаҳрвандон шоду мамнун, шаҳриёраш шуд амин.
Эй Душанбе – рамзи давлат, пойтахти мо туй,
Кош байни шаҳрҳо бошӣ ҳамеша бехтарин.

20.09.2017.

Нигин – ангуштарин, ангуштарӣ, ангуштарини
мӯҳрдори подшоҳон; санги қимматбаҳое, ки дар
болои ангуштарӣ бошад.
Ангубин – асал, шахд.
Хусрав – шоҳаншоҳ.
Ховарзамин – Шарк, Машрик.
Шаҳриёр – роҳбар, ҳокими шаҳр, соҳибфармон.

ЭЙ ЧАВОНОНИ ЗАМОН, ШУКРОНАИ ДАВРОН КУНЕД (534)

Эй чавонони замон, шукронаи даврон кунед,
Ифтихори миллӣ аз Исмоили Сомон кунед.
Армуғон оред бар миллат зи «Қонун»-у «Шифо»,
Ҳамчу Сино дардҳои қавми худ дармон кунед.
Мардуми некӯ, ҳаёти хуш зи адли Пешвост,
Сарфарозӣ бар шумо, фардои худ бунён кунед.
Дар хабар омад, бидонед, тоати шаҳ вочиб аст,
Байни абнои башар шукронаи султон кунед.
Дар ҷаҳон ҳар миллате ёбад зи ваҳдат эҳтиром,
Ёри ҳам бошеду мулки ҳешро бӯстон кунед.
Мардуми соҳибназар, ҳамроҳ бо Ҳочӣ Ҳусайн
Шукри шоҳи додгар – Эмомалӣ Раҳмон кунед.

20.09.2017.

Армуғон – тӯҳфа, савғот, ҳадя, раҳовард.
Тоат – фармонбардорӣ, тоат, тобеият.
Ваҳдат – ягонагӣ, танҳой, яке будан, эътиқод бо
ягонагии Худо.
Вочиб – бисёр лозим, зарурӣ амре, ки ба ҷой
овардани он ҳатмӣ ва зарур аст.
Додгар – додрас, одил, боинсоф.

**МУЛКИ ОЛАМ ШУД АМОНАТ,
ЭЙ ЧАВОНОНИ ЧАҲОН (535)**

Мулки олам шуд амонат, эй чавонони чаҳон,
Ҳифзи он вочиб бувад дар ҳар замону ҳар макон.
Ҳар чавон бояд бидонад: қарзи мо ҳифзи Ватан,
Чаҳд кун, то дар Ватан миллат бимонад дар амон.
Мардуми рӯи чаҳон ғарқи хилофу фитнаҳо,
Дур шав дар ҳар макон аз фитнаҳои ин замон.
Фитнаву буғзу адоват мулки олабро барад,
Бар сарат тире занад он кас, ки бардорад камон.
Садди роҳи фитнаҳо шав, дасти ҳолӣ аз силоҳ,
Номи некат дар раҳи сулҳ аз ту бошад як нишон.
Эй Ҳусайн, аз баҳри ин насли чавон ҳикмат бигӯ,
То бимонад байни мардум номи некат ҷовидон.

20.09.2017.

Фитна – балво, шӯриш, исён, ихтилол, ҷанг, ҳарб.
Буғз – кина, адоват, душманӣ.
Адоват – душманӣ, бадхоҳӣ, кинадорӣ,
муҳосимат, муҳоли-фат.

ПАЙВАНДИ БИДЪАТҲО ШУДАН СӢИ ХИЁНАТ ОВАРАД (536)

Пайванди бидъатҳо шудан сӢи хиёнат оварад,
Ҳар як хурофот, эй писар, бар ту маломат оварад.
Афсонаҳои беасос, беҳудагӯй бардавом,
Ҳар ҳоҳиле байни авом доим надомат оварад.
Кизбу кимору катъи раҳм, кибру қасам дар байни
ом,

Оқи падар аз интиқом бар дил қасоват оварад.
Бемор гардад ҷони ту, гар меҳӯрӣ моли ҳаром,
Ҳар як гуноҳи бардавом аз худ сироят оварад.
Рафтору гуфтори накӯ бошад қабули издиҳом,
Ризқи ҳалоли бонизом бар мо қаноат оварад.
Гар як ғазал гӯй, Ҳусайн, бо он чӣ омад дар паём,
Панду насихат дар мақом доим ҳидоят оварад.

20.09.2017.

Бидъат – фикру ақида ва расму қоидаҳои нав дар
дин, ки муҳолифи таъиноти ҳукумронии дин
мебошад.

Ҷоҳил – нодон, беилм.

Кизб – дурӯғ, фиреб.

Қасоват – дилсаҳтӣ, сангдилӣ, бераҳмӣ.

Оқи падар – фарзанде, ки падараш аз ӯ норозӣ аст.

ХОКУ ОБИ ТОЧИКИСТОН ЧАННАТИ РӢИ ЗАМИН (538)

Хоку оби Тоҷикистон чаннати рӯи замин,
Ҳалқа бошад рӯи олам, лаълу ёқуташ нигин.
Кӯҳҳои сарбаландаш рамзи миллат дар ҷаҳон,
Меваҳои шахдбораш дилпазиру ангубин.
Оби софаш шуҳратовар, дар ҷаҳон шуд муътабар,
Чашмаҳои зарнигорааш нуқравору беҳтарин.
Миллати тоҷик мудом дар байни абнои ҷаҳон
Дар мақоми илму ирфон доимо болонишин.
Роҳбари одил чу дорад, халқу миллат сарбаланд,
Баҳри эҳёи Ватан шуд хидматаш нур-ул-яқин.
Тоҷикистон, хоки покат сурмаи чашми Ҳусайн,
Номи некат ҷовидон бод устувору ҳам матин.

16.12.2017.

Абно – ҷ. ибн, фарзандон.
Нур-ул-яқин – киноя аз ҳақиқат; ростӣ,
дурусткорӣ.
Матин – устувор, собит, маҳкам.

**ХУНИ ДИЛ ОЯД БА ҚЎШ ВАҚТО КИ
ҚОҲИЛ ҒОЛИБ АСТ (550)**

Хуни дил ояд ба қўш вақто ки қоҳил ғолиб аст,
Роҳи хунгардӣ намонд вақто ки олим толиб аст.
Мавҷҳо дар обу оташ ҳеҷ ғаҳ яксон набуд,
Набзи мо тор асту мизробаш ба дасти мутриб аст.
Дар назар ин аҳли дунё мисли моҳӣ дар муҳит,
Ҳар кучо моҳӣ бувад, он сӯи дарё қолиб аст.
Гар хатое кардай, ислоҳи онро пеша гир,
Сел дарёро барад вақто ки аз ҳар ҷониб аст.
Гар намедонӣ, бидон, дасти гадо дар пастихо,
Ризку рӯзӣ аз азал бар аҳли дунё қолиб аст.
Ту тадаббур кун, Ҳусайно, роҳи ҳақ роҳи Худо,
Амри Ҳақро ту бигӯ, вақто ки шохид котиб аст.

16.05.2017.

Мизроб – нохунак, асбобест, ки бо он танбӯр,
рубоб ва олатҳои дигари ториро менавозанд.
Азал – ибтидои даҳр.
Тадаббур – тадбир кардан, илоҷ ёфтани чораҷӯёна
фикру ан-деша кардан.
Толиб – талбанда,
Муҳит – укёнус, баҳр.
Қолиб – шакли андозаи муайян.

**ҒАМУ ШОДИИ ИН ДУНЁ ҲАМА ДАР
ДАСТИ ИНСОН НЕСТ (552)**

Ғаму шодии ин дунё ҳама дар дасти инсон нест,
Ба ташхиси баду некӣ ҳама нерӯи вичдон нест.
Хасорат ҳар даме ояд, иваз аз назди Раҳмон пурс,
Агар товони он пурсӣ, ба хусрони ту чуброн нест.
Мусовоти ғаму шодӣ кафоратҳои исён дон,
Ниғаҳбонат Худо бошад, ба ғайри ӯ ба бурҳон
нест.

Зи сардорию солорӣ низоми мамлакат бошад,
Ба мардум сарварӣ кардан, бидон, ки кори осон
нест.

Бувад васфи шаробу об агарчи зоҳиран яксон,
Дар ин ҷо мисли ширинӣ ҳама талхӣ зи хумдон
нест.

Аз он ҳавзу аз он хумдон ҷаҳонро ту дигар бинӣ,
Ҳусайно, ту бигӯ доим: Дар ин дунё ҷаҳондон
нест.

Бувад гар мардуми олам яке доро, дигар нодор,
Ба ризки худ ту шукре гӯ, ҳама мӯри Сулаймон
нест.

19.05.2017.

Ташхис – муайян кардан, фарқ гузоштан.
Хасорат – зиён, зарар, нуксон, зиёноварӣ,
зараррасонӣ.

Хусрон – зарар, зиён.

Чуброн – рӯйпӯш кардан; пур кардан.

Мусовот – баробарӣ, мусовӣ будан.

Кафорат – нобудкунандаи гуноҳ. .

КИНОЯТҲО МАГӢ БАР МАН, ЗИ ҲОЛИ ХУД ПАРЕШОНАМ (555)

Киноятҳо магӢ бар ман, зи ҳоли худ парешонам,
Ки фардои Банӣ Одам чӣ хоҳад шуд, намедонам.
Тафаккур мекунам доим парешонҳол мисли гунг,
Зи асрори Банӣ Одам ба мисли чӯча тарсонам.
Ҳазорон чӯчаро бингар, шуда омодаи парвоз,
Манам як чӯчаи дунё, зи феъли худ пушаймонам.
Агарчи мисли сӣ мурғам, ки зери боли симурғам,
Зи бими доми сайёде ҳаросону гурезонам.
Бувад бадбахтии олам ба мисли шоми зулмонӣ,
Агар як зарраи нуре бубинам, шамси тобонам.
Ҳусайно, ту таваккул кун, матарс аз доми сайёде,
Бигӯ: Аз ҳар бало ин ҷо Худо бошад ниғахбонам.

23.05.2017.

Таваккул – умед бастан, эътимод кардан, (хусусан
ба Худо).

**ҲАР КАСЕ ОЗУРДА ШУД, САД МОҶАРО
ОЯД АЗ Ё (556)**

Ҳар касе озурда шуд, сад мочаро ояд аз ё,
Гарчӣ бошад бовафо, акси вафо ояд аз ё.
Феъли шайтон аст нофармонӣ дар назди Худо,
Ҳар ки ифротист, чандин фитнаҳо ояд аз ё.
Қавлу феъли шахси бадгӯ ҳаст мисли захри мор,
Чашм агар покиза бошад, сад сафо ояд аз ё.
Хотири касро маранҷон бебабаб чун Бӯлаҳаб,
Ҳаста гардонад туро, ранҷу чафо ояд аз ё.
Пайравӣ некон бишав, аз ҷоҳилон парҳез кун,
Ҳар ки ноаҳл аст сад дарду бало ояд аз ё.
Ту бипарҳез, эй Ҳусайн, аз мочарои ҷоҳилон,
Мард агар оқил бувад, нуру зиё ояд аз ё.

23.05.2017.

Бӯлаҳаб – Абӯлаҳаб Абдулуззо ибни
Абдулмутталиб, (ва-фот 623 м.) амаки Пайғамбар
(а) яке аз муҳолифини Пайғамбар
(а) буд, дар ҳаққи ӯ сураи Таббат нозил шудааст.
Ифрот (й) – аз ҳад гузаштан, зиёдаравӣ қардан, аз
андоза берун баромадан.

**ДАРЕҒО, УМРИ ИНСОНӢ ЧУ ЯК БОДИ
САБО БИГЗАШТ (568)**

ДареҒо, умри инсонӣ чу як боди сабо бигзашт,
Бо зоҳир соли тӯлонӣ хувайдо пурхато бигзашт.

Ба нафъи миллату қавмаш касе, ки ҷаҳдҳо

нанмуд,

Надонад баҳри ҷӣ омад, ҳаёташ нобачо бигзашт.

Бигуфтам баҳри он одам: Кучо 3-ин даҳр хоҳӣ

рафт?

Ба ҳайрат гуфт: Ҳайронам, ки умрам бесафо

бигзашт.

Умед аз раҳматаш дорам, агарҷӣ ғарқи исёнам,

Дилам ҳамроҳи имонам дар он нуру зиё бигзашт.

Ҳазорон тавбаҳо кардам, зи кирдорам

пушаймонам,

Дилам осуда шуд имрӯз, зи ман хавфу раҷо

бигзашт.

Ҳусайно, ту бигӯ доим ҳидоятҳо аз ӯ бошад,

Зи нураш заррае ояд, ба дӯзах нораво бигзашт.

31.05.2017.

Дареғ – афсӯс, ҳасрат, ибрази ҳасрат, андӯху ғам
ба забон оварда мешавад.

Исён – шӯриш; изҳори зиддиёт кардан.

Раҷо – умед, орзу, ҷашмдошт.

**АДОВАТ ОВАРАД ДОИМ ҲАР ОН КАС
БЕАДАБ БОШАД (574)**

Адоват оварад доим ҳар он кас беадаб бошад,
Ба назди мардуми олам агарчӣ бо насаб бошад.
Ҳамоқат васфи инсонӣ, ҷаҳолат нақсу нодонӣ,
Назебад ин иборатҳо ба ӯ ин як лақаб бошад.
Адаб тоҷест бар инсон, ҷавохир бар сараш бинӣ,
Салотинро шараф ёбӣ, адаб доим сабаб бошад.
Агар дидӣ ту доное, хирадмандӣ аз ӯ омӯз,
Хуруҷи ҷаҳлу нодонӣ ҳама қаҳру ғазаб бошад.
Мағӯ ман олимам ҳаргиз, такаббур феъли
шайтонист,
Бузурге худ набистояд, агар моҳи раҷаб бошад.
Ҳусайно, ин раҷаб, донӣ, бувад махлуқи Раббонӣ,
Ҳама доноии олам ба назди ӯ аҷаб бошад.

04.06.2017.

Ҳамоқат – аблаҳӣ, ахмоқӣ.
Салотин – султон.
Ҷавохир – ҷ. ҷавҳар.
Лақаб – номи ғайриаслӣ далолат бар зам кунад, ё
мадҳ.
Моҳи раҷаб – моҳи ҳафтум аз соли қамарӣ, моҳи
муқаддас.
Бузурге – яъне агар пок бошад ҳам.
Нуқс – нуқсон.
Набистояд – ситоиш накунад.

**МАВЧИ ДАРЁРО БУБИНУ ҲИКМАТЕ АЗ
ОН БИГИР (578)**

Мавчи дарёро бубину ҳикмате аз он бигир,
Мавч чун ором бошад, ҳеч машмораш ҳақир.
Мавчи дарё дар ҳаёт пасту баландиҳо бувад,
Гар таҳаммулҳо кунӣ, бар назди ту ояд амир.
Сабри Айюбвор кун, таъчили шайтонӣ макун,
Роҳи бадро ту мапаймо, гар гунаҳ бошад сағир.
Тавба, истиғфор кун, ҳам дурӣ чӯ аз Аҳриман,
Ин ҳама андӯхи дунё заррае бар дил магир.
Ҳар касе ҳимматбаланд – дар ду ҷаҳон ӯ
сарбаланд,
Ҳиммати Ҳотам намо, ҳарчанд бошӣ ту фақир.
Мавчи дарё назди ту бошад, Ҳусайно, имтиҳон,
Киштибон раҳро биёбад, гарчӣ бошад он кабир.

08.06.2017.

Ҳақир – назарногир, бекадр, хурд, хор.
Сағир – хурд, кӯчак, майда, норасида.
Истиғфор – бахшоиши гуноҳро хостан, талаби
афв ва омӯр-зиш кардан, аз Худо мағфират
талабидан.

ҚАДРИ ИНСОНРО ШИКАСТАН ҲИММАТИ МАРДОНА НЕСТ (580)

Қадри инсонро шикастан ҳиммати мардона нест,
Қавми Солихро чӣ донад ҳар кӣ ӯ фарзона нест.
Иззати инсон бувад дар назди Рабб-ул-оламин,
Шамъ равшантар ба чуз дар дидаи парвона нест.
Қадри инсон шуд баланд бо ақли тақрими Худо,
Солики роҳи аҳад он Қайси дилдевона нест.
Қавми Солихро, бидон, забҳи шутур аз баҳри об,
Аз азоби қавми Худ ҳар он чи гуфт, афсона нест.
Хаймаи кӯҳи надомат маҷмаи аҳли хирад,
Раҳми Раҳмонӣ наояд, хаймааш кошона нест.
Хаймаи некон бирав, кошонаат бошад, Хусайн,
Ҳар кӣ бо некон бувад, кошонааш вайрона нест.

09.06.2017.

Тақрим – ҳурмат кардан, иззат кардан.

Забҳ – сар буридани ҳайвонот; қурбонӣ кардан.

**ҲАР ОН ЧӢ ГУФТАМ ДАР ҒАЗАЛ ОЯНДАИ
ФАРДОИ МАН (589)**

Ҳар он чӣ гуфтам дар ғазал ояндаи фардои ман,
Ҳар як каломе чун бино созандаи фардои ман.
Фардои миллатро мудом равшан кунад илму адаб,
Имрӯз бошад насли нав ёбандаи фардои ман.
Гӯям калом аз аҷзи худ эъҷоз гардонам туро,
Аз баҳри некӯ ҳар сухан парвандаи фардои ман.
Парвандаи ҳар як нафар сабт аст бо чандин санад,
Манзума дар афкори худ дурдонаи фардои ман.
Дар бойгонии ғазал парвандаи умри ман аст,
Ором бошад мурғи дил дар лонаи фардои ман.
Кошона бошад лонаат дар рӯи ин дунё, Ҳусайн,
Гӯй, ки ҳар булбул бувад гӯяндаи фардои ман.

13.06.2017.

Эъҷоз – ба аҷр овардан, оҷиз гардонидан.
Санад – дастхате, ки қарз ё ўҳдадории касеро
таъкид меку-над, хуччат.
Бойгонӣ – ҳифз қардашуда, махфӯз дошташуда.

**МУҚИМАМ ДАР САРИ РОҲАТ,
ПАРЕШОНАМ, ПАРЕШОНАМ (592)**

Муқимам дар сари роҳат, парешонам, парешонам,
Дигар ман чораи дилро намедонад, намедонам.
Зи дуриҳои дурӣ ту намоён гар шавӣ ҳар дам,
Дилам осуда мегардад, басомонам, басомонам.
Биё гуфтам ба назди худ, парешонҳол рад кардӣ,
Ҳар он чӣ гуфтаам наздат, пушаймонам,
пушаймонам.

Манам шайдои дидорат, чаманро дар барам
дидам,
Ба мисли булбули нолон ғазалхонам, ғазалхонам.
Тавозуъ мекунам доим ба даргоҳи Худовандам,
Ҳар он гаҳ дар сучуд оям, мусалмонам,
мусалмонам.

Ҳусайно, ту мунаввар шав ба нури шамъи
Раҳмонӣ,
Наям хомӯш ба чашми ту, фурузонам, фурузонам.

13.06.2017.

Тавозуъ – хоксорӣ кардан, фурутанӣ намудан.
Сучуд – сачда кардан, таъзим.

**ГАР НАМАК ХҶРДӢ ЗИ ХОНЕ, ТУ
НАМАКДОНРО БИДОН! (595)**

Гар намак хӯрдӣ зи хоне, ту намакдонро бидон!
Аз даҳон обе маяфкан, қисса аз Қуръон бихон.
Қиссаи Мӯсову Фиръавн дар масири Нили Миср,
Санчиши ин моли дунё бар ту ояд имтиҳон.
Гар шудӣ меҳмони кас, нуксон мачӯ дар хони ӯ,
Айбу накси мизбон ҳаргиз мағӯ бар дигарон.
Ту бидон, ғайр аз Худо дигар касе беайб нест,
Чашми худро тира гардон, гарчӣ бошад он аён.
Айби касро гар ту пӯшӣ, айби ту пӯшад Худо,
Дар қиёмат кори хайрат рӯзи маҳшар соябон.
Қисса аз Қуръон бигӯ дар назди мардум, эй
Хусайн,
То ки аҳли анҷуман бошанд бо ҳам меҳрубон.

14.06.2017.

Нил – номи дарёи бузурге дар Миср.
Маҳшар – ҷамъомадгоҳи умумии халқ, мач.
майдони қиё-мат, қиёмат.

**ДАР КУҲИСТОНИ БАЛАНД АЗ
ҚУЛЛА ОЯД ОФТОБ (602)**

Дар куҳистони баланд аз қулла ояд офтоб,
Сирри онро кас надонад, меҳвараш дар печу тоб.
Меҳвари аслӣ, бидонӣ, қудрати он Кирдугор,
Нақши маъкуси нигин ҳам сарнагун аз бозтоб.
Хидмати хуршеди олам инқилоби рӯзу шаб,
Қатраи борон ба зот он ашк аз чашми сиҳоб.
Дурру гавҳар зери дарё дарнаёбӣ бесабаб,
Қаъри онро ту набинӣ, ганҷ бошад дар тағоб.
Гар аспи давлат дар тағат, мағрур аз мансаб
машав,
Неъматӣ аслӣ бидон пойе, ки бошад дар рикоб.
Қаъри дарё назди ту бошад, Ҳусайно, илми ғайб,
Худ чилавдорӣ бикун, аҷру савобат беҳисоб.

25.07.2017.

Маъкус – акс кардашуда, баръаксшуда, чаппа
кардашуда.
Саҳоб – абр.
Мағрур – фирефташуда, фиребхӯрда ба чизи
ботил.
Рикоб – пиёла, чоми май, қадаҳ, соғар.
Аҷр – мукофот, музд, подош, иваз, бадал.

**УҚУБАТҲОИ ИН ОЛАМ БА ЯК ХОРЕ
НАМЕАРЗАД (603)**

Уқубатҳои ин олам ба як хоре намеарзад,
Ҳикоятҳои ғайбӣ ҳам ба дидоре намеарзад.
Шабехи донани борон ба рӯи барги гул ояд,
Рутубатҳои ҳар шабнам ба гулзоре намеарзад.
Лаёқатҳои шоҳона сазовори ҳарам бошад,
Ба мерос он чӣ меояд, ба бозоре намеарзад.
Бувад сарсабзии сабза зи оби зиндагиафзо,
Канори рӯди хушкида ба чӯборе намеарзад.
Ба дилбар гар диле додӣ, диловар шав ба
маҳбубат,
Ситам бар ёри ғори худ ба дилдоре намеарзад.
Ҳусайно, мулки оламо ба чашми худ аён дидӣ,
Агар айбе дар он бошад, ба гуфторе намеарзад.

25.07.2017.

Рутубат – намӣ, тарӣ, намнокӣ

ДИЛУ ДИНИ МУСУЛМОНӢ ЗИ БОЗОРЕ НАМЕЁБАМ (605)

Дилу дини мусулмонӣ зи бозоре намеёбам,
Давоми назми ирфонӣ зи гуфторе намеёбам.
Дар ин бозори пурғавғо гурезонам ман аз савдо,
Ба амволи ҳақимона харидоре намеёбам.
Мақоми ҷаҳлу нодонӣ ба подорӣ намеарзад,
Ҳар он чӣ дидаам дар хоб, ба бедорӣ намеёбам.
Ҳама мадхушу нодонӣ зи исёни Банӣ Одам,
Кунун роҳи пушаймонӣ зи хушёре намеёбам.
Гиёҳе дар замин рӯяд, нағӯям он гули Марям,
Гули насрини Мавлоро зи гулзоре намеёбам.
Ҳусайно, ту бигӯ Ҳақро, камарбандӣ адоват нест,
Ҳидоятҳои Исоро зи зунноре намеёбам.

12.07.2017.

Амвол – ҷ. мол.

Гули Марям – гиёҳи чандсола бо гули сафедранг ва хушбӯ, дар атрсоӣ истифода мебаранд дар дунё ҷойгоҳи махсус дорад. Номгузори он аз наққошиҳо сар задааст, ки дар онҳо ҳазрати Бибӣ Марям онро дар даст доштаанд.

Гули насрин – гули сурх ва сафед, ки баргҳои калон дорад.

Дар айёми Наврӯз гули маҳбуб ҳисоб мешаваду дорои бӯи хуш аст.

Зуннор – риштае, ки дарвешон, зардуштиён ва кашишони насронӣ ба миён мебастанд, риштае, ки ғайри мусулмонон маҷбур буданд дар мамлакатҳои исломӣ онро ба камар баста гарданд; ришта.

**ЭЙ, КИ БО РОҲИ ҲАҚИҚАТ ОШНО
КАРДӢ МАРО (606)**

Эй, ки бо роҳи ҳақиқат ошно кардӣ маро,
Ҳам анису мунису соҳибсано кардӣ маро.
Дар раҳи таълими илмӣ маҳтоби шомӣ ман,
Дар маҳорат омилу дастошно кардӣ маро.
Ҳар чӣ дидам дар ҳаётам, решааш аз дасти туст,
Борҳо аз чоҳи навмедӣ раҳо кардӣ маро.
Раҳму шафқат дар дилат, ҳам меҳрубонӣ баҳри ман,
Бо насиҳатҳои худ ту муктадо кардӣ маро.
Ҳодии роҳи ҳаётам, муршиди қорам будӣ,
Дар замон мо байни мардум раҳнамо кардӣ маро.
Раҳмати Ҳақ бар ту бошад, эй акоҷон, рӯзи ҳашр,
Доимо гӯяд Ҳусайн: Соҳибдуо кардӣ маро.

25.07.2017

Акоҷон – мурод аз ин Ҳочӣ Нуруллоҳӯча (1942-
2015) сокини деҳаи Росровути н. (Ғонҷӣ)
Деваштич.

Анис – ҳамдам, рафик, ёр, дӯст, ҳамсӯҳбат.
Муктадо – он кӣ ба вай иқтидо ва пайравӣ
мекунанд, пешво.

Муршид – иршодкунанда; пир, шайх.

НАҚШИ ДАСТУ ҲАМ ЗАБОН – ОСОР МЕМОНАД ЗИ МАН (613)

Нақши дасту ҳам забон – осор мемонад зи ман,
Дар ҷаҳони маънавӣ афкор мемонад зи ман.
Сад ҳазор андешаву ахлоқи некӯ дар назар,
Аз гули маънӣ басте гулзор мемонад зи ман.
Нақли аҳкоми шариъат чун баёни роҳи Ҳақ,
Кори ноҳақ дар миён, девор мемонад зи ман.
Чун ситора дар само, фарде надонад сирри он,
Рози пинҳон дар ҷаҳон – асрор мемонад зи ман.
Достони ин ҳаёт андар паёми назму наср,
Мерасад бар дигарон, ахбор мемонад зи ман.
Басте суҳан гуфтӣ, Ҳусайно, бо тариқи назму наср,
Пасте бигӯ: Бо ин забон гуфтор мемонад зи ман.

29.07.2017.

Аҳкоми шариат – қонунҳои шариат, фармудаҳои
шариат.

Асрор – ҷ. сирр.

**ҒАФЛАТИ АҲЛИ ҶАҲОЛАТ ҲАМЧУ
КАЖДУМ ЗЕРИ ПО (619)**

Ғафлати аҳли ҷаҳолат ҳамчу каядум зери по,
Неш бар поят занад, гар ту набинӣ чо ба чо.
Каядуми пажмурдаро гар ту бидидӣ ногаҳон,
Зери болиґ гар бимонӣ, бар ту орад сад ҷафо.
Неши каядум ҷаҳли мардумҳост, садди раҳ шав,
Гар ҷасорат мекунӣ, бар дарди ту бошад даво.
Маъзарат хоҳад касе, узри варо бинмо қабул,
Чашм аз нуқсон бипӯшӣ, бар ту бошад он раво.
Машварат хоҳӣ агар, аз ҷоҳилон парҳез кун,
Дар ҳазар бош аз балоҳо, то нагардӣ мубтало.
Офият хоҳӣ, Ҳусайно, илму ирфон пеша гир,
Мераҳонад илми мо моро зи ҳар хавфу бало.

31.07.2017.

Ғафлат – беҳабарӣ, фаромӯшӣ, бепарвой.
Маъзарат – узрхоҳӣ, пӯзиш.
Мубтало – гирифтори чизе, дучоргардида ба чизе.

**ДАР ҲАЁТАТ, ЭЙ ПИСАР, БАР МОДАРАТ
ҚАВРЕ МАКУН (624)**

Дар ҳаётат, эй писар, бар модарат қавре макун,
Ҳар чӣ додӣ аз таом, бо як суҳан захре макун.
Меҳрубониҳо бикун аз баҳри модар, эй писар,
Дар суҳан бечо марав, дар назди ӯ қаҳре макун.
Бо муҳаббат назди ӯ рав вақти шому ҳам сахар,
Қатрае гиряд агар, он қатраро баҳре макун.
Нолиши модар ба гӯшат гар расад, девона шав,
Дарди ӯро шав даво, дар ҳаққи ӯ макре макун.
Оҳу афсӯсу дарег нафъе наёрад баъди он,
Сарзанишҳо гар расад, бар модарат заҳре макун.
Ту бигӯ, Ҳоҷӣ Ҳусайн, бар ҳар ҷавон амри Худо,
Эй писар, бар модари бечора бадқаҳрӣ макун.

02.08.2017.

Нафъ – фоида, суд, манфиат, муқобили зарар.
Заҳр – манъ, боздоштан, манъ кардан.

ЗИНДАГӢ МАЗРАӢИ ОҒОЗИ БАҲОР АСТ ИН ЧО (633)

Зиндагӣ мазраӢи оғози баҳор аст ин чо,
Кишт кун тухми накӯ, мавсими кор аст ин чо.
«Ҳар чӣ корӣ – даравӣ» ҳикмати дерина бувад,
Хушаро дона на аз рӯи шумор аст ин чо.
Зиндагӣ хуш гузарон, роҳи ҳакимона бигир,
Меҳанат дӯст бидор, авҷу барор аст ин чо.
Бандагӣ – тоати Ҳақ, қалб – ибодатхона,
Дил агар пок бувад, хонаи ёр аст ин чо.
Лоғарӣ васфи бад ояд, кӯҳ агар зарра шавад,
Коҳиши тан гузарад, лайлу наҳор аст ин чо.
Бурдани номи накӯ чист, Ҳусайно? – Шараф аст!
Ҳифз кун иззати худ, роҳи гузор аст ин чо.

07.08.2017.

Мазраъ – замини корам, чой зироат, киштзор.
Лайлу наҳор – шабу рӯз.

**БОРИ ҒАМ ДАР ИН ЧАҲОН БЕ ДЎСТ
НАТВОЊ КАШИД (652)**

Бори ғам дар ин чаҳон бе дӯст натвонӣ кашид,
Бар ҳама матлуби дил бе дӯст натвонӣ расид.
Ту машав озурдадил аз ранчи хешу ақрабо,
Фикри солим дар танат аз баҳри некӣ офарид.
Ту бикун таъбири некӯ ранчи хешон доимо,
Боди тунде гар вазид, ҳам баҳру ҳам дарё дамид.
Боду борон бардавом вайронӣ орад, ҳам зарар,
В-арна ҳар боди сабо дар субҳдам руҳе дамид.
Боду борони баҳор хайре биёрад бардавом,
Некӣ бар хешон бикун – меғуфт Аҳмад Боязид.
Баҳру дарё шав, Ҳусайно, байни хешу ақрабо,
Аз насими лутфи Ҳақ инак ба ту боде вазид.

21.08.2017.

**ЭЙ ХУДОЁ, МУЛКИ МОРО ДАР ЧАҲОН
ОБОД КУН! (657)**

Эй Худоё, мулки моро дар чаҳон обод кун!
Чисми моро рӯзи маҳшар аз азоб озод кун.
Ин чаҳону он чаҳон бахту саодат мулки туст,
Бо атои як башорат калби моро шод кун.
Ҳар макон обод гардад, гар назар созӣ ба он,
Бо назар фирдавси худ дар роҳи мо бунёд кун.
Эй Худо, мо бандаи осию ҷофӣ назди ту,
Авф бинмо ҳар хато, дар гӯши мо фарёд кун.
Мерасад фарёди ту бар калби ҳар муъмин мудом,
Зикри номаш мекунӣ, аз ҷумла, моро ёд кун.
Эй Ҳусайн, андар саҳар пурсон шав илҳом аз Худо,
Баҳри оянди китоб садҳо ғазал эҷод кун.

22.08.2017.

Фирдавс – боғ, боғи хушу хуррам, бихишти
афсонавӣ.

Осӣ – гунаҳкор.

Ҷофӣ – чафокор, чавр кунанда

ХУЛҚИ НОМАРДОН ЗИ МАРДУМ БЕСАБАБ РАНЧИДАН АСТ (662)

Хулқи номардон зи мардум бесабаб ранчидан аст,
Айби худ нодидану бар айби кас хандидан аст.
Номуроде наздаш ояд, ӯ маломат мекунад,
Бадтарин аъмол ин нуқсони худ нодидан аст.
Хулқи мардони накӯ ин авфу бахшоиш бувад,
Касби феълу хӯи некӯ гул ба доман чидан аст.
Раҳмати Ҳақ гар ту хоҳӣ, ғайбати шахсе макун,
Васфи асҳоби Паямбар ғайбате нашнидан аст.
Дар ҷаҳон беайбу нуқсон нест ҷуз зоти Аҳад,
Нафси худ ислоҳ кардан, айби худро дидан аст.
Васфи Саттор аст чун андар амалхоят, Ҳусайн,
Беҳтарин авсофи инсон айби кас пӯшидан аст.

22.08.2017.

Ғайбат – касеро дар ғайбаш носазо гуфтан.

Асҳоб – ҷ. соҳиб.

Авсоф – ҷ. васф.

**ДОНИШУ АҚЛУ ХИРАД ОЯНДАИ
ИНСОН БУВАД (668)**

Донишу ақлу хирад ояндаи инсон бувад,
Ҳам камоли маърифат созандаи даврон бувад.
Ҳар кучо бошад амонӣ, мулк обод асту бас,
Ҳар кӣ андар раҳ бувад, чӯяндаи ирфон бувад.
Ҷаҳлу кибру бесаводӣ душмани инсонӣ аст,
Он ки айб ифшо кунад, сӯзандаи домон бувад.
Айби худро ту бубин, аммо мағӯ айби касе,
Айбҷӯву айббин шармандаи Яздон бувад.
Эътирофи маърифат бо ақлу бо тамйиз дон,
Аҳли дониш аз шараф бахшандаи Раҳмон бувад.
Айбу нуқсон зарра бошад назди Раҳмон, эй
Ҳусайн,
Ҳар касе васфе кунад, гӯяндаи эҳсон бувад.

04.09.2017.

ОМАДАМ БАР ИН ЧАҲОН, ТО ҲИКМАТЕ ПАЙДО КУНАМ (676)

Омадам бар ин чаҳон, то ҳикмате пайдо кунам,
Хешро чӯёи ирфон мисли Мавлоно кунам.
Омадам, то бо дуову бо ниёиш дар чаҳон
Аз барои аҳли имон маҳфиле барпо кунам.
Омадам бар ин диёр аз лутфи сунъи Кирдугор,
То дар ин гулшан чу булбул бо дуо лаб во кунам.
Омадам то мисли Синоӣ ҳакиму Рӯдакӣ,
Бо қалам дар рӯи дафтар суҳбати фардо кунам.
Омадам, то дар китоби аҳли илму маърифат
Сайр андар олами пурғавҳари маъно кунам.
Омадӣ дар ин замон, фурсат ғанимат дон, Ҳусайн,
Дар ғазал гӯ, эй чавон, ин суҳбат аз мавло кунам.

06.09.2017.

Лутф – нармӣ, мулоимат, назокат.
Сунъ – эҷод ва офариниш, он чи сохта ва офарида
шудааст.

**ДАР САДАФ ГАВҲАР НАЁБӢ, АЙБ АЗ
БОРОН МАЧӢ (685)**

Дар садаф гавҳар наёбӣ, айб аз борон мачӯ,
Айбу нуқсон дар замин, камбудӣ аз тӯфон мачӯ.
Ҳазрати Нӯҳи набиरो бин, ки боронаш чӣ кард?
Дар салоҳи мардумон ту хор аз гулдон мачӯ.
Ҳар кӣ корад як гуле, аблаҳ надонад қадри он,
Чун ту дар бозори даҳрӣ, қиммату арзон мачӯ.
Шоире дар назди ту аз гул шикоятҳо кунад,
Гар ҳазорон шеър гӯяд, баҳра аз девон мачӯ.
Мардуми рӯи ҷаҳон сад олиме эҳе кунанд,
Коста гардад ҳаёт, аз турбати инсон мачӯ.
Аз садаф гавҳар бигир дар ҳар каломат, эй

Ҳусайн,

Қадри боронро бидон, ҳар катраро арзон мачӯ.

13.09.2017.

Салоҳ – некӣ, накӯкорӣ.

Турбат – хок, мач. мақбара, гӯр.

**ДУРРИ МАЪНИРО БИСУФТАМ, ЛАЪЛ
ГАРДИД ОҚИБАТ (689)**

Дурри маъниро бисуфтам, лаъл гардид оқибат,
Қимати он ҳар ду боло, лек авло офият.
Дар салоҳи зиндагӣ андеша кардам солҳо,
Баҳра бурдам дар ҳаёт, бо ҳар кӣ кардам
машварат.

Устуворӣ дар калом, розе бигӯям дар ниҳон,
Гар сухан сарбаста шуд, доим бипурсам маъзарат.
Ҳар касе гӯяд сухан дур аз тамаъ дар кори хайр,
Қудраташ боло равад дар молу қадру манзилат.
Бар забон ҳарфе биёяд андар он саҳву хато,
Рӯзи маҳшар назди ӯ бар ҳар гуноҳе мағфират.
Чун дарахти шахдпайванд мева орад, эй Хусайн,
Ҳарчи гуфтӣ ту ғазал дар ҳар хуруфаш маърифат.

14.09.2017

Дур(р) – дур, марвориди калон, марворид.
Тамаъ – бо хирс, ба чизе чашм дӯхтан, хирс, оз,
чашмдошт, умед.
Мағфират – авфи гуноҳ, омурзиш, бахшиши
гуноҳ.

ЧАРХИ ГАРДУНРО БУБИН, БАР АҲЛИ ИН ДУНЁ ЧӢ КАРД (690)

Чархи гардунро бубин, бар аҳли ин дунё чӣ кард,
Дар ҷаҳони маърифат бар фозилу доно чӣ кард.
Ҳеч кас боқӣ намонд аз он бузургони ҷаҳон,
Даври гардунро, нигар, бо Буалӣ Сино чӣ кард.
Ту ғанимат дон ҳаёт, ин моли дунё бебақост,
Ин аҷалро ту бубин, бар мардуми доро чӣ кард.
Қиссаи Ҳоруту Морут баҳри ибрат дар ҷаҳон,
Чоҳи Бобул бо малак – бар аҳли он фатво чӣ кард.
Чархи бадрафтор бар чашмони Яъқуби набӣ
Аз барои Юсуфи бемислу беҳамто чӣ кард?
Шукр кун дар ин ҳаёт аз қисмати худ, эй Ҳусайн,
Аз қазо пурсон машав «бо ӯ чӣ кард, бо мо чӣ
кард?»

14.09.2017

Чоҳи Бобул – хоҳест дар шаҳри Бобул, ки дар он
Ҳоруту Морут дар азобанд, яъне сарозер овехта
шудаанд бо фармони Ҳақ таъоло.
Фатво – ҳукми шаръ, ки аз тарафи муфти,
шайхулисом.

**МАНЗИЛАТ ОБОД БОШАД, ФИКРИ
ВАЙРОНӢ МАКУН (694)**

Манзилат обод бошад, фикри вайронӢ макун,
Кори хайре пеша кардӢ, қасди исёне макун.
Манзили ободи ту, ҳам кори хайрат дар назар,
Шукри сахро дар дилу онро биёбонӢ макун.
Дар биёбонҳо нарӯяд не гиёҳу не дарахт,
Чаҳ агар обе надорад, ту ниғаҳбонӢ макун.
Умри ту беҳуда бошад, гар равӣ дар роҳи бад,
Ҳаргиз аз чизе, ки зоил шуд, пушаймонӢ макун.
Рӯзу соат ҳам ғанимат, бигзарад он ноаён,
Назди аҳли байти худ бо қаҳр султонӢ макун.
Аҳд кардӢ бар касе, роҳи вафо паймо, Ҳусайн,
Аз барои шарти дин ҳаргиз ту паймоне макун.

16.09.2017.

Исён – нофармонӣ, саркашӣ, сарпечӣ, шӯриш,
балво.

Зоил – нобуд, маҳв, фонӣ, нопадид, соқит.

**ДАР ЧАҲОНИ ИЛМУ ФАН ФАХРИ
СУХАНДОНӢ МАКУН (699)**

Дар чаҳони илму фан фаҳри суҳандонӣ макун,
Ҳамчу марди худсито савдои пинҳонӣ макун.
Ҳайати афкори ту печида бошад бо самоъ,
Рақси сӯфӣ гар надонӣ, дастҷунбонӣ макун.
Оқилу фарзона доим васфи риндон мекунанд,
Гар набошӣ ринд чун Ҳофиз, ғазалхонӣ макун.
Душмани ту дӯст гардад, гар ту созиш мекунӣ,
Дар раҳи чаҳлу нифок эҷоди вайронӣ макун.
Қадри худро дон дар бозори номусу шараф,
Назди нокас моли худ савдои арзонӣ макун.
Кори хайре кардай, аҷраш наомад, эй Ҳусайн,
Аҷри дигар мерасад, бечо пушаймонӣ макун.

17.09.2017.

Ринд – зирак, хушёр, озодфикр, бебок, бепарво
нисбат, ба аҳкори шариат.

Нифок – дурӯягӣ, дурӯй, макр.

**ДАР БАРИ БОҒУ ЧАМАН ГУЛ АЗ ФАНО
ОГОҲ НЕСТ (700)**

Дар бари боғу чаман гул аз фано огоҳ нест,
Барги гул пажмурда шуд, зебандаи даргоҳ нест.
Оби чаҳ бар гул чу ояд дар баҳори хуррамӣ,
Тирамоҳ ояд хазон, он аз барои чоҳ нест.
Ҳар касе обе диҳад бар гул барои канданаш,
Хидмате, ки карда буд, он холисанлиллоҳ нест.
Ҳар кӣ гулро хор бинад, хор гардад мисли хор,
Интизори гул шавад, фардо ба сӯяш роҳ нест.
Гар касе бо роҳи ноҳақ бишканад шоҳи гуле,
Дар ҳузури мардумон монанди ӯ гумроҳ нест.
Дар ғазал ташбех кардӣ васфи гулро, эй Ҳусайн,
Дар ҳадафҳо ҳар чӣ буд, он баҳри молу чоҳ нест.

17.09.2017.

Фано – нест шудан, нестӣ ҳалок.

**НОЛАВУ ФАРЁДИ БУЛБУЛ РАМЗИ
ҲИЧРОН АСТУ БАС (702)**

Нолаву фарёди булбул рамзи ҳичрон асту бас,
Сӯзи дил дар назди сунбул хоки гулдон асту бас.
Хору хас дар назди гул бошад сабаб бар ранчише,
Дар назар бо чашми булбул он гулистон асту бас.
Бобулистонро, бубин, бедӯст аҳволаш чӣ шуд,
Кӯчаҳои шаҳри Бобул чун биёбон асту бас.
Гул ба ҳар ҷо бишкуфад, он ҷост бар булбул

Ватан,

Турбати ушшоқ пур аз бўи райҳон асту бас.
Ёри содиқ аз муҳаббат шомро равшан кунад,
Гар ту бинӣ зулмате, бе шамси тобон асту бас.
Хӯшаи гандум, Ҳусайно, дона-дона ҳамчу зулф,
Печу тобаш дар санобил назми девон асту бас.

20.09.2017.

Ҳичрон – дурӣ аз ёрону дӯстон ва хешон,
махсусан аз маъ-шук, чудой, фироқ.
Бобулистон – номи шаҳрест, ки дар он чоҳи Бобул
ҷойгир аст, ки Ҳоруту Морут дар азобанд.
Санобил – ҷ. сунбул.

**ЧАШМИ МАН ДОИМ БА РОҲАТ,
ИНТИЗОРАМ КАРДАЙ (705)**

Чашми ман доим ба роҳат, интизорам кардай,
Бо ғазаб, бо қаҳри худ чун лолазорам кардай.
Лолу хайронат шудам бо сад муҳаббат, сад дарег,
Аз барои молу сарват ғамгусорам кардай.
Ёри содиқ бар ту гӯяд: Ту маранҷон ёри худ,
Баҳри ӯ бо меҳр гӯям: Зарнигорам кардай.
Гар малоли хотират бошам, ту ҳам ғамгин машав,
Дар парешонҳолиям ту дилфигорам кардай.
Узри бечо гар бигӯям, ту бипурс аз дигарон,
Назди онҳо ман бигӯям: Чашмасорам кардай.
Ту биё, эй ёри чонӣ, пойдорӣ аз ту аст,
Баҳри ту гӯяд Ҳусайнат: Устуворам кардай.

23.09.2017

**ХУДОЁ, МО ФАҚИРОНЕМ, ТУ ЭҲСОН
МЕКУНӢ Ё НЕ? (711)**

Худоё, мо фақиронем, ту эҳсон мекунӣ ё не?
Ба даргоҳат маризонем, ту дармон мекунӣ ё не?
Нафас дар синаям танг асту мисли шамъ месӯзам,
Задӣ оташ ба чон, ашке ба мижгон мекунӣ ё не?
Қазову ҳам қадар равшан, ҳама аъмоли мо
хирман,
Ба файзат хоки мо гулшан зи борон мекунӣ ё не?
Худат пероҳани моро бипӯшондӣ ба ҷисми мо,
Бияфсонад ҳаёву шарм, ту домон мекунӣ ё не?
Худоё, аз ту мепурсам ҳама анвои раҳматро,
Ба нури раҳматат зорам, намоён мекунӣ ё не?
Ҳусайно, ту дуоҳо кун, бипурс ободии олам,
Ҳаёти ҷовидонамро чароғон мекунӣ ё не?

01.10.2017.

Фоқир – камабғал, қашшоқ, нодор, мухтоҷ, он, ки
фақат дорои кути лоямут мебошад; муқобили
ғанӣ.

**МОҲИЁ, БОЛЕ НАДОРӢ,
БЕРУН АЗ ДАРЁ МАРАВ (716)**

Моҳиё, боле надорӣ, берун аз дарё марав,
Умқи дарёро надонӣ, ҳеҷ гаҳ танҳо марав.
Сайди моҳӣ дар назар, чандин камингоҳ аз бурун,
Тӯри моҳиро чу дидӣ, ҳеҷ гаҳ боло марав.
Нафси худро таҳ бизан, аз ришваҳо ноне махур,
Соҷи мардум чу дидӣ, назди он мино марав.
Ёри содиқ, ҳар чӣ гуфтам баҳри моҳӣ, ту бидон,
Дар назар худро бубину дар ҳадаф бечо марав.
Дар ҳаёти моҳӣ бошад нақши инсон пурхатар,
Назди ту бошад Сикандар, мисли он Доро марав.
Сайди моҳиро гузору сайдӣ маънӣ кун, Ҳусайн,
Ҳикмати ҳақро бигӯ, хомӯш аз дунё марав.

02.10.2017.

Ришва – пул ё чизе, ки ба шахси соҳибмансабе
барои ба нафъи пул ё чиздиҳанда иҷро кардани
ягон кори ғайриқонунӣ ё ноҳақ дода мешавад,
пора.

Мино – манораи баланди чароғдор, ки барои
киштиҳо ни-шон додани роҳи бехатар дар соҳили
баҳр устувор карда мешавад.

**АГАР ФОЦИР ШУРУЪЕ КАРД, БА
ПОЁНАШ МАКУН БОВАР (723)**

Агар фочир шуруъе кард, ба поёнаш макун бовар,
Аз ӯ хайре наояд ҳеч, ба эҳсонаш макун бовар.
Ту даъват кун ба роҳи хайр, чу дидӣ бардавомиро,
Агар орад ба ту сад гул, ба гулдонаш макун бовар.
Ҳама исёни ин олам зи баҳри молу пул бошад,
Касе гар муфлисе бошад, ба ҳамёнаш макун
бовар.

Амонат ҳар гаҳе додӣ, супурдӣ молу чизи худ,
Хиёнат дар касе бинӣ, ба имонаш макун бовар.
Агар бинӣ гуруҳеро ба исён мешавад машғул,
Сафар дорӣ ба роҳи худ, ба раҳбонаш макун
бовар.

Ҳусайно, ту насиҳат кун: Маризонро даво бахшад,
Табиби бемурувватро ба дармонаш макун бовар.

05.10.17.

Фочир – табаҳкор, бадахлок, фосик.
Муфлис – бечиз, нодор, камбағал, фақир, бенаво,
қашшок.
Бемурувват – ночавонмард, пастҳиммат,
сифлатабиат, бадсират.

ЇАВЃАРИ АЃЛИ САФО ДОВАР БА ДУНЁ МЕШАВАД (725)

ЇавЃари аЃли сафо довар ба дунё мешавад,
Їатрае чун кимие гавЃар ба дарё мешавад.
Адлу инсофу диёнат нест дар бозори даЃр,
Зебу зинат бо чило зевар ба савдо мешавад.
Иззу чоЃу молу мулк аз Ѓусни Ѓулқ афзун шавад,
БаЃри зан шарму Ѓаё мазЃар ба раёно мешавад.
Тири душман бар ту н-ояд, Ѓар чй бошад рӯ ба рӯ
БаЃри Ѓифз андар Ѓафо сангар ба Ѓамто мешавад.
Зулмате гар бар ту ояд, бар асо зан дасти худ,
Дасти Мӯсо аз қазо аЃтар ба саЃро мешавад.
Ѓар чй гуфтй дар каломат, пешбинй кун, Ѓусайн,
БаЃри ёру ошно минбар ба фардо мешавад.

06.10.17.

МазЃар – маЃалли зуЃур, чои ошкоро ва
намоёншавй.
Ѓафо – пӯшидагй, пинЃон ва маЃфй будан.

**ХАЙРЕ БИКАРДАМ БО ЯМИН, МАН АЗ
БИЁБОН ЁФТАМ (730)**

Хайре бикарддам бо ямин, ман аз биёбон ёфтам,
Дар зулмати шабҳои тор шамъи фурошон ёфтам.
Бо панду нусхи бардавом дар назди хосу ҳам авом,
Аз баҳри ошош калом нойи найистон ёфтам.
Дар ҳар ҳадаф бояд маром, бар кори хайр омад паём,
Дар тозагӣ бошад низом, ман файзи борон ёфтам.
Гар бар ту ояд аз адам, онро ба дафтар кун рақам,
Ҳар он чӣ омад бо қалам, нафъи суҳандон ёфтам.
Нақши суҳандон бар камол дар зулмати шабҳои сол,
Бо бадр бошад ё ҳилол, тахти Сулаймон ёфтам.
Тахти Сулаймон, эй Ҳусайн, он ҳикмати рӯзи азал,
Ҳар он чӣ гуфти дар ғазал, бар он ниғаҳбон ёфтам.

07.10.17.

Нусх – панд додан, насиҳат кардан.

Бадр – моҳи чаҳордҳарӯза.

Ҳилол – моҳи нав.

ЭЙ ВАТАН, ТО ЧОВИДОН ИНЪОМИ ОҒОЗАМ ТУЙ (733)

Эй Ватан, то човидон инъоми оғозам туй,
Гарчй ман дар Каҳқашон, анҷоми парвозам туй.
Аз барат гар дур рафтам, рӯзу шаб дар зикри ту,
Аз Худо пурсам амон, пайғоми овозам туй.
Ҳар чй гуфта дигарон, дурй бикардам ман аз он,
Чун ба роҳи имтиҳон илҳому анбозам туй.
Эй Ватан, ту дар амон бошй зи юмни роҳбарат,
Ҳамчу ёри дилситон орому ҳамрозам туй.
Тоҷикистон, номи ту сарлавҳаи шеъри ман аст,
Мисли кӯҳи зарфишон хушноми мумтозам туй.
Шеъри ту баҳри меҳан бошад, Хусайно, бехатар,
Ҳамчу баҳри бекарон фарҷоми бенозам туй.

10.10.2017.

Анбоз – рафиқ, шарик, ҳамдам, ҳамроҳ.
Юмн – бахт, толеъ, иқбол, некбахтӣ, хушбахтӣ.
Фарҷом – охир, анҷом, оқибат, натиҷаи кор.

**МУҚТАДОИ МАРДУМАМ, АММО
НАДОНАМ РАҲ КУЧО? (734)**

Муқтадои мардумам, аммо надонам раҳ кучо?
Фикри ман дар равшанӣ, аммо надонам маҳ кучо?
Пеши пои худ бубинам, дур бошад илми ғайб,
Хатти пешонӣ чӣ бошад, сатри он нома кучо?
Сарҳади ҳар неку бад маълум бошад аз азал,
Ҳар ғае ҳоҳам убуре бе гузарнома кучо?
Раҳ ба ман равшан бишуд бо хулку атвори нақӯ,
Нақши дастам дар асар бе дафтари хона кучо?
Раҳнамои роҳи ман Парвардигори ман мудом,
Раҳнамоӣ ӯ кунад, дар ҷайб раҳнома кучо?
Гар суҳан ояд ба фикрат, дар ғазал гӯ, эй Ҳусайн,
Рози дил бикшо, магӯ: Мухри фараҳнома кучо?

10.10.2017.

Муқтадо – он ки ба вай иқтидо ва пайравӣ
мекунад, пешво.

Убур – гузаштан, тай кардан; гузаштан аз оби ҷӯ,
дарё.

**МУХТАСАР ГУФТАН СУХАН ИН РАМЗИ
ГУФТОРИ МАН АСТ (736)**

Мухтасар гуфтан сухан ин рамзи гуфтори ман аст,
Бехтарин дар анчуман ҳар нукта мухтори ман аст.
Чамъ орам фикри худ, озод гӯям, ҳам равон,
Дар ҳадаф бинам нишон, чӯянда рафтори ман аст.
Муътабар дар назди ман оромию мадҳи Ватан,
Дар диёнат гаштанам таъмири гулзори ман аст.
Шукри неъмат мекунам бо даъвати аъмоли нек,
Хидмате дар роҳи дин - ин нақди бозори ман аст.
Гар ғазал гуфтӣ, Ҳусайно, наҳйи мункар пеша гир,
Ту бигӯ: Ҳар нуктаи ман мағзи афкори ман аст.
Дар давоми кори худ ҳаргиз наовардам малол,
Чун камар равшан шавад ҳар он чӣ асрори ман аст.

11.10.2017.

Диёнат – диндорӣ, ростӣ, бовичдонӣ, ҳалолкорӣ.
Наҳйи мункар – манъ кардан ва боздоштан аз
корҳои бад, манъ аз гуноҳ.

ДИЛ БИОЗУРДАН НАДОМАТ ОВАРАД (744)

Дил биозурдан надомат оварад,
Вақти ҷон кандан шикоят оварад.
Мушките ояд, дилозорӣ макун,
Боғазаб гаштан маломат оварад.
Ҳамзамон бо кас тамоюлҳо шавад,
Ҳамнишастихо сироят оварад.
Ҳамнишинӣ бо бузургон шахди гул,
Ин дили равшан каромат оварад.
Дил ба даст овар, Ҳусайно, бо ғазал,
Нозукӣ бар тан латофат оварад.
Дил ба даст овар, маранҷон шахсро,
Дилситониҳо саодат оварад.

16.10.2017.

Сироят – гузаштани чизе ба чизи дигар; таъсир
кардан.

Латофат – нозукӣ, борики, зарифӣ, хуштабӣ.

**ҲОСИЛИ УМРАМ БА ФАРДО ДАР
ПАЁМ ОВАРДААМ (752)**

Ҳосили умрам ба фардо дар паём овардаам,
Ҳар ғазал аз баҳри фатво дар мақом овардаам.
Он чӣ дидам дар ҳаёт, гоҳе сабаб шуд дар начот,
Гашт маънӣ босубот, чун бо низом овардаам.
Манзили душман камину қавли ман шуд
бехтарин,
Ҳар чӣ буд дар ин замин болои бом овардаам.
Мушкиле ояд ба ту, шарҳи ғазалҳоро бичӯ,
Дар раҳи саҳлу накӯ баҳри авом овардаам.
Маҳфили ашъори ман чун як гулистон дар чаман,
Баҳри мусмин ҳам рамалро бардавом овардаам.
Ҳосили андеша бошад шеъри нобам, эй Ҳусайн,
Ҳар чӣ дидам дар амал, андар калом овардаам.

23.10.2017.

Мусмин – ҳаштгона, навъе аз тактеъ дар арӯз.

**БАР САРАТ ГАР МУШКИЛ ОЯД, АЗ ҚАЗО
МАҲЗУН МАШАВ (753)**

Бар сарат гар мушкил ояд, аз қазо маҳзун машав,
Мисли Қорун дахл дорӣ, аз фазо берун машав.
Дар ду ҳолат мисли Мӯсо гарчӣ афти дар чафо,
Дар начотат дасти мавло, аз асо мамнун машав.
Дашти ҳамвору биёбон наздат ояд корвон,
Ҳамрахӣ кун дар шабистон, мисли он Қорун
машав.

Дарду ранче бар ту ояд, айби номарде мачӯ,
Ҳар бало аз худ бидону мубтало мадюн машав.
Дар бало афтодагон чун гӯшт бо нохун бидон,
Баҳри онҳо шав ниғаҳбон, сарчудо нохун машав.
Ҳилаву тазвир нест андар каломат, эй Ҳусайн,
Макру чоду ҳамчу Ҳорут, муктадо афсун машав.

24.10.2017.

Мадюн – қарздоршуда, қарздор.

Тазвир – фиреб, макр, ҳила.

**БА ИНСОНЕ ДАР ИН ОЛАМ ПАРЕШОНӢ
НАМЕХОҲАМ (754)**

Ба инсоне дар ин олам парешонӣ намехоҳам,
Ғаму андӯху бадҳолӣ ба унвоне намехоҳам.
Ҳама бадбахтии олам зи хоҳишҳои бадкорон,
Ба мисли мори сарпинҳон ба домоне намехоҳам.
Нигаҳбонӣ дар ин олам ба рӯзи ногаҳон бошад,
Ки ташвишу парешонӣ ба ҷӯпоне намехоҳам.
Агар ояд ба сар тӯфон ва ё олам шавад вайрон,
Фасод, иғвову гумроҳӣ зи шайтоне намехоҳам.
Сухан дар парда мегӯям, зи ҳарфаш гавҳаре ояд,
Ба назди мардуми ҷоҳил суханронӣ намехоҳам.
Ҳусайно, ту ғазал гуфтӣ ба нафъи миллату

қавмат,

24.10.2017.

Бигӯ доим: Зиёнеро ба инсоне намехоҳам.

**МУҲАББАТНОМАРО АЗ
БАҲРИ ФАРДО (756)**

Муҳаббатнома ро аз баҳри фардо,
Ба дасти худ ниғаҳбон менависам.
Ниғаҳбонӣ кунад ҳар як ғазалро,
Зи хуни дил ба бурҳон менависам.
Қаламнома ба дастам гар наояд,
Муҳаббатро ба чашмон менависам.
Ҳар он гаҳ чашти ман дунё набинад,
Шарафнома ба мижгон менависам.
Нафас дар синаи инсон муваққат,
Бурун ояд зи ин ҷон, менависам.
Қудой ҳар гаҳе ояд зи дунё,
Ба фикрам, назми бечон менависам.
Ҳусайно, ту бигуфтӣ дар ғазалҳо,
Ғазал баҳри ғазалхон менависам.

24.10.2017.

**БО УМЕДИ НАШРИ ИРФОН ТОРИ
ЧОН ОВАРДААМ (757)**

Бо умеди наشري ирфон тори чон овардаам,
Пуди он аз Исфаҳони риштадон овардаам.
Тӯлу арзаш шуд равон бо ҳар ҳичову кофия,
Баҳри кашфи интизом илми баён овардаам.
Дар мақоми мусиқӣ аз пардаҳо Чӯли Ирок
Дар ғазал бошад ниғаҳбон, Исфаҳон овардаам.
Ҳофизе хонад ғазал монанди он Абдусамеъ,
Вақти хониш меҳри худ ман кафзанон овардаам.
Наҳй мункар гар бибошад, бо ғазал гӯ, эй Ҳусайн,
Аз барои раҳ надодан сад инон овардаам.
Илму ирфон дар ғазал аз санъати ашъори ман,
Тору пудаш аз дилам ман бар забон овардаам.
Исфаҳон – парда аз мақоми мусиқӣ.
Инон – лаҷоми асп, аз ҳаракат боз доштан.

25.10.2017.

Наҳйи мункар – боздоштан аз кори бад.
Аломот – нишонаҳо.
Абдусамеъ – мурод аз ин ҳофиз Абдусамеъ
Миршарипов аст, ки чандин ғазали муаллифро ба
оҳанг дароварда сурудааст.

**ОМАДУ РАФТИ НАФАС БОШАД
АЛОМОТИ ХУДО (758)**

Омаду рафти нафас бошад аломоти Худо,
Мухлати ҳар як нафас аз назди ӯ бошад ато.
Омадашро ту набинӣ, рафтаниш шуд муътабар,
Қадри фурсатро бидон, аз кори бад ёбӣ раҳо.
Сихҳати ту дар бадан, иллат биёбӣ ногаҳон,
Шукри қисмат мекунӣ, дар ҳар нафас бошад шифо.
Бе нафас як сурате мисли Сулаймон рӯи чӯб,
Бод афтонад туро, бар дасти ту бошад асо.
Гар ту куфроне кунӣ, давлат равад аз дасти ту,
Байни мардум тухмате кардӣ, бигардӣ мубтало.
Эй Ҳусайн, дар ҳар нафас шукрона аз неъмат
бикун,
Бо факирон ҳамнишин шав, гарчӣ бошӣ муктадо.

25.10.2017.

**БАР САРИ МИНБАР ЧУ РАФТАМ,
РАҲНАМО ОЯД БА МАН (761)**

Бар сари минбар чу рафтам, раҳнамо ояд ба ман,
Баҳри иршоди сухан ҳам як садо ояд ба ман.
Самти мардумро бидон, сарчамъ кун афкори худ,
Мухтасар гавҳар сухан, то интиҳо ояд ба ман.
Аз касе тақлид кардан нест ҳаргиз урфи ман,
Лек мазҳаб бардавом, чун иқтидо ояд ба ман.
Мазҳаби Аҳноф бошад муктадо дар ҳар умур,
Тарки дину мазҳаб, аммо нораво ояд ба ман.
Матлаби ҳар шеъри ман шукронаи Раҳмон бувад,
Дар ният бо ҳар чӣ дорам, бе хато ояд ба ман.
Мақтаби ашъори ту берун зи тақлид, эй Ҳусайн,
Назму насрат сабки хосу хушадо ояд ба ман.

28.10.2017.

Иршод – роҳи рост, нишон додан, ҳидоят кардан,
рахнамоӣ роҳбарӣ.
Мазҳаби Аҳноф – мазҳаби ҳанафия.

ХОТАМИ ПАЙҒАМБАРОН БАР МО ПАЁМ ОВАРДААСТ (764)

Хотами Пайғамбарон бар мо паём овардааст,
Бо башорат баҳри мо доруссалом овардааст.
Дар чаҳонбинӣ ба мо ободии ҳар ду чаҳон,
Дар ақида бо низом илми калом овардааст.
Ғайришаръӣ ҳар амал мақбули он даргоҳ нест,
Ҳар чӣ бошад он зарар, бар мо ҳаром овардааст.
Роҳи таълими улум мероси ӯ бар аҳли илм,
Бахшишу осониҳо баҳри авом овардааст.
Амру фармони Илоҳӣ ӯ расонад баҳри халқ,
Некии ҳарду чаҳон бо сад мақом овардааст.
Васфи ӯ кун, эй Ҳусайн, бо сад дуруду сад салом,
Реша дар эъҷози худ сачъи низом овардааст.

29.09.2017

Доруссалом – ҷаннат, биҳишт.

СУХБАТИ ЁРИ МУВОФИҚ МАҲФИЛИ ШОҲОНА АСТ (767)

Сухбати ёри мувофиқ маҳфили шоҳона аст,
Шамъ ҳар чое, ки бошад, гирди он парвона аст.
Иштиёки рӯи ёр аз дил намегардад бурун,
Кулбаи лойини вай дар назди ман кошона аст.
Баҳри ман бошад бихишти ҷовидон дидори дӯст,
Бе ҳузураш ошён як хонаи вайрона аст.
Ҳамнишинӣ бо бадон орад ба ту сад дарду ғам,
Он ки бо девонагон бишаст, худ девона аст.
Ғамгусориҳо макун дар суҳбате бо ҷоҳилон,
Кашф созад айби ту, қасдаш ҷу номардона аст.
Ҷустуҷӯ кун, эй Ҳусайн, ту маҳфили соҳибдилон,
Шеърӣ ман комил мағӯ, гар шеърӣ ту дурдона аст.

02.11.2017.

**ДАР МУҲИТИ ХОНАДОН ХУРШЕДИ
ТОБОН, МОДАРАМ (770)**

Дар муҳити хонадон хуршеди тобон, модарам,
Манзилам аз нури рухсорат чароғон, модарам.
Як нигоҳат баҳри ман садҳо саодат оварад,
Бартарӣ аз давлату тахти Сулаймон, модарам.
Боди сахту нохушоянд гар шавад пайдо ба ман,
Ҳамчу ҷавшан аз хатар бо тан ниғаҳбон, модарам.
Шодию хурсандӣ меорад дуои модарон,
Аз дуоҳои ту гардидам ғазалхон, модарам.
Боғу бўстони Ҳусайн, андар замири равшанат,
Шаҳдпайвандӣ ба ҳар як сатри девон, модарам.
Модарон зебандаи ҳамду сано дар ду ҷаҳон,
Ман саноғӯят мудом дар боғу бўстон, модарам.
Гар писар гирад туро бар китфи худ ҳафтад сол,
Якшаба бедориятро нест ҷуброн, модарам.
Номи ту андар забонам, меҳри ту дар қалби ман,
Пеши поят сар ниҳам бо қадри имкон, модарам.

04.11.2017.

ҲАР ГАҲ МУСОФИР МЕШАВӢ, ҚАДРИ ВАТАН ПАЙДО ШАВАД (773)

Ҳар гаҳ мусофир мешавӣ, қадри Ватан пайдо
шавад,
Рӯзи баҳорон дар назар вақти сафар сармо шавад.
Ноёб гардад баҳри ту меҳру муҳаббат он замон,
Дидори модар, ҳам падар аз баҳри ту Анқо шавад.
Ту дар сафар аз худ марав, бечора бинӣ, даст гир,
Хушнудӣ ояд баҳри ту, нодор ҳам доро шавад.
Бояд бигӯӣ дар сафар бо ҳар мусофир ҳар саҳар:
Ҳар кас хиёнат мекунад, шармандаи дунё шавад.
Роҳи амонат пеша гир, то ту бигардӣ дилпазир,
Гар сардӣ дорӣ дар замир, баъди сафар гармо
шавад.
Ҳар он кӣ бошад дар сафар, бар ӯ насихат кун,
Ҳусайн,
Гар қатраҳо якҷо шаванд, ҳар қатрае дарё шавад.

12.11.2017.

ДОМАНИ СОҲИБДИЛОН ОСОН НАМЕОЯД БА ДАСТ (775)

Домани соҳибдилон осон намеояд ба даст,
Баҳри васли ҷовидонӣ нафси худ бояд шикаст.
Домане дар даст дорӣ, қадри он доман шинос,
Васли ёро набинад ҳар кӣ бошад худпараст.
Имтиҳон дар ҳар нафас ояд ба наздат ногаҳон,
Сабри Айюбона кун, доим бизан бар ҳалқа даст.
Риштаи зуннор доим ҳалқаи тарсову габр,
Пойбанди ишки бут гардида марди бутпараст.
Домани аҳли карам ширке набошад ҳеҷ гоҳ,
Балки ҳар соҳибдиле дар назди Мавло менишаст.
Эй Ҳусайн, аз сӯи Мавло мерасад пайки умед,
Ҳарчӣ мебинӣ ту акнун, омад аз рӯзи аласт.

12.11.2017.

Зуннор – риштае, ки дарвешон зардуштиён ва
кашишони насронӣ ба миён мебастанд.
Тарсо – тарсанда, бимбаранда, исавӣ, насронӣ,
пайрави дини Исо.
Габр – оташпараст, пайрави дини Зардушт,
зардуштӣ; як навъ либоси чангӣ, ки бо пахта ва
абрешими пур ва лаганда шудааст; ҳафтан
қазоганд.
Бутпараст – парастешкунандаи бутҳо,
санампараст.
Пайк – қосид, мухбир, хабарбиёр, паёмбар.

БО ҚАЛАМ ҲАР ЧӢ НАВИШТАМ, РАНГИ ОН ХУНИ МАН АСТ (781)

Бо қалам ҳар чӣ навиштам, ранги он хуни ман аст,
Бӯи ман аз он чу ояд, мушки маъҷуни ман аст.
Хуни ман чун лаъл бошад, қадри он шуд
муътабар,

Назди аҳли илму ирфон, дурри макнуни ман аст,
Маънии ҳар як ғазал – илми маъонӣ, ҳам бадеъ,
Назми он ҳамчун анор аз табъи мавзуни ман аст,
Гар ба каф орий анор, ҳар донааш ёкути сурх,
Ту бидон, он назми чун дурдона мавзуни ман аст.
Шоире пурсад, Ҳусайно, ин анор азони кист?
Номааш ирсол дор – ҳар дона мадҷуни ман аст.
Дар дуо ояд мудом: Поянда бошад шеъри ту,
Баҳри оташдон бигӯ: Парвона дар хуни ман аст.

17.11.2017.

Маъҷун – сиришташуда, чизи аз чанд модда
таркибёфта, омехташуда, дору.
Мадҷун – қарздоршуда, қарздор.

**КУЛБАИ АҲЗОНИ ҲАМДАМ БАҲРИ
МАН КОШОНА АСТ (785)**

Кулбаи аҳзони ҳамдам баҳри ман кошона аст,
Ҳамнафас бо ёри худ чун бода дар паймона аст.
Ҳузну андух дар дилу аммо нагӯяд баҳри ман,
Қадри ман дар назди ӯ чун гавҳари якдона аст.
Гар надонам қадри ёр, гардад дилам пур аз ғубор,
Гар набошад моҳи ман, ин хона зулматхона аст.
Сӯхтам монанди шамъи нурфишон дар зулмате,
Шуд мунаввар хонаву ман шамъу ӯ парвона аст.
Ғайри ӯ ёре надорам, майли васлаш дар дилам,
Ёри аҳбоби дигар дар чашми ман бегона аст.
Гулхани ту, эй Ҳусайн, он оташи хумхона шуд,
Назди ёри бовафо он гулхани шоҳона аст.

27.11.2017.

Аҳзон – қ. ҳузн, андӯҳи зиёд.

Хумхона – майхона, майкада, шаробхона.

**ФУРСАТЕ ДОРӢ, БИЁ, ЗЕБАНДА СӢИ
МАНЗИЛАМ (789)**

Фурсате дорӣ, биё, зебанда сӯи манзилам,
Саргузашти худ бигӯ, афсона шав дар маҳфилам.
Рӯ ба рӯ шав бо ману асрори оламро шунав,
Рози дил ифшо кунам, ту баҳра бар аз ҳосилам.
Ҳар гаҳе печида шуд як уқдае дар роҳи ман,
Сӯи маскан гар ту оӣ, саҳл гардад мушкилам.
Дар вучудам шуд муҳаббат рамзи Мавлонои Балх,
Ман забон ронам мудом дар васфи ёри оқилам.
Ҷилваи нури Илоҳӣ баҳру бар равшан кунад,
Гар ту бошӣ баҳри маънӣ, ман мисоли соҳилам.
Тангии дарё чу бинад, умки он донад Ҳусайн,
Гар тамоюл мекунӣ сӯям, ба кӯят моилам.

03.12.2017.

**ГАР АЗ ДАСТИ ТУ МЕОЯД, НАВОЗИШ
БАР ЯТИМОН КУН (800)**

Гар аз дасти ту меояд, навозиш бар ятимон кун,
Суруре гар ту меҳохӣ, ятимеро ту хандон кун.
Навозишҳои Пайғамбар ба ёд овар аз он маҳзар,
Ба тифли бепадар-модар расад дарде, ту дармон кун.
Ҳаросу тарсу бими ту зи камризқӣ хато бошад,
Ятимеро бигир оғӯш, ҳазар аз феъли шайтон кун.
Касе дар хонадони худ ятимеро кунад хушнуд,
Дар ин дунё шавад масъуд, ту васфи ӯ фаровон кун.
Худо дода ба ту неъмат, ту шукре кун аз ин давлат,
Ба қадри моёи дастат ятимонро ту эҳсон кун.
Ҳусайно, ту бишав довар, мавоъиз кун ту аз минбар,
Начоте хоҳӣ дар маҳшар, насиҳатҳо зи Қуръон кун.

11.12.2017

Мавоъиз — қ. маъиза, мавъизат; насиҳат.

**СОЛИМӢ ДАР ТАН ЧУ ДОРӢ, БАҲРИ
ДУНӢ ҒАМ МАХУР (801)**

Солимӣ дар тан чу дорӣ, баҳри дунё ғам махур,
Хотират гар чамъ бошад, баҳри фардо ғам махур.
Қасди ёрат дар дилат Симурғосо нопадид,
Бар фарози кӯхи Қоф он мурғи Анқо, ғам махур.
Дар дилат меҳру муҳаббат баҳри ёру ошно,
Гар самимӣ ишқи ту, дилдода пайдо, ғам махур.
Ҳосили умри азизи ту муҳаббат буду ҳаст,
Қиссааш дар шуҳрати Вомиқ ва Узро, ғам махур.
Ҳар чӣ дидӣ дар ҳаётат – қимати бозори ҳусн,
Гул ба бозор аст агар аз баҳри савдо, ғам махур.
Сарвату дороиҳо ин чирки даст аст, эй Ҳусайн,
Гар бишӯй, он равад, аз моли дунё ғам махур.

14.12.2017.

Кӯхи Қоф – кӯҳе, ки гӯё атрофи тамоми оламро
фаро гирифт-тааст.

**САРВАТУ МОЛАТ ФУЗУН, МАҒРУРУ
БЕПАРВО МАШАВ (808)**

Сарвату молат фузун, мағруру бепарво машав,
Худпараст, аз баҳри мол ошуфтаву шайдо машав.
Фикр кун дар зиндагӣ дороият аз баҳри чист?
Кас надонад сирри ту, андар чафо гӯё машав.
Шомили киштӣ шудӣ, бар ту чу ояд изтироб,
Баҳра аз имон талаб, бо моли худ расво машав.
Иззу ҷоҳу молу мулкати то абад поянда нест,
Дар назар аз баҳри зар бо кори бад пайдо машав.
Гар ҳавас дорӣ ба мол, дарёб аз роҳи ҳалол,
Аз пайи моли ҳаром олудаи савдо машав.
Сарвату молат, Ҳусайно, эҳтироми мардумон,
Хидмати миллат бикун, ҷӯяндаи дунё машав.

18.12.2017.

**МИННАТИ ДУНОН НАХОҲӢ, УНС БО
ЭШОН МАКУН (814)**

Миннати дунон нахоҳӣ, унс бо эшон макун,
Дӯрӣ аз онҳо бичӯву фикри худ вайрон макун.
Сифлапарвар ҳар кучо бошад гадо дар назди халк,
Носазое гар бигӯяд, кавли ӯ бурхон макун.
Гар фуруд ояд ба наздат аз само марди хасис,
Қадри худ боло бигир, нақди зарат арзон макун.
Ҳамнишин ҳаргиз машав бо аҳли фиску ҳам фучур,
Мисли фарди беҳаё ту ҷисми худ урён макун.
Эй нажоди Одам, ин қурбониҳо аз баҳри чист?
Баҳри моли ин ҷаҳон ту нафси худ қурбон макун.
Миннати мардум наояд бар ту ҳаргиз, эй Ҳусайн,
Дар ғазал ё дар амал ту роҳи ҳақ пинҳон макун.

23.12.2017.

Сифлапарвар – нокаспарвар, он, ки ноодамонро
дастгирӣ мекунад, ҳамаи пастфитратон.

**МАРДУМИ РӯИ ЗАМИН ДАР АСЛ
АЗ ЯК ГАВҲАРАНД (820)**

Мардуми рӯи замин дар асл аз як гавҳаранд,
Аҳли ҳар як қитъае чун додору чун хоҳаранд.
Нақши одам дар замин шуд интиҳоби беҳтарин,
Фазилони боқарам дар байни онҳо доваранд.
Аврупой, осийё, африқой дар назар
Ҳамзабон гар нестанд, ҳам асл бо ҳамдигаранд.
Гарчӣ бошад ихтилоф алвони инсон дар ҳаёт,
Кулли абнои башар дар асл аз як модаранд.
Ҳайф шуд фарзанди Одам баҳри обу хоку санг,
Душмани ҳам аз ҷӣ мардумҳо ба пушти
сангаранд?

Аҳли ҳикмат чумла дар тасвири наққоши азал,
Нақш бошад гар замин, монанди ҷон дар
пайкаранд.

Ваҳдати олам, Ҳусайно, шуд дукони заргарӣ,
Баҳри зеби ин ҳаёт аҳли хирад чун заргаранд.

25.12.2017.

Наққоши азал – киноя аз Офаридгор.

**ЭҲТИРОМИ КУЛЛИ МИЛЛАТҲО
САДОҚАТ ОВАРАД (823)**

Эҳтироми кулли миллатҳо садоқат оварад,
Байни онҳо меҳрубониҳо қаробат оварад.
Ваҳдати абнои олам дур бошад аз тамаъ,
Бегуноҳӣ ҳам халосию бароат оварад.
Бе асосу бе далоил даъвии ноҳақ макун,
Айбу тухмат байни миллатҳо маломат оварад.
Миллататро дӯст дор, аммо маранҷон миллате,
Нусрати ҳар миллате бар ту каромат оварад.
Ҷумла абнои ҷаҳон дар асл аз як пайкаранд,
Ваҳдати миллат ба ҳар фарде саодат оварад.
Фикри ҷамъият бикун дар ҳар каломат, эй Ҳусайн,
Тинҷии ҳар ду ҷаҳон бар ту саломат оварад.

06.01.2018.

КАШМАКАШҲО БАЙНИ АДЁН НАСЛИ ОДАМРО БАРАД (824)

Кашмакашҳо байни адён насли Одамро барад,
Ё низоъи беадолат сулҳи оламро барад.
Даъвии адёни дунё дар акида мухталиф,
Лек баҳри ҳифзи инсон васфи шабнамро барад.
Хонаро оташ задан ҷоиз надонад ҳеч дин,
Иттиҳоди байни адён ҳузну мотамро барад.
Эҳтироми дини ислом бар насоро, ҳам яҳуд,
Ҳамчу абнои башар он чуди Ҳотамро барад.
Бутпараст, оташпараст аз асли мо бегона нест,
Кулли абнои башар он қавли Хотамро барад.
Сулҳи оламро бигӯ дар байни адён, эй Ҳусайн,
Иттиҳоди аҳли олам аз миён ғамро барад.

06.01.2018.

Чуд – ҷавонмардӣ, саховат, баҳшиш, эҳсон.

**БАҲРИ ИНСОН АРМУҒОНИ БЕҲТАРИН
БОШАД КИТОБ (830)**

Баҳри инсон армуғони беҳтарин бошад китоб,
Нури шамс андар замин у ҳам амин бошад китоб.
Қадри онро гар бидонӣ, сад шараф ояд ба ту,
Беҳтарин рамзи Илоҳӣ дар замин бошад китоб.
Фурсате дорӣ, бихон, бар ту саодат оварад,
Маҳфили шоҳона – васфи муъминин бошад
китоб.

Дар паём омад, бидон, шакке набошад дар мубин,
Чавҳари дурдона баҳри мурсалин бошад китоб.
Шӯру шавку ишқи ту андар китобат, эй Ҳусайн,
Баҳри ҳар муҳтоҷ донишофарин бошад китоб.
Дар таассуф мешавӣ, ҳар гаҳ нахонӣ номае,
Дар раҳи тарғиби дониш сарнишин бошад китоб.

03.11.2017.

Мубин – ошкоркунанда.

**ҲИҚМАТИ ПАРВАРДИГОРУ
ГАНЧИ ПИНҲОНАМ СУХАН (831)**

Ҳикмати Парвардигору ганчи пинҳонам сухан,
Маънӣ ояд аз самову наъти Қуръонам сухан.
Гар намебуд дар вучудам мантиқу илми калом,
Зиндагӣ беҳтар намешуд, васфи инсонам сухан.
Хобгоҳи аҳли илм осудаву равшан бувад,
Зулмате н-ояд бар ӯ, шамъи шабистонам сухан.
Эътиқоди аҳли имон бо шаҳодат, боварӣ,
Дар раҳи рушду ҳидоят асли имонам сухан.
Мунтаҳои¹ шеъри ман пайвастаи Қуръон бувад,
Баъди такмили маъонӣ хатми поёнам сухан.
Ибтидо то интиҳо маҷмӯи афкори Ҳусайн,
Маънӣ андар маъниву ҳам мағзи девонам сухан.

09.01.2018.

¹ Мунтаҳо – ба интиҳо расида, ба анҷом расида, ба поён расида, тамомшуда.

**КИШВАРИ ОЗОДИ ТОЧИК
ДАР ҶАҲОН ОБОД БОД (832)**

Кишвари озоди точик дар ҷаҳон обод бод!
Давлаташ поянда боду мардумонаш шод бод!
Марзу бумашро ҳимоятгар ҷавонони часур,
Ҳар ҷавони паҳлавон чун Рустаму Фарҳод бод!
Кинаву бухлу адоват дур бод аз хоки мо,
Миллати ман, хоки ҳасму душманат бар бод бод!
Дасти парчамдори миллат шуд баланд аз авчи илм,
Меҳрубонӣ ҷовидон дар қалби ҳар афрод бод!
Халқи точик аз азал бо роҳи Ҳақ пайваста буд,
Бо камарбанд истивою қоматаш шамшод бод!
Васфи меҳанро бигӯ дар ҳар каломат, эй Ҳусайн,
Тоҷикистони азизам, мардумат дилшод бод!

08.01.2018.

**ШУКРИ ИСТИҚЛОЛИ ДАВЛАТ,
ПАРЧАМИ МИЛЛАТ БАЛАНД (833)**

Шукри истиқлоли давлат, Парчами миллат баланд,
Баҳри халқи Тоҷикистон Пешво шуд дилписанд.
Рози мардум ҷо ба ҷо андар Суруди миллият,
Шуд Нишони давлатӣ аз ҳафт ахтар арҷманд.
Кишвари илмию дониш, Тоҷикистони азиз,
Ҳар Паёми Сарвари ту ҳаст чун андарзу панд.
Дар диёри тоҷикон ранҷиш набошад ҳеҷ гоҳ,
Гар касе бадхоҳ шуд, бо сар бияфтад дар каманд.
Шукри истиқлол гӯву шукри ваҳдат, эй Ҳусайн,
Роҳи ҳамвори садоқат аз Душанбе то Хучанд.
Миллати тоҷик дар асл вориси Сомониён,
Рамзи давлатдорияш бар мо расида бегазанд.
Тоҷикистон, номи некат то абад поянда бод!
Пешвои халку миллат бод доим сарбаланд!

10.01.2018.

**ИФТИХОРИ ХАЛҚУ МИЛЛАТ –
ТОЧИКИСТОН ЗИНДА БОД (837)**

Ифтихори халқу миллат – Тоҷикистон зинда бод!
Номи ту зеби ҷаҳону давлатат поянда бод!
Фаҳри мо бошад Нишони давлатию Парчамат.
Марзу бумат пойдору ахтарат тобанда бод!
Пешвои миллатат обод гардонад туро,
Дар самои ҳамгаройӣ ваҳдатат созанда бод!
Рамзи давлатдорӣ тоҷик – Суруди миллият,
Шаҳкитоби баҳти миллат ҳам шарафёбанда бод!
Чун забони шоирона шуд забони давлатӣ,
Ҳар нафар дар Тоҷикистон молику доранда бод!
Тоҷикистон шуд мунаввар, НОБ-и Роғун дар назар,
Эй Ҳусайн, ин миллати зебои мо фархунда бод!

11.01.2018.

**ТОҶИКИСТОН САРЗАМИНИ
ҲИҚМАТИСТОНИ МАН АСТ (842)**

Тоҷикистон сарзамини ҳикматистони ман аст,
Дар фазои бекарон чун шамси тобони ман аст.
Ҳикмати аҳли хирад поянда дорад давлаташ,
Зарраи хокаш чу сурма нури чашмони ман аст.
Сарзамини Тоҷикистон ҷаннати рӯи замин,
Кишвари соҳибдилони даври даврони ман аст.
Тоҷикистон, хоку обат шуд муқаддас дар сафар,
Мисли Юсуф гар бичӯям, Мисру Канъони ман аст.
Чашми ман равшан шавад бо гарди хоки ин Ватан,
Марзу бумаш бо муҳаббат қасру унвони ман аст.
Тоҷикистон шуд, Ҳусайно, фаҳри ту андар ҷаҳон,
Дар ғазал доим бигӯ: Таҳти Сулаймони ман аст.

01.06.2018.

**ТОЧИКАМ, ХАЛҚИ АЗИЗАМ
ҲИКМАТИСТОНАМ ТУЙӢ (843)**

Тоҷикам, халқи азизам ҳикматистонам туйӣ,
Гулшани боғи баҳору ҳам гулистонам туйӣ.
Илму ирфон, урфу одат бо тариқи насли худ,
Зарфишону зарварақ аз аҳди Сомонам туйӣ.
Ҳикмати халқи азизам рӯи оламро гирифт,
Тӯдаи саҳро саробу абри боронам туйӣ.
Бо забони ноби тоҷик лафзи фарзандони ту,
Дар раҳи торик чун шамъи фурузонам туйӣ.
Тоҷикам озодаҷон – Нуъмони Собит дар назар,
Рӯдакӣ, Саъдию Айнӣ – назми девонам туйӣ.
Байни миллатҳо ба ҳикмат шуҳратат боло гирифт,
Дар ғазал гӯяд Ҳусайнат: Давру давронам туйӣ.

01.06.2018.

**ҶОНБОЗӢ БАҲРИ ВАТАН - РАМЗИ
ШАРОФАТ ОМАД (845)**

Ҷонбозӣ баҳри Ватан – рамзи шарофат омад,
Ҷуръату ҳам далерӣ – кашфи ҷасорат омад.
Пушту паноҳи Меҳан шуд навҷавони имрӯз,
Аз баҳри ҳар ҷавонмард амри ҳимоят омад.
Дар ҷурму ҳам хиёнат – эҷоди зарби миллат,
Аз дасти ноҷавонмард қаҳру адоват омад.
Дар ҳаққи халку миллат хидмат шараф намудан,
Бо якдигар садоқат – нақши асолат омад.
Ҳифзу дифо Ватанро – шуд достони мардум,
Аз он ҳар як ривояти он баҳри ҳифозат омад.
Даъват намо, Ҳусайно, бо ин ғазал ҷавон,
Дар роҳи он ҳимоят наشري шуҷоат омад.

15.02.2018.

**ТОҶИКИСТОН, МАРЗУ БУМАТ
ТО АБАД ПОЯНДА БОД (846)**

Тоҷикистон, марзу бумат то абад поянда бод!
Баҳри ҳифзи хоки ту сарбози ту созанда бод!
Артиши миллӣ бароят чони худ қурбон кунад,
Лашкари нотарс дар роҳи садоқат зинда бод!
Хасму душманро бидонад ҳар сипаҳсолори ту,
Тоҷикистон – давлати ман, душманат шарманда бод!
Соия ин давлатат маҳфуз дорад халқи ту,
Ҳар Ватанпарвар зи рӯи сидқ дилҷӯянда бод!
Парчамат болову оҳанги Сурудат ҷовидон,
Нури хуршедат ба авҷи осмон тобанда бод!
Тоҷикистон, васфи ту шуд мағзи ашъори Ҳусайн,
Номи неку шуҳратат бар тоҷикон зебанда бод!

21.01.2018.

**ХАСТАДИЛ ГАР НАЗДАТ ОЯД,
РАҲМ БАР ҲОЛАШ БИКУН (854)**

Хастадил гар наздат ояд, раҳм бар ҳолаш бикун!
Гар фузун аз туст умраш, ҳурмати солаш бикун.
Он бузурги хастадил соҳибдуо бошад мудом,
Ҳар кӣ бошад аҳли кибр, чун мӯр помолаш бикун!
Поймоли ғам шудан аз худ бидонад аҳли кибр,
Мисли мурғи ғайри аҳлӣ бепару болаш бикун!
Ту тавозуъҳо бикун назди ғариби дилфигор,
Хидмати аҳли карам дар пеши ашғолаш бикун!
Беҳтарин аъмоли ту раҳми ғарибон, эй Ҳусайн,
Ноумедеро чу дидӣ, раҳми атфолаш бикун.
Иззату икром бошад аз нишони одамӣ,
Ту дуоро аз барои бахту иқболаш бикун!

21.01.2018.

**ДУ ЧАҲОН АЗ БАҲРИ МАН,
ДОРУС-САЛОМАМ, МОДАРАМ (858)**

Ду чаҳон аз баҳри ман, дору-с-саломам, модарам,
Дар раҳи афъоли некӯ бомаромам, модарам.
Васфи ҳолатро бигӯям рӯзу шаб бо меҳри худ,
Ҳарчӣ гуфтам, ғайри он андар паёмам, модарам.
Кӯдакиҳоям гузашта мисли гул андар чаман,
Накҳати анбар туй андар машомам, модарам.
Бар сарам ояд бало, чун шишаи ларзон шавӣ,
Назди санги бенизомӣ бонизомам, модарам.
Эҳтироми модарон вочиб бувад дар ҳар мақом,
Лоиқӣ ҳар эҳтироми бардавомам, модарам.
Чавҳари қиматбаҳову қасри фирдавси Ҳусайн,
Риштаи абрешимин андар каломам, модарам.
Чун бихишти нақд дар зери кудуми модар аст,
Сар фуру меоварам дар ҳар саломам, модарам.

27.01.2018.

Дору-с-салом – чаннат, бихишт.

**ҲАР НАФАС БОШАД ҒАНИМАТ,
ҚАДРИ ДУНЁРО БИДОН (862)**

Ҳар нафас бошад ғанимат, қадри дунёро бидон,
Неъматӣ Эзид таоло, мағзаронаш ройгон.
Омаду рафти нафас аз баҳри ту беҳуда нест,
Бо ҳадаф сарфе бикун, аз ту бимонад як нишон.
Ҳар нафас андоза дорад, муҳр бошад дар нигин,
Ту адад кун ҳар нафас, зеро набошад бекарон.
Қадри дунёро бидонӣ, ин нафас онӣ ту аст,
Бигзарад беҳуда умрат, ту бимонӣ бенишон.
Ту ғанимат дон, Ҳусайно, қадри умрат ҳар нафас,
Ҳарчӣ омад, он зи садру бар ту бошад имтиҳон.
Шукри неъматҳо бикун бо зикри Ҳақ, эй ҳамнафас,
Баъди итмоми нафас номат бимонад ҷовидон.

28.01.2018.

**ВУЧУДИ МО ДАР ИН ОЛАМ КИТОБИ
БЕХАТО БОШАД (877)**

Вучуди мо дар ин олам китоби беҳато бошад,
Дар он авроқи ҳастихо ҳама нуру сафо бошад.
Ҳама аъмоли хайру бад зи афъоли Банӣ Одам,
Ҳар он чӣ гашт таърихӣ, зи дуриҳо садо бошад.
Авомир ҳукму фармонаш, ҳидоят дар вучуди мо,
Хилофи амри Раҳмонӣ ҳама ҷавру ҷафо бошад.
Бувад подоши неку бад ба назди Довари якто,
Ҳама аъмоли мо рӯзи қиёмат рӯнамо бошад.
Наояд баҳри инсонҳо зарар бо ғуссаву андӯх,
Вале ояд ба аҳли шар, агар аз Най наво бошад.
Ҳусайно, ту нидоҳо кун ба нафъи мардуми олам,
Ҷавоби як нидои ту садо андар садо бошад.

09.02.2018.

ХУРОФОТИ ЧАҲОНРО МАН ЗИ ДАСТИ ЧОҲИЛОН БИНАМ (885)

Хурофоти чаҳонро ман зи дасти чоҳилон бинам,
Ҳама маҷмуъи тарсу ваҳм, зи фикри коҳилон
бинам.

Ҳикоятҳои беаслу суҳанҳои пароканда,
Хурофоти зараровар зи қавли ғофилон бинам.
Ба назди аҳли илму фан хурофот андаке бошад,
Ҳама тумори мактумро ба дасти соилон бинам.
Қабули мардуми чоҳил агар ҳарфи хурофӣ аст,
Хатои аҳли бидъатро ба пушти ҳомилон бинам.
Сироти мустақимро зи ноогоҳ мапурсам,
Китоби шарҳи имонро ба дасти омилон бинам.
Зарарҳои хурофиро, Ҳусайно, дар ғазал бинвис,
Илоҷи сеҳру чодуро ба дасти оқилон бинам.

14.01.2018.

Мактум – пӯшида, пинҳон, пинҳондошта.
Бидъат – фикру ақида ва расму қоидаҳои нав дар
дин, ки муҳолифи таълимоти ҳукмрони дин
мебошад.

**ЁРИ СОДИҚ БАҲРИ РАНЧИШ
АЗ ГУЛЕ ДЕВОР КАРД (888)**

Ёри содиқ баҳри ранчиш аз гуле девор кард,
Дар замину боғи худ дасти асо изҳор кард.
Ҳамнишӣ кард бо ҷамъи бахилон муддате,
Баъди таҳқиқи далелаш, рамзи истиғфор кард.
Соате аз роҳи Ҳақ меғуфту аз илми тариқ,
Сад дареғо, илми худро бо амал инкор кард.
Ҳолате дар чеҳрааш чун пири комил дар назар,
Вақти байъу ҳам шире як хандаи бозор кард.
Гуфтамаш: Лабханди ту фатҳи кушоиш баҳри ман,
Вақти рафтан аз ҳарам начвои маънидор кард.
Ҳарчӣ омад дар забонат бо қалам гуфтӣ, Ҳусайн,
Шарҳи онро ҳар кӣ донад, қалби худ гулзор кард.

21.02.2018.

Байъ – фуроҳтан (байъу шире – тичорат).
Шире – харидан.

**БА МАРДУМ ХАЙРУ ЭҲСОН КУН,
АГАР МОЛАТ ФАРОВОН АСТ (890)**

Ба мардум хайру эҳсон кун, агар молат фаровон аст,
Ба охир мерасад фардо, агар мулки Сулаймон аст.
Ҳама дороии олам ба ризки ту гарав бошад,
Макун зоеъ гаравгоне, ки он таълими Қуръон аст.
Ҳар он кас мешавад мумсик, ба моли ӯ талаф ояд,
Қадаш ҳам мезанад рӯзе, агар сарви хиромон аст.
Саховатмандии Ҳотам ба ҳар кас рамзи ҳифзи мол,
Агар дасти саҳо н-ояд, ба моли худ гаравгон аст.
Бахиле ҳамраҳи мумсик ҷудо буда зи дини худ,
Паси фардо - ба рӯзи ҳашр аз қораш пушаймон аст.
Ҳусайно, ту қарамҳо кун, нигар ҳоли ғарибонро,
Нақӯкорию хайри ту зи авсофи бузургон аст.

23.02.2018.

**ХУШО ОН ДАМ, КИ ҲАМРОҲИ АЗИЗОН
ДАР САФАР БОШӢ (903)**

Хушо он дам, ки ҳамроҳи азизон дар сафар бошӣ,
Ғанимат дон ту фурсатро, агарчӣ раҳгузар бошӣ.
Хирадмандони ин олам ҳама бо кадру камёбанд,
Ҳар он гаҳ нуктае гӯӣ, дар он ту тоҷи сар бошӣ.
Забон бикшӯй дар ҷое, мағӯ ту нуктаи бечое,
Ба назди мардуми ҷоҳил ту чун занги хатар бошӣ.
Бирав бо роҳи осонӣ, амал кун, то шавад ибрат,
Агар гӯӣ ҳақиқатро, ба онҳо дарди сар бошӣ.
Азизонро гиromӣ дор, агар аҳли хирад бошӣ,
Назар аз баҳри Раҳмон кун, ту ҳам таҳти назар бошӣ.
Ба таври худ ту ибрат гир, Хусайно, дар ҳаёти худ,
Азизе гар назар дорад, ҳамеша муътабар бошӣ.

27.02.2018.

**ИШҚИ ЗУЛАЙХО ДАР ДИЛАМ,
ЮСУФИ КАНЪОНАМ ҲАНӢЗ (906)**

Ишқи Зулайхо дар дилам, Юсуфи Канъонам ҲанӢз,
Зиндон намебахшад зарар, ман дар гулистонам
ханӢз.

Бошад ҳама тақдири Ҳақ андар раҳам нури камар,
Дар қалби худ дорам шарар, шамъи шабистонам
ханӢз.

Илму амал шуд зеби даҳр, равшан кунад ҳар
зулмате,

Олим чу дидам беҳунар, ман масту ҳайронам ҲанӢз.
Эй ёри содиқ, ту биё, чоҳе макан андар раҳам,
Дар роҳи ту ман мунтазир бо чашми гирёнам ҲанӢз.
Ҳар он чӣ кардам баҳри ту, шояд ҳаво буду ҳавас,
Бар кардаам ман муътазир, хотирпарешонам ҲанӢз.
Ишқу ҳавас дар ҳар ғазал, шарҳаш ту донӣ, эй
Ҳусайн,

Дар нағма бошад сад асар, нойи найистонам ҲанӢз.

03.03.2018.

Ной (най) – як навъ гиёҳе, ки дар чойҳои сероб
мерӯяд ва тани борику рост ва баланд дошта,
миёнаш ковок аст, қамиш.

ДЎСТИИ ХАЛҚҲОИ ТОЧИК ВА ЎЗБЕК (907)

Дар сари роҳи ҳидоят Чомӣ аз нуру сафо
Бар Навоӣ буд чун устоду пири раҳнамо.
Дар мақоми ёри содиқ, тоҷикам ўзбек билан,
Гарчӣ булсак мустақил, пайваста бошад асли мо.
Дар раҳи сидку сафо ўзбеку тоҷик ҳамхирад,
Нек бахти икки халқ, бо якдигар гашта қудо.
Бир бирига меҳрубон, дар «Шашмаком» шуд
хамнафас,

Нухбағони ҳарду кишвар, ҳақиқа айтур сано.
Иззату ҳурмат билан, ин ҳарду миллат бардавом,
Лаҳзаҳои дарду ғам бар якдигар гашта даво.
Бу саодатмандини айтгин, Ҳусайно, дар ғазал,
Сарварони ҳарду кишвар байни мардум раҳнамо.
Нури миллат дар чабини икки раҳбар кулма қўл,
Пешво – Эмомалӣ Раҳмону Шавкат Мирзиё.
Ҳарду раҳбар шуд бародар, икки халқга муқтадо,
Мирзиёев Шавкату Эмомалӣ Раҳмони мо.

03.03.2018.

Нухбагон – шахсоне, ки дар ҷомеа ҷойгоҳи хос
доранд, элита.
Дар ин шеър арӯз риоя нашудааст, вазнаш ҳичой
мебошад

**НОСАЗОГҶӢ МАКУН ДАВРУ
ЗАМОНИ ХЕШРО (916)**

НосазогҶӣ макун давру замони хешро,
То насозӣ душманат аҳли забони хешро.
Дар ҳадиси қудсӣ¹ омад: «Ман замон - гӯяд Худо»,
Мерасонӣ аз бадӣ бар худ зиёни хешро.
Дон, замон дар дасти ту вобаста бошад бо амал,
Дар амал кӯшу барор аз дил ниҳони хешро.
Нокасе дашном дод айёми худро, ту шинос,
Реша дорад дар камин, баркан инони хешро.
Баддаҳониҳо макун, хушном гардӣ оқибат,
Қуввате пайдо кунӣ, баста миёни хешро.
Шукри давру ҳам замона - дар ҳадис омад, Ҳусайн,
Бар ғазалхонҳо бигӯ рамзу нишони хешро.

10.03.2018.

¹ Қудсӣ – мансуб ба қудс, покиза, пок.

**АЗ ДАРУНИ ШОХИ ГУЛ ПАРВОНА
МЕОЯД БУРУН (917)**

Аз даруни шохи гул парвона меояд бурун,
Болу пар нозук, вале мастона меояд бурун.
Аз шароби чида сархуш менадонад барги гул,
Бо хумор аз хонаи вайрона меояд бурун.
Дасту пояш дар ҳаво, худро занад дар роҳи ишқ,
Назди шамъаш аз дари майхона меояд бурун.
Дом обу дона дорад, лона бошад хору хас,
Кабки хушхон баҳри он аз лона меояд бурун.
Ҳукми сайёд ар бигӯям аз даруни синаам,
Қиссаи Мачнуни дилдевона меояд бурун.
Қиссаи парвонаву кабк он чӣ гуфтӣ, эй Ҳусайн,
Аз даруни ҳар садаф дурдона меояд бурун.

10.03.2018.

**ФИКРИ НОКАСРО МАКУН,
ДОИМ ХАРИДОРАТ МАНАМ (918)**

Фикри нокасро макун, доим харидорат манам,
Яккаву танҳо чу монӣ, чашми бедорат манам.
Дар хаёлат харчӣ ояд, шакку тардиде макун,
Сирри пинҳоне, ки дорӣ, кашфи асрорат манам.
Дилрабой аз ту ояд, сарви раъно дар назар,
Байни гулҳои ҷаҳон раънои гулзорат манам.
Бар сарат рӯзе чу ояд шӯру ғавғои ҳаёт,
Дар раҳи байъу шире савдои бозорат манам.
Чашми ту дар роҳи ман сад чехра бинад дар назар,
Дар ҷаҳонбинии ту дунёи дидорат манам.
Чашми бедори Ҳусайнат бо қалам гӯяд сухан,
Назму насраш васфи ту, маънои гуфторат манам.

10.03.2018.

**БЕҒАМУ АНДУҲ МАНАМ, ЭЙ ДҶУСТ,
ҒАМНОКАМ МАКУН (923)**

Беғаму андуҳ манам, эй дҷуст, ғамнокам макун,
Хору хас дар зери по, монанди хошокам макун.
Мулки дунёро чу дидам, нафъ орад дар ҳаёт,
Аз худат пурсам мудом, бемулку амлокам макун.
Дар ҷавониям салиму вақти пирӣ ҳам алим,
Дар миёни мардумон бемағзу ковокам макун.
Раҳму шафқат дар дилам, ҳам эҳтироми

мардумон,

Байни мардум ҳеч гаҳ марди хатарнокам макун.
Дар ҷавонӣ бо ибодат зиндагӣ сар кардаам,
Дар маъосӣ ҳам далеру шӯҳу бебокам макун.
Тоҳиру покизагӣ дар ҳар амал омад зи ман,
Рӯзи рафтани аз ҷаҳон нопок дар хокам макун.
Покии рӯймол бинад, ҳам назофатро, Ҳусайн,
Ту ба дасти носасон рӯймоли нопокам макун.

11.03.2018.

**ЧУН ФИКРИ МИЛЛАТ МЕКУНАМ,
ОСОИШ ОЯД ДАР НАЗАР (926)**

Чун фикри миллат мекунам, осоиш ояд дар назар,
Ҳам аз масири асрҳо оромиш ояд дар назар.
Номи бузургонро ба лаб гирам агар дар анчуман,
Ҳам завқ меояд ба дил, ҳам дониш ояд дар назар.
Оҳанги илму маърифат бошад ҳамеша ҷоннавоз,
Вақти навозишҳо суруду ромиш ояд дар назар.
Андар мақоми илму фан Сино бувад болонишин,
Бо рӯди шеъраш Рӯдакӣ дар хониш ояд дар назар.
Бошад самоӣ Мавлавӣ аз созҳои маънавӣ,
Дар ҳар сухан аз шоире сад тобиш ояд дар назар.
Файзи Илоҳӣ, эй Ҳусайн, аз заҳмати аҳли адаб,
Дар ҳаққашон некӣ талаб, омурзиш ояд дар назар.

14.03.2018.

**ДАР РАҲАТ ПОЯНДА МАН,
ДИДОР БИНАМ КОШКӢ (932)**

Дар раҳат поянда ман, дидор бинам кошкӣ,
Гар набинам нафси худ, дилдор бинам кошкӣ.
Ҳар гаҳе оӣ ба наздам, чашми ман равшан
шавад,
Ҳам раҳат беҳору хас, ҳамвор бинам кошкӣ.
Ҳамчу булбул дар қафас худро фурӯшам баҳри ту,
Чун харидоре сари бозор бинам кошкӣ.
Дидани рӯи гулат бар ман тамошои чаман,
Рӯи бадро дар паси девор бинам кошкӣ.
Байни мо ҳаргиз набошад қалъа ё девори Чин,
Чашми дил андар раҳат бедор бинам кошкӣ.
Толиби дидори ёр астӣ, Хусайно, то абад,
Ту талаб кун бо дуо, аброр бинам кошкӣ.

17.03.2018.

**ЗИНДАГИБАХШО ТУЙ,
ҶОНИ ҶАҲОНАМ, МОДАРАМ (934)**

Зиндагибахшо туй, ҷони ҷаҳонам, модарам,
Рӯзи гармо, рӯзи борон соябонам, модарам.
Лаҳзае бо ту будан бахту саодат баҳри ман,
Ҷаннати рӯи заминам, меҳрубонам, модарам.
Додару хоҳар ҳама он пораҳои қалби ту,
Назди ту якҷо шаванд, ороми ҷонам, модарам.
Садқа созам ҷони худро дар раҳи хурсандият,
Ман садоят мекунам бо сози ҷонам, модарам.
Дар суҳан ман ҳарчӣ гӯям, он садои қалби ман,
Мерасад бар гӯши ту назми равонам, модарам.
Васфи неки модарон хуршеди тобони Ҳусайн,
Чун ғазал гӯям, туй шарҳу баёнам, модарам.

18.03.2018.

**ДАР МАҚОМИ НАЗМИ ИРФОН
БАҲРУ ДАРЁ ЯК ҚАДАМ (935)**

Дар мақоми назми ирфон баҳру дарё як қадам,
Дар тариқи мо сиваллаҳ ҳар ду дунё як қадам.
Гар бичӯй ту ҳақиқат, асли он сидку яқин,
Зехни ту андар хилофу назди Мавло як қадам.
Дар масофа дурию бегонагӣ васфи ту не,
Байни қалби ман ва қалби он дилоро як қадам.
Гавҳари иқди фалак чун риштаи иқди нучум,
Гар муаллақ мондай, иқди Сурайё як қадам.
Бигсалонӣ иқди онро, наср гардад назми ман,
Байни шакку шубҳаву маъноӣ зебо як қадам.
Аз Самарқанд ин ғазал овардаӣ дар дил, Хусайн,
Аз Хучанди шеърӣ ту то бар Бухоро як қадам.

19.03.2018.

**ДАР ҲАДАФ АЗ БАҲРИ СОЗИШ
БАЙНИ АДЁН ЯК ҚАДАМ (937)**

Дар ҳадаф аз баҳри созиш байни адён як қадам,
Дар ақида байни куфру байни имон як қадам.
Васфи инсон дар шарофат, рамзи шайтон пурхатар,
Дар ҳамокат байни инсу байни шайтон як қадам.
Мадҳи касро гар ту кардӣ, дар суҳан андоза бин,
Дар иборат байни мадҳу байни бӯхтон як қадам.
Дар сафар ё дар ҳазар ҳамраҳ бишав бо аҳли хайр,
Ҳам мурури аҳли ирфон дар биёбон як қадам.
Адлу инсофу диёнат рамзи инсонпарварист,
Дар адолат байни фақру байни султон як қадам.
Кӯмаке аз кас чу ояд, қадри онро дон, Ҳусайн,
Аз шафоат рӯзи ҳашр то нури Яздон як қадам.

19.03.2018.

**ДАР ХОТАМИ ҲАР НОКАСЕ ДУРДОНА ЧО
КАРДАМ, НАШУД (940)**

Дар хотами ҳар нокасе дурдона чо кардам, нашуд,
Андар раҳи ислоҳи ӯ чонро фидо кардам, нашуд.
Ҳар он чӣ буд дар дасти ман аз давлату дороие,
Дар эътидоли нокасе хайру ато кардам, нашуд.
Гар нокасе, эй ошно, нафъе биёрад баҳри ту,
Ҳаргиз фиреби ӯ маҳӯр, бо ӯ сафо кардам, нашуд.
Авсофи нокасро, бидон, раҳме набошад дар дилаш,
Ман дарди ӯро ба сухан чандин даво кардам,
нашуд.

Дар ин ҷаҳон аҳли фучур шодӣ кунанд аз феъли
худ,
Ҳар нафси саркашро басо ман мо сиво кардам,
нашуд.

Дар раҳнамой, эй Ҳусайн, захмат бикаш дар роҳи
Ҳақ,

Ҳаргиз мағӯ андар ғазал садҳо дуо кардам, нашуд.
Ҳар як дуоят мустачоб, некӣ, бадӣ ҳам дар ҳисоб,
Ҳаргиз мағӯ ту бо шитоб ҳосил чаро кардам,
нашуд?

20.03.2018.

**ОДАМӢ ДАР ИН ҶАҲОН
БЕ ИЛМУ ФАН ДОНО НАШУД (943)**

Одамӣ дар ин ҷаҳон бе илму фан доно нашуд,
Ҳам низоми зиндагӣ бо ҷаҳл побарҷо нашуд.
Дар давоми асрҳо обод гардид ин замин,
Одаме дар касби худ бе пири кор усто нашуд.
Ақли одам тухфаест, обод гардонад ҷаҳон,
Зинати шаҳру мамолик худ ба худ зебо нашуд.
Сарвату моли ҷаҳон бар кас намонад ҷовидон,
Чанд кас тоҷир шуд, аммо ҳар яке доро нашуд.
Баҳру дарёро, бубин, сад завраке дорад убур,
Киштие бе лангар андар бандаре барҷо нашуд.
Лангари дунё, бидон, сабру таҳаммул, илму фан,
Ту мағӯ бе лангарему кори ин дунё нашуд.
Одами камҳарфу доно нуктадон бошад, Ҳусайн,
Қавли худро ту мағӯ: қошонаи маъно нашуд.

25.03.2018.

**ДАР ИН АЙЁМИ ИЛМУ ФАН
АДОВАТ ПУРХАТАР БОШАД (945)**

Дар ин айёми илму фан адоват пурхатар бошад,
Дигаргун мешавад олам, ҳар он чӣ дар хабар
бошад.

Хусуматҳои бадбинон табоҳӣ оварад ҳар дам,
Зи вайронии инсу чин надомат бесамар бошад.
Салоҳи фориғ аз мизон ба умри мо кунад таҳдид,
Агар бар нафъи олам шуд, низоми безарар бошад.
Ҳунармандӣ дар ин даврон ҳама дар дасти аҳли
Ғарб,

Барои аҳли Шарқи мо ғами шому саҳар бошад.
Давои дарди беморон шифо аз дасти Сино буд,
Вале фарзанди ӯ инак кучо ҷои падар бошад?!
Ҳама фарзанди Синоем, Ҳусайно, иддаёҳо кун,
Ба мардум қадри миллат гӯ, маъонӣ мухтасар
бошад.

26.03.2018.

**БО ҚАЛАМ, БО АҚЛИ ИНСОН
ҚАТРА ДАРЁ МЕШАВАД (946)**

Бо қалам, бо ақли инсон қатра дарё мешавад,
Аз барои нафъи мардум адл барчо мешавад.
Дар асоси илму фан таҷриба гардад мӯ ба мӯ,
Обу хоки баҳру бар дар қатрае чо мешавад.
Нуктаи илми дақиқ эҳё кунад садсолаҳо,
Ҳар кӣ ӯ гумгашта бошад, боз пайдо мешавад.
Ҳайкале монанд тахминӣ барои рафтагон,
Оқибат девони вай дар ҳукми фатво мешавад.
Ҳикмату дониш ҷаҳонгоҳ созад насли мо,
Зарварақ баҳри шифо дар хатти савдо мешавад.
Бо қалам гуфтӣ, Ҳусайно, қатраи дарёи нур,
Гавҳаре киматбаҳо аз баҳри фардо мешавад.

26.03.2018.

**ҚУДРАТИ РАҲМОН БУБИН
ДАР ГАРДИШИ МОҲУ ЗАМИН (949)**

Қудрати Раҳмон бубин дар гардиши моҳу замин,
Акрабу Қавсу Зухал бо якдигар шуд ҳамнишин.
Олами боло чу дидӣ, рӯзи равшан шуд зи Шамс,
Асли олам зулмате, хуршед алмоси нигин.
Илму дониш дар табиат то Зухал эҳё намуд,
Ҳақ бидонад, тан надонам, ҳарчӣ бошад дар
камин.

Хира гардад нури мо дар субҳдам бо нури Шамс,
Ҳукм фармояд Худо, занбур орад ангубин.
Дар шаби зулмат ниғаҳ кун, гар найӣ ахтаршинос,
Чашми ту равшан шавад, чун Зухра бошӣ
бехтарин.

Дар фазо ҳар он чӣ дидӣ, фикри онро кун, Ҳусайн,
Толеатро аз Худо дон, муътақид бошад якин.

27.03.2018.

**АЗ МЕҲРУ АЗ ЛАТОФАТ
САДОИ МОДАР ОМАД (951)**

Аз меҳру аз латофат садои модар омад,
Андар ризои Яздон ризои модар омад.
Аз овони баччагӣ то охири ҳаётам,
Дилсӯзи ҷисму ҷонам нидои модар омад.
Оғӯши гарми модар садҳо саодат орад,
Дар шеърӯ дар мадеҳа санои модар омад.
Дар арсаи зиндагӣ ҳар хидмате, ки кардам,
Андар ситоиши он ҳаёи модар омад.
Бо меҳри худ бигуфтам пешонияш бибӯсам,
Андар ризо ба гӯшам «биё»-и модар омад.
Бо ҷашми ашколӯда андар ғазал гӯ, Ҳусайн,
Рӯзу шаб дар ҳаёлам дуои модар омад.

27.03.2018.

**ҲАСАД ДАРДЕСТ,
ДАРМОНЕ НАДОРАД (954)**

Ҳасад дардест, дармоне надорад,
Ба ғайр аз тавба чуброне надорад.
Ҳасад бадтар бувад аз кулли исён,
Ки ин аъмол ҳайвоне надорад.
Дили инсон раво бинад ҳасадро,
Ки он қалбест, имоне надорад.
Касе бинад ҳасадро нафъи мардум,
Ки он кӯрест чашмоне надорад.
Агар пӯшида дорад айби худро,
Ба сатри айб домоне надорад.
Ҳар он чӣ гуфта шуд баҳри ҳасудон,
Ҳусайн, аз гуфта армоне надорад.

02.04.2018.

**АЁ РОҒУН, АЁ РОҒУН,
БА МО НУРУ САФО, РОҒУН (957)**

Аё Роғун, аё Роғун, ба мо нуру сафо, Роғун!
Барои миллату қавмам ато аз Пешво, Роғун!
Ҳама ободии кишвар зи нури шамси истиқлол,
Чавонмардии ин сарвар ба ту орад сано, Роғун!
Биной садди мустаҳкам ба мисли садди Искандар,
Кушояд садди пеши оби ту роҳи зиё, Роғун.
Шуои равшани дилҳо ҳама вобаста бо номат,
Забони миллати тоҷик бигӯяд: Марҳабо, Роғун!
Суруду зиндагии мо бувад бо Пешво маъруф,
Тараннум мекунад доим зи оҳангу наво Роғун.
Зи нураш, эй Ҳусайн, акнун мунаввар шони
кишварҳо,
Барои асри оянда ба миллат раҳнамо Роғун.

02.04.2018.

ТАРЧУМАИ ҲОЛИ ШОИР

Ҳоҷӣ Ҳусайн Мӯсозода 10-уми июни соли 1955 дар деҳаи Ростровути ноҳияи Гончӣ ба дунё омадааст. Ӯ баъди хатми мактаби миёна соли 1973 ба мадрасаи «Мири Араб»-и шаҳри Бухоро дохил шуда, онро соли 1978 бо муваффақият хатм намудааст.

Ҳоҷӣ Ҳусайн Мӯсозода тайи солҳои 1978-1990 чун сархатиби масҷиди ҷомеи «Ғулакандоз»-и ноҳияи ба номи Ҷаббор Расулов адои вазифа кардааст. Солҳои 1990-1992 дар факултаи «Улуми Қуръон»-и Донишгоҳи байналмилалӣи Ҷамоҳирии Сотсиалистии Либия таҳсил карда, бо имтиёзнамаи махсуси донишгоҳи мазкур дар соҳаи илм сарфароз гаштааст.

Ҳоҷӣ Ҳусайн Мӯсозода аз ибтидои соли 1993 сархатиби масҷиди вилояти Ленинобод интиҳоб шуда, аз соли 1994 сархатиби масҷиди «Шайх Маслиҳатдин», дар як вақт чун ноиби муфтии мусалмонони Тоҷикистон адои вазифа кардааст. Ӯ аз моҳи майи соли 1997 раиси Шӯрои уламои дини вилояти Суғд, сархатиби масҷиди ҷомеи Шайх Маслиҳатдин ва дар як вақт муовини раиси Шӯрои уламои дини Ҷумҳурии Тоҷикистон интиҳоб шуд.

Ҳоҷӣ Ҳусайн Мӯсозода баробари хеле хуб андӯхтани забонҳои арабӣ, русӣ, форсӣ ва ўзбекӣ дар такмилу сайқал додани улуми дунявии худ низ ба комёбӣ ноил гардидааст.

Ҳоҷӣ Ҳусайн Мӯсозода баробари пешбурди фаъолияти худ дар ташкилотҳои динӣ бо мақсади баланд бардоштани сатҳи маърифатнокӣ ва маънавиёти мардум аз васоити ахбори омма ва аз роҳи таъбу нашри силсилакитобҳо саҳми босазо гузоштааст.

Дар давоми солҳои 1993-2021 беш аз 320 мақолаи хурду бузурги ӯ дар матбуот чоп шудааст ва зиёда аз 1000 барномаҳо ва мусохабаҳои дар мавзӯҳои динию маърифатӣ ва панду ахлоқӣ дар телевизионҳо ба мардум намоиш дода шудааст.

Дар бадали ин солҳо китобҳои Ҳоҷӣ Ҳусайн Мӯсозода «Гавҳари имон мафурӯш» (1997), «Бунёди оила дар ислом» (1999), «Сиву се сӯҳбати судманд» (2001), «Ҳазрати бузургвор» (2001), «Маъҳаз-ул-маъонӣ аз оёти Қуръонӣ» (2004), «Та-бйин-улҳақиқ» (2005), «Роҳнамои ҳаҷ» (2006), «Анвор-ул мактубот» (2008), «Об асли мавҷудият» (2013), «Об дар «Маснавии маъ-навӣ» (2015), «Мазҳаб ва соҳибмазҳаб» (2016), «Ҳадиси он расул бишнав» (2016), «Раҳнамои фардои обод» (2016), «Бунёди оила дар ислом» (нашри дуввум. 2016) «Масҷидҳои Хучанд» (2017), «Мифтоҳи асрорнома» (2017) «Чавҳари ҷовидона» (2018), «Меъроҷи маърифат» (2018), «Тоҷикистон – вориси Сомониён» (2018), «Ҳикматистон» (2018) «Меҳри падару модар» (2019) «Тоҷикистон – вориси Сомониён» (нашри дуввум 2020) «Гулшанистон» (2020) «Саразм – мероси бузургони миллат» (2020), «Сабъаи сайёр» (2021), «Ҳашт ахтар» (2021), «Нӯҳ авроқи забарҷад» (2022) бо теъдоди зиёд аз чоп баромадаанд, ки мавриди писанди умум гардидаанд.

Ҳоҷӣ Ҳусайн Мӯсозода соли 2004 дар заминаи китоби худ «Маъҳаз-ул-маъонӣ аз оёти Қуръонӣ» баҳри дарёфти дараҷаи илмӣ дар мавзӯи «Усули истифодаи оёт ва қиссаҳои қуръонӣ дар достони «Маснавии маънавӣ»-и Ҷалолуддини Румӣ» кори илмиро ба субут расонда, рисолаи номзадии илми суҳаншиносиро Ҳимоя намуд.

Алҳол китоби илмии Ҳочӣ Ҳусайн Мӯсозода бо номи «Илм дар тасаввуф» дар дасти чоп аст, ки дар он фаъолияти илмии «аҳли тасаввуф» инъикос ёфтааст.

Ҳочӣ Ҳусайн Мӯсозода тӯли фаъолияти зиёда аз сисолаи худ ба бисёр мамолики Шарқу Ғарб чун Арабистони Саудӣ, Эрон, Кувайт, Урдун, Сурия, Туркия, Миср, Ливия, Алҷазоир, Фаластин, Амороти муттаҳидаи Араб, Кипр, Италия, Нигер, Мали, Мавритания, Малазия, Уганда, Сенегал ва ғайра сафарҳои хидматиро анҷом дода, Тоҷикистонро чун давлати демократию ҳуқуқбунёд ва мусалмоннишини рӯ ба тараққӣ ба оламиён шинос кардааст. Ҳочӣ Ҳусайн Мӯсозода дар айни авҷи камолоти илмию эҷодӣ қарор дорад.

Ҳочӣ Ҳусайн Мӯсозода солҳои охир ба эҷоди ашъори орифона пардохтааст ва ғазалҳои ирфониву ҳақимонаи эшонро як қатор ҳофизон ба оҳанг дароварда сурудаанд.

Бо чандин мукофот ва сипосномаҳо аз ҷумла бо медали «Хизмати шоиста»-и Ҷумҳурии Тоҷикистон ва ҷоизаи вилоятии ба номи Бобочон Ғафуров дар соҳаи илм сазовор гаштааст. Номзоди илмҳои филология, Шаҳрванди фаҳрии шаҳри Хучанд мебошад.

Ашъори Ҳочӣ Ҳусайн Мӯсозода дар нӯҳ китоб «Мифтоҳи асрорнома», «Ҷавҳари ҷовидона», «Меъроҷи маърифат», «Тоҷикистон – вориси Со-мониён», «Ҳикматистон», «Гулшанистон», «Саразм – мероси бузургони миллат», «Сабъаи сайёр», «Ҳашт ахтар» «Нӯҳ авроқи забарҷад» ба нашр расидаанд. Девони даҳуми Ҳочӣ Ҳусайн Мӯсозода таҳти унвони «Дах чашмаи анбар» ба чоп омода мегардад.

МУНДАРИЧА

СУХАН ЭЪҚОЗИ ҚУДСӢ АСТ.	3
ХУЧАНД, ЭӢ МАРКАЗИ ФАРҲАНГИ ДИЛҲО (4).....	16
ДӢСТ ОН БОШАД, КИ ДОНАД РОЗИ ПИНҲОНИ МАРО (9)	17
ЭӢ БАРОДАР, ГАР ТУ БОШӢ АҲЛИ ИМОН, САБР КУН (19)	18
ПОЯДОРИ ДАВЛАТИ МО ПЕШВОИ МИЛЛАТ АСТ (23).....	19
ЭӢ СОҲИБИ ИЛМИ ПАДАР, АЗ ДАСТ ОЯД, НЕКӢ КУН(26)	20
ШОҲИ ОДИЛ ДАР АДОЛАТ СОЯИ РАҲМОН БУВАД (35)	21
ТОҶИКИСТОН – ТОҶИ ДУНӢ, НОМИ НЕКАТ ЗИНДА БОД (36)	22
ТИНЦИӢ ОРОМИӢ СУЛҲ ИБТИДО ШУД АЗ ХУЧАНД (43)	23
АЗ ЗАБОНҲОИ ҶАҲОН БЕҲТАР ЗАБОНИ ТОҶИКӢ (64)	24
ШУКРИ НЕЪМАТ АЗ АЗАЛ ОСОИШИ НАВРӢЗИ МО (69)	25
ДИНИ ИСЛОМ, ДИНИ АДЛУ ДИНИ ИНСОФУ АМАЛ (90).....	26
РУСТОИ РОСРОВУТ АСТ АЗ СУҒДОН НИШОН (93)	27
ДАР ҲАЁТ ИНСОН БА ҚАДР АЗ ОСМОН БОЛОТАР АСТ (94).....	28

ОЛИМОН ДАР ЗУЛМАТИ ДУНЁ ЧАРОҒИ РАВШАНАНД (99)	29
АЗ ХИСОЛИ БЕҲТАРИН НАЗДИК БА МАРДУМ БУДАН АСТ (101)	30
ҚИССАҲО ОМАД ЗИ ЛУҚМОНИ ҲАКИМ (104)	31
ТУ БИРАВ БА РОҲИ ХАЙР, ОЯД ҲАЁТАТ ҚОВИДОН (106)	32
ҲАР ГАҲ БА МАҶЛИС МЕРАВЇ, ТАЙЁР ШАВ, ТАЙЁР ШАВ (117)	33
ПАРДАИ ҲИҚМАТ БИДОНЇ, МАРДУМОЗОРЇ МАКУН (122)	34
ЧАШМИ ДИЛ БЕДОР БОШАД, УМРИ ИНСОН ҚОЛИБ АСТ (124)	35
ПАЙРАВИ МАЗҲАБ БИДОН, КИ СУЛҲ АНДАР МАЗҲАБ АСТ (126)	36
КАСЕ ПУРСАД ЗИ НАФСИ ХУД БА МАРДЇ (129)	37
ХОНАИ ХАММОРИ ШОИР ГЎШАИ МАЙХОНА НЕСТ (131)	38
ҚОҲИЛУ ҒОФИЛ БИМОНАД, БАНДА ГАР ҚОҲИЛ БУВАД (132)	39
ЗИНДАГЇ ДАР ИН ҚАҲОН БАР МО ҒАНИМАТ БУДААСТ (134)	40
ТУ ТАҲАММУЛҲО БИКУН, ГАР ПЕШАТ ОЯД МУШКИЛЕ (135)	41
МЕШАВЇ СОҲИБСАОДАТ ДАР ДУ ОЛАМ, ЭЙ ПИСАР (136)	42
ҒАЗАЛ ХОНАД АГАР МУТРИБ БА ОВОЗИ ХУДОДОДА (137)	43

НАҚШИ ОДАМ ДАР МАСИРИ ЗИНДАГӢ ОБОДӢ АСТ (138)	44
СУХАН АЗ ОСМОН ОЯД, АЗ ИН РӢ, БОЛУ ПАР ДОРАД (139)	45
ФАРДО ФАРОМӢШ МЕШАВАД, ГАР ХАТТИ МАН НОХОНДА МОНД (140)	46
МУЪТАДИЛ ДАР РОҲИ ДИН БУДАН СИФОТИ АНБИЁСТ (144)	47
ХАЙРХОӢ БАЙНИ МАРДУМ ДАР УМУРИ ЗИНДАГӢ (145)	48
КАМОЛИ ЗИНДАГӢ АЗ ЭӢТИРОМИ ЯКДИГАР БОШАД (146)	49
БАӢСИ ШЕЪР ОСОН НАБУД, АНДЕШАИ МАВЗУН МУДОМ (147)	50
ШЕРУ РӢБАӢ ӢОНВАРОНИ БЕМИСОЛИ ХОЛИӢ АСТ (151)	51
ӢАӢОН РАВШАН ШАВАД АЗ ШАМС ДАР ЗУЛМАТСАРОИ МО (152)	52
ҚАВЛУ ӢАЗАЛ ДАР МУЛКИ МАН САРӢАШМА АЗ ҚУРӢОН БУВАД (154)	53
ЗУӢДУ ТАҚВОДОР БОШӢ, ГӢ ДУОИ МАРДУМАТ (155)	54
СУРАТИ ИНСОН ӢУ БИНӢ, СИРАТАШ ТАФСИР КУН (157)	55
ОМАДАМ, ТО ЗИНДАГОНӢ ДАР ЗАМИН ПАЙДО КУНАМ (158)	56
ҚИССАЕ ОМАД БА МО АЗ ҚИССАӢОИ БЕӢТАРИН (159)	57
СУРАТИ СОӢИБӢАМОЛОН НАҚШИ АЛЛАӢ ДОИМО (160)	58

ТУ ГАНЧИ ОФИЯТ ХОҲӢ, ЗИ ДОРОИИ ХУД САР КУН (161).....	59
ЗИНДАГӢ ДАР ИН ҶАҲОН ҚИМАТ БУВАД АЗ СИМУ ЗАР (162)	60
ТО ТАВОНӢ, АЗ ҶАҲОЛАТ ДУР БОШ (164)	61
ҲИҚМАТУ АСРОРИ ҲАҚ АЗ ШАМСИ ХОВАР РАВШАН АСТ (165)	62
ОРИФОН ДАР ИН ҶАҲОН ПАЙВАСТА СОҲИБМАСКАНАНД (166).....	63
ГАР СУХАН РАНЧИДА ГӢӢ РАНЧҶО МЕОВАРАД (167)	64
БА ҲИҚМАТ МЕКУНАМ АЗ ШАСТ СОЛИ РАФТАЯМ ЁДЕ (168).....	65
ПАРЕШОНАТ ҲАМЕБИНАМ - ПАРЕ-ШОН МИСЛИ ГЕСӢЯТ (169)	66
ҲАР ОН ЧӢ ПАЙДО МЕШАВАД БО ЁДУ ЗИКРАШ ШИШТААМ (170).....	67
ВАТАН ГУФТАМ ЗИ ҚАЛБИ ХУД, САДО АЗ ХУНИ МАН ОМАД (171).....	68
ОБУ ОТАШ ЧАМЪ Н-ОЯД ВАСФИ ОНҶО ДАР ҶАҲОН (172)	69
ШАБНАМИ РӢӢ ГУЛАТ АЗ ЧАШМИ ГИРӢНИ МАН АСТ (173)	70
ДАР ИН ҶАҲОНУ ИН ЗАМОН ИМРӢЗИ МАН ФАРДОИ ТУ (175).....	71
ҲАҚ ТАЪОЛО АЗ ГИЛЕ ИНСОН ЗИ САНЪАТ ОФАРИД (176)	72
МЕҲРУ МУҲАББАТ МЕДИҲАД БАР ЗОҲИРУ БОТИН САФО (178).....	73

ҲАҚҚИ ҲАМСОЯ ЧУ ОМАД ДАР ШАРИЪАТ, ОН БИДОН (179)	74
ОДАМӢ АЗ ЧУРМУ ИСӢН ХОЛӢ НЕСТ (180)	75
МУНОФИҚ АЗ НАФАҚ БОШАД ШИКОФАД БАӢНИ ИНСОНҲО (182)	76
ЧАВҲАРИ ОДАМГАРӢ АЗ БАӢНИ МО АФТОДА АСТ (183)	77
РИЗҚУ РӢЗӢ АЗ АЗАЛ, АММО НАОМАД ТО КУНУН (184)	78
ЗИНДАГӢ МУШКИЛ, КИ ҲАСТ АЗ ГИРЯАТ ОҒОЗ ШУД (185)	79
БАХТУ САОДАТ ДАР ВАТАН АЗ ВАҲДАТИ МИЛЛАТ БУВАД (186)	80
ТАЪАССУБ ЧАҲЛУ НОДОНӢ ЧИ ДАР ДИНУ ЧИ ДАР МАЗҲАБ (187)	81
ҲИҚМАТИ НӢШИРАВОҢ ПАҢДЕ БА МО ДАР ЗИНДАГӢ (188)	82
ЗАМИН САӢӢРАИ ОБӢ, ЧУНИН МАВЧУД ХОҲАД БУД (189)	83
ДОДАРУ ХОҲАР ҲАМА ДАР АСЛ АЗ ЯК ГАВҲАРАНД (190)	84
ЯК ДУОӢ МОДАРОҢ АЗ ГАНЧИ ҚОРУҢ БЕҲТАР АСТ (191)	85
БОСАОДАТ МЕШАВӢ, ГАР ХИДМАТИ МОДАР КУНӢ (192)	86
САРНАВИШТИ ОИЛА ЧУҢ АЗ ПАДАР САР МЕШАВАД (194)	87
ДАР ИН ОЛАМ ЧӢ МЕЧӢӢ НАЧОТАТ ДАР ДУО БОШАД (195)	88

ДАР ФАЗОИЛ ОМАДА МОҲИ ШАРИФИ РАМ(М)АЗОН (198).....	89
ҲАМНИШИН БО АҲЛИ ДОНИШ МИСЛИ ОБУ АСТУ ЗАМИН (199)	90
ФАРЗАНДИ ИНСОН ДАР ҲАЁТ ҲАМЧУН МУСОФИР РАҲГУЗАР (202).....	91
РУҲИ ИНСОН БАЪДИ МАВТАШ СӢИ ОСМОН МЕРАВАД (203)	92
НАҚШИ ТАЪБИРИ ҚАЛАМ ХУД АЗ АЗАЛ ОМАД БА МО (204).....	93
МӢСАФЕДОНИ ЗАМОНА МАРДУМИ СОҲИБДУО (205)	94
ГАВҲАРИ МАВӢУДА ҲАМСАР ГУМ МАКУН МАСЪУДАРО (206)	95
МИСРАӢИ ҲАР БАЙТИ МАН ИН ХОСИ УСЛУБИ МАН АСТ (207).....	96
ШАМСИ Ӣ ДАР ПЕЧУ ТОБУ АҲЛИ ОЛАМ БЕҲАБАР (208)	97
ДАР ТАРИҚИ БАНДАГӢ ҚУРӢОН ҲИДОЯТ МЕКУНАД (210).....	98
РАМЗИ НОШУКРӢ БУВАД ОН НОРИЗОГИИ ШАҲРВАНД (211)	99
ИЛМУ ТАЪЛИМ АЗ АЗАЛ БО РОҲИ ЭЪЛОМ ОМАДА (212).....	100
РАСМИ ХУБИ ТОЧΙΚОН МЕҲМОННАВОЗӢ АЗ АЗАЛ (213).....	101
ДОСТОН ОМАД БА МО ҲАМ ҚИССАҲО АЗ ОСМОН (215).....	102
СУЛҲУ ВАҲДАТ БАЙНИ АДӢН АДЛИ ҚУРӢОНИ ШАРИФ (217).....	103

САРНАВИШТИ ХАЛҚИ ОЛАМ ДАР ЗАМИН ТАҚСИМ БУВАД (218)	104
РИЗҚҶ РҶЗИИ ҲАЛОЛ АНДАР ПАЙИ МЕҲНАТ БИДОН (219)	105
САНГҲО ДАР ИН ЗАМИН АЗ ЯКДИГАР ҲАМ БЕҲАБАР (220).....	106
МАРДУМИ АҲЛИ ҶАҲОН АЪЗО ҶУ АЗ ЯК ПАЙКАРАНД (221).....	107
ИБТИДО БОЯД БИДОНӢ ҲУСНИ АХЛОҚ АЗ КУҶО (222)	108
АМР КАРД ЭЗИД, КИ БОШӢ ТУ НИГАҲБОНИ ПАДАР (223)	109
АФСҶСУ ҲАСРАТ МЕХҶРАД ҲАР КАС НАДОМАТ МЕКУНАД (225).....	110
ТУ ЧАШМИ ХИРАБИН ДОРӢ, НАМЕБИНӢ ҲАҚИҚАТРО (226).....	111
АРЗИШИ МИЛЛИЮ ДИНӢ БАҲРИ МИЛЛАТ БАРҚАРОР (227)	112
АЗ БУЗУРГОНИ ҶАҲОН ДАРСИ ҲАЁТ ОМҶХТАМ (228).....	113
ЭӢ АЗИЗОНИ ДИЛАМ ДАР ИБТИДО ГҶЯМ САЛОМ (230).....	114
РУДИ САЙҲУН АЗ КУҲАН ДАР САРЗАМИНИ ТОҶИКОН (231).....	115
БОСАӢОДАТ МЕШАВӢ, ГАР ТУ САХОВАТ МЕКУНӢ (233)	116
ДАР РАҲИ КАСБУ ҲУНАР ОБОД БОШАД ИН ҶАҲОН (234).....	117
ХУШО ОН ДАМ, КИ ОРОМӢ САӢОДАТ ҲАМРАҲАТ БОШАД (238)	118

ДЕҲАИ ЗАРХЕЗИ УГУК (239).....	119
БО БУЗУРГОН ҲАМНИШИНИ НАШЪАИ ПАЙҒАМБАР АСТ (240).....	120
ДАР УМУРИ МАЪНАВИ ДАР ҲАР СУХАН АНДЕША КУН (241)	121
ПАРДАИ ОВОЗИ ДОВУДИ НАВОБАНДИ БУВАД (243).....	122
КИТОБ ОИНАИ УЗМО БА МО БАХШАД ШАРОФАТҲО (244)	123
ҚАСИДАИ (АЛИФ) ВАСФИ ШУАРО (245)	124
ДИНУ ИМОН ДАР ДИЛУ СОҲИБАМОНАТ МЕШАВИ (248).....	134
ҲАЁТИ ҚОВИДОН ҲОҲИ ЗИ БАДҲОҲОН БИЧӢ ДӢРИ (249)	135
ТАВБА КАРДАН АЗ ГУНАҲ БОШАД СИФОТИ АСФИӢ (254)	136
НИЯТИ МУЪМИН БЕҲ АЗ КИРДОРИ ЁСТ (255).....	137
ДАР РИВОЯТ НАФСИ ФИРЪАВН АСТ ҲАМРОҲИ ҲАВАС (257)	138
БИЪСАТИ ПАЙҒАМБАРОН ИСЛОҲИ МАРДУМ ДАР ҚАҲОН (258).....	139
ДӢСТОН ДАР ИН ҚАҲОН ҲАМСОЗИ РОЗИ ЯКДИГАР (259)	140
ТОҶИКИСТОН ИФТИХОРУ ШУҲРАТУ УНВОНИ МАН (262)	141
КИШВАРАМ ТОҶИКИСТОН - БАХШАНДАИ НИШОТАМ (263).....	142
ДАРМОНИ ДАРДИ МИЛЛАТАМ ОРОМИ БОШАД ДАР ҚАҲОН (264).....	143

ХУДОЁ АЗ ТУ МЕПУРСАМ, БА ДИДОРАТ МУШАРРАФ КУН (269).....	144
ПАРЧАМИ МО ДАР ҶАҲОН ШУД ИФТИХОРИ МИЛЛАТАМ (271).....	145
НАҶМУ ХУРШЕДУ ҚАМАР БО РОҲИ ДАВРОН МЕРАВАД (272)	146
ҲАММУОСИР БО НАБӢ МЕКАРД ШАХСЕ ЗИНДАГӢ (275)	147
САРҲАДИ ИНСОНӢ БОШАД УСТУВОРӢ ДАР КАЛОМ (277)	148
ҲАҚҚИ МАРДУМ ДАР ШАРИАТ ХӢРДНАТ БОШАД ҲАРОМ (279).....	149
ҲАЁТИ ХУД ҒАНИМАТ ДОН, НАҶОТИ ТУ ДАР ОН БОШАД (281)	150
НУКТАСАНЧӢ ДАР СУХАН БАХТУ САОДАТ ОВАРАД (284)	151
ВАҲДАТИ МАРДУМ, БИДОН, ДАР АНҶУМАН ОЯД БА ДАСТ (285)	152
ГАНЧИ ДУНЁ МАКТАБУ АВЛО БУВАД АНДАР МАҚОМ (289).....	153
ДАСТИ МАН БАР ДОМАНАТ ЭӢ ПИРИ МУРШИД РАҲ КУҶО? (290).....	154
СУҲБАТИ ХИЛВАТСАРОЁН РАМЗИ ТАВҲИД АСТУ БАС (291).....	155
МАҲФИЛИ «ГАНЧИ СУХАН» МЕҲРОБИ ҲИҚМАТ ДАР ХУЧАНД (295).....	156
ИШҚ ИН ЯК ҶАЗБАИ ХОСУ ҲАЛОВАТ АЗ АЗАЛ (297)	157
ЛАБ АЗ СУХАН ФУРӢ БАНД, ОДОБ ДОН ҲАМУӢШӢ (298).....	158

ҲАКИМОНИ ҶАҲОН ФАРДО БАҚОРО ДАР САМО БИНАНД (299)	159
ФАРМОНИ ИСЛОМ ОМАДА, ДАСТИ ЯТИМОНРО БИГИР! (300)	160
АСРИ МО ИН АСРИ ДОНИШ ҲАМ САОДАТ АЗ ХУДО (305)	161
ҲАР ЧӢ КИШТӢ ДАР БАҲОР, ОН БИДРАВӢ ФАСЛИ ХАЗОН (309)	162
ФАЛАК ДАР МАЙЛИ ДАВРОНУ ТАФАККУР МЕКУНӢ Ё НЕ (312)	163
ФУРСАТЕ ДОРӢ, НИҲОЛЕ МЕНИШОН ДАР РӢИ ХОК (314)	164
ХОКИ ПОӢИ АҲЛИ ҲИКМАТ СУРМА БАР ЧАШМОН КУНАМ (317)	165
БАР КАСЕ ЧОҲЕ МАКАН, ДАР ОН БИЯФТӢ БЕТАНОБ (318)	166
НАДОНИСТА СУХАН КАРДАН НАДОМАТ ОВАРАД ДОИМ (319)	167
ТИРАДИЛ ГАРДАД ЗИ ҒАМ БУЛБУЛ ЗИ ҲИЧРОНИ ЧАМАН (320)	168
ДАСТИ ҚУДРАТ ГАР НАДОРӢ, ДАСТИ ФАРӢДЕ БИГИР (321)	169
ТУНДБОДИ МАВҶИ ДАРӢ КИШТИҲОРО БИШКАНАД (325)	170
БАР ҲАРАМ РАФТАМ ЗАМОНЕ, ОН ЗАМОН ИЛҲОДӢ БУД (326)	171
РАНҶИШИ ХОТИР НАДОРАМ БАҲРИ ТУ САНГАР КУНАМ (330)	172
МУДОРО МЕКУНАМ ҲАР ДАМ БА ҲАР МАРДУ БА ҲАР НОМАРД (335)	173

ЗИНДАГӢ ОМАД БА МАН БО ДИРҲАМУ ДИНОРИ ХУД (337).....	174
САЗОВОРИ САНО ОМАД КАСЕ ДАР РОҲИ ҲАҚ БОШАД. (340).....	175
ДОМИ САӢЁДОН БУБИНАД МУРҒИ ЗИРАК АЗ ФАЗО (348)	176
МАН ОН ЯК ХОДИМИ ДИНАМ, ТАҲАММУЛ МЕКУНАМ ДОИМ (349)	177
ДАР МАҚОЛУ ҚАВЛИ МАРДУМ ДИЛ БА ИНСОН ДУШМАН АСТ (351).....	178
ЭӢ БАРОДАР, ТО ТАВОНӢ АЗ ҲАРОМ ПАРҲЕЗ КУН (352)	179
МУҲЛАТИ УМРИ БАШАР ДАР ИН ҶАҲОН ТӢЛОНӢ НЕСТ (354).....	180
МАРДУМИ ҲУШӢР ГӢЯНД: ДИН САЛОМАТХОНА АСТ (355)	181
ДАР НИЗОМИ ЗИНДАГӢ РОҲИ САОДАТ МАКТАБ АСТ (360)	182
АВФУ БАХШОИШ КУНЕД, ЭӢ БАНДАГОН, ДАР ИН ҲАЁТ (370).....	183
РУҲУ ЧОНАМ ҲАМРАҲИ ОН ШАМСИ РӢЯТ, ЭӢ ПАДАР (373).....	184
СИНАИ СОҲИБДИЛОН РАВШАН ЗИ НУРИ ҚОВИДОН (375).....	185
ЮСУФИ КАНЪОНӢ ХОҲӢ, РАНҶ МЕБОЯД КАШИД (379)	186
ЭӢ ХУДОЁ, АЗ ТУ МЕПУРСАМ ДИЛАМРО ШОД КУН (384).....	187
ЧЕҲРАИ ПУРНУРИ УСТОД ҲАМЧУ ШАМСЕ ДАР ФАЗО (388).....	188

ГАР КАСЕ ҒАВВОС НЕСТ, Ў ҒАРҚИ ДАРЁ МЕШАВАД (389)	189
КОРИ ХАЙРЕ МЕКУНӢ, УМРИ ДАРОЗАТ МЕДИҲАД (390)	190
ЭӢ ЧАВОНОНИ ЗАМОНА, ШУКРИ ДАВРОНРО КУНЕД (393)	191
ТАНДУРУСТИЮ САЛОМАТ НЕЪМАТИ ПАРВАРДИГОР (401).....	192
ПАНДУ АНДАРЗИ ҲАКИМОН ДАР ЗАБОНҲО МОНДААСТ (403).....	193
ИБОДАТ МЕШАВАД КОМИЛ, ЧУ МУЪМИН ДАР СУЧУД ОЯД (409)	194
МАРДЕ ҒАРИБ БОШАД, ДУР АЗ ВАТАН БИМОНАД (410)	195
ДИЛБАРИ МАҲБУБИ МАН, ИМРӢЗ ДИЛШОДАМ, БИЁ (412)	196
МАН АЗ БУЗУРГОНИ ЗАМОН АҲДУ ВАФОРО ДИДААМ (417).....	197
КАДРИ НЕЪМАТРО БИДОН, БАР ИН ҚАҲОН ШУКРОНА ГӢ (418).....	198
КАВЛИ НОҲАҚ ГУФТА, ТЕҒЕ БАР СИПАР АНДОХТӢ (420)	199
САРГУЗАШТИ КӢҲНАДУНЁ БАҲРИ МО АФСОНА ШУД (421)	200
ХОКИ КӢЯТ ҲАР ҒУБОРАШ СУРМАИ ЧАШМОНИ МАН (422)	201
ДАВО БАХШАД ДАМИ ИСО, АГАР СИДҚУ ВАФО БОШАД (423)	202
ҲАР КАСЕ, КИ ДАСТ ГИРАД МАРДУМИ БЕЧОРАРО (424).....	203

МАРДУМОЗОРОНИ ДУНЁ ДАР ҶАҲОН ДАЪВОГАРАНД (427).....	204
Рӯзгори Некмардон Баҳри Моён Ибрат Аст (434).....	205
Илм Омӯз, Эй Ҷавон, То Оқилу Доно Шавӣ (435).....	206
Сӯзи Дил Андар Сухан Бо Дуд Меояд Бурун (438).....	207
Эътимоде Гар Ту Дорӣ, Роҳи Ободӣ Бигир (440).....	208
Дар Масири Зиндагӣ Вайронаро Обод Кун (441).....	209
Устуворӣ Дар Калом Рамзи Бузургон Буди Ҳаст (444).....	210
Ёд Бод Айёми Неку Он Замони Дилнишин (446).....	211
Субҳи Содик Ҳар Ки Хезад, Рӯзияш Гардад Зиёд (458).....	212
Бо Адаб Шав, Эй Писар, Аҳли Саодат Мешавӣ (463).....	213
Баъди Рафтани Аз Ҳаёт, Осор Мемонад Зи Мо (472).....	214
Булбули Боғи Гулистон, Зеби Бӯстонам Туй (477).....	215
Дидаи Равшан Ту Дорӣ, Қадри Неъматро Бидон (482).....	216
Гулобу Гул Ба Ҳам Пайванду Аммо Гул Намедонад (493).....	217
Доманафшонӣ Макун Аз Ин Ватан, Эй Ҳамватан (502).....	218

НОУМЕД АСЛО МАШАВ АЗ ДАРГАҲИ ПАРВАРДИГОР (508).....	219
ЛУТФ КУН ДАР ҲАР СУХАН, МАҲБУБАИ ДИЛҲО ШАВӢ (512).....	220
ДИЛИ БЕМОРУ НОЗУКТАБӢ ҲАМА ЧИЗРО ГАРОН БИНАД (523).....	221
МОДАРИ НУРОНИЯМ, СОҲИБНАЗАР ДИДАМ ТУРО (526).....	222
ДАВЛАТИ ОРОМИ МАН, ЭӢ ТОҶИКИСТОНАМ ТУӢ (532).....	223
ПОЙТАХТИ ТОҶИКИСТОН – ҶАННАТИ РӢИ ЗАМИН (533).....	224
ЭӢ ҶАВОНОНИ ЗАМОН, ШУКРОНАИ ДАВРОН КУНЕД (534).....	225
МУЛКИ ОЛАМ ШУД АМОНАТ, ЭӢ ҶАВОНОНИ ҶАҲОН (535).....	226
ПАЙВАНДИ БИДӢАТҲО ШУДАН СӢИ ХИЁНАТ ОВАРАД (536).....	227
ХОКУ ОБИ ТОҶИКИСТОН ҶАННАТИ РӢИ ЗАМИН (538).....	228
ХУНИ ДИЛ ОЯД БА ҚӢШ ВАҚТО КИ ҚОҲИЛ ҒОЛИБ АСТ (550).....	229
ҒАМУ ШОДИИ ИН ДУНӢ ҲАМА ДАР ДАСТИ ИНСОН НЕСТ (552).....	230
КИНОЯТҲО МАГӢ БАР МАН, ЗИ ҲОЛИ ХУД ПАРЕШОНАМ (555).....	231
ҲАР КАСЕ ОЗУРДА ШУД, САД МОҶАРО ОЯД АЗ Ӣ (556).....	232
ДАРЕҒО, УМРИ ИНСОНӢ ЧУ ЯК БОДИ САБО БИГЗАШТ (568).....	233

АДОВАТ ОВАРАД ДОИМ ҲАР ОН КАС БЕАДАБ БОШАД (574).....	234
МАВҶИ ДАРЁРО БУБИНУ ҲИКМАТЕ АЗ ОН БИГИР (578)	235
ҚАДРИ ИНСОНРО ШИКАСТАН ҲИММАТИ МАРДОНА НЕСТ (580)	236
ҲАР ОН ЧӢ ГУФТАМ ДАР ҒАЗАЛ ОЯНДАИ ФАРДОИ МАН (589).....	237
МУҚИМАМ ДАР САРИ РОҲАТ, ПАРЕШОНАМ, ПАРЕШОНАМ (592).....	238
ГАР НАМАК ХӢРДӢ ЗИ ХОНЕ, ТУ НАМАКДОНРО БИДОН! (595)	239
ДАР КУҲИСТОНИ БАЛАНД АЗ ҚУЛЛА ОЯД ОҒТОБ (602).....	240
УҚУБАТҲОИ ИН ОЛАМ БА ЯК ХОРЕ НАМЕАРЗАД (603)	241
ДИЛУ ДИНИ МУСУЛМОНӢ ЗИ БОЗОРЕ НАМЕӢБАМ (605).....	242
ЭӢ, КИ БО РОҲИ ҲАҚИҚАТ ОШНО КАРДӢ МАРО (606).....	243
НАҚШИ ДАСТУ ҲАМ ЗАБОН – ОСОР МЕМОНАД ЗИ МАН (613).....	244
ҒАФЛАТИ АҲЛИ ЧАҲОЛАТ ҲАМЧУ КАЖДУМ ЗЕРИ ПО (619)	245
ДАР ҲАЁТАТ, ЭӢ ПИСАР, БАР МОДАРАТ ЧАВРЕ МАКУН (624)	246
ЗИНДАГӢ МАЗРАӢИ ОҒОЗИ БАҲОР АСТ ИН ЧО (633).....	247
БОРИ ҒАМ ДАР ИН ЧАҲОН БЕ ДӢСТ НАТВОНӢ КАШИД (652)	248

ЭЙ ХУДОЁ, МУЛКИ МОРО ДАР ЧАҲОН ОБОД КУН! (657).....	249
ХУЛҚИ НОМАРДОН ЗИ МАРДУМ БЕСАБАБ РАНЧИДАН АСТ (662).....	250
ДОНИШУ АҚЛУ ХИРАД ОЯНДАИ ИНСОН БУВАД (668).....	251
ОМАДАМ БАР ИН ЧАҲОН, ТО ҲИКМАТЕ ПАЙДО КУНАМ (676)	252
ДАР САДАФ ГАВҲАР НАЁБӢ, АЙБ АЗ БОРОН МАҚӢ (685)	253
ДУРРИ МАЪНИРО БИСУФТАМ, ЛАЪЛ ГАРДИД ОҚИБАТ (689).....	254
ЧАРХИ ГАРДУНРО БУБИН, БАР АҲЛИ ИН ДУНӢ ЧӢ КАРД (690).....	255
МАНЗИЛАТ ОБОД БОШАД, ФИКРИ ВАЙРОНӢ МАКУН (694)	256
ДАР ЧАҲОНИ ИЛМУ ФАН ФАХРИ СУХАНДОНӢ МАКУН (699)	257
ДАР БАРИ БОҒУ ЧАМАН ГУЛ АЗ ФАНО ОГОҲ НЕСТ (700).....	258
НОЛАВУ ФАРӢДИ БУЛБУЛ РАМЗИ ҲИЧРОН АСТУ БАС (702)	259
ЧАШМИ МАН ДОИМ БА РОҲАТ, ИНТИЗОРАМ КАРДАӢ (705).....	260
ХУДОЁ, МО ФАҚИРОНЕМ, ТУ ЭҲСОН МЕКУНӢ Ё НЕ? (711).....	261
МОҲИЁ, БОЛЕ НАДОРӢ, БЕРУН АЗ ДАРӢ МАРАВ (716)	262
АГАР ФОҶИР ШУРУЪЕ КАРД, БА ПОӢНАШ МАКУН БОВАР (723).....	263

ҚАВҲАРИ АҲЛИ САФО ДОВАР БА ДУНЁ МЕШАВАД (725).....	264
ХАЙРЕ БИКАРДАМ БО ЯМИН, МАН АЗ БИЁБОН ЁФТАМ (730).....	265
ЭЙ ВАТАН, ТО ҚОВИДОН ИНЪОМИ ОҒОЗАМ ТУЙ (733)	266
МУҚТАДОИ МАРДУМАМ, АММО НАДОНАМ РАҲ КУЧО? (734)	267
МУХТАСАР ГУФТАН СУХАН ИН РАМЗИ ГУФТОРИ МАН АСТ (736).....	268
ДИЛ БИОЗУРДАН НАДОМАТ ОВАРАД (744).....	269
ҲОСИЛИ УМРАМ БА ФАРДО ДАР ПАЁМ ОВАРДААМ (752)	270
БАР САРАТ ГАР МУШКИЛ ОЯД, АЗ ҚАЗО МАҲЗУН МАШАВ (753).....	271
БА ИНСОНЕ ДАР ИН ОЛАМ ПАРЕШОНӢ НАМЕХОҲАМ (754)	272
МУҲАББАТНОМАРО АЗ БАҲРИ ФАРДО (756).....	273
БО УМЕДИ НАШРИ ИРФОН ТОРИ ҚОН ОВАРДААМ (757)	274
ОМАДУ РАФТИ НАФАС БОШАД АЛОМОТИ ХУДО (758)	275
БАР САРИ МИНБАР ЧУ РАФТАМ, РАҲНАМО ОЯД БА МАН (761)	276
ХОТАМИ ПАЙҒАМБАРОН БАР МО ПАЁМ ОВАРДААСТ (764).....	277
СУҲБАТИ ЁРИ МУВОФИҚ МАҲФИЛИ ШОҲОНА АСТ (767)	278

ДАР МУҲИТИ ХОНАДОН ХУРШЕДИ ТОБОН, МОДАРАМ (770)	279
ҲАР ГАҲ МУСОФИР МЕШАВӢ, ҚАДРИ ВАТАН ПАЙДО ШАВАД (773)	280
ДОМАНИ СОҲИБДИЛОН ОСОН НАМЕОЯД БА ДАСТ (775)	281
БО ҚАЛАМ ҲАР ЧӢ НАВИШТАМ, РАНГИ ОН ХУНИ МАН АСТ (781).....	282
КУЛБАИ АҲЗОНИ ҲАМДАМ БАҲРИ МАН КОШОНА АСТ (785)	283
ФУРСАТЕ ДОРӢ, БИЁ, ЗЕБАНДА СӢИ МАНЗИЛАМ (789).....	284
ГАР АЗ ДАСТИ ТУ МЕОЯД, НАВОЗИШ БАР ЯТИМОН КУН (800)	285
СОЛИМӢ ДАР ТАН ЧУ ДОРӢ, БАҲРИ ДУНЁ ҒАМ МАХУР (801)	286
САРВАТУ МОЛАТ ФУЗУН, МАҒРУРУ БЕПАРВО МАШАВ (808).....	287
МИННАТИ ДУНОН НАХОҲӢ, УНС БО ЭШОН МАКУН (814)	288
МАРДУМИ РӢИ ЗАМИН ДАР АСЛ АЗ ЯК ГАВҲАРАНД (820).....	289
ЭҲТИРОМИ КУЛЛИ МИЛЛАТҲО САДОҚАТ ОВАРАД (823)	290
КАШМАКАШҲО БАЙНИ АДЁН НАСЛИ ОДАМРО БАРАД (824)	291
БАҲРИ ИНСОН АРМУҒОНИ БЕҲТАРИН БОШАД КИТОБ (830)	292
ҲИҚМАТИ ПАРВАРДИГОРУ ГАНҶИ ПИНҲОНАМ СУХАН (831).....	293

КИШВАРИ ОЗОДИ ТОҶИК ДАР ҶАҲОН ОБОД БОД (832)	294
ШУКРИ ИСТИҚЛОЛИ ДАВЛАТ, ПАРЧАМИ МИЛЛАТ БАЛАНД (833)	295
ИФТИХОРИ ХАЛҚУ МИЛЛАТ – ТОҶИКИСТОН ЗИНДА БОД (837)	296
ТОҶИКИСТОН САРЗАМИНИ ҲИҚМАТИСТОНИ МАН АСТ (842).....	297
ТОҶИКАМ, ХАЛҚИ АЗИЗАМ ҲИҚМАТИСТОНАМ ТУЙӢ (843)	298
ҶОНБОЗӢ БАҲРИ ВАТАН - РАМЗИ ШАРОФАТ ОМАД (845)	299
ТОҶИКИСТОН, МАРЗУ БУМАТ ТО АБАД ПОЯНДА БОД (846)	300
ХАСТАДИЛ ГАР НАЗДАТ ОЯД, РАҲМ БАР ҲОЛАШ БИКУН (854).....	301
ДУ ҶАҲОН АЗ БАҲРИ МАН, ДОРУС- САЛОМАМ, МОДАРАМ (858)	302
ҲАР НАФАС БОШАД ҒАНИМАТ, ҚАДРИ ДУНЁРО БИДОН (862)	303
ВУҶУДИ МО ДАР ИН ОЛАМ КИТОБИ БЕХАТО БОШАД (877)	304
ХУРОФОТИ ҶАҲОНРО МАН ЗИ ДАСТИ ҶОҲИЛОН БИНАМ (885).....	305
ЁРИ СОДИҚ БАҲРИ РАНҶИШ АЗ ГУЛЕ ДЕВОР КАРД (888)	306
БА МАРДУМ ХАЙРУ ЭҲСОН КУН, АГАР МОЛАТ ФАРОВОН АСТ (890).....	307
ХУШО ОН ДАМ, КИ ҲАМРОҲИ АЗИЗОН ДАР САФАР БОШӢ (903)	308

ИШҚИ ЗУЛАЙХО ДАР ДИЛАМ, ЮСУФИ КАНЪОНАМ ҲАНЎЗ (906)	309
ДЎСТИИ ХАЛҚҲОИ ТОҶИК ВА ЎЗБЕК (907)	310
НОСАЗОГЎЙ МАКУН ДАВРУ ЗАМОНИ ХЕШРО (916)	311
АЗ ДАРУНИ ШОХИ ГУЛ ПАРВОНА МЕОЯД БУРУН (917)	312
ФИКРИ НОКАСРО МАКУН, ДОИМ ХАРИДОРАТ МАНАМ (918)	313
БЕҒАМУ АНДУҲ МАНАМ, ЭЙ ДЎСТ, ҒАМНОКАМ МАКУН (923)	314
ЧУН ФИКРИ МИЛЛАТ МЕКУНАМ, ОСОИШ ОЯД ДАР НАЗАР (926)	315
ДАР РАҲАТ ПОЯНДА МАН, ДИДОР БИНАМ КОШКӢ (932)	316
ЗИНДАГИБАХШО ТУӢ, ҶОНИ ҶАҲОНАМ, МОДАРАМ (934)	317
ДАР МАҚОМИ НАЗМИ ИРҒОН БАҲРУ ДАРӢ ЯҚ ҚАДАМ (935)	318
ДАР ҲАДАҒ АЗ БАҲРИ СОЗИШ БАӢНИ АДӢН ЯҚ ҚАДАМ (937)	319
ДАР ХОТАМИ ҲАР НОКАСЕ ДУРДОНА ҶО ҚАРДАМ, НАШУД (940)	320
ОДАМӢ ДАР ИН ҶАҲОН БЕ ИЛМУ ФАН ДОНО НАШУД (943)	321
ДАР ИН АЙӢМИ ИЛМУ ФАН АDOVAT ПУРХАТАР БОШАД (945)	322
БО ҚАЛАМ, БО АҚЛИ ИНСОН ҚАТРА ДАРӢ МЕШАВАД (946)	323

ҚУДРАТИ РАҲМОН БУБИН ДАР ГАРДИШИ МОҲУ ЗАМИН (949).....	324
АЗ МЕҲРУ АЗ ЛАТОФАТ САДОИ МОДАР ОМАД (951).....	325
ҲАСАД ДАРДЕСТ, ДАРМОНЕ НАДОРАД (954).....	326
АЁ РОҒУН, АЁ РОҒУН, БА МО НУРУ САФО, РОҒУН (957)	327
ТАРЧУМАИ ҲОЛИ ШОИР	328

Ба чоп 00.00.2022 имзо шуд. Андозаи 60x90 1/16.
Коғази офсетӣ. Ҳуруфи Times New Roman.
Чопи офсет. Ҷузъи чопии шартӣ 22.
Адади нашр 500.

Китоб дар матбааи ҶСП «Нашриёти муосир»
ба табъ расидааст.
Ҷумҳурии Тоҷикистон, ш. Душанбе, к. Зарнисор, 3.
тел.: (+992 44) 600 35 52
email: info@nmuosir.tj